

STREDA, 25. MARCA 2009

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9.10 hod.)

2. Výsledky zasadnutia Európskej rady (19. – 20. marec 2009) (rozprava)

Predseda. – Vážené dámy, vážení páni, všimli sme si vnútornú politickú situáciu v Českej republike. V mene vás všetkých by som chcel vyhlásiť, že by to nemalo ovplyvniť české predsedníctvo a že musíme chcieť zaistiť, aby jeho práca pokračovala. Podporujeme premiéra Českej republiky, predsedu Európskej rady, v jeho úsilí o úspešné české predsedníctvo.

Rád by som – a verím, že hovorím v mene vás všetkých – povzbudil úradujúceho predsedu Európskej rady, aby pokračoval v ratifikačnom procese Lisabonskej zmluvy vo svojej krajine a ostatných krajinách, kde to ešte treba urobiť. Na zmluve, ktorá reformuje Európsku úniu, pracujeme už 10 rokov, od prijatia rozhodnutí v Nice, a chceme zvládnuť aj náročné záverečné kroky, aby táto zmluva, ako dúfame, vstúpila do platnosti začiatkom roka 2010. Potrebujeme Lisabonskú zmluvu na prehĺbenie demokracie, aby mala Európska únia viac slobody konania a väčšiu transparentnosť.

(potlesk)

– Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o záveroch Európskej rady z 19. – 20. marca 2009.

Mírek Topolánek, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážené dámy a vážení páni, všetkých vás zdravím pri pravidelnej správe predsedu Európskej rady po jarnom samite Európskej rady. V prvom rade by som sa chcel ospravedlniť, že tu nezostanem až do konca rokovania tak, ako je to obvyklé. V druhej časti, po vystúpeniach zástupcov strán, ma zastúpi podpredseda vlády pán Vondra. Dôvodom, prečo sa musím vrátiť do Prahy, sú, ako už hovoril pán Hans-Gert Pötering, bezprecedentné obštrukcie zo strany socialistov, ktorým, mimochodom, čelíme počas celého obdobia predsedníctva a ja som to nikdy netajil. Ak vláda padne, určite to neohrozí naše predsedníctvo a to, že socialisti nevzali na vedomie, že Česká republika predsedá Európskej rade a odmietajú čo i len najzákladnejšiu úroveň spolupráce, poškodzuje najviac práve sociálnu demokraciu. Predsedníctvo by tým nemalo utpieť, pretože som hlboko presvedčený, že to, čo som povedal vo svojom úvodnom prejave v Európskom parlamente, že sa budeme usilovať viesť diskusiu a dosiahnuť kompromis, sa nám nepochybne podarilo. Jarné zasadnutie Európskej rady je toho dôkazom. V mojej krajine je zvykom, že keď človek hovorí, ostatní mu neskáču do reči, zdá sa však, že tunajšie zvyky sú trochu iné.

Dovoľte mi prejsť – a budem sa striktne držať záverov Európskej rady – k tomu, prečo tu dnes vlastne som, prečo sme na Európskej rade podnikli niektoré kroky. Ešte predtým by som však rád predniesol niekoľko poznámok k samitu tripartity s našimi sociálnymi partnermi, ktorý predchádzal zasadnutiu Rady. Bol pomerne silno obsadený. Okrem mňa a predsedu Európskej komisie pána Josého Manuela Barrosa sa na ňom zúčastnili ďalší dvaja nasledujúci premiéri, a to premiér Reinfeldt zo Švédskeho kráľovstva a premiér Zapatero zo Španielska, a ja som bol po tomto rokovaní pomerne veľmi pozitívne naladený a veľmi prekvapený konsenzom sociálnych partnerov nielen v otázke cieľov predsedníctva, ale všeobecne riešeniami situácie prehlbujúcej sa nezamestnanosti v dôsledku globálnej finančnej krízy.

Musím povedať, že v prípade záujmu poviem o tripartite viac, ale zhodli sme sa na troch základných zásadách, a to umožniť oveľa väčšiu flexibilitu pracovného trhu, mobilitu pracovnej sily, pracovať oveľa intenzívnejšie na vyššej miere vzdelanosti a zručnosti pracovnej sily tak, aby sa mohla uplatniť na pracovnom trhu a podobne. Jarné zasadnutie Európskej rady bolo síce už druhým stretnutím hláv štátov a vlád, ktoré sme viedli, bol to však prvý riadny formálny samit. Zrejme najsledovanejšou témou bola otázka riešenia súčasnej hospodárskej krízy. Osobne úplne odmietam také hlasy, že robíme málo podstatnejších opatrení. Uvediem jediné číslo: 400 miliárd EUR. 400 miliárd EUR sa rovná 3,3 % HDP Európskej únie a predstavuje bezprecedentný krok a v spojení s automatickými stabilizátormi, ktoré má Európska únia a napríklad Spojené štáty americké ich nemajú, myslím si, že príklad, ktorý uvádza José Manuel Barroso, je veľmi náučný. Zamestnanec, ktorého prepustia zo Saabu vo Švédsku, a zamestnanec, ktorý je prepustený z General Motors niekde v Chicagu,

majú úplne odlišné sociálne štandardy, úplne rozdielne prístupy svojich vlád a práve automatické stabilizátory znásobujú tých 400 miliárd EUR na podstatne vyššiu úroveň a oproti Spojeným štátom nám v tomto smere dávajú nespornú výhodu. Základná podpora tejto zhody všetkými 27 členskými štátmi potvrdzuje platnosť lisabonskej stratégie ako jedného zo štyroch pilierov, na ktorých vlastne celá stratégia stojí.

Včera tu bol Gordon Brown a mal príležitosť jasne vysvetliť prístup 27 členských štátov, mandát na samit G20 a *de facto* tri ďalšie piliere tejto stratégie. Zhodli sme sa na tom, že všetky krátkodobé opatrenia musia byť dočasné a takto ich aj vnímame. Strednodobé a dlhodobé priority a ciele lisabonskej stratégie boli potvrdené, tie krátkodobé s nimi musia byť v súlade. Musím otvorene povedať, že po slovách Timothyho Geithnera, ministra financií Spojených štátov amerických, o permanentných opatreniach zavládlo na zasadnutí Európskej rady doslova zdesenie. Amerika nielenže opakuje chyby z tridsiatych rokov 20. storočia, ako sú rozsiahle balíky stimulov, tendencie a volanie po protekcionizme, kampaň „Kupujte americké výrobky“ a podobne. Všetky tieto kroky, ich kombinácie, a čo je horšie, iniciatíva za ich permanentné ustanovenie, sú cestou do pekiel. Mali by sme sa pozrieť do učebníc dejepisu, ktoré očividne zapadli prachom. Za najväčší úspech jarného rokovania Rady považujem jasné odmietnutie tejto cesty a tohto krátkozrakého prístupu. Slová predsedu Strany európskych socialistov Poula Nyrupa Rasmussena o tom, že Európska rada urobila proti kríze málo a že čakáme na záchranu zo strany USA, kategoricky odmietam. Nielen preto, že cesta zvolená Spojenými štátmi sa už sama historicky zdiskreditovala, ale tiež preto, ako som už povedal, že úroveň sociálnych istôt a vôbec zabezpečovanie všeobecných sociálnych potrieb bežných občanov sú v Spojených štátoch značne rozdielne a na výrazne nižšej úrovni. Cesta Spojených štátov je nebezpečná v tom, že Američania budú na financovanie svojich balíkov sociálnych stimulov potrebovať hotovosť a získajú ju jednoducho, pretože americké dlhopisy si vždy niekto kúpi. Ohrozí to však likviditu trhu, stiahne to likviditu zo svetového finančného trhu a v prípade iných dlhopisov, možno európskych, ale celkom iste poľských, českých a možno i ďalších, bude ich predaj ohrozený, pretože v systéme nebude hotovosť. Tento prístup vyvoláva obavy a podľa mňa bude i predmetom diskusie na samite G20. Samit G20 bude jednou z príležitostí, pri ktorej o tom budeme môcť hovoriť. Táto diskusia môže pokračovať neskôr na neformálnom samite 27 členských štátov s americkou administratívou a Barackom Obamom v Prahe. Pevne verím, že so Spojenými štátmi nájdeme spoločný postup, pretože v žiadnom prípade nechceme stavať Ameriku a Európu proti sebe. V dnešnom svete – a táto kríza nám to znovu potvrdila – nie je žiadne hospodárstvo izolované a miera prepojenosti je veľmi vysoká, čo v dobe krízy znamená, že problém máme všetci a vyriešiť ho môžeme iba spoločne.

Druhým pilierom zhody v oblasti hľadania riešenia proti súčasnej kríze je práve príprava na samit G20. Dokumenty, ktoré pripravil Gordon Brown so svojou administratívou, sú výborné a včera ste mali možnosť sa s nimi zoznámiť. Tento trojpilierový prístup zahŕňa riešenie pre finančný sektor a balíky fiškálnych stimulov, reguláciu a – povedal by som – nápravu chýb v rámci systému, obnovenie a liberalizáciu svetového obchodu, to znamená, vyvíja tlak na obnovenie rokovaní z Dauhy v rámci WTO. Tento prístup sa presne zhoduje s konkrétnym návrhom riešenia predloženým Európskou radou, na ktorom sme sa jednoducho zhodli. Chcem tiež vyzdvihnúť zhodu v tom, že sme nakoniec povedali konkrétne číslo v súvislosti so zvýšením použiteľných finančných zdrojov Medzinárodného menového fondu a že sme tento konkrétny záväzok stanovili na 75 miliárd EUR. 27 členských štátov má pred G20 jednotnú pozíciu, jeden hlas a spoločný cieľ. To som pokladal za absolútne najväčší úspech, pretože celé zasadnutie Európskej rady bolo testom európskej jednoty, európskej solidarity, európskych hodnôt a jednotného európskeho vnútorného trhu. Pokiaľ by bolo čokoľvek z toho narušené, tak vyjdeme z tejto krízy oslabení. A naopak si myslím, že v prípade, že budeme rešpektovať tieto základné atribúty, vyjdeme posilnení. Pred rokovaním G20 nie je dôvod na pesimizmus, ako sa obáva pán Rasmussen. Myslím si, že sme všetci pochopili, že musíme konať solidárne a spolupracovať, čo potvrdzujú slová pána Grahama Watsona zo Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu.

Súčasná kríza, ako všetci vieme, je krízou dôvery. Tretia oblasť, ktorá je kľúčom k riešeniu krízy, je obnova dôvery. Nestačí do systému jednoducho naliať peniaze. Skúsili sme to, a banky napriek tomu peniaze nepožičiavajú. Banky musia začať požičiavať peniaze, no neurobia to, pokiaľ nebudú mať dôveru. Likvidita, ktorú majú k dispozícii, problém nevyriešila. Dôvera sa nedá ani nariadiť, ani kúpiť. V rámci obnovenia dôvery sme teda urobili ďalší krok k jej posilneniu, pre prípad potreby sme zdvojnásobili garančný rámec pre krajiny mimo eurozóny na 50 miliárd EUR. Aj na tomto sme sa zhodli. Zhodli sme sa aj na tom, že treba zabrániť všeobecnému postupu a pristupovať prípad od prípadu ku každej banke, ku každej krajine musíme pristupovať individuálne a univerzálny prístup ku všetkým považujeme v tejto chvíli za nebezpečný. Trhy sú nervózne, na každý signál reagujú okamžite, prehnane a negatívne. Preto potrebujeme lepšiu reguláciu. Zdôrazňujem, že slovo „lepšia“ môže znamenať zavedenie regulácie tam, kde zatiaľ žiadna neexistovala. Tu vstupujete do hry vy, poslankyne a poslanci Európskeho parlamentu. Radi by sme dosiahli dohodu – a mám

signály, že je to možné – o legislatívnych aktoch, ktoré v podstate naplňujú našu víziu a predstavy o lepšej regulácii týkajúcej sa ratingových agentúr, solventnosti poisťovní, kapitálových požiadaviek bánk, cezhraničných platieb, elektronických peňazí a podobne. Bol by som rád, keby ste počas vášho zasadnutia tieto normy schválili, keby vstúpili do platnosti a boli okamžite vykonané. Nadšené vítam, rovnako ako všetci, správu pána de Larosièra, ktorá je vo svojej analytickej časti skvelá a veľmi názorná v časti realizačnej, a v tomto zmysle prijala Európska rada jasné závery. Možno tou najhlavnejšou úlohou jarného zasadnutia Európskej rady bolo zhodnotenie doterajšej realizácie plánu obnovy, ako si to Rada stanovila v decembri. Práve tu panuje najviac šumu a kritiky. A ja si myslím, že nezaslúžene. Plán je údajne nedostatočný, pomalý a neambiciózny. Rád by som to uviedol na pravú mieru. Už som povedal, že suma 400 miliárd EUR alebo 3,3 % HDP nezahŕňa prostriedky na rekapitalizáciu bánk a záruky, čo je hodnota väčšia než 10 % HDP, viac si EÚ v danej chvíli nemôže dovoliť. Napriek tomu to bude mať výrazný účinok na Pakt stability a rastu, veľmi významný vplyv na verejný dlh a na nápravu vecí v období „deň po“, jednoducho povedané, deň po skončení krízy. Myslím si, že i tých 5 miliárd EUR, ktoré sme napokon schválili a ktoré tvoria iba malú časť z obrovskej sumy 400 miliárd EUR, je výsledkom veľmi zložitých rokovaní, proti ktorým boli mnohé štáty. Po prvé, buď preto, že suma nie je protikrizovým opatrením, pokiaľ nebude čerpaná v rokoch 2009 – 2010. Rovnako je pravda, že neexistuje transparentný systém vyhodnocovania projektov, že neexistuje riadny zoznam projektov a že tam niektoré veci chýbajú, zatiaľ čo iných je tam priveľa. Po veľmi komplikovaných rokovaníach sme nakoniec našli zhodu a tu zohralo české predsedníctvo jednoznačne dominantnú úlohu v tom, že došlo k dohode a schválilo sa tých 5 miliárd EUR a ich poslanie k vám do Európskeho parlamentu, aby ste sa nimi zaoberali.

Plán obnovy má, samozrejme, prvok Spoločenstva, v tejto súvislosti máme dnes k dispozícii približne 30 miliárd EUR, ako aj národný prvok, keď každý členský štát uskutočňuje v rámci tohto plánu svoje vlastné fiškálne stimuly. Myslím si, že kľúčovým bodom, na ktorom sa zhodla Európska rada, je platnosť Paktu stability a rastu. Ak chce Únia ako celok prejsť touto krízou posilnená a bez škôd, musíme rešpektovať vlastné pravidlá. Najväčšiu chybu by sme podľa mňa urobili, ak by sme teraz vytvárali nové balíky bez toho, že by boli spustené všetky národné postupy i akcie Spoločenstva, že by sme poznali ich účinky a bez toho, aby sme vedeli, či sú alebo nie sú potrebné ďalšie fiškálne stimuly, a aj na tom sa Európska rada zhodla. Pokiaľ to bude nevyhnutné, Európska rada pristúpi k ďalším opatreniam, ale v tejto chvíli nevieme, či ich má alebo nemá prijať, nikto nevie, kde má táto kríza svoje dno, nikto nevie, kedy skončí. Je úplne nezmyselné, aby sme prijímali ďalšie opatrenia bez toho, aby sme poznali účinok podniknutých krokov v rámci tohto fiškálneho stimulu vo výške 400 miliárd EUR. Plán je ambiciózny, diverzifikovaný a komplexný a rieši problémy rastu a zamestnanosti v závislosti od situácie v jednotlivých krajinách, a samozrejme problémy, ktoré sú spojené s hospodárskou situáciou.

Druhou veľkou témou zasadnutia Európskej rady bola otázka energetiky a klímy. V energetickej bezpečnosti, ako i v ochrane klímy sme urobili značný pokrok. Okrem toho je energetická bezpečnosť jednou z hlavných priorít nášho predsedníctva a jej potreba sa ukázala v januári. Plynová kríza nie je vyriešená. Plynová kríza môže vzbĺknúť zajtra, pozajtra, o mesiac, na budúci rok, kedykoľvek. Dôkazom toho, čo hovorím, je skutočnosť, že aj protikrizový balík vo výške 5 miliárd EUR je zameraný prevažne, i keď nie výlučne, na prepojenie európskych krajín a zahŕňa široké spektrum mechanizmov a projektov zameraných na znížovanie závislosti od jednej dodávateľskej trasy. Dohodli sme sa, že protikrizový mechanizmus pre prípad výpadku dodávok musí byť pripravený do nasledujúcej zimy, aby mohol reagovať na problémy, ktoré môžu nastať. Je viac než zjavné, že ho potrebujeme. V januári sa to prejavilo najmä na Slovensku a v Bulharsku, no aj v niektorých ďalších krajinách.

Rozprava o klíme: už teraz začínajú diskusie a prípravy na konferenciu v Kodani. Dánsko, ktoré je hostujúcou krajinou, ako aj Švédsko, ktoré bude predsedáť EÚ, záležitosť zvládnu a české predsedníctvo na tom už dnes intenzívne pracuje. Snažíme sa nájsť spoločnú pozíciu na európskej úrovni. Začíname rokovať s najväčšími hráčmi, bez ktorých sa úspech kodanskej konferencie nedá zaručiť. Sú to Spojené štáty americké a, samozrejme, Japonsko, Čína a India, ako aj ďalšie veľké krajiny a veľkí znečisťovatelia. Najväčšia diskusia – a pri tom by som sa chcel predsa len na chvíľu pristaviť – sa týkala toho, či už teraz máme stanovovať nielen mechanizmy, ale aj podiel jednotlivých krajín EÚ na finančnom balíku, ktorý poskytneme na pomoc rozvojovým krajinám, tretím krajinám, na plnenie ich záväzkov v rámci boja za ochranu klímy. Rozhodnutie, ktoré sme urobili, je správne. V situácii, keď rokujeme so všetkými veľkými hráčmi, ktorí zatiaľ viac hovoria, než konajú, by bolo veľmi netaktické a veľmi nesprávne, keby sme si sami stanovili bariéry a limity, ktoré by tí ostatní nerespektovali. Rokovacia pozícia je oveľa lepšia, keď máme voľné ruky, a na tom sa zhodli krajiny, ktoré nakoniec predložili záverečný návrh, čiže Švédsko, Dánsko, Holandsko, Spojené kráľovstvo a Poľsko. Pokiaľ ide o poľský prístup, samozrejme sme rešpektovali záujmy krajín, ktoré majú trochu obavy z tohto mechanizmu, ako aj záujmy krajín, ktoré zohrávajú vedúcu úlohu v otázkach zmeny klímy. Všetky

krajiny, dokonca aj tie, ktoré to považujú za najvyššiu prioritu, sa zhodli, že nám stále ostáva nájsť konkrétny mechanizmus, kľúč a jeho formuláciu v dostatočnom predstihu pred kodanskou konferenciou.

Tretia oblasť sa týka vonkajších vzťahov. Európska rada formálne schválila iniciatívu Východného partnerstva ako doplnenie našej zahraničnej politiky alebo politiky blízkeho susedstva. Ak sú na severe Ťadovce, na západe Atlantický oceán, potom na juhu a na východe žijú naši susedia, nachádzajú sa tam krajiny, ktoré môžu potenciálne ohroziť našu hospodársku, ako aj sociálnu a bezpečnostnú situáciu. Cieľom českého predsedníctva bolo Východné partnerstvo a ja som veľmi rád, že bolo schválené jasným záväzkom vo výške 600 miliónov EUR. Predídeme vašu otázku o účasti Bieloruska. Zvažujeme ju. Bielorusko urobilo určitý pokrok a predlžuje sa pozastavenie platnosti zákazu udeľovania víz predstaviteľom režimu. V tejto chvíli držíme Bielorusku dvere otvorené, hoci rozhodnutie zatiaľ nepadlo. Ak sa na tom nezhodnú členské štáty a nebude to rozhodnutie všetkých 27 členských štátov, tak prezidenta Lukašenka jednoducho nepozveme, napriek tomu, že opozícia i susedné štáty odporúčajú, aby sme ho pozvali. Myslím, že práve toto je tá otázka, na ktorú nebudem vedieť odpovedať, keď mi ju v tejto chvíli položíte, a preto to hovorím už vopred.

Európsku radu som informoval o stretnutí a neformálnom samite s prezidentom Obomom 5. apríla v súvislosti s naplňaním ďalších priorít najmä v oblasti transatlantických vzťahov. Organizačné detaily ešte nie sú uzavreté, všetci budete podrobne informovaní. Samit sa bude dotýkať troch hlavných oblastí: diskusia o samite G20, spolupráca v oblasti energetiky a klímy, kde chce EÚ zostať kľúčovým hráčom, rovnako ako Spojené štáty, a vonkajšie vzťahy a geostrategická oblasť od Stredozemného mora po Kaspické more, to znamená Afganistan, Pakistan, situácia v Iráne a, samozrejme, Stredný východ. Samit so Spojenými štátmi je dôležitý, hoci sa ukazuje, že by sme nemali mať prehnané očakávania, nepríde žiadny Mesiáš. Spojené štáty americké majú veľa domácich problémov, ktoré musia riešiť, a práve preto je dobré, že Barack Obama prednesie v Prahe zásadný prejav o svojom pohľade na tento rok, v ktorom bude, samozrejme, chcieť vyslať posolstvo občanom EÚ o hlavných postojoch a hlavných cieľoch novej americkej administratívy.

Na zasadnutí Európskej rady bolo množstvo iných otázok, na ktoré som pripravený reagovať. Ak som niečo vynechal, doplním to v diskusii, ktorá bude nasledovať po vystúpeniach vedúcich predstaviteľov strán. V tomto zložení sa asi už nestretieme, pretože odchádzate, aby ste začali volebnú kampaň, bol by som však rád, keby ste ju nezačínali už tu a teraz. Dúfam, že boj o jednotlivé kreslá v Európskom parlamente bude spravodlivý a že sa po voľbách znovu zídete a budete pokračovať vo svojej práci.

Predseda. – Ďakujem vám, vážený pán úradujúci predseda Európskej rady, za vaše rozhodnutie pokračovať v práci predsedníctva aj napriek zložitej situácii vo vašej krajine.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – (FR) Vážený pán predseda, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, ostatné zasadnutie Európskej rady bolo zasadnutím s praktickými výsledkami.

Rád by som ocenil úsilie českého predsedníctva a najmä premiéra Topolánka, ktorý držal pevne v rukách rámec diskusií, upriamujúc ich na konkrétne ciele. Výsledok vidíme: séria vo svojej podstate dôležitých rozhodnutí, ale aj rozhodnutí, ktoré jasne hovoria o dnešnom odhodlaní Európy. Realita našich rozhodnutí ukazuje realitu našej jednoty a ničí pesimistické očakávania, ktoré sa opäť raz ukázali ako chybné. Sústredím sa na hospodárske aspekty; premiér Topolánek spomenul väčšinu otázok, preto nie je nutné ich všetky opakovať.

Po prvé, Rada schválila návrh Komisie venovať 5 miliárd EUR na strategické energetické projekty a širokopásmový internet. Dohoda dosiahnutá na zasadnutí Európskej rady jasne odráža odhodlanie EÚ použiť všetky nástroje, ktoré má k dispozícii, a urobiť všetko pre to, aby sme predišli tomu, aby kríza ohrozila naše dlhodobé ciele najmä v oblasti energetickej bezpečnosti a boja proti zmene klímy.

Druhým hlavným rozhodnutím bolo zdvojnásobenie maximálnej sumy podpory poskytovanej na platobné bilancie členských štátov: 50 miliárd EUR je veľmi silný záväzok. Dokazuje, že aj v ťažkých časoch nie je solidarita v Európe iba prázdny slovom.

Najlepší spôsob, ako môžu Európania zvládnuť krízu a znovu nastoliť podmienky rastu, skutočne predstavuje koordinácia vlastných pozícií, spoločný postup a vzájomná podpora.

Tretie hlavné rozhodnutie ukazuje, že Únia plne prispieva k úsiliu o celosvetové zvládnutie krízy. Rozpočtové stimuly poskytnuté európskemu hospodárstvu, ak sem zarátame aj automatické stabilizátory, sa v súčasnosti blížia k 4 % európskeho HDP. K tomuto sme však pridali počas zasadnutia Európskej rady záväzok podporiť Medzinárodný menový fond maximálnou sumou 75 miliárd EUR. Únia zohráva svoju úlohu plnohodnotne

dôrazným bojom proti kríze a súčasne zavádzaním programu ambiciózných a perspektívnych reforiem regulácie.

Európska únia skutočne predstavuje príklad jednoty a vedenia, ktorý, ak ho budú ostatní nasledovať, vydláždí cestu pre rozsiahlejšie riešenia na medzinárodnej úrovni. Rozprava s premiérom Spojeného kráľovstva Gordonom Brownom, ktorá sa tu včera konala, to jasne dokázala. Európska únia sa blíži k londýnskemu samitu s pevným a konzistentným programom založeným na štyroch pilieroch: výrazných a koordinovaných rozpočtových stimuloch, ambicióznom programe regulácie, výraznom signáli proti všetkým formám protekcionizmu a trvalo udržateľnom záväzku v súvislosti s rozvojovými cieľmi tisícročia najmä pre tých najviac znevýhodnených vo svete.

Toto je program vedenia, a domnievam sa, že je napriek tomu dôležité zdôrazniť – pretože spočiatku to nebolo zrejmé – že pozícia členských štátov, ktoré sa zúčastnia na londýnskom samite, a pozícia Komisie je v skutočnosti signálom celej Únie 27 členských štátov, ktoré chcú zachovať túto pozíciu vedenia a tak zaviesť nový prístup na medzinárodnej úrovni. Toto nie je technokratický program. Problémom je opätovne zaviesť do systému hospodárstva a najmä do globálneho finančného systému etické hodnoty, bez ktorých trhové hospodárstvo nemôže fungovať. Ľudia musia opätovne zaujať miesto v srdci globálneho hospodárstva. Sme za otvorené a konkurencieschopné hospodárstva, no trhy týchto hospodárstiev musia slúžiť občanom. To je okrem iného dôvod, prečo podporujem ambiciózný návrh pani Merkelovej na vytvorenie charty pre trvalo udržateľné hospodárstvo. To zdôrazňuje, že sme za sociálne trhové hospodárstvo.

Európska rada sa však neobmedzila len na krízu. V oblasti vonkajších vzťahov vítam podporu, ktorú vyjadrilo 27 členských štátov návrhom Komisie na rozvoj Východného partnerstva, ktoré budeme mať možnosť bližšie preskúmať počas samitu Východného partnerstva 7. mája. V spolupráci s Úniou pre Stredozemie máme teraz konzistentný rámec pre našu susedskú politiku, ktorá je nepochybne jednou z hlavných priorít vonkajších vzťahov Únie.

predseda Komisie. – Vážený pán predseda, teraz musíme udržať rozbehnutú prácu na obnove hospodárstva a tých 5 miliárd EUR naozaj súrne potrebujeme. V týchto zložitých časoch je táto investícia rozhodujúca. Všetci vieme, že nedostatok úverov má priamy vplyv na strategické projekty. Máme tu niekoľko problémov, najmä možnosť zmrazenia ropovodných a plynovodných prepojení. Zabrzdili sa aj investície do obnoviteľnej energie. Zastavil sa tiež výskum čistých technológií. Preto musíme mať jasnú európsku odpoveď.

Viem, že tento Parlament je rozhodnutý tieto dokumenty rýchlo posunúť ďalej a dúfam, že vám vaše vlastné preskúmanie návrhov umožní vstúpiť do okamžitých rokovaní s Radou, aby sme ich mohli do mája previesť do podoby zákona.

To isté platí o balíku existujúcich a budúcich opatrení v oblasti finančného systému. Ak Parlament a Rada dosiahnu dohodu o týchto opatreniach už v prvom čítaní ešte pred volebnou prestávkou, vyšlú tak silný signál o tom, že EÚ vie, čo musí urobiť na obnovu poriadku vo finančnom systéme.

Toto je kľúčový stavebný kameň obnovy dôvery a práve preto bude Komisia pokračovať v prijímaní návrhov tak, ako to vysvetlila vo svojom oznámení zo 4. marca 2009 o hedžových fondoch a súkromných kapitálových fondoch, o platoch vedenia a o tom, ako nadviazať na myšlienky vyjadrené v správe skupiny na vysokej úrovni, ktorú som ustanovil pod vedením pána de Larosièra. Európska rada túto správu skutočne srdečne privítala a jednomyselne ju prijala za základ ďalšej práce. S týmto výsledkom som veľmi spokojný.

Musíme tiež pokračovať v prehľbovaní koordinačnej práce. Koordinácia je kľúčom – koordinácia a implementácia. Usmernenia, ktoré sme vydali v súvislosti s nekvalitnými aktívami a podporou odvetvia automobilového priemyslu, sa už využívajú na čo najúčinnejšie smerovanie krokov členských štátov.

Teraz sme vo fáze zavádzania plánu obnovy a Komisia urýchlí svoju prácu, aby monitorovala, ako sa ohlásené vnútroštátne stimuly zavádzajú do praxe. Máme niekoľko nástrojov. Máme tiež nástroje lisabonskej stratégie, ktoré ostávajú v platnosti. Tiež sa bližšie zameriame na rôzne vnútroštátne opatrenia prijímané v boji proti kríze a na podporu dopytu, aby sme zistili, v čom sa môžeme poučiť a ako môžeme pomôcť.

V rovnakom duchu by sme sa mali inšpirovať pri príprave na samit o zamestnanosti. Už som to v tomto Parlamente uviedol: táto kríza spôsobuje skutočné ťažkosti a nikde to nie je viditeľnejšie než v jej vplyve na trh pracovných miest.

Nezamestnanosť stúpa a s najväčšou pravdepodobnosťou to bude pokračovať. Toto je moja obava číslo jeden a myslím si, že by to mala byť obava číslo jeden v Európe. Zamestnanci v celej Európe musia vedieť, že európskym vedúcim predstaviteľom na nich záleží. Preto je mimoriadny samit venovaný zamestnanosti

začiatkom mája taký dôležitý: treba prebrať účinok doterajších opatrení na oživenie a zistiť, čo funguje a čo nefunguje, vymeniť si najlepšie postupy a dohodnúť sa na ďalších potrebných krokoch.

Musíme sa ubezpečiť, že sme zapojili všetky páky na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni na zmiernenie účinkov krízy a že sme pripravili ľudí na pracovné miesta budúcnosti. Musíme najmä urobiť všetko, čo môžeme, na dokončenie akcií členských štátov prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu pre prispôsobenie sa globalizácii.

Ako viete, Európska rada rozhodla, že by sa samit mal konať vo forme trojky. Ak k vám mám byť otvorený a úprimný – tak ako som vždy – toto rozhodnutie ma sklamalo. Uprednostnil by som, keby všetkých 27 členských štátov venovalo potrebný čas na spoločnú diskusiu o najlepšej ceste k napredovaniu v oblasti, ktorá je predsa kľúčovou otázkou európskych občanov v tejto kríze: situácia zamestnanosti.

Samozrejme vieme, že väčšina nástrojov je na vnútroštátnej úrovni, no to by nemal byť dôvod na to, aby európski vedúci predstavitelia na európskej úrovni nediskutovali o spôsobe, ktorým môžu koordinovať svoje postupy. Vieme tiež, že keď prijmeme rozhodnutia týkajúce sa finančného sektora alebo schválime plán obnovy, ide súčasne aj o opatrenia v oblasti zamestnanosti.

Myslím si však, že už samotná otázka zamestnanosti si zo svojej podstaty zaslúži pozornosť vedúcich predstaviteľov Európy. Tak či tak je Komisia plne pripravená a odhodlaná vyslať 7. mája 2009 silný signál. Osobne sa domnievam, že tento samit, o ktorom sa rozhodlo, že sa uskutoční vo forme trojky, by mal zostať otvorený, aby všetci predsedovia vlád, ktorí sa na ňom chcú podieľať, mali takúto príležitosť.

Rád by som vám povedal, tak ako to už urobil pán premiér Topolánek, že krátko pred zasadnutím Európskej rady sme mali veľmi dôležitú diskusiu so sociálnymi partnermi spolu so švédskym premiérom pánom Reinfeldtom a španielskym premiérom pánom Zapaterom. Myslím si, že sme videli ochotu sociálnych partnerov s nami rokovať. Je dôležité vystať signál všetkým Európanom a najmä všetkým európskym zamestnancom o tom, že aj nám na európskej úrovni záleží na sociálnom dialógu.

Sociálnych partnerov sme pozvali k nám do Komisie. Usporiadali sme stretnutie v kolégiu komisárov a ja som rozhodnutý pokračovať v práci so sociálnymi partnermi, Európskym parlamentom, európskymi vládami, samozrejme s predsedníctvom a tiež s Výborom regiónov a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom, pretože sa skutočne domnievam, že keď čelíme problému zamestnanosti, musíme zmobilizovať nielen európske vlády a európske inštitúcie, ale aj sociálnych partnerov a celé naše spoločnosti.

Som rozhodnutý, že by sme mali mať všetky prípadné možnosti na stole. Práve preto Komisia v nadchádzajúcich týždňoch vynaloží zvláštne úsilie na spoluprácu so všetkými našimi partnermi a ja by som veľmi rád uvítal plnú spoluúčasť poslancov Európskeho parlamentu a tohto Parlamentu ako inštitúcie. Máte bohaté znalosti o pôsobení v tejto oblasti.

Stručne povedané, na tomto zasadnutí Európskej rady sme prijali veľmi dôležité rozhodnutia o hospodárskych a finančných otázkach – toto sú veľmi konkrétne výsledky. V žiadnom prípade však nešlo o koniec tohto procesu. Musíme udržať krok s dynamikou tohto procesu. Musíme byť otvorení všetkému, čo treba urobiť v súvislosti s krízou, ktorá bude mať výraznejší účinok najmä na oblasť sociálnych vecí. Je dôležité, že si toto odhodlanie zachováame a že Európa dokáže prostredníctvom koordinácie a implementácie nielen vnútorne reagovať na problémy, ale aj významne prispievať ku globálnej reakcii na túto krízu skutočne obrovských rozmerov.

(potlesk)

Joseph Daul, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážený pán predseda, pán Topolánek, pán Barroso, dámy a páni, po tom, čo sme viedli našich partnerov zo Spojených štátov a zvyšku sveta od počiatku krízy v ambicióznej, no skutočne potrebnej reforme finančných trhov, Európa minulý piatok vytvorila plán pre stretnutie G20, ktoré sa uskutoční 2. apríla.

Počas včerajšej rozpravy o G20 niektorí poslanci povedali, že to nestačí, iní tvrdili, že je to priveľa. Skutočnosť je taká, že počas po sebe nasledujúcich kríz, ktoré práve zažívame, tu máme koordinovanú Európu, ktorá pracuje ako jeden tím.

Opakujem: v krízovej situácii, ktorú práve zažívame, rovnako ako vo všetkých globálnych otázkach – energetika, zmena klímy, zahraničné veci, bezpečnosť a obrana – vnútroštátne riešenia už viac nestačia. Ak aj premiér Spojeného kráľovstva, ktorého sme si vypočuli včera, vyzdvihuje klady Európskej únie, keď je, ako sám vraví, citujem: „hrdý na to, že je Brit, a hrdý na to, že je Európan“, cítim sa istý vo svojej viere.

Rozhodnutie prijaté Európskou radou minulý týždeň vyčleníť 50 miliárd EUR na pomoc členským štátom mimo eurozóny v tomto zložitom období je dobrá vec, pretože to, čo postihne jedného z nás, postihne nás všetkých. V tomto je význam Európskej integrácie. Po pridaní k 400 miliárdám EUR z plánu hospodárskej obnovy Európy pomôžu tieto vyhradené prostriedky znovu nastoliť podmienky rastu a vytvoriť majetok, a v konečnom dôsledku pracovné miesta. To isté platí aj o balíku 5 miliárd EUR, ktoré sme sa rozhodli investovať do podpory projektov v oblasti energetiky a opatrení spojených s internetom a ďalšími otázkami.

Vyzývam Radu, aby urobila maximum na zaistenie dosiahnutia dohody do konca tohto parlamentného obdobia v troch hlavných otázkach, ktoré máme v súčasnosti na stole: úverové ratingové agentúry, smernice o regulačných kapitálových požiadavkách a smernica o projekte Solventnosť II. Pri tomto poslednom texte musí Rada pridať, aby zaistila, že ho bude možné prijať v prvom čítaní v apríli.

Dámy a páni, nepotrebuje už žiadne ďalšie socialistické hospodárske opatrenia. Potrebujeme viac pracovných miest a tento balík opatrení nám to umožní. Okrem toho si so záujmom všímam, že ani jeden z európskych vedúcich predstaviteľov, či už z ľavice alebo pravej, nepodporil minulý týždeň v Bruseli socialistické opatrenia. Aj to potvrdzuje môj pocit, že tu nie je vždy veľký súlad medzi tým, čo práve hovorí predseda Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, a tým, čo robia socialistami vedené vlády a, pán Schulz, stále máte čo robiť, aby ste presvedčili svojho politického priateľa pána Steinbrücka, aby sa stal sociálnejším.

Rád by som tiež spomenul prípravu na kodanskú konferenciu v decembri a požiadal české predsedníctvo, aby do júna vypracovalo niekoľko návrhov medzinárodných finančných mechanizmov. V súvislosti s balíkom na energetiku a zmenu klímy Európa udáva tón a nesmie o túto výhodu prísť. Zmena klímy nepočká na skončenie krízy. Preto je našou povinnosťou presvedčiť partnerov, aby nás v boji proti zmene klímy nasledovali a prijali cieľ znížiť množstvo emisií CO₂ o 30 %.

Zdá sa, že sa Barack Obama rozhodol prijať pomoc, ktorú sme mu ponúkali, tým, že sa rozhodol zaviesť výmenný systém s kvótami emisií v Spojených štátoch amerických. Na záver by som rád vyjadril svoju spokojnosť s tým, že Európa prijatím strategického partnerstva s Arménskom, Azerbajdžanom, Bieloruskom, Gruzínskom, Moldavskou republikou a Ukrajinou konečne berie svojich východných susedov vážne. Toto partnerstvo bude užitočným doplnením práce spoločného parlamentného zhromaždenia EURONEST, iniciatívy, ktorá vyšla z mojej skupiny a ktorá vznikne dohodou všetkých parlamentných skupín od nasledujúceho parlamentného obdobia.

Na druhej strane je najvyšší čas, aby sa sekretariát Únie pre Stredozemie, ktorá bola vytvorená minulé leto, presunul do Barcelony a pracoval na konkrétnych projektoch. Dvadsaťsedmička to požadovala minulý týždeň a plán očakávame v júni.

Martin Schulz, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predseda, pán Topolánek, považujem za pozoruhodné, že ste tu. Za týchto pre vás takých zložitých okolností vás to ctí. To, že ste tu dnes ráno, ukazuje, že ste bojovník, stále však musíte pochopiť kompetencie úradujúceho predsedu Európskej únie. Ak ste sem prišli hovoriť o českej domácej politike, potom by ste nemali byť prekvapení, ak o českej domácej politike diskutujeme. Domnievam sa však, že ste tu ako úradujúci predseda Európskej rady, preto nechápem vašu poznámku o obštrukcii zo strany sociálnych demokratov.

(potlesk)

V každom prípade k pádu vašej vlády prispeli dva hlasy občianskych demokratov a dva hlasy zelených. A čo obštrukcia zo strany vašich vlastných ľudí?

Včera sme si vypočuli prejav popredného európskeho predsedu vlády, ktorý ako hosťiteľ budúcotýždňového samitu G20 povedal opak toho, čo vy z pozície úradujúceho predsedu Rady. To, čo včera povedal Gordon Brown, bol opak toho, čo ste tu povedali vy. Povedali ste, že cesta, ktorou kráčajú Spojené štáty, je historicky nesprávna. To ste tu povedali len pred niekoľkými okamihmi. Povedali ste, že Geithnerova cesta je nesprávna cesta a vedie do pekla. To nie je úroveň, na ktorej môže Európska únia so Spojenými štátmi spolupracovať. Nezastupujete Radu Európskej únie, zastupujete seba. Je to veľká chyba, ktorú tu práve robíte.

(potlesk)

Teraz už chápem, prečo nám ľudia na začiatku vraveli, že s týmto človekom je ťažké nadviazať dialóg. Nie, pán úradujúci predseda Rady, toto je cesta, ktorá zavedie Európsku úniu späť do slepej uličky.

Predseda Komisie dnes povedal čosi veľmi dôležité. Povedal, že by bolo vážnou chybou odmietat sociálny samit, samit o zamestnanosti. V čase, keď sa milióny obyvateľov Európy obávajú o svoje pracovné miesta, v čase, keď sú krachujúcim bankám a poisťovacím spoločnostiam vrátane tých v Spojených štátoch poskytované záchranné pôžičky z verejných finančných prostriedkov v miliardových či dokonca biliónových objemoch, čo vy opisujete ako cestu do pekla, v situácii, keď ľudia vedia, že musia konečne zaplatiť dane, či už eurami alebo v korunách; v tejto situácii Európska rada týmto ľuďom odkazuje, že sa nezaujíma o ich problémy so zamestnaním. Na to nemáme čas. Je to osudný signál. Je to nesprávny signál.

Preto vám, vážený pán predseda Komisie, vravím, že vaša rada predsedníctvu Rady nestačí. Nechceme trojku; chceme diskusiu otvorenú pre všetkých. Mal by opätovne zvolať samit, aby na začiatku mája mohli hlavy štátov a vlád prevziať zodpovednosť za diskusiu o situácii v oblasti zamestnanosti v Európe.

(potlesk)

Vážený pán Topolánek, chcem vám dať tri odporúčania, ktorými by ste sa podľa nás mali počas nasledujúcich niekoľkých dní riadiť: ak nútite vlády Európskej únie zmobilizovať v roku 2009 1,5 % HDP a 1 % v roku 2010 v rámci balíka na riešenie krátkodobej hospodárskej situácie a doteraz štyri krajiny, ak som to sledoval správne, splnili tieto požiadavky, potom to nestačí a je vašou úlohou ako úradujúceho predsedu Rady zabezpečiť, aby štáty ctili záväzky, ku ktorým sa samy zaviazali.

Po druhé, prosím, opätovne zvolajte sociálny samit. Ukážte európskej verejnosti, že politika zamestnanosti a iniciatívy na ochranu pracovných miest sú v centre záujmu konania vlády.

Po tretie, prosím, zaistite v Rade, aby konečne zavládla zrozumiteľnosť v tom, čo sa stane v inštitucionálnych otázkach po voľbách. Osobne je mi vás veľmi ľúto. Viem, že ste obhajovali ratifikáciu Lisabonskej zmluvy, viem však aj to, že váš vlastný prezident vás neustále kritizuje a že sa robí všetko, aby vám zabránili v jej presadení v Senáte. Sme tu, aby sme vám pomohli. Všade, kde len môžeme, hovoríme s vašimi senátormi z ODS a snažíme sa ich presvedčiť, aby s ratifikačným procesom súhlasili. Je to v poriadku, sme na vašej strane a urobíme všetko, čo môžeme.

Stále tu však ostáva jedna veľmi osobitná otázka: musíte nám konečne povedať, na akom základe si želáte pokračovať. Na základe Zmluvy z Nice, ktorá stále platí, alebo na základe Lisabonskej zmluvy, ktorá ešte nie je v platnosti. Nedá sa povedať, že najprv začneme so Zmluvou z Nice, ku ktorej pridáme trochu tej Lisabonskej. Práve preto tiež vravím, že pokiaľ ide o nás: konzultácie po európskych voľbách, samozrejme áno, no až po zvolaní Európskeho parlamentu. Nie som pripravený na konzultácie po 7. júni až dovtedy, kým sa tento Parlament formálne nezíde na svojej prvej schôdzi. Stále musíme byť schopní požadovať aspoň minimálny inštitucionálny rešpekt. Takže tieto tri body, pán Topolánek, a potom si u nás opäť získate nejakú prestíž.

(potlesk)

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predseda, napriek všetkému skutočnému utrpeniu má recesia aj odľahčenú definíciu. A to vtedy, keď idete k vášmu bankomatu vybrať peniaze a tam blinká nápis: „Nedostatok dostupných finančných prostriedkov“ – a vy si nie ste istý, či myslia tie vaše alebo svoje vlastné!

(smiech)

Napriek všetkým zlovestným varovaniam o trieštení a sporoch pripravilo toto zasadnutie Európskej rady pozitívny balík a ja blahoželám českému predsedníctvu k tomuto úspechu.

Máme prísľub väčšieho objemu peňazí od Medzinárodného menového fondu, sľub väčšej podpory najpostihnutejším hospodárstvám Európy a dohodu o postupe pri európskom dohľade nad finančným systémom. Toto všetko vítame. Potešila ma najmä skutočnosť, že Rada zachránila pánovi Barrosovi kožu presunutím piatich miliárd nevyčerpaných eur do plánu obnovy. Investície do dopravy, infraštruktúry a širokopásmových pripojení vytvoria pracovné miesta teraz a pripraví Európu na budúcnosť. Peniaze na plynovod Nabucco zatiaľ zmiernia našu problémovú energetickú závislosť od Ruska.

Od úradujúceho predsedu Rady potrebujeme jasné uistenie o tom, že finančné prostriedky z týchto 5 miliárd EUR sa skutočne využijú na tento projekt, no tiež o tom, že investície do infraštruktúry na dodávky plynu nenahradia výskum obnoviteľnej energie. Ekologický rast zostáva dôležitým pre bezpečnosť našich občanov teraz i v budúcnosti a to isté platí o zásadách obsiahnutých v lisabonskej stratégii: flexibilita, znalostná ekonomika, predpisy v oblasti zamestnanosti, ktoré plnia svoj účel – to sú kľúčové prvky

konkurencieschopného hospodárstva a úspešného jednotného trhu. Je veľkou zásluhou Rady, že protekcionistický jazyk minulosti nevrhá tieň na jej závery.

Aj napriek zrejmej zhode zostáva v prioritách členských štátov nádyh malichernosti. Na jednej strane tu máme také, ktoré sa sústreďujú na prísnu reguláciu na medzinárodnej úrovni, na druhej zas také, ktoré kladú dôraz na silné balíky stimulov. Je to chybná voľba. Samozrejme, potrebujeme mechanizmus pre dohľad so skutočnými regulačnými právomocami, rovnako však potrebujeme opatrenia, ktoré zabránia cyklickým opakovaniam, aby sme si poradili s realitou recesie. Dlhodobé i krátkodobé: obom hľadiskám sa treba venovať.

Naši vedúci predstavitelia si to musia na samite G20 jasne uvedomiť. Ak sa nedokážeme zhodnúť na spoločnom ciele, potom nemôžeme dúfať, že sa nám podarí spoločne preraziť. Amerika príde na samit G20 s vlastným programom. My musíme prísť s naším a spolu dosiahnuť dohodu výhodnú pre všetkých.

Vážený úradujúci predseda Rady, na minulotýždňovom zasadnutí Rady sa takmer nediskutovalo o právnom základe, na ktorom bude vytvorená nová Komisia, už to však nie je len Írsko, ktoré pravdepodobne neratifikuje Lisabonskú zmluvu. Preto vás naliehavo vyzývam, aby ste zvolali vedúcich predstaviteľov Rady, Komisie a Parlamentu pred májovým zasadnutím Parlamentu, aby sme sa dohodli na zložení Parlamentu a Komisie s právnou istotou.

Vážený pán úradujúci predseda Rady, v slávnej melódii Smetanovho symfonického cyklu *Má vlast* violončelo a fagot stúpajú v crescendo z melancholických hĺbok, aby dosiahli zdanlivo nemožný vysoký tón. Táto chvíľa nastala pre vašu vládu. V prípade Európy ešte len príde. Dbajte o to, aby domáce problémy nespomalili vaše tempo.

(potlesk)

Adam Bielan, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predseda, začnem blahoželaním pánovi premiérovi Topolánkovi k skvelej príprave európskeho samitu a k tomuto doteraz veľmi dobrému predsedníctvu. Pred niekoľkými mesiacmi mnohí politici pochybovali, či bude malá krajina zo strednej a východnej Európy schopná niesť bremeno vedenia Európskej únie. Pán Topolánek a celý jeho kabinet dokázali, že to možné je. Ešte raz vám blahoželám a v tejto pre vás náročnej chvíli zapríčinennej domácimi problémami dúfam, že tieto problémy dokážete vyriešiť a o tri mesiace pripravíte aj nadchádzajúci samit.

Sme tu však medzi priateľmi, a preto musíme hovoriť úprimne. Rád by som spomenul niekoľko vecí týkajúcich sa samitu, na ktoré sa pozerám kriticky, hoci moja kritika nie je namierená proti osobe pána Topolánka.

Začnem podporou pre Východné partnerstvo. V priebehu piatich rokov naň vyčleníme sumu 600 miliónov EUR, no vieme, že to predstavuje len 350 miliónov EUR nových peňazí. Spolu to predstavuje sotva 20 miliónov EUR ročne pre každú z krajín, ktoré sú súčasťou tohto projektu. Skutočne to postačí na to, aby EÚ posilnila svoj vplyv v tomto regióne? Počas diskusie o našich východných partneroch by som sa rád opýtal, ako sa rozhodlo v otázke ich víz. Zdá sa mi, že sa nerozhodlo vôbec o ničom. Vlastne sa prijalo rozhodnutie odmietnuť akúkoľvek spoluprácu v tejto oblasti. Musíme sa sami seba opýtať, či chceme našich východných susedov odradiť alebo ich povzbudiť, aby s nami spolupracovali. Vyzerá to tak, akoby sa niektoré členské štáty snažili oslabiť myšlienku Východného partnerstva, aby v Rusku neupadli do nemilosti.

S obštrukciami z rovnakého dôvodu sa stretávame, keď rokujeme o výstavbe plynovodu Nabucco. Vyčlenenie 200 miliónov EUR na projekt, ktorého odhadované stavebné náklady sú 8 miliárd EUR, vyvoláva na tvárach našich partnerov len úsmev ľúlosti. Mali by sme pamätať na to, že z dôvodov našej vlastnej energetickej bezpečnosti by sme sa mali my sami najviac zaujímať o výstavbu kanála na prepravu paliva z oblasti Kaspického mora do Európy a že tento kanál by nemal byť závislý od vôle Kremľa.

Na samite bolo tiež vyčlenených 5 miliárd EUR na protikrizový balík. Časť týchto peňazí bude smerovať do veľkých energetických projektov vrátane 330 miliónov EUR pre moju krajinu, Poľsko. Bohužiaľ, bola prijatá podmienka, ktorú sa podarí len veľmi ťažko splniť, konkrétne to, že peniaze sa musia vyčerpať do konca budúceho roka. Táto suma sa teda stala len virtuálnymi peniazmi, pretože, poznajúc tempo čerpania finančných prostriedkov EÚ poľskou vládou, peniaze nebudú vyčerpané a potom ich už viac nebudeme môcť použiť. Preto navrhujem rozšíriť časový rámec dostupnosti týchto finančných prostriedkov.

Pokiaľ hovorím o samite, rád by som tiež zhrnul predchádzajúci neformálny protikrizový samit, ktorý sa z iniciatívy pána Topolánka konal v Bruseli. Účastníci tohto samitu jednomyselne odmietli hospodársky protekcionizmus. Pred pár dňami sme však získali dôkaz, že uznesenia prednesené na samite nemajú veľkú váhu, keď francúzsky automobilový koncern Renault oznámil stiahnutie výroby zo Slovinska späť do

Francúzska. Bohužiaľ sa ukazuje, že základná zásada solidarity EÚ ustupuje v čase hospodárskej krízy hospodárskemu egoizmu. Naliehavo žiadam pána Topolánka, aby to zastavil.

Claude Turmes, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predseda, myslím si, že len história rozhodne, či minulotýždňový samit bol skutočne veľkým samitom. Dnes ráno by som rád všetkých zobudil. Nachádzame sa v kríze systému a táto systémová kríza sa môže rýchlo rozvinúť do krízy spoločnosti.

V tridsiatych rokoch 20. storočia Roosevelt vyhral politický boj proti fašistom; Európa ho prehrala. Tak prečo Roosevelt zvíťazil? Zvíťazil, pretože mal dôveru dokonca aj tých občanov Spojených štátov, ktorí prišli o značnú časť príjmov v hospodárskej kríze tridsiatych rokov 20. storočia. Aké štyri prvky dôvery Roosevelt získal?

Prvým bola opätovná regulácia. Roosevelt tvrdo zaútočil na oligopoly, veľké spoločnosti v Spojených štátoch, a opätovne zaviedol reguláciu hospodárstva. Presne to musíme urobiť na stretnutí G20 v Londýne. Ak by aj bol Gordon Brown majstrom deregulácie, možno práve toto ukáže, že zmena je možná.

Po druhé, posilnenie sociálnej štruktúry. Rooseveltov program bol: po prvé, prerozdelenie bohatstva, rovnako ako zdanenie bohatých a rozdelenie peňazí chudobným; a po druhé, rozsiahly program pre mladých ľudí v Spojených štátoch. Čo ponúkame mladým ľuďom my na európskej úrovni, aby v európskych voľbách nedali svoje hlasy fašistom? Po tretie – a Martin to tu predniesol – najväčšou chybou vášho samitu bolo zníženie úrovne sociálneho samitu v máji. Jediný spôsob, ako dosiahnuť, aby sa spoločnosť nerozpadla, je znásobenie jej spoločenskej funkcie, preto musíme zvýšiť význam májového stretnutia a musíme ho rozšíriť. K rokovaciemu stolu musíte tiež zavolať všetky mimovládne organizácie z oblasti životného prostredia, mimovládne organizácie z oblasti rozvoja a mimovládne organizácie zo sociálnej oblasti, ktoré pripravujú spolu so spoločnosťou a občanmi zmeny, ktoré v spoločnosti potrebujeme.

Štvrtým Rooseveltovým bodom boli investície do hospodárstva. V tomto bode v zásade neuspel, pretože to bolo až počas druhej svetovej vojny, keď sa motor amerického hospodárstva opäť rozbehol. Nechceme ísť do vojny. Vojna, v ktorej dnes musíme zvíťaziť, je vojnou proti planéte. Našou vojnou sú ekologické investície – práve nimi musíme v tejto vojne zvíťaziť. Preto sú tu dve otázky.

Po prvé, potrebujeme ekologické eurodlhopisy. Z tých 5 miliárd EUR musíme maximum peňazí umiestniť do Európskej investičnej banky, aby sme mali vplyv na obnoviteľnú energiu a energetickú účinnosť. Po druhé, musíme do hry zapojiť veľké európske mestá. Európski občania nežijú v Severnom mori, v miestach na uskladnenie CO₂, tam hlasy nezískate. Musíme si získať európske mestá – a občanov týchto miest – prostredníctvom inteligentného mestského programu. Tak na svoju stranu získame hospodárstvo a získame pre Európu aj srdcia občanov.

Vladimír Remek, v mene skupiny GUE/NGL. – (CS) Dámy a páni, celkovo je jasné, že treba hľadať spôsob, ako vyriešiť krízu, ktorá v súčasnosti ovplyvňuje Európu a ďalšie časti sveta. Je nespochybniteľné, že súčasťou nášho úsilia musí byť budovanie dôvery a podpora finančnej stability, ako to konštatovala aj Európska rada. Problémom však je, kto má túto dôveru obnoviť a ako ju má obnoviť. Ak to necháme v prevažnej miere na tých, ktorí k súčasnej kríze prispeli svojou nenásytnou chamtivosťou, a nebudeme sa snažiť podporiť tých, ktorí vytvárajú hodnoty, ale nemôžu ovplyvniť chod firiem ani celých ekonomík, tak to asi veľmi dobre nedopadne. Za nesmierne dôležité body z rokovania Rady preto považujem tie, ktoré hovoria o nutnosti riešiť sociálne účinky krízy. Prudký rast nezamestnanosti je problém a opatrenia na stimuláciu zamestnanosti a predchádzanie strate pracovných miest sú pre zamestnancov nesmierne dôležité. Pokiaľ sa budú podporovať iba najväčšie firmy a ich manažment, potom nemôžeme byť týmto plánom nadšení. Oceňujem snahu zamerať sa na posilnenie energetickej bezpečnosti, energetických prepojení Európy a celkový dôraz na rozvoj infraštruktúry tejto oblasti. Okrem iného je to cesta k podpore zamestnanosti, pracovných miest a k zaisteniu výhod v budúcnosti. Celkom určite budeme čeliť ďalším kritickým chvíľam a súčasná kríza nám dáva príležitosť pripraviť sa aj na ne. Myslím si, že je správne, že sa znovu podporila nezastupiteľná úloha atómovej energie. Aj keď názory na túto formu energie, dokonca aj v rámci politickej skupiny, do ktorej patrí, sa diametrálne odlišujú.

Rád by som predniesol ešte jednu poznámku k Východnému partnerstvu. Vo všeobecnosti som, samozrejme, za čo najširšiu medzinárodnú spoluprácu, ale tu jasne vidíme pokus, navyše i jednoznačne vyjadrený, pritiahnuť štáty bývalého Sovietskeho zväzu bližšie k EÚ a oddialiť ich od Ruska. Určujeme teda sféry vplyvu a sami tak robíme to, čo u iných ostro kritizujeme.

Hanne Dahl, v mene skupiny IND/DEM. – (DA) Vážený pán predseda, EU Observer minulý týždeň napísal, že Jacques Delors mal pesimistický pohľad na budúcnosť eurozóny. Tak tu máme jedného z majstrov eura

vyjadrujúceho svoje obavy o EÚ a euro pred nedávnym samitom. Okrem iného povedal, že má obavy z nedostatku vôle vyčistiť finančný sektor a zaviesť nové pravidlá na jeho reguláciu. V minulosti som nemala dôvod s pánom Delorsom súhlasiť, no v tomto prípade musím povedať, že má, bohužiaľ, pravdu, keď sa obáva. Závery samitu sú v tomto ohľade veľmi vážne. Počas krízy sa opakovane pýtam Komisie na jej vôľu regulovať a kontrolovať finančný sektor. Nemá vôľu to robiť. Sústavne sa odvoláva na právo vnútorného trhu riadiť to, čo sa deje.

Pán Delors povedal aj čosi iné, čo v euroskeptičke ako ja vyvoláva akési *déjà vu* v súvislosti s argumentmi, ktoré som predniesla pri predošlej príležitosti. Povedal, že európske hospodárstva sú pre euro priveľmi rozdielne. Bingo, pán Delors! To je presne, čo sú. Jednotná mena je súčasťou problému, nie súčasťou riešenia. Európa potrebuje silnú spoločnú reguláciu finančného sektora, ale pokiaľ ide o hospodársku politiku, s krízou v jednotlivých krajinách si najlepšie poradí značný stupeň flexibility.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dámy a páni, vítam skutočnosť, že Rada minulý týždeň odložila revíziu nerealistickej lisabonskej stratégie. Vítam tiež, že odložila rozhodnutie o financovaní opatrení v oblasti klímy. V tejto súvislosti chcem pochváliť výrok predsedu Európskej komisie Josého Manuela Barrosa, ktorý vyhlásil, že EÚ by nemala robiť žiadne záväzky v oblasti klímy, pokiaľ iné krajiny, predovšetkým Spojené štáty a Čína, nerobia to isté. Chcem zdôrazniť, že k týmto úplne racionálnym záverom dospelo 27 hláv členských štátov a Komisia v situácii, keď EÚ čelí prudkému nárastu nezamestnanosti a prepadu hospodárstva a nemá schválenú Lisabonskú zmluvu. Z toho všetkého jasne vyplýva, že Lisabonská zmluva nie je pri prijímaní takých zásadných rozhodnutí, ktoré sú pre občanov členských štátov jednoznačne prospešné, vôbec nutná. Je úplne zbytočná a súčasné racionálne kroky Európskej rady uskutočňované na základe doterajšieho zmluvného rámca a pod českým vedením sú toho jasným dôkazom.

Vláda českého premiéra a úradujúceho predsedu Rady EÚ Mirka Topolánka včera stratila dôveru. Rada by som zdôraznila všetkým tým, ktorí majú tú drzosť kritizovať v tomto Parlamente tento krok českého parlamentu ako nezodpovedný, že išlo o demokratické rozhodnutie demokraticky zvoleného parlamentu zvrchovaného členského štátu. Európskej únii nepredsedá vláda Českej republiky, ale predsedá jej samotná Česká republika, ktorej občanov mám tú česť tu zastupovať. Viem, že moja krajina má také silné, správne a demokratické systémy, že dokáže svoje povinnosti na úrovni EÚ jednoznačne naplniť.

Po páde Topolánkovej vlády má v Českej republike najsilnejší politický mandát prezident Václav Klaus. Ako ste sa mohli sami v tomto Parlamente presvedčiť, je to štátnik so silným demokratickým cítením, ktorý chápe európsku integráciu nie ako jednosmernú ulicu ovládanú politicko-úradníckymi elitami, ale ako zložitý proces, ktorý bude úspešný len vtedy, ak bude vychádzať z vôle občanov. Prezident republiky nám, dámy a páni, pred niekoľkými týždňami jasne povedal, že pre členstvo Českej republiky v EÚ nevidí žiadnu alternatívu. A navyše väčšina občanov Českej republiky považuje členstvo svojej krajiny v EÚ za prínosné. Všetky obavy z nezodpovednosti Českej republiky sú teda úplne zbytočné.

Na záver by som rada upozornila šéfa Sudetonemeckého krajanského spolku, pána Posselta, ktorý verejne odsúdil pád ministra Vondru a Schwarzenberga a vyzýva Českú republiku, aby vytvorila silnú proeurópsku vládu, že Česká republika nie je Protektorátom Čechy a Morava, ale zvrchovaným štátom, v ktorom ministrov vymenúva prezident Českej republiky a vláde vyslovuje dôveru parlament zvolený českými občanmi.

Predseda. – Vážená pani Bobošíková, demokracia tiež znamená, že všetci demokrati sa môžu vyjadriť k postupom vo všetkých krajinách Európskej únie a mimo nej. To je tiež demokracia.

Mirek Topolánek, úradujúci predseda Rady. – (CS) Predsa len vážne, domnievam sa, že už trochu podliehame predvolebnej rétorike. Skúsme sa na tieto veci dívať vážne a nájsť jednotu 27 krajín, z ktorých každá má nielen vlastné dejiny, ale zažíva aj rôzne prejavy prebiehajúcej finančnej krízy, rôzne účinky na reálne hospodárstvo. Ak sa nezhodneme na spoločnom postupe, tak nakoniec bude celkom jedno, kto mal akú startovaciu pozíciu na začiatku tohto problému, pretože vďaka domino efektu na to doplatíme úplne všetci. Toto je bod číslo jeden.

Domnievam sa, že som postup Spojených štátov nekritizoval samoúčelne, chcel som skôr zdôrazniť to, čo má EÚ ako výhodu. Touto výhodou je práve rozsiahly sociálny program, ktorý nám dáva možnosť predísť investovaniu takých obrovských súm do sociálnej stabilizácie ľudí, ktorí sa dostanú do problémov. Systém jednoducho funguje. Našou jedinou veľkou úlohou je udržať systém v chode a zaručiť občanom EÚ rovnaké sociálne normy, aké mali pred krízou. Myslím si, že to vôbec nie je jednoduchá úloha a bude stáť veľa peňazí. My sme rozhodli o úplne konkrétnych opatreniach a sumy 5, 50 či 75 miliárd EUR podľa mňa ukazujú jasné odhodlanie Európskej rady reagovať konkrétnym spôsobom na danú situáciu nielen prostredníctvom všeobecných opatrení v tomto alebo tamtom rámci, ale prostredníctvom veľmi konkrétnych krokov.

Je veľký rozdiel hlásať niekde na rohu ulice veľké slová, a realizovať ich v praxi. Naším spoločným cieľom je teraz všetky kroky, o ktorých hovoríme, uviesť do praxe, pozrieť sa na spätnú väzbu. Nikto presne netuší, a to hovorím celkom zodpovedne, že ani makroekonómovia nemajú ani len potuchy, aké účinky môžu mať tieto jednotlivé kroky. Celkom iste však vieme, že niekto bude musieť túto zábavu, ten večierok zaplatiť. Bolo by od nás nanajvýš nezodpovedné, ak by sme potom nezvažovali situáciu, aj keď nevieme, ako dlho bude trvať, ak neuvažujeme o tom, kto to všetko zaplatí a aký účinok to bude mať na eurozónu a na Pakt stability a rastu, akú šancu to dáva krajinám, ako je tá moja, na vstup a prijatie eura. Nebudem reagovať na poznámky vedúceho predstaviteľa strany, pána Schulza. Pred minulými voľbami to urobil Berlusconi a ja nebudem opakovať jeho chybu. Myslím si, že na niektoré útoky nie je potrebné reagovať. Napriek tomu nie je možné, aby z tejto krízy profitovali iba tlačiarne peňazí. To by nebolo správne.

Samit o zamestnanosti. My sme Európskej rade, samozrejme, navrhli plný formát. Spolu s Josém Manuelom Barrosum sme mali rovnakú myšlienku, pretože cítime rovnakú potrebu ako vy pritiahnúť sociálnych partnerov do diskusie na vyššej úrovni, než je tripartita, a prediskutovať s nimi problémy spojené so zamestnanosťou, s implementáciou jednotlivých národných balíkov s vplyvom na zamestnanosť a s ďalšími krokmi, ktoré musíme urobiť, aby sme uchránili občanov Európskej únie pred účinkami tejto krízy. Nebolo to naše rozhodnutie, že tento samit bude vo forme trojky. Osobne chápem obavy najrôznejších hláv štátov a sám som jednoznačne podporoval plný formát. Na druhej strane by sme si mali uvedomiť, že by to bol iba neformálny samit, závery ktorého nie sú záväzné. Z tohto pohľadu môže byť redukovaný formát výhodou, pretože to znamená, že odporúčania tohto neformálneho samitu môžu byť predložené na riadnom júnovom zasadnutí Rady, kde by mohli byť prípadne jednoznačne schválené. Myslím si, že to nie je až taká veľká chyba a netreba z toho robiť politický problém. Dôležité je, že sme našli odvahu ten samit zvolať, že sme naň pozvali sociálnych partnerov, že ho s nimi budeme dlhodobo pripravovať – ešte pred týmto samitom o zamestnanosti sa uskutočnia tri okrúhle stoly v Štokholme, Madride a Prahe – a že sa pokúsime dospieť k záverom, ktoré budú cenné práve pre júnové zasadnutie Rady.

Lisabonská zmluva. Dnes si dovoľím jeden vtip. Myslím si, že telefónne číslo pre otázky o budúcnosti Lisabonskej zmluvy, teraz už nie je na Úrad vlády a premiéra Topolánka, ale skôr do Parlamentu a na Jiřího Paroubka. Musím povedať, že skutočná zodpovednosť za to, ako to bude ďalej, padá na tých, ktorí túto situáciu vyvolali. Ja, samozrejme, urobím všetko pre to, aby som dodržal svoj záväzok a nemusel odstraňovať svoj podpis z kameňa pred kláštorom svätého Hieronyma v Lisabone.

Komisia. Decembrový samit Rady prijal jasné rozhodnutie a my sme si vedomí zložitosti situácie. Musím povedať, že našou ambíciou je dosiahnuť politickú zhodu na júnovom zasadnutí Európskej rady. Samozrejme to budeme s vami konzultovať: diskusia s Európskym parlamentom je nevyhnutná. V tejto súvislosti dokonca uvažujeme o tom, že ak bude zo strany Európskeho parlamentu dostatočný záujem, mohli by sme júnové zasadnutie Rady o týždeň posunúť, aby sme namiesto 10 dní získali na rokovanie sedemnásť. Sedemnásť dní nám podľa mňa poskytne dostatočné množstvo času na rozpravu. Tieto konzultácie sú nevyhnutné, pred formálnym rozhodnutím bude, samozrejme, nutné stanoviť, či budeme postupovať podľa Zmluvy z Nice alebo podľa Lisabonskej zmluvy, pretože nám to umožní predpokladať, akú formu dohody prijmeme, či bude rovnaký počet štátov, či budú mať všetky komisára atď. Musíme vziať do úvahy výsledok európskych volieb a ja môžem povedať len to, že budeme postupovať v súlade so schváleným štandardným postupom, pretože sme v akomsi právnom vákuu a v situácii, ktorú musíme riešiť politicky a vecne.

Ďalšia diskusia sa týkala otázky regulácia verzus stimulačné opatrenia. Už v úvode som povedal, že podľa mňa EÚ prijala absolútne správny prístup v tom, že si nevyberá to či ono, ale hovorí len, že sme zachránili bankový sektor a teraz nás čaká jeho očistenie. Komisia vypracovala plán hodnotenia jednotlivých zlých aktív (hodnotenia vplyvov) a spôsobu riešenia tohto problému. Podľa mňa jedinou možnosťou, ako zvýšiť dôveru voči bankovému sektoru a tiež dôveru bankového sektora, je tieto banky vyčistiť. Česká republika a Švédsko vedia, ako to urobiť, a americký minister financií predložil svoj vlastný plán pre Spojené štáty. Podľa mňa je to jediná možnosť, ako túto situáciu vyriešiť. Spomenul som už stimulačné balíky. Druhým pilierom tohto celku je regulácia, ktorú máme čiastočne vo svojich rukách. Čiastočne je to tiež spomenuté v správe pána de Larosièra, ktorá je veľmi dobre pripravená. Pôjde o reguláciu hedžových fondov, súkromných kapitálových investičných fondov a bude to, samozrejme, riešenie problematiky daňových rajov. Musíte predsa vidieť, že pokrok v tejto veci je veľký, a my sa v týchto veciach pripravujeme na potenciálnu budúcu krízu. Nie sme v časovej tiesni, aby sme zo dňa na deň prichádzali s novými nariadeniami. Čas nás tlačí preto, aby sme zabránili prípadným budúcim problémom.

Diskusia bude tiež o úlohe Medzinárodného menového fondu. My sa zhodujeme na tom, že Medzinárodný menový fond má byť gestorom týchto budúcich riešení, ale problém predsa nie je v tom, že by sme mali málo inštitúcií a tie mali málo právomocí. Problém súvisí s tým, či budú tí najväčší hráči na globálnom

finančnom trhu tieto inštitúcie rešpektovať, čo sa v minulosti nedialo. To je predsa základná rozprava a toto bude aj problém stretnutia G20: akceptácia posilnenej úlohy Medzinárodného menového fondu, úlohy Svetovej banky, úlohy OECD v tomto systéme medzinárodných globálnych finančných inštitúcií a rešpekt voči týmto inštitúciám a rešpektovanie ich záverov.

Myslím si, že je dobré povedať čosi o Východnom partnerstve. Včera som sa stretol s prezidentom Juščenkom a vítam túto dohodu a podpísanie dohody medzi Európskou komisiou a Ukrajinou. Je to významný krok k stabilizácii situácie. Bol som nedávno v Azerbajdžane, hovoril som s prezidentom Alijevom. Európska únia musí ostať pre tieto krajiny akýmsi majákom. Toto nie je o vytváraní nových bariér, je to o tom, že EÚ má svoju misiu a jej misiou je rozširovať priestor bezpečnosti, priestor slobody, priestor prosperity a priestor solidarity. Nie sú tu žiadne hranice, a tým netvrdíme, že sa tieto štáty zajtra, pozajtra či vôbec niekedy stanú členmi EÚ. Ak svetlo majáka zhasne, vývoj týchto krajín nebude pod našou kontrolou. Tieto krajiny musíme pritiahnuť k diskusii, poskytnúť im možnosť voľne cestovať, poskytnúť im hospodársku spoluprácu, umožniť výmeny medzi vzdelávacími inštitúciami a školami a priniesť im lepšie riadenie. Myslím si, že to je naša povinnosť a v tomto zmysle je Východné partnerstvo úplne jasným dôkazom, že ideme správnym smerom. Na to, čo hovoril pán Bielan, by som povedal, že bolo veľkým úspechom schváliť vôbec tých 600 miliónov EUR. Nezhodli sme sa na tom všetci, nebola tam jednomyselná zhoda, bol to skôr maximálny možný kompromis, na ktorom sa zhodlo 27 členských štátov.

Na záver by som ešte rád povedal čosi o sociálnych vplyvoch. A tu sa naozaj musím vrátiť k tripartite a vyzdvihnúť úlohu oboch sociálnych partnerov. Nehovorili sme tam o tom, koľko poskytneme ľuďom peňazí. Hovorili sme o tom, akým spôsobom ich pripravíme na túto alebo potenciálne podobné budúce situácie prostredníctvom zvyšovania zručností, zvyšovania vzdelanosti, podpory malých a stredných podnikov, ktoré vytvárajú väčšinu pracovných miest. V súčasnosti sa, samozrejme, znižuje cena práce, pretože chceme udržať ľudí čo najdlhšie v zamestnaní, pretože ich návrat do zamestnania je niekoľkonásobne drahší, ako ich udržanie v zamestnaní.

Mobilita pracovnej sily. Naozaj sa teším na rozpravu v jednotlivých národných parlamentoch, najmä v tom našom, o tom, ako chceme meniť zákonník práce, aby bol flexibilnejší, aby sme dosiahli väčšiu mobilitu pracovnej sily. To je predsa bariéra na riešenie. Je nevyhnutné zaistiť rýchly vznik pracovných miest a rýchle riešenie situácie ľudí, ktorí sa do tejto situácie nedostali vlastnou vinou.

Na záver by som rád niečo povedal o samite EÚ – USA. Nesmierne si vážim skutočnosť, že po stretnutí G20 v Londýne a po samite v Štrasburgu/Kehli pricestuje americká administratíva na čele s Barackom Obamom práve do Prahy. Pre nás to má výraznú symbolickú hodnotu a pozveme aj predsedu Európskeho parlamentu, pretože cítim istý nesúhlas v súvislosti s tým, že prezident Spojených štátov nenavštívi Európsky parlament. Na diskusiu nebude veľa času, no podľa mňa je potrebné vedieť, čo chcú Spojené štáty a čo chceme my, a dosiahnuť zhodu. V žiadnom prípade nechceme vytvárať nové bariéry, to je predsa základný cieľ celej euroatlantickej civilizácie.

Nakoniec by som rád povedal čosi o poznámkach pani Bobošíkovej. Česká vláda zatiaľ zvláda celú tú situáciu veľmi dobre. Ja jednoducho nesúhlasím s tým, že by sme urobili nejaký organizačný lapsus, že by sme nezvládali jedno z najnáročnejších predsedníctiev ostatných rokov, pretože sa na nás neustále valia najrôznejšie problémy, ktoré by len ťažko mohol niekto predvídať. Naša miera flexibility, naša miera kreativity, schopnosť reakcie, akcie a hľadania kompromisov si iste nezaslúži takú zdrvujúcu kritiku. To, že v súčasnosti neprešla vláda v Českej republike hlasovaním o dôvere, sa stalo v Dánsku, stalo sa to v Taliansku, zmena prebehla i vo Francúzsku, i keď to bola zmena daná voľbami. Ja by som to nevidel tak čierne, ubezpečujem vás, že české predsedníctvo tým vôbec neutrpí a že my všetci, ktorí máme zodpovednosť za riadenie programu EÚ, to nepochybne zvládneme.

Predseda. – Ďakujem vám, pán úradujúci predseda Európskej rady. Odniesiete si od nás prania, nech sa vám podarí naplno vykonávať svoje povinnosti ako úradujúcemu predsedovi Európskej rady a nech urobíte všetko preto, aby ste dosiahli dohodu o Lisabonskej zmluve aj vo vašej krajine. Týmto prániami vám ďakujeme, že ste tu dnes ráno boli prítomný.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). – Vážený pán predseda, chcem vyjadriť svoju podporu pôsobivému spôsobu, akým si české predsedníctvo poradilo s niektorými rozhodujúcimi otázkami, ktorým čelí Európa. Od hospodárskej a finančnej krízy až po energetickú bezpečnosť a zmenu klímy bolo predsedníctvo vo svojich cieľoch vytrvalé a jasné a ponúklo Európe jasné vedenie v časoch zaťažkávacej skúšky.

Najmä premiér Topolánek preukázal jasné vedenie predovšetkým varovaním pred nebezpečenstvom protekcionizmu. Keď sa ostatní pohrávali s myšlienkou vztýčenia škodlivých obchodných bariér, české

predsedníctvo sa jasne a sústavne prihováralo za voľný obchod a rozhodne presadzovalo nevyhnutnú potrebu podpory jednotného trhu. Začiatkom tohto mesiaca pán Topolánek povedal, že protekcionizmus je vždy škodlivý a v prípade EÚ je nelogický. Musíme sa z krízy poučiť a povedať „nie“ izolácii, „nie“ protekcionizmu a „áno“ spolupráci.

Mal pravdu, keď nám všetkým pripomínal základnú zásadu, ktorá charakterizuje EÚ. Táto čestnosť stojí v jasnom protiklade k falošnému a vypočítavému prejavu, ktorý v tomto Parlamente včera predniesol britský premiér. Prejav pána Browna obsahoval množstvo zveličovania, ale výnimočne nespomenul kľúčovú skutočnosť, že Spojené kráľovstvo bude mať pod jeho vedením najdlhšiu a najhlbšiu recesiú spomedzi všetkých priemyselne rozvinutých krajín. Ignoroval svoju úlohu pri zavádzaní a riadení zásadne chybného rámca finančného dohľadu. Ignoroval obrovské bremeno dlhu, ktorým zafažil britských občanov.

Európa nepotrebuje žiadne prednášky od britskej vlády o tom, čo musí urobiť, aby sa z tejto krízy dostala. Európa a medzinárodné spoločenstvo teraz musia rýchlo konať, aby obnovili dôveru v naše finančné systémy, zaistili správne fungujúci bankový systém, ktorému môžu dôverovať jednotlivci, pán Schulz, a podniky, a dosiahnuť, aby banky opäť poskytovali pôžičky, aby sa tým posilnila dôvera. Musíme sa pevne držať zásad voľného obchodu a jednotného trhu a ja mám plnú dôveru v to, že predsedníctvo bude pokračovať v tvrdej práci, aby dosiahlo tieto veľmi dôležité ciele.

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). – Vážený pán predseda, len týždeň pred zasadnutím Európskej rady sme tu v Európskom parlamente požiadali Radu, aby prijala jasné usmernenia a konkrétne opatrenia na ochranu zamestnanosti a vytváranie nových pracovných príležitostí. Rada, ktorá je tu dnes, je Radou ticha a Radou ilúzií. Prepáčte, ale ja som nevidel žiadne konkrétne opatrenia. Áno, 5 miliárd EUR, ale čo to je? Je to 0,04 % hrubého domáceho produktu Únie. Investície do širokopásmového internetu sú v poriadku, no nevravte mi, že to má nejaký reálny účinok na zmiernenie voľného pádu, ktorý práve teraz máme v oblasti pracovných miest.

Nepochopili ste, že táto kríza je veľmi hlboký, vážny pokles. Podniky žiadajú, zamestnanci žiadajú, my žiadame: urobte viac! Medzinárodný menový fond navrhol, aby ste tento a budúci rok investovali 2 % HDP. Pán Barroso, vy ste povedali, že sa nám darí; investujeme 3,3 %. To ste povedali pred dvoma týždňami, teraz sa to však zvýšilo na 4 %. Sám seba sa pýtam: ako to? Nuž, výpočet je jednoduchý. Nezamestnanosť sa zvyšuje: keď rastú výdavky na príspevky v nezamestnanosti, finančné stimuly sa budú zvyšovať. Domnievam sa, že keď počet nezamestnaných v Európe dosiahne 25 miliónov, hrdo sa sem postavíte a poviete, že naše stimuly sú teraz 5 % HDP. Prosím, takto to robiť nemôžeme. Vy to takto nemôžete robiť. To, čo potrebujeme, sú skutočné investície.

Pán Barroso, Paul Krugman povedal, že Európa poskytuje v porovnaní s Američanmi menej než polovicu, pokiaľ ide o skutočné stimuly. Môžem na vás apelovať: prosím, vždy, keď nezamestnanosť stúpne, nehovorte ľuďom, že robíte viac, pretože členské štáty platia viac na príspevkoch v nezamestnanosti. Ľuďom musíte povedať, že sa angažujete v novom pláne obnovy. Ďakujem vám za to, čo ste dnes povedali, keď ste vyslovili želanie, aby bol tento samit o zamestnanosti 7. mája skutočným samitom o zamestnanosti. Sme na vašej strane a podporíme vás v tom, aby ste to dosiahli.

Mali by sme sa pozrieť na francúzskeho prezidenta Sarkozyho a pamätať, že francúzsky prezident usporiadal počas svojho predsedníctva nespočetné množstvo samitov. Teraz sa navrhuje, že tento samit, ktorý sa bude konať 7. mája, má byť znížený na úroveň trojky.

Táto kríza nezamestnanosti nezmizne, pretože odmietame mať viacej stretnutí. Stále tu bude. Preto na vás apelujem: máme tu plán obnovy, ktorý je riadne zdokumentovaný. Viem, že to predseda Komisie vie, a som si istý, že na spoločnom zasadnutí môžeme urobiť viac, než sme urobili doteraz. Tu ide o osud hospodárskeho, menového a sociálneho úsilia Európskej únie.

Tak ešte raz: vážený pán predseda Komisie, usporiadajme 7. mája vážny, širší, dobre naplánovaný samit o zamestnanosti. Ak sa vám to podarí, budeme s vami.

(potlesk)

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, Európska únia sa ukázala byť šťastím vo finančnej a hospodárskej kríze a české predsedníctvo si zatiaľ tiež riadne robí svoju prácu.

Rozsah a hlbšie príčiny globálnej finančnej a hospodárskej krízy dokazujú, že globálne makroekonomické riadenie finančných trhov a právne rámce, ktoré sa naň vzťahujú, je potrebné revidovať – na vnútroštátnej úrovni, v EÚ a na celom svete. Právne predpisy týkajúce sa dohľadu sa musia zmeniť a doplniť a opatrenia

krízového riadenia sa musia zlepšiť. Právne predpisy na riadenie finančného sektora by mali skôr oslabovať než zhoršovať hospodárske cykly. Viac regulácie však nevyhnutne neznamená lepšiu reguláciu; to, čo potrebujeme, je správna regulácia.

Dramatická kríza medzinárodných finančných trhov a posuny, ktoré spôsobila, sú problémom pre liberálny hospodársky poriadok. Nesprávne rozhodnutia vlád v hospodárskej a finančnej politike a nedostatočný finančný dohľad vlád a zjavný kolaps množstva bánk sú dôvodom na výzvu na reformovaný finančný systém, nie nový hospodársky systém. Nezávislosť Európskej centrálnej banky a jej prístup k menovej stabilite sú správne a dokázali svoju cenu.

Máme tiež dôkaz o tom, aký dôležitý je spoločný trh pre prosperitu a stabilitu v Európe. Vnútrotrh zohráva ústrednú úlohu v skracovaní a zmierňovaní recesie v Európe. Členské štáty musia prijať rýchle, ciele a dočasné opatrenia na podporu reálneho hospodárstva, pretože vieme, že EÚ môže vytvárať prosperitu, ak pokračuje v rozvíjaní vnútorného trhu, nie však, ak rozdeľuje dotácie.

Európska únia preto musí pokračovať v sústavnej práci na dokončení vnútorného trhu a ponúknuť rámec pre hospodársku súťaž, ktorý funguje. Je však tiež zrejmé, že touto skúškou zatiaľ neprešla. Európska únia sa musí pevne držať svojich zásad. Nesmie opäť sklznúť do zastaraného myslenia, do protekcionizmu, do politiky roztrieštenosti alebo pretekov o dotácie. České predsedníctvo toto predstavuje a dúfam, že sa na to môžeme aj naďalej spoliehať.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Dámy a páni, rada by som poďakovala českému predsedníctvu za skutočnosť, že pod jeho vedením Rada urobila významný krok k uvedomeniu si skutočných problémov a tiež k ich riešeniu. Rada by som zdôraznila niekoľko oblastí, v ktorých musíme naďalej pracovať. Po prvé, je tu vytváranie a zachovávanie pracovných miest s nie až takým veľkým dôrazom na otázky sociálnej pomoci, ale hlavne na investície do infraštruktúry a obnovenie podnikania, aby sa mohli tieto pracovné miesta vytvoriť. Po druhé, banky dostali štedrú finančnú pomoc, aby obnovili stabilitu finančného systému, ony sa však s prijatím opatrení v oblasti pôžičiek vôbec neponáhľajú. Tu potrebujeme európske usmernenia a tiež aktívne opatrenia národných vlád, aby si banky uvedomili svoje povinnosti v tomto čase a aby sme zaistili, že opätovne naštartujú požíčovanie podnikom a jednotlivcom. Po tretie, štrukturálne fondy sú vlastne jediným zdrojom finančných prostriedkov pre podniky, ktorý umožní obnovu podnikateľskej činnosti. Na jednej strane musíme zvýšiť ich dostupnosť a rozsah ich aktivít, a na druhej strane znížiť byrokratické prekážky a zvýšiť čas vyhradený na získanie finančných prostriedkov. Ďakujem vám za pozornosť.

Ian Hughton (Verts/ALE). – Vážený pán predseda, premiér Spojeného kráľovstva Gordon Brown chce, aby sme uverili, že je odrazu hrdý na jednotu Európskej únie a že krajiny EÚ sú spolu silnejšie a bezpečnejšie. Teraz hovorí, že musíme sprísniť reguláciu bánk, poradiť si s daňovými rajmi a reformovať Medzinárodný menový fond.

Pán Brown v súčasnosti nemá ani štipku dôveryhodnosti. Jeho vlastná história riadenia hospodárstva Spojeného kráľovstva je nevšímavosť a katastrofa. Je architektom súčasnej hospodárskej krízy, nie spasiteľom sveta. Uprednostňoval slabú reguláciu, ktorá je priamou príčinou problémov v bankovníctve.

Účinok poklesu, samozrejme, cítiť na celom svete. Škótska vláda robí všetko, čo jej obmedzené prenesené právomoci umožňujú, aby odvrátila najhoršie účinky, pričom uvoľňuje daňové bremeno podnikov prostredníctvom zníženia sadzieb, urýchljuje investície do projektov v oblasti infraštruktúry a stanovuje priority programom školení rozvoja zručností na pomoc ľuďom pri hľadaní práce.

Škótsko je bohaté na zdroje energie s obrovským potenciálom na rozvoj obnoviteľných zdrojov, ako je energia pobrežného vetra, vln, prílivu a odlivu. Podpora rozvoja výroby a distribúcie čistej energie zo strany EÚ pomôže nielen škótskemu hospodárstvu, ale tiež ostatným Európanom, pričom prispeje k energetickej bezpečnosti a zmierneniu zmeny klímy. Pevne verím, že nepotrvá dlho a Škótsko bude zohrávať ešte aktívnejšiu a konštruktívnejšiu úlohu vo svete ako normálny, nezávislý členský štát Európskej únie.

Gabriele Zimmer (GUE/NGL). – (DE) Vážený pán predseda, prekvapuje ma, že úradujúci predseda Rady, ktorému včera jeho parlament vyslovil nedôveru, je k neúspešnej politike minulosti taký nemilosrdný. Hovorí, že cesta, ktorou sa ubrali Spojené štáty, bola historicky zdiskreditovaná. Očividne si myslí, že v čase krízy sa netreba spoliehať na sociálne stimuly a verejne vyhlásil, že by sa nemalo naliehať na manažérov AIG, aby vrátili svoje odmeny. Okrem toho ešte verejne vyhlásil, že za finančnú krízu, za hospodársku krízu, môže konanie Spojených štátov v minulosti a že nemusí sebakriticky skúmať, či k nej neprispela aj stratégia komercializácie, konkurenčného tlaku a divoká globalizácia EÚ.

Podľa mňa je to zrejmé z príslušných odsekov v záveroch samitu, ktoré uvádzajú, že v dnešnej kríze zostáva lisabonská stratégia vrátane integrovaných usmernení účinným rámcom na podporu rastu a zamestnanosti. V referenčných dokumentoch sa však veľmi zreteľne upozorňuje aj na to, že samozrejme musí existovať prepojenie s koncepciou trvalo udržateľného verejného financovania a v tejto súvislosti s pokračovaním dôchodkovej reformy. To ma prekvapuje. Práve pokračovanie dôchodkovej reformy by malo byť spojené s pokračovaním privatizácie dôchodkových systémov, so zvyšovaním podielu dôchodkového zabezpečenia krytého kapitálom.

Tým sa ešte zosilnia dve rozhodujúce príčiny súčasnej finančnej a hospodárskej krízy, a to spoliehanie sa na finančné trhy napriek skutočnosti, že krízu vyvolali turbulencie na finančných trhoch, a ďalšie prehlbňovanie najmä sociálnych rozdielov. Bol to však presne prudký nárast kapitálu vo forme likvidných finančných prostriedkov, ktorý viedol k tomuto sociálnemu rozkolu, k rozkolu v distribúcii príjmov. Tu by mali byť vykonané nápravy. Z tohto dôvodu nerozumiem, prečo Komisia a Rada pri svojich rozhovoroch počas samitu neprijali príslušné nápravy.

Ak niekto hovorí o lisabonskej stratégii, musí spomenúť aj bielu knihu Komisie o politike finančných služieb (2005 – 2010), ktorá počíta s integráciou európskeho trhu finančných služieb do globálneho trhu finančných služieb, a príslušné články Zmluvy z Nice a Lisabonskej zmluvy, ktoré na jednej strane zakazujú akékoľvek obmedzenie voľného pohybu kapitálu a na druhej strane naliehajú na finančné inštitúcie, aby zabezpečili neobmedzený tok finančných služieb. To je v ostrom protiklade s akoukoľvek formou boja proti príčinám krízy.

Johannes Blokland (IND/DEM). – (NL) Vážený pán predseda, lisabonská stratégia zabezpečí, že Európa bude môcť naďalej hospodársky konkurovať zvyšku sveta. To je samozrejme možné iba vtedy, ak sa zapoja skutočne všetci a ak zabezpečíme dobré životné prostredie vrátane dobrého životného prostredia v rozvojových krajinách.

Dohoda z minulotýždňového samitu EÚ nie je dostatočne silná na to, aby povzbudila nové, trvalo udržateľné hospodárstvo. Hospodárska kríza, kríza klímy a energetická kríza vyžadujú nový prístup a tento prístup vyžaduje potrebné investície. Európska únia musí pri tom prevziať vedenie. Očakávali sme zhodu týkajúcu sa financovania dohôd o klíme z Bali a Poznane. Je znepokojujúce, že na samite EÚ nebola po zdĺhavých rokovaníach ministrov životného prostredia a financií dosiahnutá takáto dohoda. Kde sa stratili vodcovské schopnosti EÚ, keď ide o konkrétne financovanie? Skutočnosť, že sa financovanie plánov v oblasti klímy pre rozvojové krajiny zahralo do autu, predstavuje pre dohody o klíme vážny problém. Takéto vodcovstvo pred Kodaňou nepotrebujeme.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predseda, veľká európska vízia urobila Brusel, bohužiaľ, hluchým a slepým voči nežiaducemu vývoju v EÚ. Ako kríza postupuje, musia občania platiť za chybné neoliberálne opatrenia prijaté v predchádzajúcich rokoch a za nedostatočnú prípravu na rozšírenie EÚ na východ, ktoré je dnes hypotékou. Ani pristúpenie Turecka, ktoré je zrejme už isté, neprinesie potrebnú energetickú bezpečnosť, naopak, prinesie iba politickú nestabilitu, islamizmus a miliardovú dieru v našich financiách.

EÚ sa na blížiacom finančnom samite G20 musí vyslobodiť z pozície vazala, ktorú doteraz v súvislosti s politikou Spojených štátov zastávala, musí zaviesť nekompromisné predpisy a prísne kontroly. Dlhotrvajúce odmietanie Washingtonu akejkoľvek formy regulácie explozívnych finančných dokumentov položilo základný kameň súčasnej finančnej dilemy.

Počas krízy musíme škrtiť. Existuje dostatočný priestor na úspory napríklad v nekontrolovanom raste agentúr EÚ. Zvýšenie krízového fondu môže predstavovať prvý krok, ale potrebujeme omnoho viac plánov pre prípad, že nejaká krajina skrachuje, a potrebujeme koncepciu pre obrovské sociálne problémy, ktoré istotne prídu.

Werner Langen (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, chcel by som zagratulovať českému predsedníctvu. Napriek značným domácim problémom sa mu počas najhoršej hospodárskej a finančnej krízy za posledné desaťročia podarilo v európskom programe dosiahnuť pokrok. S touto gratuláciou prinášam aj požiadavku, aby české predsedníctvo svoj mandát viedlo do konca tak dobre a cielene ako doteraz.

Keď počúvam predsedu Skupiny socialistov, mám pocit, že som na inej planéte. Chváli pána Browna, ktorý bol predtým, ako sa stal premiérom, ministrom financií, a teda bol zodpovedný za finančnú politiku a rámcové podmienky Európskej únie a Spojeného kráľovstva. Pri viacerých príležitostiach sa tu už povedalo, že iba zmena prístupu Spojeného kráľovstva nám umožní prijať potrebné regulačné opatrenia. Ako môže niekto, kto to desať rokov blokoval, byť dnes označený ako náš záchranca? Nechápem to.

Kritika českého premiéra politiky Spojených štátov zvyšovať množstvo peňazí je v každom ohľade oprávnená. Nemôžete vyriešiť problémy prostriedkami, ktoré krízu zapríčinili, a to prílišným zvyšovaním množstva peňazí a život na úver. Život na úver je problém.

Prvou prioritou je preto dostať krízu na finančnom trhu pod kontrolu, zmeniť globálnu nerovnováhu, spoločne riešiť problémy, ako sú ochrana klímy a boj proti chudobe, a zaviesť na svete novú morálku založenú na sociálnom trhovom hospodárstve. Ak sa nám to počas tejto krízy podarí, splní české predsedníctvo naše očakávania bez ohľadu na to, čo sa stane s Lisabonskou zmluvou, a bez ohľadu na vnútornú situáciu v Českej republike.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Dámy a páni, úradujúci predseda Európskej rady, Mirek Topolánek, svoj dnešný prejav v Európskom parlamente otvoril útokom na sociálnu demokraciu. Povedal by som, že to je pre túto vládu typické a charakteristické. Namiesto hľadania zhody, spolupráce a kompromisov v otázke riadenia EÚ premiér Topolánek vyhľadával a naďalej vyhľadáva spory a konflikt. Tieto vlastnosti a neschopnosť spolupráce sú pravou príčinou pádu jeho vlády. Chcel by som ešte pripomenúť, že vládu nepoložila opozícia, ale položili ju poslanci vlastnej vládnej strany a koaličného partnera, Strany zelených.

Nechcem sa však venovať českej vnútornej politickej scéne. Chcel by som Českej republike len pripomenúť zodpovednosť, ktorú má ako predsednícka krajina voči Únii a európskym občanom. Pred nami leží množstvo úloh. Hospodárska a finančná kríza sa tu samozrejme už spomínala. V Prahe sa bude konať samit Európa – Spojené štáty. Máme ideálnu historickú príležitosť spolupracovať s našimi partnermi v Spojených štátoch na všetkých problémoch dnešného globálneho sveta, od hospodárstva cez životné prostredie až po riešenie konfliktov na Blízkom východe, v Afganistane a podobne.

Na záver ešte jedna poznámka k Lisabonskej zmluve. Českí sociálni demokrati vždy podporovali európsku ústavu a ratifikáciu Lisabonskej zmluvy. Tak to bolo v českej Poslaneckej snemovni a tak to bude aj v českom Senáte, keď sa o tom bude hlasovať. Verím, že Občianska demokratická strana sa v každej pozícii zachová rovnako konštruktívne a proeurópsky a že tento dokument podporí.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Vždy, keď diskutujeme o ďalšom samite hláv štátov alebo vlád, ktorého cieľom je riešiť hospodárske problémy, uznávame, že dosiahnuté výsledky sú dobré, ale že, bohužiaľ, zaostávame za vývojom a vykonávacími mechanizmami pre tieto rozhodnutia sú nejasné.

Čo musíme robiť, aby sme sa takýmto problémom vyhli?

Po prvé, krajiny musia zhodnotiť účinok integrácie na svoju vnútroštátnu hospodársku politiku. Teraz sa rozhodnutia často prijímajú na základe minulosti, na základe toho, ako sme sa správali v krízových situáciách v minulosti. Žijeme, bohužiaľ, v integrovanej Európskej únii so spoločným trhom a všetky tieto rozhodnutia väčšinou nemajú taký účinok ako kedysi.

Po druhé, pre vykonávací mechanizmus rozhodnutí musíme vytvoriť určitý druh dočasného inštitucionálneho rámca. Čakať, pokým sa ratifikuje Lisabonská zmluva? Životy ľudí nečakajú, rozhodnutia musíme prijímať dnes. Je jasné, že krajiny eurozóny a krajiny mimo nej musia užšie spolupracovať. Ako sa to dá dosiahnuť? Verím, že mechanizmus pre užšiu spoluprácu môže byť založený na takzvanom systéme výmenných kurzov, alebo po anglicky ERM II. Pomohlo by to zbližovať obidve Európy, novú a starú, a nájsť zhodu medzi nimi.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Vážený pán predseda, na nedávnom európskom samite sa hovorilo o viacerých problematikách. Jednou z nich bola otázka Východného partnerstva a alternatívnych trás zásobovania plynom. Rozhodlo sa, že zatiaľ sa na tieto ciele vyčlenia malé sumy, ale je to určite krok správnym smerom. Európa čelí obrovskej hospodárskej kríze a musí hľadať účinné spôsoby, ako sa z nej dostať. Nesmieme však upustiť od našej hlavnej zásady solidarity. Mimoriadne vnímať by sme mali byť k problémom nových členských štátov.

Hoci sa na samite diskutovalo o otázkach súvisiacich so zmenou klímy, v praxi vidíme, že kríza, ktorá nás postihla, odsúva na okraj pozornosti tento nesmierne drahý pseudovedecký projekt. Finančné prostriedky určené na tento účel by sa mali radšej použiť na účinný, jednotný boj proti následkom krízy. Domáca situácia v Českej republike by sa do toho vôbec nemala miešať.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predseda, potešilo ma, že som dnes ráno na plenárnom zasadnutí videla pána Vondru a potešil ma signál od predsedníctva, že bude naďalej fungovať. Podľa mňa by bolo pre Európu zlé, ak by sme práve v čase krízy všetci neťahali za jeden povraz a nepomohli českému predsedníctvu, aby fungovalo. Podľa toho, čo som z Českej republiky počula, vláda bude naďalej fungovať a zostane pri moci, pretože väčšina, ktorá sa včera dala dokopy, nie je dostatočne veľká, aby podporila novú

vládu. Myslím si, že v čase krízy je tento typ stability, čím myslím solidaritu s Českou republikou, nevyhnutný. Vyzývam tiež mnohých západných Európanov, ako napríklad Francúzov, aby sa brzdili vo svojej zlobe voči východu, napokon to bolo referendum vo Francúzsku, čo krízu odštartovalo.

Rada by som videla odvážnejšie vedenie, pokiaľ ide o otázku klímy a angažovanie sa v tom, čo je teraz potrebné. Ak máme v tejto kríze napredovať, musíme sa odvážiť vyskúšať niečo nové. Môj vážený priateľ mal pravdu, žijeme na úver. Na úver však žijeme aj v oblasti životného prostredia a klímy. Bez prestania sme plytvali prostriedkami. Hospodárstvo neriadime trvalo udržateľným spôsobom. OSN, pán Pan Ki-mun, Svetová banka, všetci nám hovoria, že to, čo sa teraz deje v Číne a v Južnej Kórei, kde sa viac ako polovica národných krátkodobých hospodárskych programov venuje ochrane klímy a trvalo udržateľnému rastu, je správnou vecou a že tam leží budúcnosť. Európska rada teraz, bohužiaľ, nemá toľko odvahy. Bohužiaľ, neverím, že vinu za to nesie len Česká republika.

Predseda. – Ďakujem, pani Harmsová. Presne tak. Všetci nesieme vinu – niektorí viac, niektorí menej.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL). – Vážený pán predseda, uprostred hospodárskej krízy, krízy zapríčinennej a poháňanej neúspešnou stratégiou na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, musí byť ochrana pracovných miest a tvorba novej zamestnanosti absolútnou prioritou. Ubúdanie pracovných miest sa musí zastaviť. Vyžaduje si to aktívne zásahy vlád členských štátov.

Teológia voľného trhu nesmie stáť v ceste dobru pracovníkov. Slabá regulácia finančných trhov bola vždy cestou ku krádežiam a korupcii. Fanatická deregulácia a privatizácia verejných služieb skončí takisto slzami.

Je obľúbená fráza, že sa musíme poučiť z tejto hospodárskej krízy, pravdivá? Takto stojí otázka. Ak áno, tak sú teraz dôvody pre podstatnú zmenu stratégie EÚ a dokonca aj Zmlúv o EÚ nespochybniteľné. Rada EÚ by o tom mala porozmýšľať. Lisabonská zmluva je stará pesnička. Je to listina neúspešných stratégií. V novej dobe potrebujeme novú zmluvu.

Paul Marie Coûteaux (IND/DEM). – (FR) Vážený pán predseda, závery predsedníctva z poslednej Rady ponúkajú zábavné čítanie. Pripomínajú víťazné vyhlásenia všetkých porazených armád. Majú patetickú kvalitu takýchto vyhlásení, keď opakovane tvrdia, že po skončení krízy vybuduje EÚ do budúcnosti silnejšie hospodárstvo a znovu potvrdzujú lisabonskú stratégiu, hoci v skutočnosti vôbec nefunguje.

Z toho vyplýva, že keď sa všetci eurokrati, eurofili a ultraeurópania zatvárajú v sklenených vežiach, strácajú prehľad o realite. Všetci si dobre uvedomujú, že eurozónu postihla recesia ako prvú, pretože za posledných osem rokov mala najnižší rast na svete. Mala však aj najväčšie problémy so svojou konkurencieschopnosťou a zamestnanosťou. Najmä eurozóna je z dôvodu všeobecného trendu odobrať národom ich prirodzenú obranu najhoršie pripravená reagovať.

V skutočnosti je jediným kladom krízy, že prebudí obyvateľstvo, ktoré učičkali finančné očakávania a protinárodná propaganda. Len členské štáty budú mať legitímne nástroje potrebné na všetky ďalekosiahle činy, a ak majú byť úspešné, budú musieť odstrániť putá EÚ a eura. Prinajmenšom francúzskemu ľudu je stále jasnejšie, že nie je možné dosiahnuť bezpečnosť bez Francúzska, Francúzsko bez francúzskej stratégie a francúzsku stratégiu bez štátnej a ľudovej zvrchovanosti.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, mám pocit, že jadrom tejto rozpravy zostáva dogma, že banky sú pre hospodárstvo najdôležitejšie a že aj proces globalizácie by mal byť podstatnou súčasťou našej hospodárskej budúcnosti.

Táto dogma je úplne nesprávna. Mali by sme sa vrátiť k tradičnej hospodárskej vízii našej spoločnosti o sociálnej spravodlivosti a skutočnej výrobe. Keďže všetci jeme, chodíme večer spať a obliekame sa, mali by sme naše aktivity a naše úsilie zamerať na podporu poľnohospodárstva, na stavanie domov, výrobu a remeslá.

Bez tejto novej vízie budeme mať ustavičnú krízu, keď úžerníctvo bánk bude naďalej kontrolovať ľudí a nespravodlivosť bude v našich životoch ústrednou témou.

Jana Hybášková (PPE-DE). – (CS) Vážený pán predseda, ani neviem, s kým hovorím, keď sa české predsedníctvo ani neunúva byť prítomné. Blahoželám k výsledkom samitu. Zvýšenie prostriedkov MMF, zdvojnásobenie krízového fondu, Východné partnerstvo, podpora strategickej infraštruktúry a podpora projektu Nabucco sú naplnením „troch E“ českého predsedníctva. Škoda, že príprava na Kodaň zaostáva, české predsedníctvo nezužitovalo našu prácu na energeticko-klimatickom balíku.

Dnes o to ale vôbec nejde. Vaše predsedníctvo, rovnako ako vaša vláda, predstavuje politiku dvojakého štandardu. Zatiaľ čo sa v Európe tvárite ako sympatickí Európania a veľkí integrátori, doma hovoríte o tom, ako im to natriete a o Lisabonskej zmluve sa vyjadrujete ako o zdrape papiera. Svoju vládu ste integrovať nedokázali. K politike dvojakého štandardu patrí aj zvolenie Václava Klauza za prezidenta. Cieľom miliónov Čechov a Moravanov je stmeliť naše väzby so západnou Európou, čo nám pomôže prekonať najťažšie krízy. Tento cieľ nie je možné splniť bez ratifikácie lisabonskej zmluvy. Lisabonská zmluva je teraz vážne ohrozená a je to čiastočne aj vaša vina. Ak budete vládnuť v akejkoľvek forme aj ďalej, zaujmite k ratifikácii jednoznačný postoj. V Českej republike sú spoločenské a politické elity, ktoré ratifikáciu chcú a ktoré sú pripravené podporiť toho, kto ju uskutoční. Moja vlastná strana, Európska demokratická strana, urobí pre ratifikáciu všetko.

Druhým vážnym problémom je euro. Môžete sa zúčastniť samitu G20 a zastupovať na ňom Európu. Je dôležité, aby Európa pred USA obhájila svoje regulačné opatrenia a neuplatňovala iba politiku nadmerných stimulačných balíkov, ktoré by mohli viesť k hyperinflácii. Je dôležité mať Európsku komisiu pre cenné papiere a zachovať pakt stability. Platí to aj u nás doma, ale vaša strana nás z eurozóny na mnoho rokov vyradila.

Pán Topolánek, navrhované opatrenia sú skvelé. Teraz sú to len návrhy. Slovom pani Merkelovej, dôležitá je implementácia. Potrebná je politická vôľa a jednota, ktoré ju umožnia preniesť do praxe. Hovorili ste o kríze dôvery. O to tu ide. Dotiahnite Lisabonskú zmluvu do konca, zmeňte svoj postoj k euru a umožnite rýchle čerpanie štrukturálnych prostriedkov. Inak bude pre vás ťažké zastupovať 60 až 70 % Čechov a Moravanov, ktorí to Európe nechcú spríjemniť, ale ktorí chcú v Európe normálne žiť.

Jan Andersson (PSE). – (SV) Vážený pán predseda, jedna vec dnes znepokojuje mnoho európskych občanov. Ide o vyššiu nezamestnanosť a väčšie rozdiely, ktoré so sebou prináša. Výsledky posledného samitu ich určite veľmi sklamali. Na samite sa neurčila žiadna stratégia na boj proti rastúcej nezamestnanosti. Hovorila, že potrebné už urobili. Hovorila tiež, že samit, ktorý sa mal konať začiatkom mája, už nebude samitom. Bude to stretnutie trojky. Pre občanov je to jasný signál, že predstavitelia EÚ nevnímajú zamestnanosť a boj proti nezamestnanosti ako prioritu.

Ani Európsky parlament sa neangažuje, mesiac pred voľbami do Európskeho parlamentu. Pán Barroso dnes vyzval diskutovať, ale závery Rady Európsky parlament ani nespomínajú.

Chcel by som niečo stručne povedať k automatickým stabilizátorom. V dnešnej rozprave sa spomínali General Motors, Spojené štáty americké a Švédsko. Je pravda, že vo Švédsku máme lepšie systémy sociálneho poistenia, ale úhrady z 80 % klesli. Pracovníci v automobilovom priemysle, ktorí stratili zamestnanie, dostanú v danom regióne v súčasnosti niečo medzi 50 % a 60 % svojej výplaty. Takže to nie je už také úžasné.

Na záver by som rád povedal niekoľko slov o mobilitě. Mobilita je v rámci EÚ dôležitá a dôležitý je aj boj proti protekcionizmu. Komisia a Rada však musia prevziať zodpovednosť a zabezpečiť, aby za rovnakú prácu bol v celej EÚ rovnaký plat. Potom môžeme pracovať aj na tom, aby sme podporili väčšiu mobilitu a bojovali proti protekcionizmu.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Vážený pán predseda, povedalo sa mnoho o tom, koľko peňazí potrebujeme na boj proti tejto hospodárskej kríze. Mohli by sme o tom nekonečne dlho diskutovať. Myslím si, že musíme brať ohľad aj na ďalšie generácie a nesmieme im prenechať všetky nevyriešené problémy. Popritom je však možno ešte dôležitejšia otázka toho, na čo tie peniaze minieme. Znepokojuje ma, keď vidím automatickú reakciu, keď sa v pokuse pomôcť upadajúcim odvetviam peniaze opäť pchajú do tradičných odvetví a starých technológií.

Zarážajúce je aj to, že v záveroch Rady sú kapitoly o hospodárskej kríze a o energii a udržateľnosti spracované ako osobitné problematiky, hoci čas je skutočne zrelý na to, aby sa tieto dve problematiky spojili. Nechcem byť taká pesimistická, ako bol pán Turmes, ale je skutočne najvyšší čas investovať do nových technológií a vedomostí. Je neúnosné, že do automobilového priemyslu prúdia miliardy a v oblasti vzdelávania sa musí šetriť. Niečo sme tu určite urobili nesprávne.

Ďalším bodom je riešenie pre krajiny východnej Európy a krajiny, ktoré nie sú v eurozóne. Tieto krajiny sme trochu zradili, keďže predtým sa spomínala suma 50 miliárd EUR. Zaujímalo by ma, či Rada a Komisia zvažujú aj možnosť zrýchleného vstupu do eurozóny pre tie krajiny, ktoré ešte nie sú jej členom, ale ktorých stabilita a sila sú v záujme Európy ako celku.

Na záver, veľmi ma znepokojuje používanie nacionalistického jazyka a tendencia všetkých nacionálnych predstaviteľov inklinovať k riešeniam „najprv naša krajina“. Všetci musíme brať vážne vzostup extrémnej pravice a musíme sa tým zaoberať pred voľbami.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Vážený pán predseda, chcel by som vyjadriť svoju podporu a zablahoželať skupine európskych predstaviteľov, ktorá sa stretla minulý týždeň.

Pokiaľ ide o Írsko, teraz je úplne jasné, že od Európskej únie chceme v prvom rade dostať podporu. Naše hospodárstvo bolo silné, ale zoslablo, tak ako v súčasnosti zoslabli aj iné hospodárstva na celom svete. Je nám jasné, že túto krízu spoločnou prácou prekonáme a že najväčšou úlohou pre Európu je momentálne spolupracovať a upevniť hospodársku jednotu, ktorú máme, aby sme sa mohli navzájom podporovať, a nie Úniu oslabiť, ako bolo navrhnuté. Jednoznačné je aj to, že hlavné pravidlá stanovené v Lisabonskej zmluve sú teraz ešte potrebnéjšie ako kedykoľvek predtým. Podľa jedného starého príslovia v Írsku: „v jednote je sila“.

Jean-Luc Dehaene (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predseda, na každom európskom samite sa môžeme sťažovať, že pri rozhodovaní sa dostatočne neprihliada na európsku dimenziu. Aj ja som v prístupe ku kríze očakával silnejšiu európsku dimenziu. V tejto súvislosti je však v súčasnosti dôležitejšie uskutočniť to, na čom sme sa dohodli, ako sa stále zaoberať dodatočnými plánmi, a pritom zabúdať realizovať to, na čom sme sa dohodli. Preto si myslím, že my v Parlamente sa musíme spolu s Radou a Komisiou predovšetkým venovať realizácii toho, na čom sme sa už dohodli. V tomto ohľade jednoznačne podporujem prístup Komisie.

Musíme tiež ukázať, že pokiaľ ide o globálny prístup ku kríze, sme skutočne zjednotení, a dúfam, že v Kodani a aj na samite G20 bude Európa vystupovať jednotne. Aby sme mohli vystupovať jednotne, musíme však zabezpečiť, že vnútorne neohrozíme naše úspechy, že vnútorný trh skutočne zostane vnútorným trhom bez vnútorného protekcionizmu a že posilníme jednotnú menu. Musíme sa poučiť a zvýšiť financovanie Európskej centrálnej banky, a zabezpečiť také financovanie, aby sme skutočne mohli konať s európskou dimenziou. Musíme tiež zabezpečiť, aby rozširovanie skutočne prebehlo a aby sme v tejto ťažkej dobe preukázali solidaritu s novými členskými štátmi. Na to slúži Európska únia. Súčasťou globálneho prístupu Európskej únie musí byť aj solidarita s menej rozvinutými krajinami.

Na záver poviem ešte pár slov k Lisabonskej zmluve. My, Parlament, musíme jasne určiť naše stanovisko. Musíme s určitosťou vedieť, čo sa stane bezprostredne po európskych voľbách. Na to je však potrebné, aby Parlament naozaj zaujal jednotné stanovisko a z tohto dôvodu vôbec nechápem názor predsedníctva, že v tomto Parlamente nepotrebujeme rozpravy k správam o stanoviskách. Žiadam prehodnotiť tento názor, aby sme s Radou mohli rokovať na základe stanoviska, ktoré tento Parlament zaujme.

Riitta Myller (PSE). – (FI) Vážený pán predseda, najlepší spôsob, ako zlepšiť energetickú bezpečnosť v Európe, je zvýšiť energetickú účinnosť a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Všetky členské štáty musia investovať do týchto oblastí a musia tak urobiť ihneď, ináč nesplníme ciele svojho vlastného klimatického balíka.

Takýto druh investície je navyše mimoriadne vhodný v tejto dobe. Ako tu už bolo viackrát povedané, investíciou do energetickej účinnosti a do obnoviteľnej energie vytvoríme nové, udržateľné pracovné miesta a takýmto spôsobom vybudujeme aj základ pre hospodárstvo s nízkou spotrebou uhlíka.

Teraz musíme skutočne konať. Bohužiaľ, samit o tom nedokázal ľuďí presvedčiť. V každom prípade musia mať všetky riešenia hospodárskej krízy za cieľ zabrániť, aby globálne otepľovanie dosiahlo kritický bod. Taký musí byť aj výsledok stretnutia krajín G20. Keď bude Európa v tejto oblasti zjednotená, prijímú tento cieľ aj Spojené štáty americké.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Vážený pán predseda, Berlínsky múr padol pred takmer 20 rokmi. V súčasnej zložitej hospodárskej situácii môžeme opäť vidieť budovanie nového múru v Európe, tentoraz hospodárskeho múru. To nesmieme pripustiť.

Napriek tomu, že krajinám s ťažkosťami sa poskytli ďalšie prostriedky, úroveň zaangažovanosti predstaviteľov EÚ je rôzna. Je znepokojujúce, že Renault svoju výrobu sťahuje zo Slovinska do Francúzska. Nesmieme pripustiť, aby strašidlo protekcionizmu opäť páchalo škodu. Cena za opätovnú nejednotnosť Európy by bola príliš vysoká. História potrestá tých, ktorí nesplnili svoje povinnosti. Bolo preto dobré včera počuť jasný odkaz Gordona Browna, keď vyhlásil „neodídeme“. To isté musí platiť aj pre pána prezidenta Sarkozyho.

Máme všetky dôvody uvítať návrh de Larosièrovej skupiny. Je to vyvážený návrh, ktorý znamená, že EÚ sa vyhne nadmernej regulácii, ale kontrola finančných trhov sa posilní. Európska centrálna banka bude mať

ešte dôležitejšiu úlohu. Aj národné dozorné orgány dostanú lepšiu príležitosť na koordináciu a výmenu informácií. Politika musí byť primeraná aj v čase krízy. Našou reakciou v ťažkých časoch nesmú byť návrhy nariadení, ktoré skôr prekážajú ako pomáhajú.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predseda, vyhlásenie Rady o Východnom partnerstve je veľmi vítané. Ako spravodajca o východnej dimenzii európskej susedskej politiky podporujem bližšie vzťahy so šiestimi krajinami na východe. Ohlásená suma 600 miliónov EUR pre Východné partnerstvo je vynikajúca a vítam navrhované výdavky nástroja európskeho susedstva a partnerstva určené na zlepšenie energetickej bezpečnosti EÚ, ktoré sa dosiahne prostredníctvom lepších zásobníkov na ropu a plyn a vybudovaním nových ropovodov.

Rada tiež správne podporuje novovytvorené parlamentné zhromaždenie EURONEST, ktoré pomôže pri riešení zmrazených konfliktov, ako napríklad sporov v Náhornom Karabachu a Podnestersku. Východné partnerstvo sa však nesmie využiť na zničenie ambícií na členstvo v EÚ krajín, ktoré majú jednoznačne právo sa o takýto štatút uchádzať, a síce Ukrajina a Moldavsko.

Rada správne rozhodla aj o zdvojnásobení balíku pomoci pre krajiny východnej Európy mimo eurozóny, ktoré sú vo finančnej tiesni, z 25 miliárd EUR na 50 miliárd EUR. Toto opatrenie pomôže stabilizovať krajiny ako Maďarsko a Lotyšsko. Nesmieme však zabudnúť ani na Ukrajinu, ktorá trpí vážnou finančnou krízou. Kolaps bánk na Ukrajine by mohol mať katastrofické, nákazlivé následky v ostatných krajinách východnej Európy a aj v Taliansku a Rakúsku, ktorých banky sú pre ukrajinský trh najviac otvorené.

Na záver, hoci plne podporujem právo Turecka a Ruska na štatút pozorovateľov v zhromaždení EURONEST, ani jedna z týchto krajín by svoju pozíciu nemala využívať na svoje vlastné ciele zahraničnej politiky. Členovia zhromaždenia EURONEST sú zvrchovanými štátmi, ktoré majú právo rozhodovať o svojich euroatlantických ambíciách. Tvrdenie ruského ministra zahraničných vecí Sergeja Lavrova, že Východné partnerstvo je prostriedkom EÚ na zväčšenie svojej sféry vplyvu za svoje hranice, je absurdné. Takéto vyjadrenia patria k *Machtpolitik* ére studenej vojny a nie k modernej diplomacii. Ak sa niekto usiluje o sféru vplyvu, je to Rusko, čo potvrdila aj vojna z minulého leta proti Gruzínsku a príležitostná politická destabilizácia takých krajín ako Ukrajina a pobaltské štáty zo strany Kremľa.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážený pán predseda, blahoželám vám k správnej výslovnosti môjho pomerne zložitého mena.

Konzervatívci v tomto Parlamente a v členských štátoch sú ako neposlušné deti. Mnoho rokov dupali nohami a dožadovali sa deregulácie bánk a tieňového bankovníctva, a teraz sú ochotní prehltnúť silnú reguláciu, ale iba ak budeme predstierať, že to bola po celý čas ich myšlienka. Stále sa však detinsky dožadujú deregulácie pracovísk, flexibility, čo znamená žiadnu ochranu, žiadnu bezpečnosť a škrtanie sociálnych služieb. Priatelia, to je recept na rozduchanie nekontrolovateľného lesného požiaru.

Úradujúci predseda Topolánek si na porovnanie s Amerikou vybral Švédsko. Prečo nie Českú republiku? Prečo nie Írsko? Je to jednoduché: írsky vláda ničí zdravotnícke služby, vzdelávanie, starostlivosť o dieťa a odbornú prípravu. Prehľbuje v Írsku pocit neistoty, vytvára ešte väčšiu nezamestnanosť, hoci by sa mala snažiť udržať ľudí pri práci, a nerobí nič, aby pomohla prežiť malým podnikom. Myslím si, že sa v Írsku musí vymeniť vláda a zmeniť sa musí aj prístup Európskej rady. 7. mája musíme mať pre všetky členské štáty samit o zamestnanosti.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, je iróniou osudu, že tohto štádia rozpravy sa nezúčastňuje úradujúci predseda Rady, ktorý by tu mal byť prítomný. Pán Topolánek tu ale nie je. Včera sme však mali rozpravu o stratégii a budúcnosti Európy vzhľadom na G20 s iným prezidentom, ktorý naopak musel požiadať o pozvanie, ktoré aj dostal, nie je jasné prečo, okrem zrejmeho dôvodu úlohy, ktorú hrá jeho národný štát.

Prečo začínam týmito možno nepríjemnými poznámkami? Je to z dôvodu hospodárskej a finančnej krízy, ktorej teraz Európa čelí a ktorá je tiež krízou inštitucionálnou, čo sa jasne ukázalo na skutočnosti, že úradujúci predseda Rady musel pre svoje vnútorné politické problémy v polovici rozpravy odísť. To isté môžeme vidieť aj na hospodárskej kríze. Reakcia na ňu bola iba na vnútroštátnej úrovni, Európa nereagovala vôbec, dokonca ani svojím rozpočtom. Suma 400 miliárd EUR je veľmi pekná, ale vieme, že tieto peniaze pochádzajú takmer výhradne z vnútroštátnych rozpočtov. Pán prezident Barroso, nemyslím si, že ste v posledných rokoch toho urobili dosť, aby si vlády a národné štáty uvedomili, že existuje iná Európa, ktorá štáty nielen koordinuje, ale že Únia má aj politickú funkciu.

Keďže pán prezident Topolánek hovoril o rozšírení Východného partnerstva na Bielorusko, ukončím tým, že spomeniem meno Jana Paliaková, ktorú bieloruské úrady dohnali k samovražde, aby som zdôraznil, že tieto partnerstvá by sa mali viac zaujímať o právo, demokraciu a slobodu, a nielen o to, aby sa uzatvárali obchody s diktatúrami najhoršieho druhu.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Závery Rady zodpovedajú kríze, ktorou teraz členské štáty trpia.

Ako mimoriadne pozitívny výsledok musíme uvítať dohodu o energetických projektoch a širokopásmovom internete. Keď sa k týmto projektom zaradi aj plynovod Nabucco a prepojenia medzi členskými štátmi, ako napríklad medzi Rumunskom, Maďarskom a Bulharskom, môže to pomôcť vyhnúť sa takej kríze, ako bola v januári roku 2009.

Využívanie zdrojov energie z oblasti Kaspického mora a maximálne zužitkovanie strategickej polohy Čierneho mora sú nevyhnutnou podmienkou na zabezpečenie energetickej bezpečnosti Európskej únie. Stratégie vypracované v rámci Východného partnerstva musia celkom určite zahŕňať aj maximálne využitie týchto oblastí v prospech Európskej únie.

Prekvapilo ma, že odporúčania Rady Ecofin nevzali do úvahy opatrenia, ktoré prostredníctvom svojho vládneho programu oznámila nová rumunská vláda a ktoré začala uskutočňovať prijatím rozpočtu na rok 2009.

Dve z opatrení, ktoré rumunská vláda už zaviedla, sú decentralizácia s cieľom posilniť miestnu autonómiu a smerovanie prostriedkov do investícií do prioritných oblastí ako infraštruktúra alebo energetické odvetvie za účelom zachovania a vytvorenia pracovných miest. Okrem vyššie spomenutých sú prioritou aj iné opatrenia ako zníženie výdavkov pomocou prerozdelenia rozpočtu a spustenie reformy vzdelávacieho systému.

Realizácia návrhov obsiahnutých v programe hospodárskej obnovy Rady, najmä pokiaľ ide o urýchlenie pridelenia finančných prostriedkov v rámci európskych programov a schválenie štátnej pomoci predovšetkým v automobilovom priemysle, by určite zmiernila následky krízy na minimum nielen v Rumunsku, ale aj v mnohých iných členských štátoch Európskej únie.

Adrian Severin (PSE). – Vážený pán predseda, kríza, ktorou sa teraz zaoberáme, nie je kríza v systéme, ale kríza systému; kríza hospodárskeho systému a demokracie. Zmenšil sa nielen finančný kredit, ale aj kredit sociálny. Na uliciach našich európskych miest už môžeme vidieť príznaky varujúce pred nedôverou a nepokojom na sociálnej úrovni, ktoré by mohli viesť k politickým a sociálnym prevratom.

Z tohto dôvodu je sociálny samit Európskej únie, ktorý povedie k európskej zmluve o zamestnanosti, nevyhnutný. Na sociálnom samite by sa medzi iným malo dohodnúť, že spoločnosti, ktoré prepúšťajú zamestnancov, by nemali vyplácať dividendy, že nadnárodné spoločnosti musia rokovať nielen s vnútroštátnymi odborovými zväzmi, ale aj s európskymi odborovými zväzmi, že obchodné zisky musia byť spojené so sociálnou solidaritou.

Túto globálnu krízu ešte zhoršuje kríza európskej integrácie. V niektorých členských štátoch je hospodárstvo materských spoločností, v iných členských štátoch je to hospodárstvo pobočiek. Prvé sú v eurozóne, druhé nie. Programy na podporu stabilizácie a integrácie druhej skupiny štátov sú nevyhnutné na prežitie tej prvej. Európska únia nemôže prežiť s novými demarkačnými líniami.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predseda, o samite môžeme hovoriť selektívne z pohľadu dvoch časových horizontov. Dlhší časový horizont zahŕňa strategické opatrenia, do ktorých ja zaraďujem otázku našich Východných partnerov vrátane Bieloruska. Myslím si, že je to opodstatnené a bude to dobré pre EÚ, pre našich Východných partnerov a aj pre budúce vzťahy s Ruskom. Finančná podpora je nevyhnutná a hoci to v čase krízy môže narážať na kritiku, som presvedčený, že stojí za to investovať do východných projektov. Ak bude východná stratégia úspešná, EÚ sa na globálnej politickej scéne ukáže ako podstatný hráč. Nemyslím na EÚ ako na organizáciu, ale skôr na to, že výsledky spoločného konania budú hovoriť v prospech výhodnosti ďalšej európskej integrácie.

Druhý časový horizont je obmedzený na súčasnosť, teda na krízu, symptómami ktorej sú okrem iného straty zamestnania a finančná bezradnosť občanov. Neexistuje na to všeliek, ale všeobecná stratégia vlád a EÚ by svoju pozornosť mala venovať aj potrebám malých a stredne veľkých podnikov. V prvom rade z toho dôvodu, že pokiaľ pracovníci v kríze stratia iba svoju prácu, podnikatelia v problémoch môžu stratiť svoju prácu, svojich pracovníkov a celý podnik. Majitelia malých podnikov sú najflexibilnejší, v súčasnej ťažkej situácii

dopadnú asi najlepšie, a keďže predstavujú väčšinu hospodárskej sily Európy, môžu ovplyvniť celé hospodárstvo.

Pán Barroso, ak sa finančný kolaps zmení na psychologický, ocitneme sa uprostred skutočnej krízy. Pokiaľ budú mať ľudia motiváciu a vôľu niečo robiť, vždy je šanca, že veci sa začnú zlepšovať a v tejto oblasti predstavujú opatrenia EÚ veľmi významný prvok, za ktorý sme zodpovední. A v tom nám všetkým prajem veľa úspechov.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Reakcia samitu nebola dostatočne ambiciózna. Kde zostalo pevné odhodlanie skončiť s daňovými rajmi a offshorovými finančnými centrami? Kde zostalo rozhodnutie pozdvihnúť morálnu úroveň platov riadiacich pracovníkov bánk? Pán predseda Barroso, je správne vyhlásiť, že za krízu by mali zaplatiť boháči, pretože oni ju aj zapríčinili.

Pokiaľ ide o samit o zamestnanosti, nemôže to byť minisamit, pretože zamestnanie nie je miniprblém; je to podstatný problém týkajúci sa jednotlivcov a rodín. To nie je spôsob, ako obnoviť dôveru ľudí.

Nakoniec, počula som niekoho povedať, že nepotrebuje socialistické návrhy. Je to arogantné vyhlásenie. Ak by obhajcovia neoliberalnej doktríny počúvali varovania socialistov, neocitli by sme sa teraz uprostred krízy. Nikdy sa nepoučia? Ak nepochopili závažnosť a hĺbku tejto krízy a ak nepochopili, čo ju spôsobilo, obávam sa najhoršieho. Obávam sa, že kríza bude trvať mnoho rokov, čo nie je to, čo by sme chceli.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Vážený pán predseda, myslím si, že povzbudzujúci výsledok dosiahnutý Radou je, že 27 členských štátov teraz môže ísť na G20 so spoločným stanoviskom. Je to obrovský úspech a premiér Topolánek si zaslúži gratuláciu ku konštruktívnej úlohe predsedu Rady. Stotožňujem sa s jeho názorom, že odmietnutie EÚ ubrať sa jednoduchšou cestou masívnej pomoci a znárodňovania je úspechom Rady.

Nešťastná kríza českej vlády teraz Komisii a predsedovi Barrosovi ukladá ešte väčšiu zodpovednosť vyvíjať Spoločenstvo z krízy a zabezpečiť súdržnosť a stabilitu. Komisia musí zároveň ponúknuť flexibilnejšie mechanizmy na včasné použitie dodatočných finančných prostriedkov, o ktorých Rada rozhodla. Realizačné postupy sú niekedy príliš ťažkopádne a zdĺhavé. Mimoriadne dôležité je prispôbiť rámcové podmienky malým podnikom a inováciám. Teraz je najvyšší čas investovať viac do výskumu, vzdelávania a odbornej prípravy.

V hospodárskej depresii však nie je čas na morálnu depresiu. Ako zvyčajne poskytuje kríza príležitosť na reformy. Finančná kríza má v skutočnosti pôvod v kríze hodnôt, takže oživenie sa musí začať upevnením našich spoločných hodnôt počínajúc zosilneným záväzkom solidarity. A čo je najdôležitejšie, kríza nie je ospravedlnením protekcionizmu. Naopak, sme povinní konať spoločne s vedomím, že vzájomnou podporou a zaviazaním sa k reformám v duchu lisabonskej stratégie kríza Európu posilní.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Vážený pán predseda, Európskej komisii a Rade sa napriek protichodným silám podarilo udržať jednotu Európskej únie. Tento samit bol celkom úspešný: ubránil jednotný trh, postavil sa proti hroziacemu sa protekcionizmu a v neposlednom rade ponúkol novú pomoc členským štátom strednej a východnej Európy, ktoré bojujú s narastajúcimi ťažkosťami.

Chcel by som najprv poďakovať pánovi predsedovi Barrosovi, pretože finančná pomoc regiónu bola zdvojnásobená na sumu 50 miliárd EUR. Premiér Maďarska pred rokom navrhol a na tomto samite sa v podstate prijalo rozhodnutie vytvoriť systém kontroly finančných trhov a bánk.

Samit sa opäť zaoberal tým, že materské banky sú zodpovedné za svoje pobočky, ako vyzdvihol aj môj kolega Adrian Severin, a prijal sa aj dôležitý krok vpred v oblasti energetickej bezpečnosti.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Predovšetkým by som chcela vziať hold a poďakovať premiérovi Mirkovi Topolánkovi; všetci veľmi dobre vieme, čo znamená byť v čele predsedníctva Európskej únie a čo znamená byť v čele predsedníctva Európskej únie, ktorá sa nachádza v globálnej finančnej kríze a hospodárskej recesii. Z tohto dôvodu Českej republike úprimne želim úspechy pri nových úlohách a vedení Európskej únie do polovice tohto roka.

Bruselská Európska rada: mnohí z nás dnes ako mantru opakujú čísla odrážajúce dohody dosiahnuté v Európskej rade. 5 miliárd EUR pre strategické energetické projekty a širokopásmový internet. 50 miliárd EUR pre členské štáty, ktoré nie sú v eurozóne, na platby a na vyvázenie platobnej bilancie. 75 miliárd EUR pre Medzinárodný menový fond. 600 miliónov EUR pre Východné partnerstvo. Zo spomínaných 5 miliárd EUR pôjde 175 miliónov EUR na energetický most spájajúci Švédsko s Pobaltskými štátmi, ktoré boli doteraz ostrovom izolovaným od energetického trhu Európskej únie. Je to veľa alebo príliš málo? Je tento pohár

napoly plný alebo poloprázdny? Za normálnych okolností by som výsledky a dohody dosiahnuté v Európskej rade považovala za prijateľné. Samozrejme, dúfali sme, že to bude ešte viac, dúfali sme, že sa dohodne lepší plán financovania hospodárskej obnovy Európy. Avšak vzhľadom na všetky prejavy a ukážky nacionalizmu a protekcionizmu si myslím, že dosiahnutá dohoda je nepochybne dobrým prejavom solidarity, a bola by som rada, ak by to bol východiskový bod a začiatok ďalšej práce.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Vážený pán predseda, vážený pán Barroso, iba zjednotená Európa, ktorá si ako prioritu určí svetový rast a zamestnanosť, bude môcť riadiť medzinárodné kroky na hospodársku obnovu, posilniť krízovú prevenciu a krízový manažment, zlepšiť reguláciu finančných systémov a podporiť najzraniteľnejšie krajiny v tejto prvej globálnej kríze.

G20 predstavuje väčšinu obyvateľstva (dvaja z troch ľudí) a 90 % svetovej hospodárskej činnosti. Zodpovednosťou tejto skupiny štátov je poskytnúť spoločnú účinnú a udržateľnú trojitú odpoveď, aby sa povzbudil dopyt a reálne hospodárstvo s následnými investíciami, aby sa znovu rozbehlo požičiavanie a aby sa podporila silná medzinárodná finančná regulácia a kontrola, ktorá zabezpečí transparentnosť, stabilitu a vhodné stimuly, ktoré eliminujú systémové riziká a ktoré sa postarajú o to, aby sme sa nevrátili späť na začiatok.

V 21. storočí potrebujeme nový hospodársky poriadok a globálny systém riadenia, ktoré napravia príčiny a nevyváženosti v jadre krízy a ktoré pomocou otvoreného hospodárstva založeného na solidarite podporia trvalo udržateľný rozvoj.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Vítam rozhodnutie Rady týkajúce sa stanoviska, ktoré sa prezentuje na samite G20. Teší ma, že naši politickí predstavitelia uznali, že opatrenia na prekonanie globálnej krízy a opatrenia na boj proti zmene klímy spolu úzko súvisia.

Podstatou rozvojového plánu *Green New Deal* (nová dohoda v oblasti životného prostredia), ktorý predložili premiér Gordon Brown a prezident Barack Obama, je spojiť hospodárske povzbudenie s environmentálnymi investíciami a s podporou vyššej energetickej účinnosti a technológií šetrných k životnému prostrediu.

Nestotožňujem sa však s názorom Rady, že pokrok pri realizácii európskeho programu hospodárskej podpory, ktorý bol prijatý minulý december, je dostačujúci. Bude to síce chvíľu trvať, kým pocítíme pozitívne účinky na hospodárstvo, ale je isté, že veľkorysý rozpočtový balík vo výške viac ako 400 miliárd EUR, čo predstavuje 3,3 % HDP EÚ, vytvorí nové investície a pracovné miesta.

Program však iba veľmi málo prispel k premene EÚ na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého. Hoci dôrazne rozprávame o zlepšení energetickej účinnosti a úsporách energie, stále sa viac pozornosti a prostriedkov venuje dodávateľom energie, na diverzifikáciu trás dodávok a na podporu energetických záujmov EÚ voči tretím krajinám.

Energetickú infraštruktúru musíme bezpochyby rozvíjať, ale nie na úkor zníženia spotreby. Európska únia bude aj naďalej hrať vedúcu úlohu pri kodanskej dohode o globálnej klíme. Aby to tak mohlo byť, musíme sa však nutne dohodnúť na vytvorení globálneho trhu s oxidom uhličitým, na finančnej kompenzácii pre rozvojové krajiny, na technologickej podpore, na vytváraní kapacít a dohodnúť by sme sa konečne mali aj na zásadách rozloženia záťaže medzi jednotlivé členské štáty.

Dariusz Rosati (PSE). – Vážený pán predseda, na úvod by som chcel poďakovať českému predsedníctvu za úspešný samit. Myslím si, že na samite sa prijalo mnoho dôležitých rozhodnutí, ale zároveň si myslím, že to nie je dosť a že musíme konať rýchlejšie.

Mám dojem, že keď o týždeň pôjdeme do Londýna na stretnutie štátov skupiny G20, budeme príliš integrovaní, aby sme vystupovali samostatne, ale príliš nejednotní, aby sme vystupovali spoločne. Vidím tri hlavné priority, na ktoré by sme sa mali sústrediť.

Prvou prioritou sú, samozrejme, pracovné miesta. Milióny ľudí v Európe majú strach o svoju prácu a skutočne nechápem postoj francúzskeho prezidenta proti samitu: plnohodnotný samit je presne to, čo v tomto okamihu potrebujeme.

Po druhé, som rád, že sa nám aspoň čiastočne podarilo potlačiť protekcionistické tendencie. Napriek tomu však stále existujú a myslím si, že kľúčom je solidarita.

Po tretie: základom je obnoviť dôveru v trhy. Nemyslím si ani, že na trhoch je príliš málo peňazí, myslím si, že ich tam je dostatok. Problém je premeniť tieto peniaze na skutočný dopyt a na to musíme obnoviť dôveru domácností a podnikov.

Mario Mauro (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predseda, vážený pán Barroso, dámy a páni, problematika spojenia podporných a stimulačných opatrení s regulačnými opatreniami je jedným z hlavných bodov medzinárodného programu. Existujúce napätia, ktoré sú odrazom rôznych stratégií prijatých veľkými hospodárstvami na prekonanie krízy, sa azda na samite G20 do určitej miery vyriešia.

Nie je žiadne tajomstvo, že Washington sa v skutočnosti domáha ďalších spoločných záväzkov na prijatie vnútroštátnych opatrení na povzbudenie dopytu a obnovu hospodárstva, zatiaľ čo väčšina Komisie v Bruseli je presvedčená, že sa v tejto súvislosti podnikli už všetky vhodné a potrebné kroky a že teraz musíme už len čakať na výsledky opatrení proti recesii zavedenými vládami členských štátov.

Rovnako nie je žiadne tajomstvo, že si Európania myslia, že sa teraz prijatím prísnejších regulačných opatrení a účinnejšieho systému dohľadu nad bankovým a úverovým sektorom musíme sústrediť na obnovenie dôveryhodnosti, stability a spoľahlivosti finančných trhov, zatiaľ čo Washington uprednostňuje opatrnosť na základe myšlienky ráznej reformy regulačného rámca a kontrolných mechanizmov.

Budem úprimný, nemyslím si, že pomôže, keď budú tieto riešenia stáť proti sebe. Namiesto toho by sme sa mali snažiť o ich kombináciu a v tomto zmysle musí predovšetkým zvíťaziť európska vízia ako európska metóda, ktorej ručiteľom alebo dokonca hlásateľom je Komisia. Pán predseda Barroso, nepochybujem o tom, že ste ten správny muž, ktorý môže uskutočniť naše nádeje a vyviesť nás z priepasti.

Katrin Saks (PSE). – (ET) V Rade sa dohodlo na viacerých dôležitých veciach. Projekty v oblasti energetiky a širokopásmového internetu a rozhodnutie zvýšiť pomocný fond pre východoeurópske krajiny sú dobrým znamením.

Pre mňa je však jeden znak toho, čo Európska rada dosiahla alebo nedosiahla, to, čo povedal náš premiér po návrate do Estónska, konkrétne, že Európa sa vracia k svojim základným hodnotám. Na mysli mal skutočnosť, že Európa začína strácať záujem o ďalšie balíky stimulov a objavujú sa známky návratu k politike konzervatívneho rozpočtu. Keďže je predstaviteľom ultraliberálnej strany, jeho názor neprekvapuje, ale odráža všeobecný problém, že vládni predstavitelia s určitým ideologickým zázemím nie sú pripravení podniknúť odvážne kroky, ktoré si vyžadujú víziu, a zaviesť opatrenia, ktoré by mohli byť v rozpore s ich ideologickým presvedčením.

Pár dní pred stretnutím Európskej rady sme od nositeľa Nobelovej ceny Paula Krugmana počuli, že balík stimulov Európskej únie možno nie je dostačujúci. Možno tento rok nebudeme potrebovať 400 miliárd EUR, ale 500 miliárd EUR a možno budeme potrebovať celkovo 3 bilióny EUR. Preto potrebujeme jednotné konanie a aktívny prístup, a nie neviditeľnú ruku.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Vážený pán predseda, vážený pán predseda Komisie, úvodom by som chcel vyjadriť znepokojenie nad tým, že samit o zamestnanosti, ktorý sa má konať v máji, nahradilo stretnutie trojky, akokoľvek otvorené už len bude. Som presvedčený, že toto rozhodnutie nás vráti do roku 1996, keď sa zamestnanecké politiky považovali výhradne za politiky členských štátov.

Po druhé, pokiaľ ide o menovú politiku, som aj s celou mojou skupinou zástancom radikálnej nezávislosti Európskej centrálnej banky, ale nezávislosť neznamená imunitu voči kritike.

K tomuto bodu by som rád povedal, že som chcel, aby bola Európska centrálna banka vzhľadom na účinok úrokových sadzieb na európsky vývoz odvážnejšia pri ich znižovaní a aby bola veľkorysejšia pri stanovovaní termínov na splatenie poskytnutých pôžičiek: Americká centrálna banka poskytuje trojročné pôžičky; pôžičky Európskej centrálnej banky sú však iba na šesť mesiacov.

Ešte jednu poznámku k menovej politike: dúfam, že záchranné plány pre finančné subjekty a možné plány na kúpu toxických alebo poškodených aktív sa nepremenia na konkurenčné výhody pre banky dostávajúce pomoc v neprospech bánk, ktoré sa správali opatrnejšie a pomoc nepotrebujú.

O finančných stimuloch sme dnes ráno mali obširnú rozpravu. Je to dost? Je to málo? Robia Spojené štáty viac ako my? Odhliadnuc od záveru tejto rozpravy, isté je, že sme svedkami najväčších fiškálnych stimulov, aké naša generácia zažila od roku 1929.

To nás núti koordinovať konanie na obidvoch brehoch Atlantiku a táto koordinácia sa musí týkať najmä dvoch oblastí: uzavretia rokovaní v Dauhe vyslať celému svetu signál proti protekcionizmu a po druhé, spoločného preskúmania svetovej nerovnováhy, ktorá je jadrom krízy.

Pokiaľ ide o pakt stability, všimol som si určité protirečenia v stanovisku Komisie. Dnešné dlhy sú zajtrajšími daňami a Komisia by mala zabezpečiť, aby vnútroštátne opatrenia boli v súlade s lisabonskou stratégiou a neohrozovali udržateľnosť financií. Aby sa tak stalo, musí veľmi pozorne sledovať plány na opätovné získanie správnej pozície krajín vrátane mojej vlastnej, keďže som Španiel, ktoré zblúdili do stavu nadmerného deficitu.

Vážený pán predseda, chcel by som vám poďakovať za vašu veľkorysosť s ohľadom na čas, ktorá u mňa, samozrejme, nezostala nepovšimnutá.

Predseda. – Vážený kolega, sme proti peňažnej inflácii a sme aj proti inflácii rečnického času.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Vážený pán predseda, v 22-stranových záveroch Európskej rady sa iba jedna maličká veta venuje problému budúcnosti automobilového priemyslu, európskej priemyselnej politike. To má naozaj byť odpoveď na očakávania 12 miliónov pracovníkov v tomto odvetví a na znepokojenia 6 % pracujúceho obyvateľstva Európskej únie? Zodpovedá to tomu, čo je v stávke? Nie je tam žiadny návrh na európsky plán, žiadne vyhliadky pre automobilový priemysel a žiadna vôľa koordinovať vnútroštátne stratégie.

19. novembra 2008 som v mene delegácie francúzskych socialistov vystúpil v tomto Parlamente, aby som všetky zodpovedné európske zainteresované strany vyzval na odpoveď. Vyslovil som želanie vypracovať nový automobilový dohovor a štruktúrovanú, pohotovú a účinnú priemyselnú politiku založenú na solidarite pre krátkodobý, strednodobý a dlhodobý časový horizont, ktorá by umožnila koordinovanú reakciu členských štátov a Únie.

Štyri mesiace po spoločnom uznesení viacerých skupín opäť zdôrazňujeme budúcnosť automobilového priemyslu. Čo vám bráni reagovať, konať, riešiť túto otázku, kým nebude neskoro? Pán Topolánek, to nie je rétorická otázka, je to výzva konať.

Harlem Désir (PSE). – (FR) Vážený pán predseda, je ťažké skryť sklamanie nad koncom tohto samitu.

Ak by sebauspokojenie a predstieranie boli nástrojmi hospodárskej obnovy, mohli by sme ho nazvať úspechom. Viem, že hospodárstvo je z veľkej časti o psychológii a že sa musíme usilovať o obnovenie dôvery, ale predseda len dosť šokuje vyhlásenie Rady, že verí strednodobým a dlhodobým vyhliadkam hospodárstva EÚ a že je odhodlaná urobiť všetko možné pre podporu zamestnanosti a rastu v čase, keď sa kríza vyostreje do bodu, kde sa všetky členské štáty topia v recesii a nezamestnanosť prudko rastie.

Odhodlaná urobiť čo? Program tejto Rady už prešiel cenzúrou na všetky návrhy, ktoré by sa mohli týkať zamestnanosti. Odložilo sa to na máj. Nakoniec sa počas tejto Rady májový samit o zamestnanosti zmenil na obyčajné stretnutie trojky. Zdá sa, že to bol prezident Sarkozy, komu sa podarilo presvedčiť ostatné členské štáty, že nie je potrebné vypracovať návrhy, ktoré by zamestnanosť určili ako prioritu aktivít EÚ. Vyžaduje si to zvažovať možnosť neúčasti, tzv. „opt-out“, ktorý už predtým v súvislosti s celou oblasťou zamestnanosti v európskych zmluvách požadovali iné vlády, konzervatívna vláda Spojeného kráľovstva.

Takže dnes žiada pán Sarkozy „opt-out“ v politike zamestnanosti. Znepokojujúce by bolo, ak by tento prístup zaujali všetky členské štáty. Príliš ma neprekvapuje, že vaša Komisia, pán Barroso, počas svojho funkčného obdobia určitou mierou zatlačila do ústrania európsky sociálny program, vytvorila „opt-out“ v súvislosti so sociálnymi a zamestnaneckými prioritami Európskej únie a ustúpila, keď počúvala príkaz člena vašej väčšiny, konzervatívnej Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, ale myslím si, že je to naozaj nehanobné, a pokiaľ ide o koordináciu stratégií na obnovu a stratégií v oblasti zamestnanosti, doplatia na túto „Neueurópu“ v konečnom dôsledku práve pracovníci.

Ilúziou je aj suma 400 miliárd EUR, ktorú ste vypočítali, pretože to nie je len súčet vnútroštátnych plánov obnovy, ale predovšetkým stratégií, ktoré dokonca ani nie sú vnútroštátnymi stratégiami na obnovu, ale sú to neslávne hospodárske stabilizátory, t. j. zvýšenie sociálnych výdavkov spojených s nárastom nezamestnanosti. Poskytli ste ďalších 5 miliárd EUR, ale bolo to pre vás veľmi ťažké.

Som preto presvedčený, že naopak, potrebujeme naozajstný plán obnovy ako ten, ktorý práve spustili Spojené štáty, ktoré vyčlenili viac ako 780 miliónov USD a ktoré koordinujú úsilie na podporu pracovníkov

bojujúcich s krízou. Potrebujeme aj dopyt, čo je ďalší faktor, ktorý sa pri povzbudení rastu a obnovení dôvery a dynamiky nášho hospodárstva preukáže omnoho účinnejší ako sebauspokojenie.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, vážený pán úradujúci predseda Rady, vážený pán predseda Komisie, uvidíte, že je lepšie, že som si sem presadol.

Po prvé, na rozdiel od pána Schulza by som chcel povedať, že české predsedníctvo pod vedením premiéra Topolánka bolo doteraz vynikajúce.

(potlesk)

Som hrdý na to, že to bolo a aj je prvé predsedníctvo krajiny bývalej Varšavskej zmluvy, a zaslúži si všetku možnú podporu, keďže symbolizuje jednotnosť Európy.

Druhý bod, ktorému by som sa chcel venovať, je, že sme teraz vzhľadom na Lisabonskú zmluvu v zložitej situácii. Chcel by som podporiť žiadosť, aby si premiér Topolánek a predstaviteľ opozície pán Paroubek spolu sadli a zodpovedne rokovali, pretože vnútorné politické problémy nesmú ovplyvňovať osud celej Európy.

Moju záverečnú poznámku adresujem pánovi Schulzovi: Gordon Brown stál v ceste regulácii finančných trhov a Gordon Brown a nemecký minister zamestnanosti Scholz z SPD stoja v ceste kompromisu v smernici o pracovnom čase v súlade s uznesením Európskeho parlamentu. Pán Schulz by sa nám nemal snažiť nahovoriť, že on jediný obhajuje sociálnu Európu. Presný opak je pravdou.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Hospodárska kríza si u európskych podnikov a občanov vyberá veľkú daň. Hospodárstva členských štátov vykazujú značný úpadok, malé a stredné podniky krachujú a zamestnanci prichádzajú o svoju prácu.

Spolu s inými kolegami som pánovi predsedovi Barrosovi odovzdala list o situácii zamestnancov v hutníckom priemysle v Rumunsku a Francúzsku, ktorí sa stávajú technicky nezamestnanými a dostávajú 70 % svojho platu. Požiadali sme o prehodnotenie podmienok prístupu k prostriedkom Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu pre prispôsobenie sa globalizácii s cieľom podporiť väčší počet zamestnancov, ktorých vážne zasiahla hospodárska kríza a strata zamestnania.

Európska únia potrebuje hospodársky rozvoj a európski občania potrebujú prácu a slušný plat. Z plánu hospodárskej obnovy Európy predstavenom v novembri roku 2008 zostali iba slová. Bohužiaľ, energetická účinnosť, ktorá by mohla vytvoriť pracovné miesta, sa v januárovom nariadení nevyskytuje.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, aj ja by som chcel zagratulovať českému predsedníctvu. Včerajšia dohoda o roamingu je fantastická, je v prospech občanov Európy.

Podľa nášho názoru české predsedníctvo mimoriadne dobre vyriešilo balík o energetike a plyne a aj mnoho iných bodov. Aj pre motiváciu Európanov platí chváliť najmä v čase krízy tých, ktorí vynakladajú nadľudskú námahu. Preto by sme pri predkladaní ďalších návrhov progresívneho odpisovania mali podporiť aj komisára Kovácsa. Ak predpokladáme, že sa do roku 2030 na vybudovanie nových elektrární investuje viac ako tisíc miliárd eur, musíme začať dnes. Povzbudilo by to vznik pracovných miest a rast.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Úvodom by som chcel úprimne pochváliť úradujúceho predsedu Rady za úspech, ktorý české predsedníctvo dosiahlo v mimoriadne zložitých podmienkach.

Počuli sme dnes viacero drsných slov, ale som presvedčený, že občanov Európskej únie až tak nezaujíma, ako veľmi doľava alebo doprava sa uberieme, ale do akej miery budeme konať v európskom duchu, t. j. čo môžeme dosiahnuť účinnou spoluprácou.

Máme pred sebou dve úlohy, konkrétne: prejaviť sociálne cítenie a solidaritu s najviac postihnutými a zároveň investovať do prostriedkov, ktoré nám najlepšie pomôžu dostať sa z krízy. Kríza by sa ako katalyzátor pre reštrukturalizáciu hospodárstva mala využiť nielen v automobilovom priemysle. Hospodárska kríza ukázala, že nutne potrebujeme lepšiu koordináciu hospodárskej politiky a silnejšie inštitúcie Spoločenstva, tak ako to plánuje Lisabonská zmluva.

V tomto duchu vítam konštruktívne návrhy v správe pána de Larosièra týkajúce sa finančných inštitúcií.

Christian Rovsing (PPE-DE). – (DA) Vážený pán predseda, chcel by som povedať pár slov k veľkým dotáciám vyplácaným podnikom, ktoré možno neprežijú. Nemá zmysel vyžadovať od pracovníkov, aby

zostali v podniku alebo aby sa ich platy platili z verejných prostriedkov, ak tento podnik neskôr skončí. Mali by mať možnosť ďalej sa školiť, alebo sa školiť v inej oblasti, prípadne prejsť do podnikov, ktoré majú šancu prežiť. Myslím si, že pokiaľ ide o automobilový priemysel, prikladáme veľmi malú dôležitosť vývoju úplne nových typov áut, áut poháňaných vodíkom, palivovými bunkami a áut s elektrickým pohonom. Myslím si, že veľká časť pracovnej sily by mala prejsť do takých oblastí, kde bude mať prácu aj o 10 rokov.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, dovoľte mi urobiť stručný súhrn z perspektívy Rady a českého predsedníctva.

úradujúci predseda Rady. – (CS) Myslím si, že teraz sme v akomsi pomyselnom polčase českého predsedníctva a chcem poďakovať tým z vás, ktorí ocenili našu prácu, a nebolo vás málo. Samozrejme, úcta za vytrvalú prácu sedem dní v týždni 20 hodín denne a za to, čo sme minulý týždeň na zasadnutí Európskej rady dosiahli, poteší. Rozhodnutia, ktoré sme tam prijali, sú zásadné a dôležité. Tým z vás, ktorí majú určité pochybnosti a otázky, by som chcel povedať jedno. Nechajte týmto opatreniam a rozhodnutiam čas, aby sa osvedčili v praxi, pretože ja som presvedčený, že majú svoju silu, majú svoju pôsobnosť a zúročia sa pri prekonávaní tejto najväčšej hospodárskej krízy, aká Európsku úniu postihla.

Konkrétne rozhodnutia týkajúce sa 5 miliárd EUR na energetické projekty a širokopásmový internet sú dôležité. Dôležité sú v kontexte plynovej krízy, pretože tu ukazujeme, že Európska únia je schopná rýchlo konať a reagovať na potreby mnohých európskych krajín. Veľmi dôležité je tiež rozhodnutie týkajúce sa 25 miliárd EUR na zvýšenie stropu na pomoc krajinám EÚ, ktoré majú problémy. Rozhodnutie o 75 miliárdach EUR, s ktorým ideme na stretnutie G20 do Londýna, je jasným signálom, že Európska únia je pripravená prevziať svoj diel zodpovednosti pri reforme globálnych finančných inštitúcií. Chcem zdôrazniť ešte jednu vec mimo rámca zasadnutia Európskej rady, na ktorú niektorí z vás poukázali, a to, že v posledných týždňoch prebiehala intenzívna práca na niekoľkých legislatívnych návrhoch. Nestalo sa tak náhodou. Zhodu na zásadných reformných návrhoch sa podarilo dosiahnuť v trialógoch vďaka vytrvalej práci Rady pod vedením českého predsedníctva. Energetický balík o vnútornom energetickom trhu s plynom a elektrinou, letecký balík o revízii jednotného európskeho neba, cestný balík, ktorý modernizuje prístup na trh cestnej dopravy vrátane citlivého problému kabotáže, regulácia roamingu a konečne aj pesticídový balík patria medzi konkrétne výsledky práce za posledné dva až tri mesiace. Chcem tu poďakovať aj Európskemu parlamentu, pretože je to spoločná práca medzi nami, Komisiou a Európskym parlamentom.

Iný príklad: 10 rokov sa bez akýchkoľvek výsledkov rokovalo o zníženej sadzbe DPH pre niektoré sektory s vysoko náročnou manuálnou prácou alebo s vysokým podielom manuálnej práce. Až pod vedením českého ministra financií v Ecofine sa podarilo dosiahnuť dohodu, ktorá bola potvrdená na zasadnutí Európskej rady. Mnohí z vás sa pýtajú, ako budeme pristupovať k problému nezamestnanosti. Znovu by som chcel zdôrazniť to, čo tu už náš premiér hovoril: platí dohoda medzi predsedníctvom a Európskou komisiou a 7. mája sa bude konať samit práce vo formáte dohodnutom na zasadnutí Európskej rady. Samit navrhne konkrétne opatrenia pre júnové zasadnutie Európskej rady. To znamená, že o tom budeme ďalej rokovať.

Mnoho vašich pripomienok sa týkalo problému otvorenosti EÚ. Chcem zdôrazniť, že pod naším predsedníctvom sa pri príležitosti piateho výročia veľkého rozšírenia Európskej únie konala v spolupráci s Európskou komisiou v Prahe konferencia „Po piatich rokoch“. Konferencia jasne dokázala na konkrétnych číslach, ktoré pripravili ekonomickí odborníci, že rozšírenie bolo možno najúspešnejším projektom v modernej histórii Európskej únie a týchto päť rokov jasne ukázalo, že to bol prínos pre nové a aj staré členské štáty.

Východné partnerstvo: zhodli sme sa na vyhlásení, že ustanovujúci samit sa bude konať 7. mája a pracujeme s jeho budúciimi členmi, ako je Ukrajina, aby to bol pre EÚ naozajstný úspech. Na záver, ďalším príkladom úspešnej práce je pondelková konferencia na tému plynovej infraštruktúry, ktorá sa v Bruseli konala zásluhou Európskej komisie a ktorá dospela k vyhláseniu o modernizácii plynovej infraštruktúry na Ukrajine, aby sa v budúcnosti predišlo podobným krízam, aká bola v januári tohto roku.

Tých z vás, ktorí majú akékoľvek pochybnosti, chcem uistiť. Áno, máme vnútorné problémy a dobre vieme, kto hlasovanie o nedôvere inicioval. Bol to Jiří Paroubek, predstaviteľ českých sociálnych demokratov. My sme však zodpovedná vláda, poradíme si s touto situáciou a nie je žiadny dôvod na obavy. České predsedníctvo môže v polčase určite skonštatovať, že druhá polovica bude rovnako dobrá a zodpovedná ako tá prvá, a na konci budeme bezpochyby sláviť rovnaké úspechy, ako ste tu dnes spomínali v súvislosti s hodnotením práce za január, február a marec. Týmto by som vás chcel uistiť, že to berieme vážne a zodpovedne a že neexistuje absolútne žiadny dôvod na obavy.

Predseda. – Vážený pán Vondra, mnoho kolegov poďakovalo českému predsedníctvu za jeho prínos. Ja som tak urobil na začiatku v prítomnosti pána premiéra Topolánka. Rád by som poďakoval za váš veľmi zaangažovaný osobný prínos. Chceli by sme vás podporiť, aby ste pokračovali tak, ako ste práve povedali, aby české predsedníctvo bolo vo svojej druhej polovici také úspešné, ako bolo v tej prvej. Veľa šťastia pri pokračovaní vo vašej práci.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážený pán predseda, dovoľte mi opäť vyzdvihnúť výbornú spoluprácu, ktorú sme mali s českým predsedníctvom. České predsedníctvo sa pre dobro Európy veľmi snaží za zložitých podmienok a myslím si, že si zaslúži našu plnú podporu.

Dovoľte mi krátky súhrn. Vždy, keď robím nejaký súhrn, vidím davy prichádzajúce počúvať.

(smiech)

Vítam širokú podporu výsledkov Európskej rady. Nevládne tu jednomyselnosť, ale myslím si, že môžem povedať, že sa všeobecne uznalo, že to bol dôležitý súbor záverov, a povzbudilo ma, v mojich očiach spoločné odhodlanie Parlamentu, Rady a Komisie spojiť sily na vytiahnutie Európy z krízy.

Môžeme byť hrdí na naše rozhodnutia, ale nemali by sme sa s tým uspokojiť. Musí sa urobiť viac a mali by sme sa sústrediť, ale ak ukážeme sebadôveru, pôjdeme vpred a naše úsilie bude úspešné.

Dôvera musí byť kľúčovým slovom: dôvera v našu schopnosť splniť, čo sľúbime, dôvera v činy a realizáciu, a ako som predtým povedal, realizácia, nie gestikulácia. Úprimne povedané, nemyslím si, že dôvera sa zlepší, ak budeme každý mesiac alebo každý týždeň ohlasovať nový plán. Dôvera sa zlepší, ak sa sústredíme na realizáciu toho, na čom sa spoločne dohodneme a tiež na účinnú koordináciu týchto snáh.

Potrebujeme dôveru v našu schopnosť presadiť program regulačných opatrení: bez regulačného rámca nevybudujeme dôveru v to, že zmeny budú mať trvalý účinok.

Potrebujeme dôveru v opodstatnenosť a spoľahlivosť eurozóny a v našu schopnosť mobilizovať potrebnú podporu pre každý členský štát v eurozóne alebo mimo nej, ktorý ju potrebuje.

Potrebujeme tiež dôveru v naše spoločné odhodlanie udržať náš špecifický druh sociálneho trhového hospodárstva a v náš dlhodobý program pre hospodárstvo s nízkou produkciou CO₂. Naozaj si myslím, že prostredníctvom sebazníčujúcich rečí a určitého komplexu menejcennosti voči Spojeným štátom americkým úspech nedosiahneme.

Dnes vlastne vidím, že Američania sa približujú k postojom, ktoré boli tradične európske. Američania sa približujú k nášmu postoju v boji proti zmene klímy a to vítame. Američania sa približujú k potrebe posilniť systém sociálneho zabezpečenia.

Z tohto dôvodu si naozaj nemyslím, že diskusia, ktorú niekedy počúvam, o tom, že Američania a Európania pristupujú ku kríze veľmi rozdielne, môže byť prospešná. Naopak, teraz môžeme vidieť zblížovanie medzi Európou a Spojenými štátmi, a azda aj inými krajinami, pretože nejde len o nás a Američanov, a preto verím v pozitívny výsledok samitu G20.

Myslím si, že je dôležité veriť tomu, že iba my, a nie druhí, môžeme vyriešiť situáciu. Je dôležité mať dôveru v európske nástroje. Rozšírená Európa s naším koordinovaným postupom v boji s touto recesiou bude v stave reagovať na najdôležitejšie obavy našich občanov vrátane, samozrejme, tej, ktorá je pre mňa najdôležitejšia, a tou je rastúca nezamestnanosť.

Preto si na záver myslím, že by sme mali stavať na tom, na čom sme sa už dohodli, a mali by sme sa teraz sústrediť na realizáciu so silnou koordináciou a pevným odhodlaním dosiahnuť konkrétne výsledky.

(potlesk)

Predseda. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Călin Căătălin Chiriță (PPE-DE) , písomne. – (RO) Chcel by som vyjadriť svoju podporu rozhodnutiam prijatým na nedávnom samite Európskej únie, ktorý sa konal v Bruseli. Vítam najmä potrebné rozhodnutie zvýšiť núdzový fond z 25 miliárd EUR na 50 miliárd EUR. Tento fond bol vytvorený osobitne pre členské štáty v strednej Európe, ktoré čelia kríze platobnej bilancie.

Na základe opatrení prijatých na ochranu štátov v eurozóne proti globálnej kríze poskytuje toto rozhodnutie konkrétny dôkaz solidarity a schopnosti EÚ pomáhať štátom mimo eurozóny prekonať hospodársku krízu. Po Maďarsku a Lotyšsku sa Rumunsko stalo tretím členským štátom EÚ, ktorá potrebovala pomoc núdzového fondu, keďže ho postihla značná nerovnováha bežného účtu a neschopnosť získať od zahraničných veriteľov nové úvery.

Inštitúcie EÚ majú povinnosť naplniť očakávania európskych občanov, ktorých kríza tvrdo postihla. Iba európska solidarita, transatlantická spolupráca a účinné opatrenia môžu pomôcť prekonať globálnu krízu.

Genowefa Grabowska (PSE), písomne. – (PL) Moja krajina Poľsko sa osobitne zaujíma o dobré riadenie nového programu Východného partnerstva EÚ. Týka sa našich susedov a zahŕňa našich najbližších susedov, ako sú Bielorusko, Ukrajina a Moldavsko, a aj vzdialenejších, ako napríklad Arménsko, Azerbajdžan a Gruzínsko.

Myslím si, že program posilní vonkajšiu politiku EÚ, povedie k naozajstnej hospodárskej integrácii medzi EÚ a jej východnými partnermi a zabezpečí spoluprácu založenú nielen na princípoch trhového hospodárstva, ale aj na rešpektovaní spoločných hodnôt, ako sú demokracia, právny poriadok a dodržiavanie ľudských práv. Napokon, máme určité spoločné ciele: vytvoriť zóny voľného obchodu, podporovať mobilitu občanov partnerských krajín, zlepšiť administratívu a spolupracovať na energetickej bezpečnosti a najmä na dlhodobom zásobovaní a tranzite energií.

Preto máme na strane EÚ jasnú predstavu o partnerstve. Teraz čakáme na odpoveď šiestich krajín, ktoré majú o program priamy záujem. Chcela by som vyjadriť nádej, že 7. mája tohto roku Rada oficiálne spustí tento projekt, ktorý je pre EÚ a jej občanov rovnako dôležitý ako pre všetky zúčastnené krajiny.

András Gyürk (PPE-DE), písomne. – (HU) Skutočnosť, že Európska únia vyhradila 3,5 miliardy EUR z balíka hospodárskych stimulov na kľúčové energetické investície, je vítaný vývoj. Považujem to za dôležitý krok smerom k spoločnej energetickej politike. Konečný zoznam financovaných projektov ukazuje, že Európska komisia a členské štáty po plynovej kríze v januári konečne pochopili výhody prepojenia sietí. Posilnenie prepojení je dôležité predovšetkým preto, že členským štátom umožňuje navzájom si rýchlo pomáhať v prípade výpadku dodávok.

Chcel by som zároveň upozorniť na skutočnosť, že v konečnom zozname investícií, ktoré budú financované, sú protirečenia. V prvom rade sa nezrovnalosť vyskytla pri zásade regionálnej rovnováhy. Pretože práve členské štáty, ktorých plynová kríza v januári postihla najviac, dostanú menej finančných prostriedkov. Po druhé, v pomere k celkovému balíku stimulov sa relatívne málo prostriedkov venuje na posilnenie alternatívnych trás zásobovania. Myslím si, že rozpravy o projekte Nabucco boli nemiestne. Predmetný plynovod by posilnil energetickú bezpečnosť celej Európskej únie a preto je jeho vybudovanie v spoločnom záujme. V neposlednom rade, investície týkajúce sa energetickej účinnosti sa nenachádzajú na zozname financovaných investícií. EÚ tak odbočila od pôvodného cieľa samotného balíka, a to tvorby pracovných miest.

Z vyššie uvedených dôvodov musí pozícia Európskeho parlamentu prikladať vyššiu dôležitosť zásade regionálnej rovnováhy, investíciám do alternatívnych trás zásobovania a energetickej účinnosti.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Rozhodnutie Európskej rady financovať projekt Nabucco a určiť ho za prioritný energetický projekt sú primerané a včasné riešenia tohto problému.

Pred stretnutím Rady sme predložili návrh uznesenia, aby sme upozornili na nebezpečenstvo, ktoré predstavuje zníženie financovania pre Nabucco. Musíme si byť vedomí toho, že projekt plynovodu Nabucco má pre bezpečnosť zásobovania Európy plynom strategickú dôležitosť, pretože je to jediný projekt, ktorý zabezpečí diverzifikáciu dodávateľov a distribučných trás.

Esko Seppänen (GUE/NGL), písomne. – (FI) Rozhodnutia samitu EÚ sa týkali aj zmeny povahy mimoriadneho samitu o sociálnom dialógu, ktorý sa bude konať na jar, takže namiesto zástupcov všetkých členských štátov bude predstaviteľov EÚ zastupovať iba predsednícka trojka. Myslím si, že toto rozhodnutie svedčí o apatii k budúcnosti sociálnej Európy spôsobom, ktorý je neprijateľný pre organizácie pracovného trhu, ktoré sa na stretnutie pripravovali. Zostáva dúfať, že stretnutia sa zúčastní čo najväčší počet hláv štátov alebo vlád.

Georgios Toussas (GUE/NGL), písomne. – (EL) Rozprava v Európskom parlamente potvrdzuje, že politické sily kapitálu a európskej jednosmerky podporujú rýchlejšiu kapitalistickú reštrukturalizáciu, flexibilnejšie pracovné zmluvy v rámci Lisabonskej stratégie a dokončenie vnútorného trhu. Podporujú strategickú voľbu kapitálu a EÚ, aby sa bremeno krízy prenieslo na plecia pracujúcich.

Maastrichtská zmluva a Pakt stability sú odrazovým mostíkom pre totálny útok na pracovné práva a na príjem robotníckych rodín pod zámienkou znižovania schodkov. Nedávne rozhodnutia Komisie o trvalom znižovaní výdavkov budú mať bolestivé dôsledky na verejné zdravie a starostlivosť, ako aj na práva pracujúcich na poistenie a dôchodky, čo v spojitosti s požiadavkou na vyššie dane drasticky zníži životnú úroveň ľudu.

Cieľom navrhovanej cesty z krízy smerom k ekologickému hospodárstvu, a to konkrétne k energetike, širokopásmovým sieťam a inováciám, je vtaiahnuť veľké podniky do nových ziskových odvetví, a nie chrániť životné prostredie a uspokojovať potreby obyčajných ľudí.

Pracujúci by nemali prijímať žiadnu obeť za zisky plutokracie a mali by prejsť do protiútoku a zorganizovať odboj, odsúdiť strany, ktoré podporujú Maastricht a európsku jednosmerku, a neposlušnosťou vyslať posolstvo pre EÚ tak, že v júnových európskych voľbách podporia Grécku komunistickú stranu.

PREDSEDÁ: DIANA WALLIS

podpredsedníčka

Jean-Marie Le Pen (NI). – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, náš kolega, predseda Socialistickej skupiny v Európskom parlamente pán Schulz, plánuje dať zmeniť rokovací poriadok tohto Parlamentu pod zámienkou, že v budúcom Parlamente by som bol najstarším poslancom. Avšak na podporu tohto...

(Predsedajúca prerušila rečníka.)

Predsedajúca. – Toto nie je procedurálna námietka.

Jean-Marie Le Pen (NI). – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, pán Schulz mal pri tejto príležitosti niekoľko hanlivých vyjadrení a obvinil ma z trestného činu rúhania. Chcel by som uviesť, že tento argument je nepodložený a že som povedal iba to, že plynové komory boli len detailom v dejinách svetovej vojny, čo je fakt.

(zmiešané reakcie)

Pri tejto príležitosti by som podotkol, pani predsedajúca, že ako odškodné som musel zaplatiť pokutu 200 000 EUR, čo len svedčí o stave slobody presvedčenia a slobody prejavu v Európe a vo Francúzsku. Váš krik neprekryje vašu zodpovednosť v kríze, v kríze euro-internacionalizmu, ktorý navrhujete. Preto ma nechajte hovoriť, prosím.

Vážená pani predsedajúca, chcel by som požiadať predsedu Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, aby sa mi láskavo ospravedlnil za falošné obvinenie.

Martin Schulz (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, je to úplne jasné. Každý, kto nechce, aby tento človek predsedal slávnostnej otváraciej schôdzi Európskeho parlamentu, by mal podporiť môj návrh na zmenu rokovacieho poriadku.

(potlesk)

3. – Hlasovanie

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je hlasovanie.

(Informácie o výsledku a ostatných podrobnostiach hlasovania: pozri zápisnicu)

3.1. Spoločné konzulárne pokyny: biometrické identifikačné znaky a žiadosti o víza (A6-0143/2009, Sarah Ludford) (hlasovanie)

3.2. Záruka Spoločenstva pre EIB (A6-0109/2009, Esko Seppänen) (hlasovanie)

3.3. Výkonnosť a udržateľnosť európskeho systému leteckej dopravy (A6-0002/2009, Marian-Jean Marinescu) (hlasovanie)

– Pred začiatkom hlasovania:

Marian-Jean Marinescu, spravodajca. – (RO) Parlament dosiahol dohodu s Radou a podporuje ju päť politických skupín. Hovorím o dvoch správach, ktoré budú nasledovať.

Vzhľadom na pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré predložili dvaja naši kolegovia – zhodou okolností je obsah týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov už zahrnutý v kompromise dosiahnutom s Radou, musíme dnes hlasovať o viacerých článkoch.

Predpisy, ktoré považujem za nesprávne, spôsobili, že poradie hlasovania zahŕňa pri niektorých článkoch najskôr text z Výboru pre dopravu a cestovný ruch a až potom kompromisne prijatý text. Chcel by som požiadať, aby sme dnes hlasovali o kompromisnom texte, pretože má skutočnú podporu piatich politických skupín, aby tieto dve nariadenia nadobudli platnosť pred koncom tohto funkčného obdobia.

Predseda júca. – Ďakujem za pripomienky. Postupovaním podľa zoznamu hlasovania a hlasovaním o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch sa v podstate dostaneme tam, kam chcete.

3.4. Letiská, manažment letovej prevádzky a letecké navigačné služby (A6-0515/2008, Marian-Jean Marinescu) (hlasovanie)

3.5. Nové potraviny (A6-0512/2008, Kartika Tamara Liotard) (hlasovanie)

3.6. Látky, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu (prepracované znenie) (A6-0045/2009, Johannes Blokland) (hlasovanie)

3.7. Riadiaci nástroj na pridelovanie rozpočtových zdrojov (A6-0104/2009, Kyösti Virrankoski) (hlasovanie)

3.8. Strednodobé preskúmanie finančného rámca na roky 2007 – 2013 (A6-0110/2009, Reimer Böge) (hlasovanie)

3.9. Dohoda o partnerstve ES – Cariforum (hlasovanie)

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 13:

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). - Vážená pani predsedajúca, čo sa týka pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 13, ktorý sa má pridať za odsek 22, chcel by som, aby sa tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh pokladal za doplnenie a nie za nahradenie pôvodného textu. Pod touto podmienkou by sme ho mohli podporiť.

Ak dovolíte, ten istý pozmeňujúci a doplňujúci návrh a rovnaký návrh mojej skupiny by sa v podstate mohli vzťahovať na jeden pozmeňujúci a doplňujúci návrh v každej správe, o ktorej máme hlasovať. Neviem, či môžem prečítať zoznam týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, alebo či chcete, aby som v každom prípade vystúpil s rovnakou požiadavkou. Záleží na vás.

Predseda júca. – Vážený pán Guardans Cambó, vezmeme to ako skúšku. Musím sa opýtať tých, ktorí navrhli tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh, či súhlasia s vaším doplnením.

Caroline Lucas (Verts/ALE). – Vážená pani predsedajúca, odpoveď je „áno“.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý.)

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 2:

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, mám ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 2, a to konkrétne vypustenie poslednej vety z dôvodu presnosti, pretože táto veta už nie je presná. Vypustili by sme vetu „Domnieva sa, že toto monitorovanie by sa malo začať po schválení každej dočasnej DHP“. V tomto prípade to už neplatí. Toto je úplná DHP, nie dočasná DHP, takže z dôvodu faktickej reality by sme chceli túto vetu vypustiť.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý.)

3.10. Dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve ES – Pobrežie Slonoviny (hlasovanie)

3.11. Dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve ES – Ghana (hlasovanie)

3.12. Dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve ES – tichomorské štáty (hlasovanie)

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 8:

Glyn Ford (PSE). – Vážená pani predsedajúca, s cieľom ušetriť čas sú socialisti pripravení prijať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 8 a 10 ako doplnenia, ale budeme hlasovať proti, ak ich ako doplnenia neprijme skupina PPE-DE.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE). – (FR) Súhlasím s týmto postupom.

(Návrh bol prijatý.)

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 19:

Jean-Pierre Audy (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, v odseku 39 by bol pre našu skupinu prijateľný kompromisný pozmeňujúci a doplňujúci návrh 19, ak by sme v súvislosti s mimoštatnými aktérmi mohli doplniť slovo „účasť“. Tým by vznikol nasledujúci pozmeňujúci a doplňujúci návrh: „39a. Zdôrazňuje najmä dôležitú úlohu parlamentov krajín AKT a účasť mimoštatných aktérov na monitorovaní a riadení DHP“, zvyšok by sa nemenil.

Som presvedčený, že spravodajca pán Ford s tým súhlasí.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý.)

3.13. Dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve ES – štáty SADC DHP (hlasovanie)

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 13:

Kader Arif (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, ak bude pozmeňujúci a doplňujúci návrh 4 doplnením, tak pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 14 a 8 by nemali prepadnúť, a preto by sme hlasovali o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch 14 a 8.

Predsedajúca. – Mám pocit, že pozmeňujúci a doplňujúci návrh s doplnením sa vzťahuje na celý text. Ak naozaj chcete hlasovať o pôvodnom texte, môžeme sa vrátiť, ale myslím, že všeobecne prevláda názor, aby sme išli ďalej.

Robert Sturdy (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, som pomerne spokojný s tým, aby sme pokračovali. Myslím si, že sa vzťahuje.

Predsedajúca. – Budeme teda pokračovať.

3.14. Dohoda o hospodárskom partnerstve ES – štáty východnej a južnej Afriky (hlasovanie)

3.15. Dohoda o hospodárskom partnerstve ES – partnerské štáty Východoafrického spoločenstva (hlasovanie)

3.16. Dohoda o hospodárskom partnerstve ES – stredná Afrika (hlasovanie)

3.17. Dohoda o hospodárskom partnerstve ES/CARIFORUM (A6-0117/2009, David Martin) (hlasovanie)

– Pred začiatkom hlasovania:

David Martin, spravodajca. – Vážená pani predsedajúca, viem, ako sú kolegovia naviazaní na obed – alebo naopak, nie som si istý, ale chcem len dve minúty.

V pondelok večer sme mali veľmi dôležitú rozpravu o tom, či môžeme odsúhlasiť CARIFORUM alebo nie. Komisia a Rada – a je dôležité, že takto sa zaviazali obe inštitúcie – nám sľúbili, že z hľadiska prísľubov pomoci spĺňa kvalitu pomoci, a to včas. Uistili nás, že nič v DHP neovplyvní prístup karibských krajín k liekom. Uistili nás, že uplatňovanie doložky najvyšších výhod nebude mať žiadny vplyv na obchodovanie medzi juhom a juhom a že preskúmanie po piatich rokoch na konci prvej fázy DHP bude skutočným preskúmaním, pri ktorom sa budú brať do úvahy rozvojové ciele.

Na základe týchto prísľubov – a samozrejme pod podmienkou, že už sú zapísané v záznamoch tohto Parlamentu a že Rada aj Komisia sľúbia dodržať a splniť tieto záväzky – som presvedčený, že Parlament dnes veľkou väčšinou môže schváliť DHP s karibskými krajinami.

Chcel by som sa poďakovať pani komisárke Ashtonovej za skvelú spoluprácu v tejto veci, za prejavenu flexibilitu a za jej zanieťenie. Už len to, že je tu pri tomto hlasovaní, o nej veľa hovorí. Toto hlasovanie bolo naplánované na utorok. Viem, že upustila od dôležitých záväzkov, aby tu dnes bola a prijala dôležité záväzky voči Parlamentu. Chcem poďakovať Komisii za spoluprácu a požiadať poslancov, aby hlasovali za schválenie.

Helmuth Markov (GUE/NGL). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, toto je procedurálna námietka. Rád by som odcitoval z listu, ktorý mi pán predseda Pöttering poslal ako predseda Výboru pre medzinárodný obchod. Nebojte sa, nebudem čítať celý list.

„Výklad článku 47 podľa výboru AFCD, ktorý spomínate, bol oznámený na zasadnutí Parlamentu dňa 18. februára 2009 a keďže neboli žiadne námietky, považoval sa za prijatý. [...] Návrhy týkajúce sa dvoch DHP [t. j. správy pána Davida Martina a pani Eriky Mannovej] boli oficiálne oznámené a postúpené vášmu výboru [t. j. Výboru pre medzinárodný obchod] len na zasadnutí z dňa 19. februára 2009. Vo svetle spomínaného výkladu už nebude možné uplatňovať článok 47 vo vzťahu k týmto dvom postupom, ani k iným ďalším postupom.“

(DE) Všetky odkazy na článok 47 v oficiálnych dokumentoch sa preto musia odstrániť. To sa týka titulného listu dokumentu a obsahu, až po stránku so stanoviskom a stránku s postupom, poslednú stránku Výboru pre medzinárodný obchod. Chcel by som to uviesť do zápisnice.

Predseda. – Ďakujem vám, pán Markov. Skutočne musím informovať Parlament, že ku všetkým jazykovým mutáciám tejto správy je korigendum, v ktorom sa vypúšťa odkaz na článok 47. To, čo ste uviedli, sa teda bude riešiť. Zdá sa, že sa zhodujeme, takže môžeme pokračovať.

3.18. Dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve medzi ES a Pobrežím Slonoviny (A6-0144/2009, Erika Mann) (hlasovanie)

– Pred začiatkom hlasovania:

Erika Mann, spravodajkyňa. – Vážená pani predsedajúca, budem veľmi stručná. Chcela by som poďakovať svojim kolegom a odporučiť hlasovať kladne v postupe súhlasu. Rada by som však získala opätovné potvrdenie od pani komisárky Ashtonovej k bodom, ktoré sme otvorili na našej pondelkovej rozprave – konkrétne, pani komisárka, keď ste sa zaviazali k rovnakým preferenciám pre Pobrežie Slonoviny, ktoré ste už prijali pre štáty SADC. Prikyvujete – výborne! Ďakujem veľmi pekne.

Predseda. – Dosiahli sme dohodu, tak budeme pokračovať hlasovaním.

3.19. Výročné správy EIB a EBOR za rok 2007 (A6-0135/2009, Gay Mitchell) (hlasovanie)

3.20. Budúcnosť automobilového priemyslu (hlasovanie)

– *Pred konečným hlasovaním:*

Martin Schulz (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, odvolávam sa na článok 146 nášho rokovacieho poriadku a ďakujem za slovo. Svojich kolegov obzvlášť z Nemeckej spolkovej republiky prosím o zhovievavosť, že som požiadal, aby som teraz mohol vystúpiť.

Na začiatku tohto hlasovania dostal slovo pán Jean-Marie Le Pen. Pán Le Pen v priestore vyhradenom na svoj prejav zopakoval, že existencia plynových komôr v Osvienčime bola len detailom v histórii sveta. Odvolávajú sa na článok 146 nášho rokovacieho poriadku, ktorý opisuje spôsob správania sa poslancov Parlamentu na jeho pôde, žiadam predsedníctvo Parlamentu, aby overilo, či je takéto vyhlásenie prípustné v zastupiteľskej snemovni, ktorá je viazaná duchom zmierenia, porozumenia a rešpektu voči obetiam, najmä obetiam Hitlerovho fašizmu. Bol by som vďačný, keby predsedníctvo Parlamentu mohlo navrhnúť potrebné opatrenia.

(potlesk)

Joseph Daul (PPE-DE). – (FR) Preukážte, prosím, trochu úcty obetiam, ktoré zomreli v Osvienčime či inde. Ešte stále máme dve minúty. Prejavte trochu úcty.

Chcem len povedať, že úplne súhlasím s pánom Schulzom a že to, čo sme dnes v tomto Parlamente počuli, je nemiestne.

(potlesk)

– *Po konečnom hlasovaní:*

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážená pani Wallisová, veľmi ma mrzí, že ste dali slovo pánovi Daulovi a pánovi Schulzovi, ale mne nie. Je pravda, že v správe ste dosvedčili, že ste odborníčka na výklad jedného článku druhým a ďalším iným článkom rokovacieho poriadku.

Aby som nadviazal na pána Schulza, chcel by som navrhnúť, aby sme premenovali budovu Winstona Churchilla, pretože v 12 zväzkoch svojich pamätí venovaných dejinám druhej svetovej vojny Winston Churchil nenapísal ani riadok o histórii plynových komôr.

4. – Vysvetlenia hlasovania

Ústne vysvetlenia hlasovania

– **Správa: Sarah Ludford (A6-0143/2009)**

Daniel Hannan (NI). – Vážená pani predsedajúca, základným atribútom národa sú určené vonkajšie hranice. Iné funkcie všetkého druhu možno preniesť na miestnu samosprávu alebo aj delegovať na medzinárodné združenia, ale štát, ktorý prestal určovať, kto môže prekročiť jeho hranice a usadiť sa na jeho území, už vôbec nie je štátom.

Eurofederalisti vrátane autorky tejto správy pani barónky Ludfordovej toto dobre chápu, a preto v centre ich snáh za posledných päť rokov bolo zosúladiť spravodlivosť a vnútorné veci. Pod úžasne orwellovským názvom v štýle Ministerstva pravdy „priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti“ zosúlادili oblasť prisťahovalectva a azylu, vytvorili európsku prokuratúru, celoeurópskych verejných činiteľov, jednotný systém trestného súdnictva a dokonca aj Europol, spoločný policajný zbor. Samozrejme z ich hľadiska – z hľadiska tých, čo chcú jeden európsky štát – je to len logické, ale chcel by som, aby mali odvahu a ohľaduplnosť a najprv sa opýtali ľudí a dali hlasovať o Lisabonskej zmluve. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

*

* *

Alexander Alvaro (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, chcel by som požiadať pani predsedajúcu Parlamentu, aby i napriek slovám pána Martina Schulza zvažila, či by sme sa nemali riadiť Voltairom, obzvlášť keď pochádzam zo skupiny liberálov: hoci so slovami danej osoby nemám nič spoločné, myslím si, že má právo vyjadriť svoj názor – čo títo dvaja urobili. Verím v rovnaké zaobchádzanie a v to, že dokážeme prijať

názor. Nemali by sme upierať právo na slobodu prejavu v tejto otázke, i keď vôbec nesúhlasím s tým, čo chce povedať.

Predseda júca. – Ďakujem, pán Alvaro. Jasne som uviedla, že pánovi Gollnischovi plánujem dať slovo, ale chcela som uzavrieť hlasovanie.

– Správa: Esko Seppänen (A6-0109/2009)

Daniel Hannan (NI). – Vážená pani predsedajúca, práve sme hlasovali za zdvojnásobenie kapitálu Európskej investičnej banky. Oplatí sa zastaviť a položiť si otázku: Na čo je Európska investičná banka? Teoreticky existuje na to, aby poskytovala výhodné pôžičky pre podniky v ťažkostiach, ale kto sú v podstate títo prijímatelia?

V 90. rokoch minulého storočia boli najväčším prijímateľom štedrosti EIB v Spojenom kráľovstve aerolinky British Airways, ktoré možno ťažko označiť ako malú firmu na pokraji ziskovosti. Nemôžem si pomôcť, ale musím podotknúť, že British Airways boli v tomto období aj hlavným sponzorom kampane za zavedenie eura v Británii.

Zastavím sa a znova sa pýtam: Aký je účel Európskej investičnej banky? Myslím, že odpoveď na túto otázku znie, že účelom EIB je zamestnávať svojich vlastných zamestnancov. Stala sa súčasťou bruselskej rakety, tohto masívneho mechanizmu vyberania peňazí od daňových poplatníkov a ich prerozdelenia tým, ktorí majú to šťastie, že sú zamestnancami tohto systému. EÚ možno raz bola idealistickým, alebo aspoň ideologickým projektom, ale odvtedy sa z nej stal šikovník spôsob, ako si zarobiť, a preto je pochopiteľne také neuveriteľne ťažké toto prelomiť.

– Správa: Marian-Jean Marinescu (A6-0002/2009)

Michl Ebner (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pánovi Hannanovi by som chcel povedať, že Európska centrálna banka je aj užitočná vec, pretože nedošlo k znehodnoteniu meny, aké, žiaľ, v posledných mesiacoch zažila britská libra. To je azda znak, že by mal prehodnotiť svoje stanovisko.

Pri správe pána Marinesca som hlasoval za jeho správu. Som presvedčený, že funkčné bloky vzdušného priestoru sú správnou odpoveďou na dnešné problémy. Prichádzajú síce neskoro, ale aspoň prišli. Ponúkajú významnú výhodu pri znižovaní čakacích dôb na pristátie aj pri preplnených koridoroch, budú prínosom pre životné prostredie a udržia nízku cenu leteckej dopravy. Z tohto dôvodu si myslím, že letecké navigačné služby tu budú užitočné.

– Správa: Marian-Jean Marinescu (A6-0515/2009)

Michl Ebner (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dovoľte mi využiť túto príležitosť nielen na to, aby som ozrejmil, že som hlasoval za túto správu, ale aj na to, aby som otvoril otázku, ktorá ma veľmi zaujíma, a to konkrétne problém zdanenia leteckých pohonných hmôt. Túto otázku ešte stále upravuje Chicagský dohovor z roku 1944. Nechápem, prečo sa ešte musíme riadiť týmto predpisom a prečo nás tu Spojené štáty do niečoho nútia alebo nám neumožňujú zmeniť niečo, čo už dávno malo byť zmenené, lebo je nespravodlivé, aby bol zdanený benzín pre autá, dopravné systémy a tak ďalej, pričom letecké palivá sa nezdaňujú. Ide o narušenie hospodárskej súťaže, mali by sme zaviesť daň z leteckých pohonných hmôt a v Únii 27 štátov tak dosiahnuť lepšiu hospodársku súťaž, prinajmenšom v prechodnej fáze.

– Správa: Kartika Tamara Liotard (A6-0512/2009)

Anja Weisgerber (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, nariadenie o nových potravinách prináša zosúladenie schvaľovania a používania týchto nových potravín a prísad v Európskej únii. Ide o dôležitý krok komplexnej záruky bezpečnosti potravín. Bez tohto nariadenia by sme nemali kontrolu nad schvaľovaním ani žiadne obmedzenia schvaľovania. Týmto nariadením sme zabezpečili prísne kritériá, ktoré slúžia ochrane spotrebiteľa. Európsky úrad pre bezpečnosť potravín udelením schválenia s konečnou platnosťou rozhodne o bezpečnosti nových potravín, čím dosiahneme harmonizáciu v rámci celej Európy.

Vo vzťahu k novým potravinám sú okrem problematiky bezpečnosti veľmi dôležité aj etické otázky. Patrí k nim aj otázka zamedzenia testovania na zvieratách alebo predchádzanie používania potravín z klonovaných zvierat. Preto vítam skutočnosť, že počas schvaľovania sa berú do úvahy aj tieto etické hľadiská. Chceli sme, aby sa v prípade etických výhrad zohľadnilo stanovisko Európskej skupiny pre etiku vo vede a nových technológiách.

Som vďačná za začlenenie tohto návrhu a preto som mohla hlasovať za túto správu v celku.

– Správa: Reimer Böge (A6-0110/2009)

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, využijem skutočnosť, že hovoríme o rozpočte, a poviem, že podľa môjho názoru by sme sa mali pripraviť na rokovania o pokračujúcej podpore pre uhlie na budúci rok – je to dôležitý domáci zdroj energie.

Hovorím to s dostatočným predstihom, pretože istý vysoko postavený úradník si dovolil vyjadriť opačný názor, čo uniklo aj v ekonomickej publikácii a zmietlo verejnú mienku.

Nie je to vôbec tak. Po roku 2012 budeme musieť i naďalej podporovať uhlie z mojej krajiny a chcel by som, aby sa táto skutočnosť uvádzala aj v správe z parlamentného konania. Úradníci, prosím vás, venujte sa len plneniu platného plánu a potom od roku 2012 nástroju, o ktorom začneme na budúci rok rokovať s predmetným sektorom.

Mario Borghesio (UEN). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, Európsky parlament ako rozpočtový orgán musí vypracovať posúdenie, ktorým prispeje k hodnoteniu finančného rámca na roky 2007 – 2013.

Na účely tohto hodnotenia by som chcel požiadať spravodajcu, ale predovšetkým predsedníctvo, aby objasnili vznikajúcu obavu z platobnej neschopnosti – neviem, či úplnej alebo čiastočnej – dobrovoľného doplnkového dôchodkového fondu poslancov Európskeho parlamentu.

Je to pravda, že chýbajú prostriedky, že investície boli v luxemburských fondoch, bohvie ktorých? Je to pravda, že orgány zodpovedné za fond, ktoré by mal monitorovať Európsky parlament, investovali do fondov, ktoré sú v takom istom finančnom chaose, aký sa snažíme vyriešiť?

Dúfam, že nie, no nemám obavy o svoj dôchodok ani o dôchodok ostatných poslancov, ale obávam sa, že európski daňoví poplatníci budú v budúcnosti prostredníctvom Európskeho parlamentu donútení požadovať dodatočné zdroje z Európskej únie, aby sa vyplnila medzera, ktorú by mali zaplatiť tí, čo ju spôsobili a ktorí za ňu musia niesť zodpovednosť. My sme orgán dohľadu, dajme si najprv do poriadku vlastnú inštitúciu a pozrime sa na prostriedky vyplácané Európskym parlamentom a jeho poslancami.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, vždy je potešením byť s vami pri vysvetľovaní hlasovania. Ľudia sa rýchlo rozhovoria.

Súčasná finančná kríza zdôraznila problémy takéhoto dlhého obdobia finančného rámca. Kto by pred pár rokmi predvídal rozsah škôd, ktoré spôsobí úverová kríza a jej dôsledky? Som presvedčený, že toto preskúmanie nám v Parlamente prináša veľkú príležitosť a ukazuje problém v plnom svetle. Tento odhalený problém sme v podstate spôsobili my.

V Bruseli sa vybuďovalo nové odvetvie. Nejde o výrobné odvetvie, hoci vytvára isté pracovné miesta. Ide o odvetvie riadené lobistami a najmä mimovládnyimi organizáciami. Je to pomerne nepoctivé remeslo. V podstate živí samo seba. Komisia konzultuje istú tému s mimovládnyimi organizáciami, mimovládne organizácie vyzývajú na opatrenia, lobujú medzi poslancami Európskeho parlamentu, aby túto výzvu politicky podporili, Komisia napokon spustí program v danej oblasti a – áno, uhádli ste – mimovládne organizácie, ktoré Komisii povedali o potrebe tohto programu, sa ponúknu, že zrealizujú samotný program. Išlo o premárnenú príležitosť, lebo sme mohli povedať, že toto v budúcnosti nebudeme robiť.

Philip Claeys (NI). – (NL) Vážená pani predsedajúca, správa pána Bögeho je jednou veľkou výzvou na ďalšie financovanie Európskej únie, čo určite nie je prekvapením. Čo mi však obzvlášť prekáža, je to, že znova sa tu zaoberáme správou, ktorá otvorene odkazuje na Lisabonskú zmluvu, čo je zmluva, ktorá sa stala neplatnou na základe referenda v Írsku. Keďže to Íri po prvýkrát pokazili, na jeseň budú hlasovať znova v novom referende. Človek by si myslel, že Európsky parlament si prinajmenšom zachová dekórum a počká na rozhodnutie voličov skôr než schváli texty odkazujúce na Lisabonskú zmluvu. Včera sme schválili ďalšiu správu o dialógu s občanmi v Európe. Ak teda chceme, aby takýto dialóg fungoval, musíme prinajmenšom rešpektovať rozhodnutie voličov.

Jim Allister (NI). – Vážená pani predsedajúca, hlasoval som proti tejto správe z dvoch dôvodov. Po prvé, z dôvodu nerozvážnych a unáhlených žiadostí o ešte viac financií na márnотratné výdavky EÚ, čo pre Spojené kráľovstvo prirodzene znamená požiadavku na ešte vyšší čistý ročný príspevok, vedúci k ešte hlbšiemu schodku.

Druhým dôvodom, prečo som hlasoval proti tejto správe, je predpoklad plnenia Lisabonskej zmluvy bez ohľadu na to, že táto zmluva neprešla stanovenou skúškou ratifikácie. Okrem toho by Lisabonská zmluva pochopiteľne zvýšila výdavky presadzovaním nových kompetencií a nových podnikov, ako napríklad rozhadzovačným plytvaním na vesmírne politiky, ktoré by spadali pod jej pôsobnosť, či na iné politiky súvisiace s klimatickými zmenami. Z týchto dôvodov som teda hlasoval proti tejto správe.

Neena Gill (PSE). – Vážená pani predsedajúca, vítam toto preskúmanie finančného rámca, hoci som sklamaná, že dnes hlasovaním neprešiel pozmeňujúci a doplňujúci návrh vyzývajúci na radikálnu reformu spoločnej poľnohospodárskej politiky. Som presvedčená, že existuje naliehavá potreba reformy finančného systému EÚ, a je poľutovaniahodné, že mnohé finančné toky sú starými a historickými záväzkami s malou pridanou hodnotou.

Nedávame prioritu novým otázkam, ktoré nemajú dostatočné zdroje. Naliehavo potrebujeme financovať energetické programy a programy týkajúce sa zmeny klímy, ako aj investovať do ekologických technológií. Moja najväčšia obava sa však týka okruhu 4, ktorý je už mnoho rokov chronicky podfinancovaný. Hoci Európska únia aspiruje na významného globálneho hráča, jej snahu totálne podryva nedostatok zdrojov na naplnenie týchto cieľov. Taktiež mám obavu z toho, že existuje politika outsourcingu všetkých programov externého financovania. Dôsledkom je negatívny vplyv na úlohu EÚ ako globálneho hráča v rozvojových krajinách. Toto preskúmanie som však podporila.

– Návrh uznesenia: B6-0141/2009 (DHP – štáty združenia Cariforum)

Marian Harkin (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, mám pripomienku k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 9 k uzneseniu o združení CARIFORUM, ako aj k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 4 k uzneseniu o Pobreží Slonoviny. Objavil sa v nasledujúcich šiestich uzneseniach.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh požaduje bezodkladné stiahnutie vývozných dotácií. Tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh som nemohla podporiť, lebo našou politikou v EÚ je stiahnuť tieto dotácie do roku 2013. Komisia práve teraz zvyšuje vývozné náhrady v sektore mliekarenstva, lebo svetová cena mlieka klesla pod výrobné náklady.

V pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu sa uvádza aj to, že vývozné dotácie EÚ predstavujú významnú prekážku pre výrobcov z krajín AKT v poľnohospodárskom odvetví chovu dobytku a mliekarenstva.

Všetci vieme, že ide o obrovské nadhodnotenie vecí. Ak by sme mali bezodkladne stiahnuť všetky typy vývozných dotácií, zdecimovali by sme si vlastné mliekarenstvo a potravinovú bezpečnosť v tomto odvetví, a vážne sa pýtam, či práve toto chce Parlament urobiť.

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, skôr než začnem, dovoľm si vzdať hold predchádzajúcemu rečníkovi Jimovi Allisterovi. Možno nie vždy súhlasím s jeho názormi, keď ich dôrazne presadzuje, ale musím povedať, že keby som bol volič zo Severného Írska, asi by som povedal, že v tomto Parlamente neexistuje vernejší priateľ Severného Írska než Jim Allister.

Čo sa týka pripravovaného hlasovania a dohody medzi EÚ a združením CALIFORUM, myslím, že by sme si mali uvedomiť, že hoci vzbudzuje mnohé obavy, napríklad, že EÚ sa agresívne pokúša otvoriť svoje trhy, táto dohoda súčasne stanovuje termín liberalizácie a mnohé karibské krajiny prinútila uvedomiť si, že sa musia snažiť o diverzifikáciu. Až príliš dlho počítali s britskými peniazmi a peniazmi iných kolonizátorov, aby sa mohli spoliehať na preferenčné zaobchádzanie za banány a cukor.

Nie je možné zostať takzvanou „púštnou ekonomikou“, ak treba súťažiť v globalizovanom digitálnom svete, a vítam tento aspekt dohody o hospodárskom partnerstve.

Neena Gill (PSE). – Vážená pani predsedajúca, hlasovala som za uznesenie o DHP, pretože len rovnocenným partnerstvom môžeme pomôcť iným krajinám, aby mohli využívať prínosy hospodárskeho pokroku. Vítam opätovné uistenie zo strany našej novej pani komisárky Cathy Ashtonovej, ktoré upokojilo obavy mnohých ľudí o dohodu DHP. Jej patrí chvála za nájdenie konsenzu v tejto otázke.

Toto uznesenie prináša veľa návrhov vyvažujúcich negatívne ustanovenia pôvodného textu. Vďaka doložkám o právach duševného vlastníctva bude prístup ku generickým liekom ľahší a bezpečnejší a návrhy, aby si krajiny vybrali vlastnú mieru rozvoja, zamedzia náhlejšiemu škodlivej liberalizácii.

Európa sa musí podujat aj na partnerstvo s krajinami AKT, ak nehrozia ožobráčením týchto krajín z duševného, sociálneho ani hospodárskeho hľadiska. Nedávna misia AKT do Guyany ukázala, že obchod,

pokiaľ sa využíva na dobré účely, môže mať pozoruhodne silný vplyv, ale obchodné zmluvy musia byť priame, s otvoreným dialógom a založené na vzájomnom rešpekte.

– Návrh uznesenia: B6-0148/2009 (DHP – Pobrežie Slonoviny)

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, podobne ako v prípade väčšiny ostatných dohôd o hospodárskom partnerstve, aj tu vznikli veľké obavy z prístupu EÚ k asymetrickému otváraniu trhov. Predovšetkým v prípade Pobrežia Slonoviny boli obavy z toho, že v krajine v podstate nie je skutočná stabilná vláda, a obavy z toho, či by sme mali uzatvárať dohodu s krajinou v tomto stave.

Ale znova si musíme uvedomiť, že výhoda dohôd o hospodárskom partnerstve je v tom, že je tu po prvýkrát možnosť vypočítať si skôr spotrebiteľov a podnikateľov v týchto krajinách, a nie vlády. A keď v mnohých týchto krajinách hovoríte s podnikateľmi, hovoria: dajte nám prístup k tovarom a službám, ktoré v súčasnosti využívate na severe alebo na západe, aby sme mohli vytvárať pracovné miesta, a z dlhodobého hľadiska už nebudeme závislí od pomoci.

Jedine pomoc týmto podnikateľom – tvorcom bohatstva v týchto krajinách, dokáže tieto štáty vymaniť z dlhodobej chudoby.

– Návrh uznesenia: B6-0143/2009 (DHP – tichomorské štáty)

Martin Callanan (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, mrzí ma, že naším vysvetľovaním hlasovania vás zdržiavame od obeda.

Ako predseda Výboru pre politické veci Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT – EÚ som absolvoval veľa rozhovorov s mnohými týmito malými, periférnymi – a krajne vzdialenými – štátmi južného Tichomoria. Neoplývajú bohatými prírodnými zdrojmi a samozrejme sú krajne vzdialené a nedostupné, a preto je mimoriadne dôležité, aby sme pomohli zabezpečiť prístup ich výrobkov na naše trhy a umožnili našim výrobkom pomôcť rozvíjať ich vlastný trh v daných lokalitách. Mali by sme zohľadniť ich unikátne geografické postavenie a zaviesť opatrenia, ktoré zmiernia ich situáciu a pomôžu im na ceste k hospodárskemu rozvoju a k prosperite, z ktorej sa tešíme my ostatní.

V týchto dohodách o hospodárskom partnerstve je veľa dobrých vecí a za správu som s radosťou hlasoval.

– Návrh uznesenia: B6-0142/2009 (DHP – Ghana)

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, k dohode s Ghanou by som chcel povedať, že má veľký význam, pretože najmä socialisti v tomto Parlamente často argumentujú tým, že v mnohých týchto krajinách by sme nemali podporovať znižovanie dovozných taríf.

Ak sa pozrieme napríklad na Ghanu, táto krajina produkuje len 30 – 35 % ryže, ktorú skonzumujú jej obyvatelia. Ak budeme i naďalej podporovať dovozné tarify na ryžu, skutočne chudobným ľuďom v tejto krajine tým povieme, že za jedlo budú platiť viac a viac zaplatia aj za lieky.

Pokladám za hanebné, že socialisti v tomto Parlamente naďalej podporujú dovozné tarify, v dôsledku ktorých sú veľmi chudobní ešte chudobnejší. Mali by podporovať otváranie trhov a zabezpečiť, aby sme podporovali podnikateľov a chudobných obyvateľov.

– Správa: Gay Mitchell (A6-0135/2009)

Marian Harkin (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, chcela by som podporiť správu pána Mitchella, najmä časť, v ktorej pán spravodajca vyjadruje potrebu väčšej spolupráce medzi týmito dvoma bankami, aby nedochádzalo k prekrywaniu ich činnosti. Osobitne však vítam zvýšenie pôžičiek pre malé a stredné podniky o 50 %. Pôvodne ohlásená suma pôžičiek vo výške 5 miliárd EUR je teraz stanovená na 7,5 miliardy EUR ročne, a to na štvorročné obdobie. EIB naznačila, že k dispozícii je aj viac finančných prostriedkov.

Pre malé a stredné podniky v Írsku je to veľmi dobrá správa, pretože v nasledujúcich týždňoch môžeme očakávať investíciu do MSP vo výške 300 miliónov EUR. Je nevyhnutné, aby si tieto prostriedky našli cestu k MSP – ako spomínal predchádzajúci rečník – čo najskôr, pretože tieto podniky sa boria s ťažkosťami a veľa z nich už nemôže dlhšie čakať.

– Návrh uznesenia: RC-B6-0152/2009 (Budúcnosť automobilového priemyslu)

Martin Callanan (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, v oblasti automobilového priemyslu som vykonal veľa práce, keď som mal to šťastie, že som bol tieňovým spravodajcom pri správe pána Sacconiho o emisiách CO₂ z automobilov, čo ma viac než čokoľvek iné presvedčilo o obrovskej strategickej a obchodnej hodnote, ktorú automobilový priemysel ponúka nám v Európe. Hovorím to najmä preto, že zastupujem severovýchodné Anglicko, kde máme vo Washingtone v grófstve Tyne and Wear veľký výrobný závod značky Nissan, najproduktívnejší a najefektívnejší automobilový závod v Európe.

Na automobilový priemysel však v poslednom desaťročí zaútočili mnohé dodatočné predpisy, nariadenia a zaťaženia pochádzajúce odtiaľto. Teraz je viac než ironické sledovať, ako Komisia plače nad strašnými finančnými nepríjemnosťami, v ktorých sa toto odvetvie ocitlo. Nedokážem však uveriť, že by odpoveďou mal byť protekcionizmus, už preto nie, že aj ďalšie odvetvia by čoskoro v zástupoch čakali na finančnú pomoc od daňových poplatníkov.

Chcel by som spomenúť konkrétne vcelku opovrhnutiahodné opatrenia prezidenta Sarkozyho vo Francúzsku, týkajúce sa poskytnutia štátnej pomoci vlastným výrobcam s otvoreným presvedčovaním, že by mali stiahnuť výrobu z iných členských štátov. To je strašná cesta k protekcionizmu, ktorá v konečnom dôsledku nikomu v Európe nepomôže.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, ako vidíte, moji kolegovia žiarlia na náš vzťah, preto sa dnes popoludní správajú ako naše garde. Dúfam, že moje slová sa stretnú s vašim súhlasom.

Všetci vieme, že automobilový priemysel má isté vážne finančné problémy. Každodenne ich dokumentujú všetky naše celoštátne noviny. V regióne, ktorý zastupujem, je v Burnastone v Derby veľký závod automobilky Toyota, kde už boli uvedené do praxe rôzne opatrenia na znižovanie nákladov s cieľom prispôbiť sa novému finančnému prostrediu. V Daventry – v úplne novom volebnom obvode pre parlamentné voľby v Spojenom kráľovstve – má sídlo závod vyrábajúci presné motory pre vozidlá McLaren Formula 1, ktorý zamestnáva viac ako 600 ľudí.

Takže všetci tu poznáme alebo zastupujeme istú časť automobilového priemyslu a vieme o finančných problémoch, ktoré má. Tie problémy sme však podstate nabalili my na tomto mieste, keď sme v dobrých časoch prijímali uznesenie za uznesením a nepozerali sme sa do budúcnosti, kedy by mohli prísť chudobnejšie roky. Automobilový priemysel sa nedokáže vyrovnáť s nariadeniami, ktoré sme presadili.

Ďakujem za čas navyše pre mňa. Viem, že tá časť na začiatku ma možno stála pár sekúnd.

Predsedajúca. – A dokázali ste do neho dostať aj Daventry. Môžem povedať, že vy a vaši dvaja kolegovia mi po tomto asi budete dlžní obed.

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, moji dvaja kolegovia a ja vám s radosťou kúpime obed, aj pre vašich dvoch kolegov po každej strane, hoci si nie som istý, či by vás naša spoločnosť tešila viac než naše prejavy.

Všetci vieme, akej vážnej situácii v súčasnosti čelia mnohé odvetvia, keď sa snažia získať úver. Je veľa životaschopných podnikov, ktoré by pred úverovou krízou generovali úžasné zisky. Skutočne ide skôr o dostupnosť úverov než o nejaké vážne problémy s ich podnikateľskými modelmi. Na druhej strane existuje množstvo spoločností, ktoré už mnoho rokov boli na hrane kolapsu, držala ich štátna pomoc alebo vytvárali straty.

Keď sa pozrieme na príklad Ameriky, kde poskytli pomoc niektorým z najmenej efektívnych výrobcov, výrobcam, ktorí si neuvedomujú dobu, musíme zabezpečiť, aby sme neopakovali tieto chyby a neposkytovali štátnu ani žiadnu pomoc spoločnostiam, ktoré z dlhodobého hľadiska nemajú životaschopnú budúcnosť. Musíme pochopiteľne zaistiť, aby sme mali dlhodobu životaschopnú pracovné miesta, ale dbajme, aby sme nepodporovali kolabujúce firmy.

Neena Gill (PSE). – Vážená pani predsedajúca, zaiste vás neprekvapí, že som podporila správu o budúcnosti automobilového priemyslu – priemyslu, ktorí niektorí niekedy hania, ale pre mňa ide o významný sektor výroby v regiónoch, akými je napríklad aj môj región West Midlands.

V rámci Európy predstavuje viac než 20 % výroby. Som presvedčená, že tento priemysel je vzorom, ako sa nejaké odvetvie dokáže transformovať, ako som sama videla pri nedávnej návšteve v spoločnosti Jaguar Land Rover v Castle Bromwich, kde na mňa urobilo veľký dojem to, ako odbory myslia do budúcnosti, aj ich

partnerstvo s vedením s cieľom zabezpečiť pokračovanie výskumu a vývoja smerom k ekologickým automobilom.

Taktiež som naliehala na Komisiu, aby schválila podporu vlády Spojeného kráľovstva pre automobilový priemysel, a vítam, že sa tak stalo. V budúcich právnych predpisoch EÚ však potrebujeme aj lepšiu reguláciu a zásady, čo sa týka motorových vozidiel.

Náš prístup k priemyslu počas tohto hospodárskeho úpadku musí byť holistický. Súčiastky automobilov sú rovnako dôležité ako samotný automobilový priemysel, takže je nutné zabezpečiť aj budúcnosť zásobovacieho reťazca. Minulý týždeň som navštívila závod na výrobu pneumatík v meste Stoke on Trent a znova ma ohromil fond výskumu a vývoja a snahy o zlepšenie efektívnosti pneumatík s cieľom zabezpečiť environmentálnu a sociálnu trvalú udržateľnosť. Nemá význam chrániť najväčšie odvetvia bez zabezpečenia vhodnej podpory malým podnikom na nižších priečkach zásobovacieho reťazca.

Písomné vysvetlenia hlasovania

– Správa: Sarah Ludford (A6-0143/2009)

Guy Bono (PSE), písomne. – (FR) Hlasoval som za toto odporúčanie, ktoré predložila britská členka Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu pani barónka Ludfordová na tému Spoločných konzulárnych pokynov: biometrické identifikačné znaky a žiadosti o víza.

Táto dohoda v druhom čítaní umožňuje potvrdiť našu vôľu zaviesť biometrické údaje do európskeho vízového informačného systému. Vďaka Spoločným konzulárnym pokynom napokon máme záruku, že všetky členské štáty budú vydávať víza takmer 100 krajinám na základe podobných kritérií a charakteristík.

Tento text sa teda zaslúžil o zavedenie základných opatrení na ochranu európskych občanov, ako aj ustanovení, ktoré zabezpečujú rešpektovanie súkromného života a osobných údajov štátnych príslušníkov tretích krajín.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Biometrické údaje môžu sťažiť falšovanie pasov a cestovných dokladov, čím pomôžu v boji proti organizovanému zločinu a nezákonnému prisťahovalectvu. To je však možné len vtedy, ak sa biometrické údaje zaznamenávajú správne. Zdá sa, že problémy tu stále sú. Keď sa hackeri v súčasnosti na internete chvália, ako ľahko možno v nemeckých registračných formulároch sfalšovať odtlačky prstov a poukazujú na to, že pri zmenšení preukazov totožnosti na formát kreditných kariet sa fotografie dajú digitálne upraviť, čo sťažuje biometrické čítanie, ľahko môžu vzniknúť pochybnosti o tejto technológii. V každom prípade pri používaní biometrických údajov musí byť radovým občanom zaručená ochrana údajov. V tomto zmysle súhlasím s touto správou.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Po dôslednom preštudovaní odporúčania do druhého čítania týkajúceho sa biometriky a žiadostí o víza v súvislosti so Spoločnými konzulárnymi pokynmi som sa rozhodol hlasovať za odporúčanie. Skutočne som presvedčený, že ciele správy pani Ludfordovej – uľahčenie organizácie, prijímania a spracovávanía žiadostí o víza – sú veľmi chvályhodné.

– Správa: Esko Seppänen (A6-0109/2009)

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Necítim, že by som mohol plne podporiť správu pána Seppänena o záruke Spoločenstva pre Európsku investičnú banku na straty z úverov a záruk za úvery na projekty mimo Spoločenstva, ale nezamýšľam ani hlasovať proti nej. Preto som sa rozhodol zdržať hlasovania.

– Správa: Marian-Jean Marinescu (A6-0002/2009)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Hoci Malta a Gozo sú územne najmenším štátom EÚ, majú kontrolu nad rozsiahlym vzdušným priestorom. Myslím, že je dôležité riešiť výkonnosť a udržateľnosť systému leteckej dopravy. Ako podotkol Výbor pre dopravu a cestovný ruch, ide o to, že prístup zhora nadol je najúčinnnejším a najefektívnejším spôsobom, ako vytvoriť jednotný európsky vzdušný priestor. Keďže sa však nikdy nepodarilo zabezpečiť politický súhlas pre takýto prístup, cieľom sa teraz musí stať urýchlenie procesov iniciovaných na základe prístupu zdola nahor.

Musíme zaistiť, aby plánovaná reforma organizácie Eurocontrol prebehla skôr, než toto nariadenie nadobudne platnosť. Zároveň je potrebné vyvinúť snahu, aby jednotný vzdušný priestor vznikol v súlade s rozvojovou fázou programu vývoja novej generácie európskeho systému riadenia letovej prevádzky SESAR.

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Podporujem správu pána Marinesca, pretože rozšírením EÚ spolu s aktívnou susedskou politikou sa trh európskej leteckej dopravy zväčšil na 37 krajín.

Rozširujúci sa jednotný trh leteckej dopravy už robí z EÚ globálneho hráča. Iniciatíva jednotného európskeho vzdušného priestoru sa spustila v roku 2000 a riadenie letovej prevádzky sa dostalo pod spoločnú dopravnú politiku. Konkurencieschopnosť európskej leteckej dopravy potrebuje plne systémový prístup: spoločnú víziu, ciele a technológie na základe pevného regulačného rámca.

Komisia v tejto súvislosti predložila balík návrhov, avšak niektoré ich prvky by sa dali zlepšiť, napríklad zaručenie funkčnej nezávislosti pre vnútroštátne orgány dohľadu a podpora účasti všetkých strán. Spolupráca na politickej, sociálnej a technickej úrovni je nevyhnutná na dosiahnutie cieľov jednotného európskeho vzdušného priestoru.

Rovnako ako pán spravodajca, aj ja sa domnievam, že Komisia by mala upriamiť pozornosť predovšetkým na stanovenie kvantifikovateľných realizovateľných cieľov na úrovni celého Spoločenstva. Tieto ciele by sa mali zameriavať na riešenie všetkých citlivých oblastí, ako napríklad bezpečnosti, životného prostredia, kapacity a nákladovej efektívnosti.

Guy Bono (PSE), písomne. – (FR) Hlasoval som za správu o výkonnosti a udržateľnosti európskeho systému leteckej dopravy, ktorú predložil náš rumunský kolega pán Marinescu.

Tento text je súčasťou balíka „Jednotný vzdušný priestor II“ a jeho cieľom je zlepšiť výkonnosť európskeho systému leteckej dopravy.

Umožňuje zareagovať na viacero stránok: na obavy o životné prostredie prostredníctvom zavedenia opatrení umožňujúcich zníženie emisií CO₂, na prevádzkové problémy, pretože sa snaží zracionalizovať leteckú dopravu pomocou zvýšených kapacít a optimálneho plánovania letových trás, a napokon aj na obavy týkajúce sa bezpečnosti európskej verejnosti, keďže vyzýva na spoluprácu a koordináciu medzi rôznymi aktérmi.

Táto správa sa po balíku „Jednotný vzdušný priestor I“ zaslúžila o predstavenie dynamickej vízie aktuálnych úloh, nakoľko navrhuje dlhodobé riešenie účinnej modifikácie odvetvia leteckej dopravy.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu môjho kolegu pána Mariana-Jeana Marinesca, pretože tento legislatívny balík má zlepšiť výkonnosť a udržateľnosť európskeho systému leteckej dopravy. Efektívnejšia regulácia bude znamenať kratšie lety, kratšie meškania a nižšiu spotrebu paliva.

Jörg Leichtfried (PSE), písomne. – (DE) Hlasujem za výkonnosť a udržateľnosť európskeho systému leteckej dopravy. Riadenie letovej prevádzky patrí do spoločnej dopravnej politiky od roku 2004 na základe nariadenia o jednotnom európskom vzdušnom priestore. Trh európskej leteckej dopravy sa po rozšírení zväčšil na 37 krajín a z EÚ sa stal globálny hráč. Naliehavo sme potrebovali zmenu, ktorá by to brala do úvahy.

Jedným z ústredných prvkov jednotného európskeho vzdušného priestoru je vytvorenie funkčných blokov vzdušného priestoru na základe dopravných tokov, a nie na základe hraníc jednotlivých štátov. Malo by byť možné znížiť aktuálny počet 60 blokov a riadiacich stredísk na 15 až 20.

Nielenže to zodpovedá koncepcii spoločnej Európy, ale zároveň to šetrí čas, peniaze a palivo. V minulosti bol z dôvodu fragmentácie vzdušného priestoru každý let v priemere o 49 km dlhší, než bolo treba. Komisia predpokladá úsporu v rozmedzí 7 až 12 % emisií CO₂. Funkčné bloky vzdušného priestoru sú nevyhnutné, lebo umožňujú integrovať systémy riadenia letovej prevádzky niekoľkých členských štátov do jedného európskeho dopravného systému. Analogicky s koordinátormi pre sieť TEN by sa mal zaviesť aj koordinátor pre funkčné bloky vzdušného priestoru.

David Martin (PSE), písomne. – Podporujem zistenie, že je potrebné zlepšiť letovú efektívnosť a minimalizovať dopravné meškania, ako je uvedené v tejto správe. Víťaz zavedenie výkonnostných cieľov v riadení letovej prevádzky, čo by malo priniesť efektívnejšiu sieť letovej dopravy s cieľom chrániť pokrok v oblasti životného prostredia a hospodárstva.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu, ktorú vypracoval môj kolega Marian-Jean Marinescu s cieľom zlepšiť výkonnosť a udržateľnosť európskeho systému leteckej dopravy.

Vďaka iniciatíve jednotného európskeho vzdušného priestoru v posledných rokoch rástol a rozvíjal sa jednotný európsky trh leteckej dopravy. Avšak veľmi malý pokrok sa zaznamenal, čo sa týka celkovej efektívnosti naprojektovania a využívania štruktúry európskych trás. V dôsledku toho užívatelia vzdušného priestoru a cestujúci platia zbytočné náklady.

Vítam návrhy Komisie zamerané na stanovenie záväzných výkonnostných cieľov pre poskytovateľov leteckých navigačných služieb, riadiacej funkcie európskej siete s cieľom zabezpečiť zblížovanie sietí jednotlivých štátov, ako aj jasných termínov pre členské štáty na zlepšenie výkonnosti.

Blahoželám pánovi Marianovi-Jeanovi Marinescovi za vypracovanie tejto správy.

Vítam návrhy pána spravodajcu na vytvorenie iniciatívy pre plne systémový prístup v oblasti bezpečnosti, aby sa zachovala bezpečnosť a trvalá udržateľnosť leteckej dopravy.

Podporujem iniciatívu pána spravodajcu, ktorá predpokladá úplnú transparentnosť poplatkov. Pevne stanovené náklady by mali byť v súlade s konvergenčnými kritériami na základe systému zlepšovania výkonnosti.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za správu pána Marinesca o výkonnosti a udržateľnosti európskeho systému leteckej dopravy.

S pánom spravodajcom zastávam rovnaký názor, čo sa týka potreby revízie legislatívneho rámca iniciatívy jednotného európskeho vzdušného priestoru (SES), pretože sa zdá, že od jej spustenia v roku 2000 neprinesla očakávané výsledky. Mám na mysli najmä lepšiu efektívnosť letov, zníženie nákladov a „defragmentáciu“, ako aj celkovú neefektívnosť existujúcu v systéme leteckej dopravy. Výsledkom tejto neefektívnosti sú, žiaľ, vysoké náklady z hľadiska peňazí, času a spotrebovaného paliva pre tých, čo využívajú jednotný európsky vzdušný priestor.

Taktiež som presvedčený, že musíme presadzovať revíziu tejto legislatívy v súlade s návrhmi Komisie, ktoré okrem iného smerujú k nezávislosti vnútroštátnych orgánov dohľadu, k zosúladeniu bezpečnostných požiadaviek, Európskej letovej informačnej oblasti a v neposlednom rade aj k vyššej angažovanosti sociálnych partnerov v tomto systémovom prístupe. Hovorím to preto, lebo podľa mňa súčasné technické a politické prekážky možno prekonať len dosiahnutím celkového konsenzu v samotnom základe, aby bolo možné naplniť ambiciózne ciele tejto iniciatívy.

Carl Schlyter (Verts/ALE), písomne. – (SV) V správe sa zdôrazňuje, že integrovaný systém prinesie lepšiu bezpečnosť a efektívnejšie využívanie vzdušného priestoru, čím sa skráti doby čakania. Tento systém však zároveň vychádza z predpokladu neustále narastajúceho objemu leteckej dopravy, i tak však hlasujem za správu, pretože kladné stránky prevládali jej negatíva. My v Skupine zelených/Európskej slobodnej aliancii podnikneme inými prostriedkami silné opatrenia proti leteckej doprave, napríklad návrhmi na rôzne environmentálne a dopravné poplatky.

– **Správa: Marian-Jean Marinescu (A6-0515/2008)**

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL), písomne. – (CS) Jednotný európsky vzdušný priestor je výrazom snahy európskych štátov o zlepšenie priepustnosti vzdušného priestoru pre civilnú leteckú dopravu. Pôvodne v roku 2000 bola snaha vytvoriť nad Európou jednotlivé funkčné bloky vzdušného priestoru s tým, že budú jednotne riadené. Na Českú republiku sa vzťahovala Zmluva o usporiadaní letovej prevádzky v stredných výškach nad strednou Európou a v tom čase som bol spravodajcom pre túto zmluvu v Poslaneckej snemovni v ČR. Ako pán spravodajca Marinescu konštatuje v jednej zo svojich správ, tieto zmluvy svoj účel nespĺnili. Zmluva, ktorej spravodajcom som bol, bola na základe dohody jednotlivých strán pre zastaranosť zrušená. V rámci 6. rámcového programu sa začal rozsiahly program vývoja riadenia letovej prevádzky nad celou Európou s názvom SESAR, výsledky tohto projektu sa majú postupne uvádzať do prevádzky počínajúc rokom 2014 a aj preto správy, ktoré sa týkajú iniciatívy „jednotný európsky vzdušný priestor“, sú časovo nasmerované k rovnakému dátumu. Skupina GUE/NGL na predložených správach kritizuje okrem tlaku na liberalizáciu služieb v danej oblasti (letecká doprava) najmä uprednostnenie ziskovosti prevádzky pred bezpečnosťou.

Ďalej nesúhlasíme so sústredením sa výhradne na manažérov letovej prevádzky, keďže zmeny sa budú týkať všetkých pracovníkov riadenia letovej prevádzky. Pred zmenami je napokon nutné uskutočniť široké konzultácie so zástupcami pracovníkov.

Jörg Leichtfried (PSE), písomne. – (DE) Hlasujem za správu o letiskách, riadení letovej prevádzky a leteckých navigačných službách.

Riadenie letovej prevádzky patrí do spoločnej dopravnej politiky od roku 2004 na základe nariadenia o jednotnom európskom vzdušnom priestore. Trh európskej leteckej dopravy sa po rozšírení zväčšil na 37 krajín a z EÚ sa stal globálny hráč. Naliehavo sme potrebovali zmenu, ktorá by to brala do úvahy.

Druhou správou v balíku sa rozširuje rozsah zosúladenia kontrol letísk a ich prevádzkovateľov. Pod tento nový predpis spadajú aj rakúske letiská.

V časoch hospodárskej krízy je pozitívne práve to, že celý rad pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov navrhnutých v Parlamente umožňuje zálohové platby na investície do infraštruktúry, pričom okrem poplatkov za používanie vzdušného priestoru sú za prísnych podmienok dostupné aj ďalšie zdroje investícií. To nám značne pomôže prejsť cez túto hospodársku krízu.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, som za správu pána Marinesca o letiskách, riadení letovej prevádzky a leteckých navigačných službách, pretože je v súlade so širším rámcom iniciatívy jednotného európskeho vzdušného priestoru, ktorý som už podporil.

Súhlasím s pánom spravodajcom v tom, že na riešenie budúcich otázok trhu leteckej dopravy, a to najmä v oblasti bezpečnosti leteckej dopravy, je potrebné zaviesť systém pravidiel zosúladených na európskej úrovni. V súčasnosti existuje veľa rozdielov medzi štátnymi bezpečnostnými postupmi, ktoré by bolo žiaduce eliminovať pri zohľadnení návrhov Komisie, konkrétne návrhov týkajúcich sa povinností Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva (EASA), ktorá je jednoznačne dôležitým nástrojom zlepšovania bezpečnosti leteckej dopravy v Európe.

Rád by som sa však pripojil k pánovi Marinescovi a zdôraznil potrebu zabezpečiť proporionalitu, pokiaľ ide o tieto opatrenia, a to ochranou lokálnych poznatkov a skúseností, ako aj potrebu zaručiť spoluprácu medzi agentúrou EASA a organizáciou Eurocontrol, aby sa zamedzilo nadmernej byrokracii a neefektívnej duplikácii úloh a povinností.

– Správa: Kartika Tamara Liotard (A6-0512/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Som za návrh Komisie pozmeniť a doplniť nariadenie (ES) č. 258/97 o nových potravinách a nových prídavných látkach s cieľom zjednodušiť a centralizovať postupy schvaľovania nových potravín a ich uvádzania na trh.

Zavedenie nového nariadenia bude chrániť spotrebiteľov tým, že sa zabezpečí vysoký stupeň potravinovej bezpečnosti, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia zvierat, pričom bude vždy dodržaná zásada preventívnosti ustanovená v nariadení (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín.

Cieľom návrhu Komisie je zefektívniť a sprehľadniť postup schvaľovania a zlepšiť jeho uplatňovanie. To prispeje k lepšiemu uplatňovaniu nariadenia a spotrebiteľom poskytne viac právomocí a možností, pretože budú mať k dispozícii viac informácií.

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o nových potravinách, pretože sa tým zjednodušuje postup schvaľovania nových potravín a ich uvádzanie na trh. Zároveň sa zefektívňuje a sprehľadňuje postup schvaľovania, čím spotrebiteľia dostávajú väčšiu možnosť informovane sa rozhodovať.

Je potrebné zdôrazniť, že nové potraviny sa smú uvádzať na trh len vtedy, ak sú bezpečné pre spotrebiteľov a nie sú pre nich zavádzajúce. Okrem toho, ak nové potraviny slúžia ako náhrada inej potraviny, nesmú byť nutrične horšie.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Hlasovali sme za túto správu, pretože pozitívne vníma problematiku nových potravín a nepreberá najhoršie návrhy pravice, ktorá sa pokúšala trvať na geneticky modifikovaných organizmoch.

Ako sme argumentovali vo Výbore pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, geneticky modifikované organizmy sa musia vylúčiť a nové potraviny nesmú predstavovať žiadne zdravotné riziko ani zavádzať

spotrebiteľov. Takisto v prípade, ak sa konzumujú ako náhradná potraviná, nesmú byť pre spotrebiteľa nevýhodné z hľadiska výživy.

Podľa názoru pani spravodajkyne cieľmi nového nariadenia o nových potravinách je dosiahnuť vysoký stupeň potravinovej bezpečnosti, ochranu spotrebiteľov, ochranu životného prostredia a ochranu zdravia zvierat, pričom bude vždy dodržaná zásada preventívnosti ustanovená v nariadení (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín. Všetky ďalšie ciele sú druhoradé.

Nové potraviny navyše nesmú ohrozovať ani zavádzať spotrebiteľov. Ak nové potraviny slúžia ako náhrada inej potraviny, nesmú byť z hľadiska spotrebiteľa nutrične nevýhodnejšie.

Jörg Leichtfried (PSE), písomne. – (DE) Hlasujem za správu pani Kartiky Tamary Liotardovej o vyššej bezpečnosti nových potravín.

Potrebuje prísnejšie podmienky schvaľovania nových potravín, ako napríklad výrobkov z mäsa klonovaných zvierat a používania nanotechnológií.

Pojem „nové potraviny“ dnes zahŕňa množstvo potravín vyrobených pomocou nových metód, ktoré ak sú v súčasnosti zastúpené na európskom trhu, tak len okrajovo, ako aj potraviny, ktoré sú pre európskeho spotrebiteľa jednoducho neznáme. Ale zahŕňajú aj výrobky z klonovaných zvierat a ich dlhodobé dôsledky v súčasnosti možno len ťažko preskúmať. Od roku 1997 bolo podaných takmer 100 žiadostí o schválenie nových potravín a schválených bolo viac než 20.

Som za samostatné nariadenie o výrobkoch vyrobených z mäsa klonovaných zvierat a za pozastavenie nových schválení, kým toto nariadenie nenadobudne platnosť. Potraviny obsahujúce nanomateriály by mali byť zakázané, kým sa nenájde bezpečný a k zvieratám šetrný spôsob ich hodnotenia. Ak sa tieto výrobky uvedú na trh, musia byť označené tak, aby sa priamo do pozornosti spotrebiteľa dostali všetky informácie o ich pôvode.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Dnes by už každému malo byť jasné, že dokumentácia predkladaná v schvaľovacom konaní býva často prikrášlená a že neexistujú dlhodobé zistenia. Už len keď počujeme o zjavne nekompromisných a zásadových pokusoch o vybudovanie monopolu na geneticky modifikované osivá, a pri každej zmienke o mäse z klonovaných zvierat by sa v nás mal spustiť výstražný signál.

V každom prípade nie je možné predvídať dôsledky mäsa z klonovaných zvierat vrátane vzájomne pôsobiacich vplyvov geneticky modifikovaných krmív alebo pesticídov a jadrového žiarenia. Navyše sa zdá, že klonované zvieratá by neboli v súlade s právnymi predpismi EÚ o životných podmienkach zvierat. Klonovanie zvierat na výrobu potravín by celkovo malo byť zakázané, ale ak sa využíva, tak potraviny musia byť primerane označené, aby sa občania mohli slobodne rozhodnúť. Z týchto dôvodov som hlasoval za správu pani Liotardovej.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za návrh pani Liotardovej o nových potravinách. Súhlasím s jej tvrdením, že je potrebné zaručiť vysoký stupeň bezpečnosti potravín, ochrany spotrebiteľa, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia zvierat, pričom vždy treba brať do úvahy zásadu prevencie. Taktiež by som namietal, že zásadnou podmienkou je, že nové potraviny nesmú predstavovať nebezpečenstvo pre život spotrebiteľov ani ich zavádzať, pretože by mohlo dôjsť k vážnemu ohrozeniu zdravia a životov občanov.

– **Správa: Johannes Blokland (A6-0045/2009)**

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Keby Montrealský protokol, ktorý nadobudol platnosť pred 20 rokmi a podpísalo ho 193 národov, nezakázal výrobky prispievajúce k úbytku ozónovej vrstvy, Zem by čelila katastrofickému scenáru.

Hlavnými látkami spôsobujúcimi poškodenie atmosférického kyslíka sú halogénované uhlíkovodíky – chemikálie vynájdene v roku 1928 ako chladiace náplne. Keď sa v 80. rokoch minulého storočia zistila diera v ozónovej vrstve, vedci zistili, že tieto chemické zlúčeniny, prakticky neaktívne na úrovni zemského povrchu, dokážu reagovať s molekulami ozónu v atmosfére, pričom ničia vrstvu, ktorá pôsobí ako ochranný štít pred nebezpečnými lúčmi UV. Na účely nápravy tohto stavu bol v roku 1987 podpísaný Montrealský protokol, ktorý nadobudol platnosť o dva roky neskôr.

Jedna vec je istá, a to, že sme urobili všetko pre to, aby náš vzduch bol nedýchatelný. V danej fáze hral dôležitú úlohu pokrok prinášajúci celý rad tovarov a služieb, ktoré v priebehu posledných pár desaťročí prispeli k postupnému zhoršovaniu stavu klimatického systému. Skleníkový efekt, ozónová diera a klimatické otrasy sú len niektoré z javov, ktoré sa musia čo najskôr stať stredobodom nášho záujmu, pretože ide o našich spoluobčanov a budúce deti Európy. Preto som za správu.

Šarūnas Birutis (ALDE), písomne. – (LT) Keďže hlavnými cieľmi tejto revízie je zjednodušiť a uviesť nové vydanie nariadenia a zároveň znížiť zbytočnú administratívnu záťaž, a tak plniť záväzok Komisie dosiahnuť lepšiu reguláciu, zabezpečiť dodržiavanie Montrealského protokolu v znení úprav z roku 2007 a zabezpečovať riešenie budúcich problémov v záujme včasnej obnovy ozónovej vrstvy a zabránenia nepriaznivým vplyvom na ľudské zdravie a ekosystémy, hlasoval som za tento legislatívny akt.

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu. Toto prepracované znenie nariadenia je hlavným nástrojom Spoločenstva na zabezpečenie súladu s Montrealským protokolom o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu. Zaisťuje nielen väčšiu ochranu proti ničivým účinkom UV žiarenia, ale aj zmiernenie skleníkového efektu. Európska únia by si mala udržať svoju vedúcu úlohu vo svete, akú v tejto oblasti zastávala aj v minulosti.

Jörg Leichtfried (PSE), písomne. – (DE) Hlasujem za správu o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu.

Ide o prepracované znenie nariadenia o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu, ktoré je hlavným nástrojom Spoločenstva na transpozíciu Montrealského protokolu, ktorý vyžaduje postupné vyradovanie látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu. Hlavným cieľom je zabezpečiť súlad s ustanoveniami protokolu z roku 2007 a tak zaistiť možnosť obnovy ozónovej vrstvy a predchádzanie škodlivým vplyvom na ľudské zdravie a ekosystémy.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za správu pána Bloklanda o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu. Súhlasím s cieľmi návrhu, ktorými je ochrana stratosférickej ozónovej vrstvy a odvrátenie zmeny klímy, pretože zakázané látky majú nielen významný potenciál poškodzovať ozón, ale aj potenciál globálneho otepľovania.

Súhlasím aj s predloženými pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi, ktoré majú i naďalej zlepšovať reguláciu v súvislosti s inými otázkami tak, aby si EÚ mohla stanovovať ambicióznejšie ciele a prevziať vedúcu úlohu vo svete.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za návrh legislatívneho uznesenia Európskeho parlamentu o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu (prepracované znenie) (KOM(2008)0505 – C6-0297/2008 – 2008/0165(COD)), pretože sa domnievam, že emisie látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu sa musia znížiť alebo dokonca zastaviť, aby sa život na Zemi mohol vyvíjať v normálnych podmienkach. Vykonaním týchto krokov si plníme povinnosť voči súčasnej generácii, ale aj voči budúcim generáciám.

– Správa: Kyösti Virrankoski (A6-0104/2009)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Bez spochybňovania potreby zabezpečiť vhodné a včasné čerpanie finančných prostriedkov Spoločenstva (čo má ďaleko od pravdy), táto správa má niekoľko trochu pomýlených a nadmieru nejednoznačných bodov.

Malo by sa napríklad ozrejmiť, že „skromné“ zdroje definovala EÚ. Určujú ich konkrétnejšie takzvané krajiny „listu šestky“, ktoré rozpočet Spoločenstva stanovili na približne 1 % HDP.

Taktiež by sa malo ozrejmiť, čo treba chápať pod „negatívnymi prioritami“ a „pozitívnymi prioritami“, bez čoho nemožno prijať zásadu, ktorá presadzuje, že „negatívne priority“ treba „obmedziť, aby sa uvoľnila cesta pre najdôležitejšie priority“.

Ak „negatívne priority“ znamenajú napríklad takzvané „nové priority“, ako napríklad realizáciu neoliberálnych politik „lisabonskej stratégie“, bezpečnostných politik „pevnosti Európa“ alebo militarizáciu Európy, povedali by sme, že nemožno súhlasiť viac. Ak sú to však takzvané „pozitívne priority“ a „celkové viacročné a strategické ciele“ (akými v konečnom dôsledku sú), tak sme rozhodne proti.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Rozhodol som sa zdržať hlasovania o správe pána Virrankoského o metóde ABB – ABM ako nástroji riadenia na pridelovanie rozpočtových zdrojov.

Úplne súhlasím s pánom spravodajcom, čo sa týka potreby jasných informácií o získaných výsledkoch a zdrojoch potrebných na ich získanie, ako aj potreby plnej informovanosti občanov o nákladoch na politiky Európskej únie. Nie som si však istý, či predmetný systém dokáže túto otázku vyriešiť, a preto nebudem hlasovať za správu ani proti nej.

– **Správa: Reimer Böge (A6-0110/2009)**

Richard James Ashworth (PPE-DE), písomne. – Britskí konzervatívci podporujú správu pána Bögeho a vítame obzvlášť návrhy pána spravodajcu, aby bol rozpočet pružnejší a lepšie pripravený reagovať na meniace sa okolnosti. Sme presvedčení, že návrh na päťročný finančný výhľad bude predstavovať pozitívny vývoj. Taktiež vítame, že uznáva limit „1 % HND“, a zdôrazňujeme, že ak by tento vzorec mal odrážať klesajúci HND v členských štátoch, určite sa to prejaví v rozpočte EÚ.

Opakujeme však naše výhrady voči Lisabonskej zmluve, ktorú neprijímame, ako aj voči navrhovanému zvýšeniu financií pre SZBP. Mrzí nás, že pán spravodajca nevyužil túto príležitosť, aby Rade a Komisii pripomenul ich povinnosti, ako boli dohodnuté v Medziinštitucionálnej dohode z roku 2006, a to včas a uspokojivo doložiť peňažné prostriedky EÚ vynaložené v zmysle dohôd o spoločnom riadení.

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Hodnotenie finančného rámca na roky 2007 – 2013 v polovici obdobia nie je praktické ani realistické z dôvodu nedostatočnej istoty v súvislosti: s procesom ratifikácie Lisabonskej zmluvy, ukončením súčasného volebného obdobia, výsledkom európskych volieb a vytváraním novej Komisie v súčasnom hospodárskom kontexte.

Môžem v plnej miere súhlasiť s tým, že ambiciózne preskúmanie rozpočtu by malo byť naliehavou prioritou pre nový Parlament a Komisiu.

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Hlasujem za túto správu.

Inštitucionálnu budúcnosť Európskej únie znova začala Európska rada v júni 2007, keď sa 27 členských štátov rozhodlo zvolať medzivládnu konferenciu s cieľom vypracovať návrh novej zmluvy na základe návrhu ústavy. Ak by ratifikačný proces napredoval podľa plánu, nová zmluva by mohla nadobudnúť platnosť v polovici roka 2009 približne v rovnakom čase, kedy sa budú konať európske voľby. Ak ratifikačný proces uviazne, bude to mať nepredvídateľné následky pre európsky projekt. V procese preskúmania sa preto musí zohľadniť tento nový kontext.

V prípade dodržania harmonogramu stanoveného v záveroch Európskej rady by nadobudnutie platnosti novej zmluvy voľby do nového Parlamentu (jún 2009) a menovanie novej Komisie mali prebehnúť v druhom polroku 2009 a v takom prípade možno odložiť medziinštitucionálnu rozpravu o preskúmaní, aby sa predišlo zmätkom.

Som presvedčený, že tento Parlament značne prispel prostredníctvom svojho Dočasného výboru pre politické výzvy a rozpočtové prostriedky rozšírenej Únie 2007 – 2013, ako aj prostredníctvom ročných rozpočtov a dôslednej legislatívnej práce. V správe INI, ktorá je dedičstvom končiaceho Parlamentu, by preto mali byť spomenuté doposiaľ dosiahnuté úspechy, ale aj stále pretrvávajúce nedostatky.

Katerina Batzeli (PSE), písomne. – (EL) Hodnotenie finančného rámca na roky 2007 – 2013 v polovici obdobia je kompromisom s rozhodnutím z roka 2005 a v súčasnej situácii sa dá považovať za potrebné vzhľadom na hospodársku krízu. Za žiadnych okolností sa však nesmie použiť ako alibi na prerozdelenie zdrojov medzi členskými štátmi a politikami, ako napríklad medzi politikami štrukturálnych fondov a spoločnou poľnohospodárskou politikou – politikami, ktoré okrem iného chránia súdržnosť, zamestnanosť, územnú konvergenciu a kapitalizáciu nákladov verejného a súkromného sektora.

Našou prioritou musí byť prehĺbenie a zlepšenie riadenia súčasných politík, ako napríklad politík štrukturálnych fondov, ktoré tiež meškajú z dôvodu nedostatočných prostriedkov, a samozrejme podpora investícií do ekologického rastu, ktoré súčasným politikám Spoločenstva prinesú ďalší rozmer rozvoja.

To, čomu sa však treba vyhnúť a čo nemožno akceptovať, je zavádzanie nových politík na ochranu životného prostredia a klímy a politík na riešenie hospodárskej krízy bez zvýšenia zdrojov v rozpočte Spoločenstva, ktorý zostal stabilný dokonca aj po poslednom rozšírení EÚ. Európa sa musí odvážiť zvýšiť zdroje pre jednotlivé politiky Spoločenstva a nie uspokojiť sa s prerozdeľovaním prostriedkov medzi novými a starými politikami.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark a Anna Ibrisagic (PPE-DE), písomne. – (SV) Hlasovali sme za správu o hodnotení finančného rámca na roky 2007 – 2013 v polovici obdobia, pretože jasne žiada väčšiu transparentnosť a jednoznačnejšiu väzbu medzi stanovenými prioritami a výsledkom.

Na rozdiel od správy sa domnievame, že model jedného percenta je dobrý. Sme presvedčení, že obmedzenie rozpočtu je mimoriadne dôležité.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Ide o dôležitú správu Parlamentu z vlastnej iniciatívy, ktorej cieľom je otvoriť debatu nielen o súčasnom finančnom rámci, ale predovšetkým o ďalšom viacročnom finančnom rámci. Vzniká množstvo otázok, ktorým sa nemožno venovať v tomto vysvetlení hlasovania.

Ako sme povedali – hoci veľmi umiernené, správa obsahuje niekoľko relevantných bodov, ktoré sú v súlade s tým, o čom už dlho hovoríme: súčasný rozpočet Spoločenstva je menší, než je treba, a každým rokom sú značné sumy poddimenzované (v období rokov 2007 až 2009 chýba približne 29 miliárd EUR). Tí, čo sú zodpovední za tento stav, ho však zakrývajú, a to menovite Európska komisia, Parlament a Rada ako rozpočtové orgány. Parlament preto teraz nemôže odmietnuť prijať zodpovednosť.

Parlament zároveň zdôraznil, že „ďalšie politiky by nemali zmeniť rovnováhu medzi hlavnými kategóriami súčasného VFR ani ohroziť existujúce priority“, hoci sa vypustilo – z dôvodu nášho hlasovania proti – spomenutie „dvoch hlavných politík z okruhov 1b a 2“, a to konkrétne o zbližovaní a poľnohospodárstve, a rybolove. Na druhej strane sa dôraz kladie na „nové priority“, inak povedané, na neoliberaálne ciele „lisabonskej stratégie“ (vrátane takzvaných „verejno-súkromných partnerstiev“), „zmeny klímy“ a militarizáciu EÚ.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som proti správe pána Bögeho o hodnotení finančného rámca na roky 2007 – 2013 v polovici obdobia.

Som sklamaný, že neboli prijaté všetky programy novej generácie spojené s viacročným finančným rámcom na roky 2007 – 2013, najmä čo sa týka programu Galileo, ktorému neboli pridelené dostatočné prostriedky, a rámcového programu pre základné práva a spravodlivosť. Ich prijatie v rámci vyhradeného času by si však vyžadovalo väčšie nasadenie.

Taktiež som presvedčený, že Parlament by mal uplatňovať prísnejšiu kontrolu rozpočtu Európskej únie, a to prostredníctvom pravidelnejších a prísnejších kontrol s cieľom zabezpečiť správne riadenie verejných prostriedkov.

– Návrh uznesenia: B6-0141/2009 (DHP – štáty združenia Cariforum)

Bruno Gollnisch (NI), písomne. – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, nehlasovali sme za žiadne texty o nových dohodách o partnerstve s africkými, karibskými a tichomorskými štátmi, najchudobnejšími krajinami na svete.

Náš hlas nie je nasmerovaný proti týmto krajinám, ktoré si zaslúžia lepšiu politiku spolupráce a rozvoja, ktorá pomôže ich obyvateľom vymaniť sa z chudoby, ich územiám z nedostatočnej vybavenosti a ich ekonomikám z ťažkostí. Zaslúžia si aj také obchodné vzťahy, ktoré zohľadňujú ich jednotlivú situáciu, ale aj naše vlastné záujmy a najmä záujmy našich najvzdialenejších regiónov, ktoré sú vo vašich politikách prehliadané.

To, čo im navrhujete, sú dohody v súlade s posvätnými pravidlami Svetovej obchodnej organizácie, ktorých cieľom je, aby sa stali súčasťou ultraliberálnej globalizácie. Odsudzujete ich na vývoz plodín, čím ich vyhladujete, a na využívanie ich bohatstva zo strany nadnárodných spoločností, ktoré už dávno neslúžia žiadnej jednotlivej krajine, ale sú bez štátnej príslušnosti, anonymné a riadia sa len vlastnými finančnými záujmami.

Tieto krajiny majú právo vybrať si, ako rýchlo si budú otvárať hranice a liberalizovať svoje hospodárstvo. Čo keby sme si zvolili inú cestu: cestu primeraného protekcionizmu a vzťahov, ktoré sú vzájomne prínosné, pretože sú založené na reciprocite. Túto cestu vyžadujeme pre Francúzsko aj pre Európu.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), písomne. – (PL) Hlasoval som za uznesenie o dohode o hospodárskom partnerstve medzi ES a štátmi združenia Cariforum. Tvrdenia, podľa ktorých boli karibské štáty pod tlakom a donútené podpísať dohodu, sú nepravdivé. Videl som to, keď som sa zúčastnil prvej regionálnej schôdze Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT – EÚ s krajinami Karibiku.

Predstavitelia vyjednáčov a orgánov karibských krajín jednohlasne uviedli, že dohodu podpísali z vlastnej slobodnej vôle v presvedčení, že je prospešná pre všetky strany. Boli si vedomí istého tlaku, išlo však o tlak času, ktorý vplýval na všetky strany dohody. Potreba podpísania nových dohôd o hospodárskom partnerstve bola navyše výsledkom rozhodnutí prijatých nezávisle od EÚ. Okrem toho to bolo už veľa rokov všeobecne známe.

David Martín (PSE), *písomne*. – Vítam prísľub flexibility, ktorý dala Komisia k prechodu z dočasných dohôd na plnohodnotné DHP, ako aj prísľub, že motívom rokovanií budú rozvojové otázky.

Luca Romagnoli (NI), *písomne*. – (IT) Hlasoval som proti návrhu uznesenia o dohode o hospodárskom partnerstve medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a štátmi združenia Cariforum na druhej strane.

Som presvedčený, že DHP by mali podporovať trvalo udržateľný rozvoj afrických, karibských a tichomorských štátov a podnecovať ich do účasti na medzinárodnom obchode a do diverzifikácie ich hospodárstva. Nemyslím si však, že predmetná dohoda je správnou cestou, pretože týmto krajinám nepomáha vytvoriť si sebestačné hospodárstvo, ktoré by sa dokázalo udržať bez závislosti od pomoci zvonka.

Nástroje stanovené v dohode navyše podľa môjho názoru nepomáhajú účasti orgánov ani miestneho súkromného sektora, čo znamená, že nebudú dostatočne zapojení do procesu rozvoja v týchto regiónoch.

Kathy Sinnott (IND/DEM), *písomne*. – Je nesmierne dôležité, aby sa v DHP vzali do úvahy špecifické potreby každej krajiny AKT. Z tohto dôvodu som hlasovala proti tejto dohode. Hovoríme tu o DHP so združením CARIFORUM, pričom parlamenty národov združenia CARIFORUM ešte ani len nemali možnosť o tom rokovať. Z úcty k týmto parlamentom sa domnievam, že prijatie tohto uznesenia by sme mali odložiť.

Taktiež je dôležité poznamenať, že Európska komisia tlačila na mnohé vlády krajín AKT, aby podpísali dočasné dohody skôr, než uplynie platnosť vzdania sa práva.

Je skutočne dôležité, aby každý štát AKT dôsledne zvážil a prediskutoval tieto otázky skôr, než ich EÚ schváli.

Margie Sudre (PPE-DE), *písomne*. – (FR) Podľa DHP sa cukor a banány pochádzajúce z krajín AKT nebudú môcť uviesť na trh francúzskych najvzdialenejších regiónov 10 rokov na obnoviteľnej báze, čím sa chránia dva piliere zámorského poľnohospodárstva.

Túto konkrétnu ochrannú doložku, ktorá umožňuje blokáciu dovozu, ak by došlo k poškodeniu alebo narušeniu trhu najvzdialenejších regiónov, je potrebné ďalej upraviť tak, aby sa skrátilo jej vykonávacie obdobie.

Výzvy nášho Parlamentu teda umožnili pri rokovaniach zohľadniť požiadavky najvzdialenejších regiónov.

Sociálno-odborní aktéri v najvzdialenejších regiónoch cítia, že sú trestaní obmedzeniami výroby zodpovedajúcimi európskym normám, čím sa stávajú menej konkurencieschopnými ako ich priami konkurenti. Chápeť ich, ale napriek tomu ich povzbudzujem, aby sa plne odovzdali procesu spolupráce so susednými štátmi AKT, čo by umožnilo vybudovanie vzájomne sa dopĺňujúcich a podporujúcich vzťahov založených na spoločných cieľoch.

Najvzdialenejšie regióny by sa nemali pevne držať defenzívnej pozície, ale naopak, môžu len získať, ak sa stanú rovnocennými partnermi pre svojich konkurentov. To je podmienené tým, aby Európska únia skutočne zaručila zavedenie riadnych metód monitorovania a arbitráže, aby sa zamedzilo všetkým druhom nekalej konkurencie.

– Návrh uznesenia: B6-0148/2009 (DHP – Pobrežie Slonoviny)

Philip Claeys (NI), *písomne*. – (NL) Na rokovaniach o dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve s Pobrežím Slonoviny chce tento Parlament predniesť problematiku pracovných víz pre štátnych príslušníkov Pobrežia Slonoviny na dobu najmenej 24 mesiacov. Títo ľudia by potom mohli pracovať ako opatrovníci a v podobných profesiách. Akokoľvek sa na to pozeráme, je to znova len ďalší spôsob umožňujúci imigráciu, ktorá, čo sa mňa týka, je sama osebe dostatočným dôvodom, aby som hlasoval proti tomuto uzneseniu. Európa má už milióny nezamestnaných a ďalší import pracovnej sily z krajín mimo Únie tieto jestvujúce problémy len zhorší. Dané profesie môžu byť bez problémov obsadené našimi vlastnými pracovníkmi.

Hélène Goudin a Nils Lundgren (IND/DEM), *písomne*. – (SV) Myslíme si, že naším základným príspevkom k napomáhaniu ďalšieho rozvoja v najchudobnejších krajinách sveta by malo byť otvorenie trhov EÚ pre

dovoz tovarov z týchto častí sveta. Pomoc, ktorá je v súlade so želaním zvýšiť objem voľného obchodu, musí byť iniciovaná jednotlivými členskými štátmi, ktoré o nej rozhodnú. Tam, kde EÚ napriek tomu trvá na rozdeľovaní a kontrole pomoci, nesmie tak za žiadnych okolností konať pod podmienkou obchodovania s krajinami, ktoré túto pomoc dostanú. Môžeme však prijať predpisy, ktoré sú navrhnuté na to, aby chránili citlivý priemysel v rozvojových krajinách počas prechodného obdobia. Hoci by sme sa v podstate mali vyhnúť akýmkoľvek protekcionistickým nariadeniam, ktoré ohrozujú prístup na voľný trh.

Tieto názory nás viedli pri prijímaní stanoviska v súvislosti s aktuálnymi návrhmi uznesení o dohodách o obchode, ktoré Komisia v súčasnosti pripravuje.

Sme proti nešťastnej formulácii, ktorej cieľom je len zvýšenie vplyvu Európskeho parlamentu na obchodnú politiku. Napriek tomu sme sa rozhodli hlasovať v prospech všetkých uznesení, pretože všetky ukazujú dôležitosť pretrvania voľného obchodu v čase, keď štipľavý vietor protekcionizmu získava na sile.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za návrh uznesenia o dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve medzi Pobrežím Slonoviny na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej.

Súhlasím s tým, že colná únia medzi krajinami západnej Afriky môže Pobrežiu Slonoviny, ktoré tu hrá vedúcu úlohu v hospodárskej oblasti a oblasti obchodu, priniesť významné výhody. Okrem toho by vzhľadom na fakt, že vnútroregionálny obchod predstavuje len malú časť z celkového obchodu Pobrežia Slonoviny, bolo žiaduce zintenzívniť regionálne obchodné vzťahy na dosiahnutie trvalého a udržateľného rastu.

Je tiež žiaduce, aby Európska únia poskytla Pobrežiu Slonoviny objemnejšiu a lepšiu technickú a administratívnu pomoc, aby zabezpečila, že hospodárstvo tejto oblasti vyťaží z dočasnej dohody o hospodárskom partnerstve maximálne množstvo výhod.

– Návrh uznesenia: B6-0142/2009 (DHP – Ghana)

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som proti správe pána Fjellnera o dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Ghanou na strane druhej.

Urobil som tak, pretože si myslím, že takáto dohoda s Ghanou môže ohroziť kohéziu a oslabiť regionálnu integráciu Hospodárskeho spoločenstva západoafrických štátov (ECOWAS), ktorú by sme mali podporovať, pretože je najviac schopná pozitívne ovplyvniť miestne hospodárstvo zo strednodobého a dlhodobého hľadiska prostredníctvom väčších príležitostí na účasť miestnych orgánov.

Kathy Sinnott (IND/DEM), písomne. – Je nesmierne dôležité, aby sa v DHP vzali do úvahy špecifické potreby každej krajiny AKT. Z tohto dôvodu som hlasovala proti tejto dohode. Každá krajina AKT má iné potreby a mnohým je zbytočné rokovať o právach duševného vlastníctva či singapurských otázkach. Mnohé z týchto národov tiež požadujú posilnenie predpisov v súvislosti s potravinovou bezpečnosťou a rozvíjajúcim sa odvetvím. Tieto dohody potrebujú doložku o revízii, ktorá by vyžadovala hodnotenie vplyvu udržateľného rozvoja a možnosť zmeniť dohodu založenú na zisteniach tohto hodnotenia. Musíme zabezpečiť, aby tieto dohody skutočne dosiahli to, čo je pre každý z týchto národov najlepšie, a mali by sme zabrániť nátlaku na tieto národy, aby podpísali dohody, ktoré nedosiahnu to, čo je pre ne dobré.

– Návrh uznesenia: B6-0144/2009 (DHP – SADC)

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som proti návrhu uznesenia o dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a štátmi SADC DHP na druhej strane.

Nemyslím si, že dohoda o hospodárskom partnerstve priniesla veľké výhody pre tých, ktorí exportujú tovar z krajín AKT do Európskej únie, keďže platnosť dohody z Cotonou uplynula na začiatku roku 2008, no tovar z krajín AKT môže vstúpiť na európsky trh bez toho, aby bol predmetom colných taríf alebo kvót.

Dohoda nepomohla podporiť autonómny rozvoj týchto krajín ani vytvoriť také kapacity, ktoré by v budúcnosti umožnili daným krajinám pokračovať v rozvoji bez zahraničnej pomoci. Okrem toho mám pocit, že štáty často nespĺňajú podmienky dobrej správy vecí verejných, transparentnosti politických stanovísk a rešpektovania ľudských práv, bez ktorých tu existuje riziko, že vzniknutá škoda obyvateľov týchto štátov by bola väčšia ako pomoc, ktorú by získali.

Georgios Toussas (GUE/NGL), písomne. – (EL) V čase kapitalistickej krízy a stupňujúcej sa imperialistickej rivality sa EÚ snaží posilniť pozíciu európskych monopolov a nadobudnúť nové pozície na celosvetovom trhu. Využíva kombináciu otvorených imperialistických intervencií vo svete s vojenskými a nevojenskými prostriedkami, hospodárskou intervenciou monopolov v medzinárodnom obchode a hospodárskymi transakciami.

Dočasné dohody o hospodárskom partnerstve sú najsurovejšou formou dohody, ktorú doteraz EÚ vyžadovala od rozvojových krajín. Ich účelom je zneužitie sily kapitálu a vykorisťovanie pracovnej sily a zdrojov produkujúcich bohatstvo. Neúmerné požiadavky vyžadujú liberalizáciu trhov a privatizáciu všetkých služieb najmä v oblasti energetiky rozvodov vody, zdravotníctva, vzdelávania a kultúry.

Typické sú prípady Juhoafrického rozvojového spoločenstva (SADC) a Spoločného trhu pre východnú a južnú Afriku (COMESA). Rozdeľuj a panuj. Európska únia vyvíja nátlak a vynucuje si Európskej únii na prijatie harmonogramov a obsahu dohôd so samostatnými dohodami a rôznymi podmienkami pre jednotlivé krajiny.

Hlasujeme proti dočasným dohodám o hospodárskom partnerstve, pretože sa podpisujú v prospech kapitálových výnosov a v neprospech ľudu. Zas a znova sú dôkazom, že celosvetový trh nemôže byť pod suverenitou imperializmu a monopolov riadený na základe vzájomného prospechu.

– Návrh uznesenia: B6-0145/2009 (DHP – Štáty východnej a južnej Afriky)

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som proti návrhu uznesenia o dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve medzi štátmi východnej a južnej Afriky na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na druhej strane.

Som presvedčený, že táto dohoda o hospodárskom partnerstve je pre dosiahnutie cieľa podpory rozvoja zmienených krajín nevyhovujúca, pretože tu existujú kontroverzné záležitosti, ktoré treba ešte predniesť a vyriešiť, ako napríklad doložka najvyšších výhod a exportné tarify, ktoré nepodporujú tvorbu skutočného trhu schopného priniesť prospech všetkým dotknutým stranám.

– Návrh uznesenia: B6-0146/2009 (DHP – Partnerské štáty Východoafrického spoločenstva)

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som proti návrhu uznesenia o dohode o hospodárskom partnerstve medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a partnerskými štátmi Východoafrického spoločenstva na druhej strane.

Myslím, že rozvoj prirodzeného regionálneho a vnútroregionálneho obchodu v týchto krajinách je dôležitý preto, aby sa vytvorili podmienky na udržateľný rozvoj, ktorý by nebol úplne závislý od pomoci zvonku: táto dohoda však nevytvára nevyhnutné podmienky na to, aby sa tak mohlo stať, keďže v mnohých prípadoch plánované opatrenia predpokladajú veľmi malú angažovanosť štátnych orgánov a miestneho súkromného sektora.

Okrem toho aj napriek existencii kontrolného mechanizmu mám pocit, že tieto krajiny často nespĺňajú podmienky dobrej správy vecí verejných, transparentnosti politických stanovísk a rešpektovania ľudských práv, bez ktorých riskujeme spôsobenie ujmy väčšine obyvateľstvu namiesto toho, aby sme im poskytli skutočnú pomoc.

– Návrh uznesenia: B6-0147/2009 (DHP – Stredná Afrika)

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za návrh uznesenia o dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a strednou Afrikou na druhej strane.

Pevne verím, že dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve by priniesla veľké výhody exportérom z krajín strednej Afriky, predovšetkým odkedy v januári 2008 uplynula doba platnosti dohody z Cotonou, keďže by sa zvýšili príležitosti vývozu do Európskej únie. Globálne dohody o hospodárskej pomoci by mali byť v každom prípade považované za doplnkové a nie ako alternatívy dohôd založených na rozvojovej agende z Dauhy, na základe ktorej požadujeme čo najskorší začiatok pokračovania rokovaní.

Rovnako súhlasím s vytvorením prechodných období pre malé a stredné podniky, aby získali čas na prispôbienie sa zmenám vyplývajúcim z dohody a, všeobecnejšie, vítam pomoc, ktorú dotknuté štáty poskytli malým a stredným podnikom.

– **Správa: David Martin (A6-0117/2009)**

Marie-Arlette Carlotti (PSE), písomne. – (FR) Pred rokmi sme s našimi africkými kolegami spojili sily, aby sme z dohôd o hospodárskom partnerstve urobili skutočné rozvojové nástroje.

Pevne a odhodlane sme rokovali s Komisiou, aby sme získali spravodlivé dohody, ktoré by podporili rozvojové ciele tisícročia.

Urobili sme tak voľbou selektívnej regionalizácie, ktorú by viedli samotné krajiny AKT.

Urobili sme tak splnením našich záväzkov vo vzťahu k obchodnej pomoci prisľúbenej v roku 2005 a nie „plienením“ Európskeho rozvojového fondu (ERF).

Dnes priniesol náš boj do značnej miery ovocie, keď pani komisárka pre obchod v mene Európskej komisie prisľúbila:

- kľúčový cieľ vybudovania dohôd,
- opätovné prerokovanie sporných bodov dohôd na základe otvoreného a flexibilného prístupu,
- potravinovú bezpečnosť a ochranu krehkých priemyslov krajín AKT.

Určite by sme uvítali viac záruk týkajúcich sa toho, ako sa budú národné parlamenty a zhromaždenia AKT – EÚ podieľať na monitorovaní implementácie týchto dohôd.

Počas pár týždňov sme dosiahli značný pokrok.

Rada by som to týmto spôsobom ocenila.

Túto implementáciu mám však v úmysle veľmi pozorne sledovať.

Aby tu nezostal žiaden „bianko šek“: zdržala som sa hlasovania.

Richard Corbett (PSE), písomne. – Dnes som mohol hlasovať za to, aby Parlament dal svoj súhlas DHP a dočasným DHP, len na základe uistení a prisľubov novej pani komisárky Cathy Ashtonovej, a pretože vlády dotknutých krajín toto vidia ako krok vpred, i keď je to krok nepostačujúci.

Dohody o hospodárskom partnerstve by sa mali stať nástrojom na zmiernenie a odstránenie chudoby, keďže zahŕňajú ciele udržateľného rozvoja a postupného zapojenia krajín AKT do svetového hospodárstva.

Musíme zabezpečiť, aby obchodné dohody, ktoré uzatvárame s krajinami AKT, boli vo vzťahu k ich záujmom výhodné a aby sme ich uzatvárali rozhodne ako rozvojové nástroje.

Mikel Irujo Amezaga (Verts/ALE), písomne. – (ES) Hlasoval som okrem iného proti správam o DHP s Karibskými ostrovmi a tiež proti dočasnej dohode s Pobrežím Slonoviny. Parlament napríklad hlasoval o dočasnej dohode s Pobrežím Slonoviny pričom to je krajina sužovaná vnútornými konfliktami a bez legitímnej vlády.

Za týchto okolností mám jednoducho pocit, že toto nie je najvhodnejší čas, aby krajina podpísala medzinárodnú dohodu s dlhodobými dôsledkami. Pod tlakom Svetovej obchodnej organizácie Európska únia odstúpila od dohôd o spolupráci s krajinami AKT a nahradila ich dohodami o hospodárskom partnerstve s jednotlivými krajinami, ktoré v mnohých prípadoch poškodzujú právomoci regiónov.

Dnes preskúmal Parlament prvé dohody, ktoré predložila Európa a ktoré boli v týchto krajinách značne skritizované mimovládnyimi organizáciami a vyšetrovateľmi.

Glenys Kinnock (PSE), písomne. – Dala som svoj hlas DHP s krajinami združenia CARIFORUM a dočasnej DHP s Pobrežím Slonoviny na základe záruky, ktorú tento týždeň poskytla pani komisárka Ashtonová.

Keď pani komisárka Ashtonová nahradila na tomto poste bývalého pána komisára Mandelsona, videli sme zmenu štýlu aj tónu, a teraz vidíme jasné signály, že sa zmenila aj podstata.

Pán spravodajca David Martin dostal v prípade DHP s krajinami CARIFORUM od pani komisárky jasný prisľub v oblasti prístupu ku generickým liekom, revíznej doložky a v oblasti miery flexibility, v ktorej bude fungovať doložka najvyšších výhod.

Pred schválením dohody s Pobrežím Slonoviny sme dostali jasné a jednoznačné potvrdenie toho, že Pobrežie Slonoviny môže vziať čokoľvek z ktorejkoľvek inej DHP. Je dôležité, aby sa pri DPH s krajinami SADC odsúhlasila revízia mnohých sporných doložiek. Toto zahŕňa ochranu rozvíjajúcich sa odvetví, možnosť zavedenia nových vývozných daní, ktoré by pomohli priemyselnému rozvoju, a vývozných kvót.

Rozhodnutia, ktoré som urobila, neboli ľahké, no urobila som ich po starostlivom zvážení záväzku na zabezpečenie toho, aby DHP mohli byť nástrojom na rozvoj a odzrkadľovali náš vzťah a vzájomný rešpekt s krajinami AKT.

Bernard Lehideux (ALDE), písomne. – (FR) K Dohode o hospodárskom partnerstve zastávame stále kritické stanovisko. Myslíme si, že rokovania začali veľmi zle, neprejavujú žiadny rešpekt voči špecifickým okolnostiam našich partnerov. Sme stále presvedčení, že by sme nemali unáhliť rokovania s nimi a predovšetkým by mohli mať katastrofálny vplyv na ich sociálnu súdržnosť a hospodárstvo.

Avšak naše hlasovanie počíta s veľmi priaznivým stanoviskom, ktoré zaujala pani komisárka Ashtonová počas plenárneho zasadnutia v pondelok 23. marca. Z tohto dôvodu sme sa zdržali a nehlasovali sme proti, ako by sme určite boli urobili ešte pred pár týždňami.

Naše zdržanie sa hlasovania je predsa len akýmsi varovaním: konanie Komisie hodláme hodnotiť na základe skutočných dôkazov a nechceme jej dať biano šek do budúcnosti.

David Martin (PSE), písomne. – Prísľuby, ktoré som dostal v oblasti generických liekov, revíznej doložky a miery flexibility, v ktorej bude fungovať doložka najvyšších výhod, znamenali, že som túto správu, ktorej som spravodajcom, mohol podporiť. Správa by mala vytvoriť rovnováhu medzi zabezpečením spravodlivej dohody pre EÚ a zabezpečením toho, aby bol rozvoj začlenený do dohody tak, aby štáty CARIFORUM mohli prosperovať a užívať si poctivý obchod s EÚ plnými dúškami.

Rovana Plumb (PSE), písomne. – (RO) Hlasovala som za túto správu založenú na súhlase EP s dohodou o hospodárskom partnerstve (DHP) medzi štátmi združenia CARIFORUM na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na druhej strane, v presvedčení, že zaručí, aby:

– plnenie záväzkov v oblastiach, ktoré ešte nie sú upravené v rámci jednotného trhu a hospodárstva CARICOM (CSME) alebo ešte nie sú úplne uplatňované, vrátane finančných služieb, ostatných služieb, investícií, konkurencie, verejného obstarávania, elektronického obchodu, duševného vlastníctva, voľného pohybu tovarov a životného prostredia, bude odročené až do dobudovania jednotného trhu a hospodárstva v týchto oblastiach;

– bol v rámci štátov CARIFORUM vytvorený nezávislý monitorovací mechanizmus vybavený nevyhnutnými zdrojmi na vykonanie požadovanej analýzy na určenie rozsahu, v akom DHP dosahuje svoje ciele;

– sa včasne určil a poskytol spravodlivý podiel zo zdrojov pomoci pre obchod. Tieto financie predstavujú dodatočné zdroje a nielen pretransformovanie zdrojov z ERF;

– sa zhodovali s prioritami krajín združenia CARIFORUM a aby ich úhrada bola vykonaná načas, bola predvídateľná a v súlade s realizačnými programami národných a regionálnych strategických rozvojových plánov. Tieto financie majú byť využité efektívne, aby nahradili stratu z príjmov z cla.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som v prospech odporúčania pána Martina v oblasti dohody o hospodárskom partnerstve medzi ES a štátmi združenia CARIFORUM. Európsky parlament má samozrejme povinnosť uzavrieť túto dohodu za predpokladu, že Komisia a Rada bude súhlasiť s preskúmaním týchto dohôd každých päť rokov, doložka najvyšších výhod pre Európsku úniu bude zrušená a, čo je najdôležitejšie, budú určené a vyčlenené rôzne sumy zdrojov pomoci pre obchod.

– **Správa: Erika Mann (A6-0144/2009)**

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Rozhodol som sa zdržať hlasovania o návrhu odporúčania pani Eriky Mannovej o dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve medzi ES a Pobrežím Slonoviny. V skutočnosti existuje niekoľko bodov tejto správy, s ktorými nesúhlasím. Na druhej strane sú zámery a ciele, o ktoré sa usiluje, chvályhodné a preto nechcem hlasovať proti tomuto odporúčaniam.

– **Správa: Gay Mitchell (A6-0135/2009)**

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Hlasoval som za túto správu.

Prvýkrát v histórii Parlament navrhol jedinu správu o fungovaní Európskej investičnej banky (EIB) a Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR). Tieto dve banky stále viac financujú operácie v tých istých geografických regiónoch mimo Európskej únie, napríklad vo východnej Európe, na južnom Kaukaze, v Rusku, na západnom Balkáne a v Turecku.

Spolupráca medzi týmito dvoma bankami sa vytvorila na regionálnom základe a preto spôsob, akým sa uskutočňuje, závisí od predmetného územia. V krajinách spoločného pôsobenia existujú tri rôzne typy spolupráce medzi EIB a EBOR: memorandum o porozumení vo východnej Európe, metóda používaná na západnom Balkáne a flexibilné metódy spolupráce.

Toto nie je uspokojivý rozvoj. Bolo by naopak užitočnejšie, keby bolo uskutočnené komplexné hodnotenie, aby sa zvažilo, ako by mohla byť zlepšená spolupráca medzi týmito dvoma bankami a ostatnými relevantnými partnermi, berúc do úvahy záujmy EÚ a prijímajúcich krajín. Okrem toho rozdelenie aktivít a spolupráce medzi dvoma inštitúciami nemôže byť jednoducho vedené na regionálnom základe alebo oddelením úverových operácií pre verejný a súkromný sektor.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som proti správe pána Mitchella o výročných správach Európskej investičnej banky a Európskej banky pre obnovu a rozvoj za rok 2007. Skôr ako rozprávanie o spolupráci medzi bankami a ostatnými zainteresovanými stranami by podľa mňa bolo vhodnejšie najprv zabezpečiť, aby boli vykonané kontroly pred, počas a po tom, ako sa uskutočnilo financovanie, keďže obidve banky požičali v roku 2007 značné sumy peňazí. Poskytnutie finančnej podpory bez zapojenia občianskej spoločnosti v dotknutých krajinách by mohlo situáciu nie zlepšiť, ale len zhoršiť.

V tomto zmysle vítam návrh pána Mitchella, aby Komisia každoročne podávala Parlamentu a Rade správy o zhodnotení vplyvu finančných operácií. Toto však nestačí na to, aby som bol presvedčený a hlasoval v prospech tejto správy.

– Návrh uznesenia: RC-B6-0152/2009 (Budúcnosť automobilového priemyslu)

Guy Bono (PSE), písomne. – (FR) Hlasoval som za spoločné uznesenie o budúcnosti automobilového priemyslu.

Tento dokument zdôrazňuje potrebu formulovania jasnej a súdržnej politiky na európskej úrovni, ktorá by sa vyrovnala s krízou ovplyvňujúcou všetky členské štáty EÚ. V skutočnosti sa predpokladá, že v Európe je automobilovým priemyslom priamo alebo nepriamo ovplyvnených 12 miliónov pracovných miest. Znižuje sa predaj, zásoby sa zvyšujú a znásobujú sa oznámenia o prepúšťaní. Neexistujú žiadne zázračné lieky na sociálnu katastrofu, ktorá sa začína objavovať, sektor môžu zachrániť len koordinované opatrenia.

Z tohto dôvodu som hlasoval za toto spoločné uznesenie, ktoré vyzýva európske orgány na spoluprácu s členskými štátmi, aby boli zavedené opatrenia, ktoré v budúcnosti umožnia zabezpečenie konkurencieschopnosti európskeho automobilového priemyslu a zabezpečia trvalú zamestnanosť v tomto sektore.

Toto uznesenie ale prišlo trochu neskoro a neuspokojuje všetky očakávania. Rozprava teda nie je ani zďaleka na konci a zdá sa, že bude živá, najmä ak zvažíme súčasné sociálne problémy, ktoré sú v stávke, a znovu potvrdenú potrebu sociálnej Európy, ktorá chráni svojich občanov.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za toto uznesenie o budúcnosti automobilového priemyslu, pretože vyzýva na dôsledné a koordinované iniciatívy zo strany členských štátov v oblasti európskeho automobilového priemyslu a na vytvorenie náležitého európskeho akčného rámca.

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za spoločný návrh uznesenia o budúcnosti automobilového priemyslu. Keďže EÚ je najväčší výrobca motorových vozidiel na svete a keďže automobilové odvetvie je jedným z najväčších súkromných zamestnávateľov, podpora tohto odvetvia je veľmi dôležitá v záujme reakcie na súčasnú finančnú a hospodársku krízu.

Z tohto dôvodu podporujem koordinované politické konanie na európskej úrovni s cieľom podpory prijatia opatrení na podporu priemyslu, napríklad: zabezpečením toho, aby mali automobiloví výrobcovia a dodávatelia prístup k úverom; stimuláciou dopytu po nových vozidlách vrátane zabezpečenia stimulov na zošrotovanie starých a nákup ekologických automobilov; finančnou podporou vysokokvalifikovanej pracovnej sily úplným využitím Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii a Európskeho sociálneho fondu; a podporou výskumu a investícií.

Bruno Gollnisch (NI), písomne. – (FR) Hlasovali sme za uznesenie o automobilovom priemysle, no nezabudli sme, že tí, ktorí dnes predstierajú, že ho chcú zachrániť, sú v skutočnosti tí, ktorí sú za túto katastrofu zodpovední.

Sú zodpovední za rozšírenie globalizovaného hospodárstva zameraného na financie, hospodárstva, ktoré nie je spojené s realitou, v ktorom je hospodárskou stratégiou garancia vysokého výnosu akcionárov a kde akcie stúpajú na cene potom, ako boli oznámené sociálne plány, hoci šéfovia, ktorí nie sú vždy schopní, si poskytujú odmeny a vysoké odmeny. Oni vytvorili tento systém, kde sa pracovné miesta a platy pracovníkov stali jedinou vyrovnávajúcou premennou. Oni sú zodpovední za ochudobnenie domácností, ktoré závažne ovplyvňuje dopyt a tým udržiavajú začarovaný kruh.

Ešte aj teraz, keď sú v stávke stovky tisícov pracovných miest, Komisia prednáša dogmu hospodárskej súťaže, brzdi tak národné opatrenia navrhnuté na prevenciu straty zamestnania a požaduje vysvetlenia od spoločnosti Renault, aby sa sama uspokojila, že vzrast produkcie v továrni nie je výsledkom presťahovania operácií.

Kiežby ste boli ukázali toľko rozhorčenia, keď sa európske podniky sťahovali do celého sveta, pretože hľadali najnižšie náklady a neexistujúcu sociálnu legislatívu.

Je čas na zmenu politiky – pre dobro Európy a najmä pre dobro všetkých Európanov.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), písomne. – (PL) Automobilový priemysel sa z dôvodu súčasnej hospodárskej krízy ocitol v neobyčajne zložitej situácii. Ani prognózy na tento rok nie sú optimistické. Ukazujú na ďalší pokles predaja nových automobilov.

Európska komisia a Európsky parlament si myslia, že priemysel by sa počas krízy mal do značnej miery postarať sám o seba. Je to predovšetkým priemysel, ktorý musí nájsť odpoveď na štrukturálne problémy spojené s efektívnosťou produkcie a využitím výrobných síl s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť a stabilitu z dlhodobého hľadiska.

Kroky podniknuté EÚ a členskými štátmi môžu len podporiť kroky podniknuté samotnými výrobcami. Platí to najmä pre opatrenia, ktoré sú navrhnuté na obnovenie prístupu k financovaniu za primeraných podmienok, na stimulovanie dopytu po nových automobiloch, udržiavanie noriem na kvalifikáciu a ochranu pracovných miest a na minimalizáciu sociálnych nákladov.

Množstvo krajín prijalo plány na pomoc automobilovému odvetviu, no ako sa Komisia vyjadrila, tieto plány musia byť v súlade s právom Spoločenstva a prevládajúcimi zásadami konkurencie, a najmä so zásadami na poskytnutie štátnej pomoci tak, aby nebol narušený chod európskeho vnútorného trhu. Všetky opatrenia súvisiace s financovaním, zdaňovaním alebo šrotovným musia okrem toho podporovať a urýchľovať základnú technologickú transformáciu v rámci odvetvia najmä v oblasti spotreby paliva motorov a zníženia emisií.

Marine Le Pen (NI), písomne. – (FR) Európsky parlament sa chystá schváliť diktát Európskej komisie, ktorý úplne zabráňuje akejkoľvek snahe členských štátov na ochranu ich národných automobilových priemyslov.

Všetci ľudia musia pochopiť, že ultraliberálna politika Komisie a Parlamentu je skvelým prostriedkom urýchlenia premiestňovania francúzskych podnikov do hospodársky „životaschopnejších“ štátov.

V čase, keď sú tisíce pracovných miest v automobilovom priemysle a subdodávateľských odvetviach v priamom ohrození, je takáto protinárodná voľba morálne odporná a hospodársky samovražedná.

Tí poslanci, ktorí podporili takýto priemyselný a sociálny rozklad, sa za to budú musieť zodpovedať pracovníkom a ich rodinám, ktorí sú priamymi obeťami ich ideologickej zaslepenosti.

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Vzhľadom na význam automobilového priemyslu v európskom hospodárstve je povinnosť európskych vlád a Európskej únie reagovať na súčasnú situáciu pochopiteľná. Pokúšajú sa zabrániť tomu, aby sa následky tejto krízy stali pre daný priemysel neodstrániteľné, bojujú s nimi a dúfajú, že tento boj s nimi zabezpečí, že následky budú len dočasné. Takýto prístup má našu podporu. Musí však existovať nejaká záruka. Kým prvoradým cieľom je záchrana pracovných miest, musíme brať do úvahy aj konečný cieľ, ktorým je zabezpečenie prežitia životaschopného priemyslu. Znamená to, že mimoriadne investície do tohto sektora musia byť použité na obnovu, modernizáciu a prípravu na zvýšenú konkurenciu. Myšlienka, že je možné alebo žiaduce izolovať a chrániť nejaké priemyselné odvetvie od konkurencie, je tam, kde je táto konkurencia zdravá a primeraná, ekonomickou chybou a politickým klamstvom.

Napriek všetkým zlyhaniu je prekonanie krízy v automobilovom priemysle, rovnako ako krízy vo všeobecnosti, a príprava na ďalšie obdobie stredobodom lisabonskej stratégie: väčšia konkurencieschopnosť, viac inovácií a viac pracovných miest. Mali by sme automobilovému priemyslu pomôcť zotaviť sa, no nemali by sme sa pokúšať znovu vynájsť koleso.

Peter Skinner (PSE), *písomne*. – Automobilová výroba v rámci EÚ závisí od dosiahnutia noriem, ktoré môžu umožniť striktnéjšie environmentálne pravidlá. Neprotirečí to myšlienke konkurencieschopného priemyslu, ale skôr je to prínos k jeho samotnému prežitiu. Existuje mnoho európskych nástrojov, ktoré môžu byť využité na podporu automobilového priemyslu a najmä jeho pracovníkov. Medzi nimi sú aj peňažné prostriedky na odbornú prípravu prostredníctvom celoživotného vzdelávania.

Najdôležitejšie je mať náležitú pracovnú silu, ktorá je presvedčená o udržateľnosti výroby v budúcnosti. Viem, že výrobcovia automobilov v juhovýchodnom Anglicku majú teraz príležitosť využiť finančné možnosti, ktoré môžu podporiť výrobu automobilov budúcnosti. Musí to byť ale vyvážené environmentálnymi a sociálnymi podmienkami.

Bart Staes (Verts/ALE), *písomne*. – (NL) Zelení sú presvedčení, že hospodárske a environmentálne krízy nemôžeme vnímať oddelene. Aby sme pomohli hospodárstvu postaviť sa späť na nohy, potrebujeme ekologický nový dohovor. V automobilovom priemysle je obrovský potenciál v ekologickom prístupe. Avšak aby sme tento potenciál využili, vlády musia prinútiť a napomôcť výrobcov automobilov k investíciám do inovácie. Väčšina v tomto Parlamente rozhodla, že Európska únia musí do automobilového priemyslu vložiť dostatočné množstvo peňazí. Vypísanie bielo šeku samozrejme nie je riešenie. Nesmieme dotovať staré technológie, ktoré už zanikajú. Naopak, musíme urobiť priame kroky na prinútenie výrobcov automobilov, aby investovali do inovácie. Týmto spôsobom zabezpečíte odvetvie do budúcnosti a tým pomôžete miliónom Európanov v automobilovom priemysle.

Skupina zelených/Európska slobodná aliancia navrhla, aby boli tieto peniaze dostupné len pod podmienkou, že automobilový priemysel do značnej miery zlepši úroveň environmentálnej výkonnosti. Doprava má na svedomí asi tretinu všetkých emisií CO₂ v EÚ. Hlasoval som proti väčšine uznesenia pretože nesplnilo stanovené zlepšenie environmentálnej výkonnosti ako predpokladu získania verejných financií.

5. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

(Rokovanie bolo prerušené o 14.15 hod. a pokračovalo o 15.05 hod.)

PREDSEDÁ: PÁN MAURO

podpredseda

6. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

7. Stav transatlantických vzťahov po voľbách v USA (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0114/2009) pána Millána Mona v mene Výboru pre zahraničné veci o stave transatlantických vzťahov po voľbách v USA (2008/2199(INI)).

Francisco José Millán Mon, *spravodajca*. – (FR) Vážený pán predsedaajúci, najprv by som sa chcel poďakovať tieňovým spravodajcom, najmä pánovi Severinovi, pánovi Lambsdorffovi a pánovi Lagendijkovi, Výboru pre zahraničné veci a spravodajcom výboru požiadaného o stanovisko pánovi Garcíovi-Margallovi a pani Quisthoudtvej-Rowohlovej. Ďakujem im za spoluprácu pri vypracúvaní tejto správy o vzťahoch Európskej únie a Spojených štátov.

Podarilo sa nám vypracovať správu so širokým konsenzom o dôležitej téme. Správa, o ktorej budeme zajtra hlasovať, preto predstavuje výrazný a presvedčivý odkaz Európskeho parlamentu, ktorý prichádza v mimoriadne správnom čase. Hovorím, že ide o dôležitú tému, lebo je jasné, že Európska únia a Spojené štáty ako dvaja veľmi významní hráči na svetovej scéne musia spolupracovať ako subjekty s rovnakými zásadami a hodnotami a mnohými spoločnými záujmami.

Ústredným vyjadrením správy je, že teraz je vhodný čas na posilnenie transatlantických vzťahov, a to z troch dôvodov. Prvým je nová vláda Spojených štátov, ktorá je pragmatická, ktorá vie, že žiadna krajina nemôže

sama vyriešiť globálne problémy, a ktorá vzbudila veľké očakávania verejnosti v Európe a aj na celom svete. Druhým dôvodom je silnejšia Európska únia, ktorá vie v oblasti vonkajších vzťahov konať lepšie než EÚ z roku 1995, kedy sa schvaľovala Nová transatlantická agenda. Na dôvažok bude EÚ teraz mať podporu v podobe Lisabonskej zmluvy a jej nástrojov v oblasti zahraničnej politiky. Tretím dôvodom je nový kontext s celosvetovými problémami ako hospodárska kríza a zmeny klímy namiesto pôvodných výlučne vojenských problémov.

Pri riešení nových problémov bude spolupráca s Európskou úniou Spojeným štátom veľmi osožná. Tento transatlantický vzťah by mal byť posilnený v dvoch dimenziách: v dimenzii inštitucionálnej a v dimenzii fyzickej vrátane spolupráce v praxi. Lisabonskú zmluvu by sme mali využiť na posilnenie inštitucionálnych štruktúr: namiesto jedného samitu dva samity ročne, na ktorých sa zúčastní nový stály predseda Európskej rady, vytvorenie Transatlantickej politickej rady, na ktorej sa štvrťročne budú stretávať vysoký predstaviteľ (a podpredseda Komisie) a americký minister zahraničných vecí, rozvinutie dialógu zákonodarcov vytvorením transatlantického zhromaždenia a zlepšenie Transatlantickej hospodárskej rady. Všetky tieto zlepšenia by mali umožniť intenzívnejšiu a účinnejšiu spoluprácu a mali by sa spojiť v novej transatlantickej asociácii dohode, o ktorej by sa malo začať rokovať, keď Lisabonská zmluva nadobudne účinnosť.

Druhým cieľom správy je posilnenie praktickej spolupráce. Znamená to vytvorenie agendy na spoločné riešenie mnohých problémov, konfliktov aj bilaterálnych záležitostí. Rada a Komisia zintenzívnia v nasledujúcich mesiacoch svoje kontakty s novou vládou vo Washingtone s cieľom vytvoriť takúto spoločnú agendu. Preto sa teším, že sa 5. apríla bude konať pražský samit s prezidentom Obamom, ako sa uvádza v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu predloženom mojou skupinou.

Správa vymenúva niekoľko závažných globálnych problémov, pri ktorých by Spojené štáty a Európska únia mali voliť jednotný prístup, ako napríklad hospodárska kríza, efektívny multilateralizmus s cieľom začleniť rozvíjajúce sa mocnosti, rozvojové ciele tisícročia, zmena klímy, podpora ľudských práv atď. Správa spomína aj rôzne regionálne otázky, pri ktorých by sme mali postupovať koordinovane, ako v prípade konfliktov napríklad na Blízkom východe, jadrových programov v Iráne a Afganistane, a spomína aj vzťahy s Ruskom a krajinami Latinskej Ameriky. Odzbrojenie a bezpečnosť a aj boj proti vážnej hrozbe terorizmu, ktorý sa musí viesť pri úplnom dodržiavaní medzinárodného práva a rešpektovaní ľudských práv, sú ďalšími oblasťami vyžadujúcimi lepšiu koordináciu.

Dámy a páni, správa sa zdieľa aj o určitých bilaterálnych otázkach v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí vrátane otázky víz. Zdôrazňuje, že transatlantické partnerstvo potrebuje širokú podporu občianskej spoločnosti, najmä mladých ľudí. Správa sa zaoberá aj hospodárskymi a obchodnými vzťahmi a zdôrazňuje potrebu pokroku v integrácii transatlantického trhu. V tejto oblasti som, samozrejme, zapracoval mnohé pripomienky Výboru pre hospodárske a menové veci a Výboru pre zahraničné veci.

Dámy a páni, na záver chcem povedať, že verím, že ak bude táto správa zajtra prijatá, bude predstavovať jasný odkaz zo strany Parlamentu. Žiadame užšie vzťahy Európskej únie a Spojených štátov aj na inštitucionálnej úrovni. Dúfam, že užšie vzťahy budú prínosom pre obe strany a aj pre celé medzinárodné spoločenstvo.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, ospravedlňujem sa za malé meškanie. Bol som na konferencii predsedov výborov. Iba dnes ráno som sa vrátil z Washingtonu. Chcem vám poďakovať za pozvanie na túto dôležitú a včasnú rozpravu o transatlantických vzťahoch a najmä by som rád poďakoval spravodajcovi pánovi Millánovi Monovi za cennú a obsiahlu správu, ktorú som počas cesty čítal s veľkým záujmom. Predsedníctvo a Rada súhlasia s mnohými bodmi správy.

Bez ohľadu na naše politické pozadie všetci dobre vieme, že transatlantický vzťah je pre našu budúcnosť, budúcnosť Európy, veľmi dôležitý. Dobré transatlantické partnerstvo je už šesť desaťročí hlavným faktorom mieru, stability a prosperity v Európe, v Severnej Amerike a na celom svete. Nechcem, aby to bola iba minulosť, je to totiž tá najlepšia možná agenda aj pre 21. storočie. Vzťah s USA nám umožňuje spoločne dosiahnuť výsledky, aké by ani jeden z partnerov samostatne nevedel dosiahnuť. Počas prvej cesty do Mníchova povedal americký viceprezident Joe Biden, že Amerika potrebuje Európu a Európa potrebuje Ameriku. Myslím, že takého vyjadrenie plne chápeme. Ak sa dohodneme, môžeme stanoviť podmienky globálnej agendy. Ak sa nedohodneme, nebudeme vedieť presadiť žiadnu agendu. Takže vzťah s USA nám umožňuje spoločne dosiahnuť výsledky, ktoré samostatne dosiahnuť nedokážeme.

Americké prezidentské voľby v novembri minulého roka vyvolali v Európe nevídanú vlnu nadšenia, očakávania a záujmu. Európanom totiž na voľbe amerického prezidenta záleží. Prezident Obama už naznačil nový spôsob riešenia problémov, ktorým čelíme. Táto zmena a duch zmeny priťahuje mnohých obyvateľov

Európy. Očakávania sú na oboch stranách Atlantiku veľké a sú príležitosťou pre vzájomnú spoluprácu v čase, keď to najviac potrebujeme. Musíme s nimi však zaobchádzať opatrne, lebo sklamané nádeje by mohli náš vzťah poškodiť najviac. A čím sú nádeje väčšie, tým ťažšie ich možno uspokojiť.

Nová americká vláda začala pracovať energicky. Ako sme očakávali, veľká časť programu prezidenta Obamu sa sústreďuje na hospodársku a finančnú krízu. Povzbudzujúce boli prvé rozhodnutia o Guantáname, o ktorom sme tu hovorili pred niekoľkými týždňami, obnovený záväzok rokovať o otázke Blízkeho východu a zvolanie konferencie o Afganistane, ktorá sa bude konať 31. mája v Haagu. Všetky tieto iniciatívy predstavujú to, čo žiadali mnohí Európania.

Dialóg so Spojenými štátmi bol oživený. Z mojich kontaktov s novou americkou vládou vrátane stretnutí s viceprezidentom Joeom Bidenom a ministerkou zahraničných vecí Hillary Clintonovou tu v Bruseli je zrejmé, že Spojené štáty chcú s Európou a našimi partnermi hovoriť novým tónom. Víťam pragmatický prístup, ktorý je pre tieto nové kontakty charakteristický.

Zmena tónu síce je potrebná, ale táto zmena samotná neprináša konkrétne výsledky. Konštruktívna spolupráca je podmienená revíziou priorít našej politiky a prehodnotením spôsobu fungovania transatlantického partnerstva. Vaša správa je hodnotným príspevkom k tomuto procesu. Je to, samozrejme, proces, ktorý začal minulý rok na strane EÚ, keď ministri zahraničných vecí diskutovali o vzťahoch s USA na dvoch neformálnych stretnutiach v Avignone a v Marseille. Myslím, že istá vďaka patrí aj francúzskemu predsedníctvu, ktoré to iniciovalo, a Portugalsku, ktoré tiež zohralo istú úlohu. Tento proces bude treba v nasledujúcich mesiacoch rozvíjať. Vynikajúcu príležitosť predstavuje neformálne stretnutie hláv štátov a predsedov vlád s americkým prezidentom na budúci týždeň v Prahe. Vzťahy s USA sú bohaté a rôznorodé a obsahujú množstvo oblastí politiky. Nemôžem sa teraz venovať všetkým, ale rád by som spomenul tie, ktorými sa chceme zaoberať najmä počas blížiaceho sa stretnutia v Prahe.

Po prvé, energetická bezpečnosť a zmena klímy. O tieto prepojené témy sa zaujímajú mnohí Európania. Energetická bezpečnosť je zásadná priorita, ktorú treba riešiť komplexnou stratégiou pokrývajúcou energetickú účinnosť, podporu obnoviteľných zdrojov energie a diverzifikáciu dodávok energie, jej zdrojov a trás. Vo všetkých prípadoch, keď to je možné a potrebné, by EÚ a USA mali v týchto oblastiach spolupracovať a podporovať spoločnú agendu. Tento rok bude pre oblasť klímy rozhodujúci. Konferencia OSN o zmene klímy, ktorá sa bude konať v decembri v Kodani, je historickou príležitosťou na revíziu a rozšírenie uplatňovania záväzných medzinárodných cieľov boja proti zmene klímy.

EÚ vypracovala pred konferenciou ambiciózne záväzky v oblasti energetiky a zmeny klímy. Vyhlásenia a stretnutia prezidenta Obamu v súvislosti so zmenami klímy naznačujú dôležitú zmenu postoja, čaká nás však ešte množstvo intenzívnej práce. Podpora zo strany Spojených štátov je síce životne dôležitá, iba ona samotná však nie je dostatočná. Musíme zabezpečiť aj podporu zo strany pokročilých rozvojových krajín ako Čína.

Po druhé, hospodárska a finančná kríza. Súčasná závažná celosvetová kríza vyžaduje silnú strategickú reakciu na všetkých úrovniach a na celom svete. V tejto súvislosti majú zvláštnu zodpovednosť EÚ a USA, a to v oblasti opatrení, ktoré prijímajú doma, aj v oblasti medzinárodnej koordinácie. Musíme so Spojenými štátmi spolupracovať, aby sme vedeli zabezpečiť koordinovanú reakciu na súčasnú globálnu krízu a finančné problémy. Musíme spolupracovať, aby sme vedeli zareagovať vo veci dohľadu nad finančnými systémami a vo veci reformy medzinárodných finančných inštitúcií. Musíme skoordinať naše politiky podpory rastu a zamestnanosti. Musíme zabezpečiť, aby spôsoby riešenia, ktoré zvolíme, boli kompatibilné a nemali za následok deformáciu konkurencie na transatlantickom trhu. Mnohé z uvedených činností sa budú odohrávať v skupinách ako G8 a G20, najmä na samite skupiny G20 v Londýne, na ktorom sa začne návšteva prezidenta Obamu v Európe. Je však jasné, že tento transatlantický vzťah bude pre tvorbu širšej globálnej agendy kľúčový.

Po tretie, Afganistan je zásadnou záležitosťou pre Európu aj pre USA. Je to náš spoločný problém, keďže v tejto oblasti majú korene teroristické útoky v USA aj v Európe. Všetkých vedúcich politických predstaviteľov Európy čaká dôležitá a neľahká úloha vysvetliť občanom, že ich bezpečnosť treba ochraňovať v Kábule. Afganistan bol aj hlavnou témou neformálneho stretnutia európskej trojky s viceprezidentom Bidenom dňa 10. marca v Bruseli. Viceprezident vyjadril nádej, že Afganistan zostane na čele agendy EÚ. Jasne povedal, že Spojené štáty nežiadajú iba našu podporu všeobecnej stratégie v Afganistane, ale aj záväzok, že podporu doplníme aj konkrétnymi zdrojmi. Keďže vieme, že bezpečnosť afganských občanov je hlavnou prioritou, podnikli sme kroky na rozšírenie našej policajnej misie v krajine. Okrem civilnej misie EUPOL je potrebná aj vojenská polícia, tzv. žandári, o ktorých hovoríme. V tejto súvislosti je vyslanie žandárskych školiteľov priamo do oblasti ako príspevok EÚ k misii NATO možnosťou, o ktorej predsedníctvo rokuje s čerstvo vymenovaným osobitným vyslancom pre oblasť Pakistanu a Afganistanu medzi členskými štátmi EÚ. Stretol

som sa napríklad s pánom Pierrom Lelloucheom z Francúzska a diskutujeme o veci aj s pánom Dickom Holbrookom. Musíme zabezpečiť podmienky na úspešný priebeh prezidentských volieb v Afganistane a musíme myslieť aj na regionálne hľadisko, najmä poskytovaním ďalšej pomoci v oblasti rozvoja udržateľnej občianskej vlády v Pakistane. Táto regionálna oblasť je teda veľmi dôležitá a zaoberáme sa ňou súčasne s národnou a globálnou oblasťou.

Po štvrté, riziko šírenia zbraní hromadného ničenia bude vyžadovať multilaterálnu reakciu. EÚ a USA vyjadrili rastúce obavy z jadrových aktivít najmä Iránu a nedodržiavania medzinárodných záväzkov Iránu v tejto oblasti. EÚ a USA musia spoločne zabezpečiť, aby bol vývoj jadrových technológií obmedzený na legitímne občianske účely. Najlepším spôsobom, ako to dosiahnuť, je zaviesť silné, medzinárodné záväzné pravidlá podporené spoľahlivými overovacími mechanizmami. EÚ a USA sú zároveň pripravené rokovať s Iránom o konštruktívnych spôsoboch riešenia tohto problému a iných problémov v regióne.

Ďalším problémom, pred ktorým stojíme, je otázka spôsobu spolupráce na posilnení praktického uplatnenia multilateralizmu založeného na pravidlách a našich spoločných hodnotách. V tejto oblasti môžeme spoločne veľa dosiahnuť. Súhlasím s myšlienkou prezidenta Obamu, ktorú podporili ministerka Clintonová aj viceprezident Biden, že každá voľba medzi bezpečnosťou a ideálmi je nesprávna. V tejto súvislosti vítam zámer prezidenta Obamu zatvoriť väzenské zariadenie v Guantáname.

Vítame aj včasnú snahu prezidenta Obamu o riešenie arabsko-izraelského konfliktu a vymenovanie pána Georgea Mitchella za osobitného vyslanca pre túto oblasť. Trvalý mier, ktorý by splnil predstavy Izraelčanov aj Palestínčanov, je pre obyvateľov oblasti mimoriadne dôležitý a je naďalej prioritným cieľom EÚ aj USA. Mierová dohoda by mohla priniesť aj ďalšie výhody, v neposlednom rade aj väčšie porozumenie medzi Západom a širším islamským svetom.

So záujmom som si prečítal všetky odporúčania vo vašej správe týkajúce sa inštitucionálnej štruktúry vzťahu s USA. Úplne súhlasím s tým, že inštitucionálne väzby medzi EÚ a Spojenými štátmi by mali odzrkadľovať dôležitosť nášho vzťahu. Iniciatívy českého predsedníctva slúžia na zdôraznenie tohto bodu. So Spojenými štátmi a ich novou vládou sme začali rokovať na všetkých úrovniach hneď po voľbách. O desať dní privíta predsedníctvo prezidenta Obamu na pražskom neformálnom samite s hlavami štátov a predsedami vlád EÚ. Ako som už povedal, tento samit nám poskytne príležitosť zhodnotiť množstvo oblastí transatlantického vzťahu a potvrdiť náš záujem o spoluprácu. Tieto rozhovory budú pokračovať napríklad v podobe pravidelných neformálnych stretnutí ministrov zahraničných vecí EÚ a USA. Myslím si tiež, že častejšie a užšie kontakty Európskeho parlamentu a amerického Kongresu prinesú ovocie.

Som vďačný tomuto Parlamentu za trvajúcu podporu rozvoja transatlantického vzťahu a najmä za podporu vašej správy. Tento rok nám poskytuje možnosť rozvoja vzťahu. České predsedníctvo a Rada vždy pripisovali transatlantickému partnerstvu strategický význam pre Európu ako celok.

Môžem vás ubezpečiť, že české predsedníctvo je odhodlané zabezpečiť, aby transatlantické partnerstvo bolo aj naďalej na čele našej širšej zahraničnej stratégie a zohrávalo rozhodujúcu úlohu pri riešení mnohých kríz a problémov, ktorým v súčasnosti čelíme.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážení páni predsedajúci, nástup novej vlády prezidenta Obamu priniesol vzťahom EÚ a USA pozitívnu zmenu. Všetci v Komisii intenzívne pracujeme, aby sme k našej spoločnej oživej agende prispeli spravodlivým dielom. Aj preto oceňujem túto rozpravu, ktorá prichádza v správny čas. Som rada, že sa zdá, že Parlament a Komisia majú na mnohé priority rovnaký názor.

Tešíme sa na časté kontakty EÚ a Spojených štátov. Moje úvodné poznámky sa budú týkať vecí, ktoré treba podľa nás urobiť okamžite, ale na začiatku by som rada zdôraznila dva body v súvislosti s inštitucionálnymi štruktúrami EÚ a USA. Po prvé si myslím, že užšie vzťahy zákonodarcov EÚ a USA sú pre úspešné transatlantické partnerstvo rozhodujúce. Po druhé sa budem venovať odporúčaniam správy týkajúcim sa úplnej revízie Novej transatlantickej agendy z roku 1995.

Rovnako ako mnohí iní som sa už aj ja pri rôznych príležitostiach stretla s ministerkou zahraničných vecí pani Clintonovou a rozprávala som sa s viceprezidentom pánom Bidenom pri jeho nedávnej návšteve Bruselu. Jedno je isté: táto americká vláda bude pri riešení globálnych a regionálnych problémov hľadať spoľahlivých partnerov a Európu považuje za spoľahlivého partnera. Túto príležitosť musíme využiť.

Zároveň však bude od nás očakávať konkrétny prínos k rokovaniam, okrem iného aj v zložitých otázkach ako Afganistan a Guantánamo. Preto musíme zaujať jasný postoj založený na vlastných spoločných záujmoch a hovoriť jedným hlasom. Poviem to jasne: toto dôležité transatlantické priateľstvo nie je jednosmerné. Európa aj Európska únia musia prispieť svojím dielom.

Silná EÚ je preto dôležitým partnerom Spojených štátov v oblasti riešenia globálnych problémov. Myslím si, že na začiatku by sme sa mali sústrediť na obmedzené množstvo priorít.

Všetky naše činnosti sa budú odohrávať na pozadí mimoriadne zložitého stavu svetového hospodárstva. Základným cieľom je širšia spolupráca Európskej únie, Spojených štátov a ostatných hlavných aktérov na makroekonomickej stratégii a reforme regulácie finančného sektora. Musíme sa lepšie zladíť v záujme podpory obnovy dopytu a zamestnanosti a musíme zabezpečiť, aby sa naše stratégie dopĺňali a nie aby deformovali obchod. Musíme odolať protekcionistickým snahám na oboch stranách Atlantiku. Európska únia a Spojené štáty by mali úzko spolupracovať s cieľom presadiť výsledok samitu skupiny G20, ktorý sa bude konať budúci týždeň, vrátane rozvoja kompatibilných prístupov k reforme regulácie finančného sektora. Posledné zasadnutie Európskej rady v Bruseli v tomto smere veľmi pokročilo.

Musíme tiež dohliadať na transatlantické hospodárstvo, ktoré predstavuje polovicu svetového HDP a objemu obchodu. Vaša správa veľmi správne kladie veľký dôraz na túto vec. Mali by sme podporiť Transatlantickú hospodársku radu (TEC) s cieľom zvýšiť jej účinnosť pri odstraňovaní regulačných bariér a podpore rastu a zároveň zväčšiť jej strategický rozmer v budúcnosti. TEC, ako túto radu skrátené nazývame, by mala byť schopná diskutovať napríklad aj o tom, ako sa v národných plánoch obnovy vyhnúť snahe získať výhody pre seba na úkor druhých.

K zmene klímy: po prvýkrát za posledných desať rokov sa stratégie EÚ a Spojených štátov začínajú k sebe približovať. Mali by sme sa sústrediť na dosiahnutie dohody na decembrovej konferencii v Kodani. Náš spoločný postup musí byť príkladom, aby sme dosiahli multilaterálnu dohodu s Čínou a Indiou a vytvorili integrovaný trh s uhlíkom ako súčasť budúceho globálneho trhu. Spolu s USA musíme podporovať myšlienku, že účinné technológie a „ekologické pracovné miesta“ môžu zohrávať svoju úlohu v obnove hospodárstva. Prezident Obama tento bod už veľmi správne vyzdvihol. Znamená to tiež, ako sa vyjadril aj predseda Komisie, že musíme zabezpečiť užšiu spoluprácu v oblasti programov pre výskum energetiky a zintenzívniť náš dialóg o energetickej bezpečnosti.

K zahraničnej pomoci a rozvojovej politike: prezident Obama aj ministerka zahraničných vecí Clintonová zdôraznili ich význam ako súčasti plnohodnotnej zahraničnej politiky. Toto nahráva výhode EÚ ako najväčšieho darcu pomoci na svete. Mali by sme sa snažiť o obnovenie záväzkov USA v oblasti rozvojových cieľov tisícročia a otvorenie rokovaní medzi EÚ a USA o rozvojovej spolupráci, stredobodom ktorých by boli témy ako účinnosť pomoci a koherentnosť politík.

Na čele programu prezidenta Obamu sa síce nachádza hospodárstvo, Spojené štáty sa však poponáhľali aj s revíziou hlavných záležitostí v oblasti zahraničnej politiky.

K Afganistanu a Pakistanu: nová americká vláda súhlasí s tým, že je potrebná komplexnejšia politika v záujme pokroku v oblasti občianskej paralelne s pokrokom v oblasti vojenskej. Nový dôraz Spojených štátov na budovanie občianskych kapacít a regionálny prístup sústredený na Pakistan sa približuje k dlhodobej politike EÚ. Úsilie Komisie v Afganistane obsahuje podporu školení policajných zložiek, reformu súdnictva a podporu alternatívnych spôsobov zabezpečenia živobytia na vidieku, napríklad bojom proti pestovaniu rastlín na výrobu drog. Zo strany Spojených štátov vrátane samotného viceprezidenta Joea Bidena som dostala jasné signály podpory našej aktívnej práce na príprave možnej pozorovateľskej misie EÚ v Afganistane pod podmienkou splnenia bezpečnostných kritérií. Momentálne aktívne zisťujem, či môžeme získať dodatočné financovanie vo všetkých uvedených oblastiach. Pred pár dňami som o tom diskutovala s Richardom Holbrookom, osobitným vyslancom pre oblasť Afganistanu a Pakistanu. Tešíme sa na regionálnu konferenciu v Haagu a na konferenciu o Pakistane, ktorá sa bude konať v Tokiu.

Aj v oblasti Blízkeho východu od začiatku žiadame väčšiu angažovanosť Spojených štátov. Prítomnosť ministerky Clintonovej na konferencii v Šarm Al-Šajchu a jej aktívna účasť počas prvého kvarteta nás veľmi povzbudili. Mali by sme diskutovať o tom, ako čo najlepšie zapojiť novú izraelskú vládu a dúfame, že aj palestínsku vládu národnej jednoty, v záujme vytvorenia riešenia dvoch štátov. Sme radi, že vláda prezidenta Obamu chce rokovať aj s ostatnými krajinami v regióne vrátane Sýrie. So Spojenými štátmi by sme mali spolupracovať aj pri rokovaní vo veci Iránu, ako už bolo povedané, ako súčasť zabránenia rozširovania jadrových zbraní v regióne, a zintenzívniť našu prácu v oblasti stimulov aj sankcií.

EÚ zohráva dôležitú úlohu aj u východných susedov. So Spojenými štátmi budeme udržiavať tesné vzťahy pri práci na podpore demokratických a trhovo orientovaných reforiem v regióne aj prostredníctvom Východného partnerstva, ktorého cieľom je politické pridruženie a hospodárska integrácia so šiestimi východnými susedmi EÚ.

Viac než doteraz budeme so Spojenými štátmi hovoriť o spôsobe rokovania so strategickými partnermi ako Rusko, Čína a Latinská Amerika. Teraz chcem čo najskôr zabezpečiť, aby stretnutie EÚ s prezidentom Obamom, ktoré sa bude konať dňa 5. apríla v Prahe, skutočne posunulo náš vzťah vpred a bolo sústredené na konkrétne výsledky. Vytvorí sa tak podmienky na úspešný samit EÚ a USA vo Washingtone, ktorý sa pravdepodobne bude konať v júni.

Jún bude aj mesiacom, v ktorom sa bude pripravovať obnovená transatlantická agenda a udržateľný program praktickej spolupráce EÚ a USA.

Albert Deß, spravodajca Výboru pre medzinárodný obchod požiadaneho o stanovisko. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, dámy a páni, rád by som začal poďakovaním spravodajcovi pánovi Millánovi Monovi za predloženie výbornej správy, ktorá obsahuje všetky body dôležité pre spravodlivé transatlantické vzťahy. Tento návrh uznesenia o stave transatlantických vzťahov po voľbách v USA ukazuje, aké dôležité sú tieto vzťahy.

Podľa údajov Komisie závisí od transatlantických hospodárskych a investičných vzťahov takmer 14 miliónov pracovných miest v Európskej únii a v Spojených štátoch. Dúfam, že nový prezident Spojených štátov bude týmto vzťahom pripisovať veľkú dôležitosť, ako povedal vo svojom predvolebnom prejave v júli 2008 v Berlíne. Vtedy povedal, že Amerika nemá lepšieho partnera než Európu.

Všimli sme si, že v návrhu uznesenia sa uvádza, že toto partnerstvo je najdôležitejším strategickým partnerstvom aj pre Európu. Toto partnerstvo je najmä v čase súčasnej celosvetovej hospodárskej a finančnej krízy predpokladom riešenia globálnych problémov. Predpokladom fungujúceho transatlantického partnerstva však je, aby Američania uznali oprávnené záujmy Európy v oblasti transatlantického obchodu.

Európska únia má mimoriadne prísne normy napríklad v oblasti ochrany spotrebiteľov, životných podmienok zvierat a ochrany životného prostredia. Chceme, aby tieto normy spĺňali aj výrobky, ktoré do Európy dodávajú Spojené štáty. Dúfam, že nový prezident a jeho vláda sa budú snažiť zaviesť tieto normy aj v Spojených štátoch. Potom s tým už nebudeme mať problém.

Som presvedčený, že tento návrh uznesenia bude zajtra prijatý, lebo podľa mňa obsahuje všetko potrebné pre dobré vzťahy.

José Manuel García-Margallo y Marfil, spravodajca Výboru pre hospodárske a menové veci požiadaneho o stanovisko. – (ES) Vážený pán predsedajúci, chcel by som najprv poďakovať pánovi spravodajcovi za jeho prácu na tejto komplexnej, svedomito vypracovanej a v mimoriadne vhodnom čase pripravenej správe, ktorú dnes predložil Parlamentu.

Pán úradujúci predseda Rady a pani komisárka spomenuli naše najbližšie schôdzky, počínajúc stretnutím v Londýne, po ktorom nasleduje stretnutie v Prahe, na ktorých Európska únia a Spojené štáty vstúpia do nového vzťahu nasledujúceho po zvolení pána Baracka Obamu za prezidenta USA.

Chcel by som sa sústrediť na dobre vypracovanú správu Výboru pre hospodárske a menové veci, ktorá bola jednohlasne prijatá a ktorá sleduje nasledujúce ciele.

Prvým cieľom je zotavenie sa z krízy. Buď sa zotavíme spoločne, alebo sa nezotavíme vôbec. V súčasnosti sme svedkami poskytovania najväčších fiškálnych balíkov, aké naša generácia zažila od krízy v roku 1929. Ich účinok bude väčší a daňové zaťaženie občanov menšie, ak sa nám podarí zosúladiť naše úsilie.

Druhým cieľom je reforma inštitucionálnych finančných štruktúr, čo sa nám zatiaľ počas tejto krízy nepodarilo, a obnovenie transparentnosti výrobkov, subjektov a trhov. Buď budeme postupovať spoločne, alebo sa nám to nepodarí. Ako nám pani komisárka pripomenula, spolu tvoríme najväčší hospodársky blok na svete, a ako povedal pán spravodajca, máme spoločné hodnoty, ktoré nám umožňujú obnovenie vzájomných priateľských vzťahov.

Tretím cieľom je integrácia finančných trhov s cieľom odolať konkurencii rozvíjajúcich sa trhov. Preto je dôležité zblíženie regulačných trhov, aby bolo možné uplatniť v praxi zásadu vzájomného uznávania a lepšieho dohľadu zo strany úradov na oboch stranách Atlantiku.

Štvrtý cieľ už spomenula pani komisárka a vyjadrila ho lepšie než ja: spoločne musíme odolať pokušeniu protekcionizmu a bolo by dobré prijať spoločné stanovisko v rámci rokovaní v Dauhe.

Posledný, ale nemenej dôležitý bod je, pani komisárka, že spoločne musíme vyriešiť globálnu nerovnováhu, ktorá z veľkej časti zapríčinila súčasnú krízu.

Musíme vytvoriť nový medzinárodný menový systém a bola by hanba, ak by náš hlas v globálnej diskusii zanikol iba preto, že nebudeme vedieť dosiahnuť dohodu s naším hlavným spojencom.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, v mene skupiny PPE-DE. – (ES) Vážený pán predsedajúci, partnerstvo Spojených štátov a Európskej únie sa zakladá na hodnotách a obrovskom hospodárskom potenciáli.

HDP EÚ a USA dosahuje 23 miliárd EUR, čo predstavuje 60 % celosvetového HDP. Objem obchodu EÚ a USA predstavuje 60 % objemu celosvetového obchodu a tieto dva regióny dokázali zmobilizovať 75 % čistých celosvetových investícií.

Táto dôkladná a vyvážená správa, ktorú nám predložil pán spravodajca Millán Mon, prichádza v pravý čas, ako povedal, v čase, keď nedávno zvolený prezident USA prichádza na prvú návštevu Európy, počas ktorej sa zúčastní stretnutia skupiny G20, osláv 60. výročia založenia NATO a mimoriadneho samitu Európskej únie a Spojených štátov.

Európska únia a Spojené štáty musia byť schopné konať tak, aby upevnili svoje vedúce postavenie, ktorého tri aspekty je podľa mňa potrebné obnoviť.

Po prvé by sme mali zabezpečiť zásady a hodnoty posilňujúce túto transatlantickú alianciu.

Po druhé potrebujeme väčšie ambície v transatlantickom dialógu vo vzťahu k témam, ktoré spomenuli pán spravodajca aj pani komisárka: Irán, Irak, Blízky východ, Afganistan a pod.

Po tretie by sme sa mali pokúsiť otvoriť nový dialóg o strategických aspektoch týkajúcich sa globálnych tém ako boj proti chudobe, potravinová a energetická bezpečnosť, boj proti zmene klímy a pod.

Vážený pán predsedajúci, je jasné, že Európa, ktorú chceme ustanoviť ako „mocnosť“, sa nebude môcť opierať o Spojené štáty, ale bude existovať po ich boku, a že budú partnermi s rovnakým pohľadom na svet a s čiastočne rovnakými hodnotami, partneri, ktorí sa navzájom rešpektujú.

Vážený pán predsedajúci, to neznamena, že by Európska únia mala vypísať bianko šek – keď je to potrebné, musí obhajovať svoj postoj, napríklad v otázke trestu smrti, Medzinárodného trestného súdu, Kjótskeho protokolu, Guantánama a zákonov s extrateritoriálnym účinkom, a USA budú musieť rešpektovať Európsku úniu ako faktor stability a rovnováhy vo svete.

Vážený pán predsedajúci, záverom chcem povedať, že nová ministerka zahraničných vecí Hillary Clintonová to veľmi dobre vyjadrila vo Výbore pre zahraničné veci Senátu, keď povedala: „Amerika nemôže vyriešiť najpálčivejšie problémy sama a svet ich nedokáže vyriešiť bez Ameriky“.

Adrian Severin, v mene skupiny PSE. – Vážený pán predsedajúci, Spojené štáty americké potrebujú silné Spojené štáty európske. Európska únia potrebuje silnú Americkú úniu. Spojené štáty americké a Európska únia môžu byť spoločne zárukou bezpečnosti a stability vo svete a môžu ponúknuť model globálneho poriadku.

Táto správa nie je iba o podpore transatlantických vzťahov, ale aj o ich vyvážení. Medzi dvoma stranami Atlantiku sú asymetrie, ktoré negatívne vplyvajú na transatlantickú spoluprácu. Preto je posilnenie politickej dimenzie Európskej únie nevyhnutné pre budúcu spoluprácu so Spojenými štátmi. Umožní totiž lepšie rozloženie záťaže pri dodržiavaní medzinárodných záväzkov oboch strán.

Medzi týmito dvoma objektívnymi strategickými partnermi sú potrebné hlbšie vzťahy s lepšou štruktúrou a ich inštitucionalizácia. Správa, ktorá je predmetom dnešnej rozpravy, odporúča posilnené strategické partnerstvo a proces, ktorý k nemu vedie. V tomto zmysle by sme sa mali snažiť o vytvorenie skutočného konfederálneho transatlantického telesa Európskej únie a Spojených štátov.

Upevnenie transatlantického strategického partnerstva by malo zároveň ponúknuť novú príležitosť pokročiť v spolupráci s Ruskom, tretím významným hráčom severnej hemisféry. Vzťahy Spojených štátov a Európskej únie by sa nemali považovať za transatlantické spojenie proti Rusku, ale za východiskový bod pri vytváraní modelu trojstrannej spolupráce s cieľom udržať bezpečnosť a stabilitu vo svete.

Na záver by som chcel povedať, že našou prioritou nie je vyjadriť očakávania spôsobom, ktorým budeme klamať sami seba, ale stavať na realistických predpokladoch prínosu Európskej únie a Spojených štátov a súčasne tento prínos zvyšovať. V tejto súvislosti podporujeme odporúčanie správy. Dovoľte mi prosím súkromnú poznámku. Chcel by som pánovi Millánovi Monovi poďakovať za výbornú a milú spoluprácu, ktorú nám poskytol v záujme vypracovania týchto odporúčaní.

Sarah Ludford, *v mene skupiny ALDE*. – Vážený pán predsedajúci, chcela by som hovoriť o veciach týkajúcich sa spravodlivosti a bezpečnosti spomenutých v správe. Nie je to tým, že by som sa nezaujímal o hospodárske záležitosti, ale mám iba tri minúty.

Transatlantická spolupráca je zjavne potrebná v záujme boja proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti, ktorý však musí prebiehať pri plnom dodržiavaní vnútroštátnych aj medzinárodných zásad právneho štátu a pri dodržiavaní základných práv. Spoločný prístup k informáciám vyžaduje pevný a záväzný právny rámec na ochranu údajov.

Najlepším prejavom zmeny prístupu USA je zámer prezidenta Obamu zatvoriť väzenské zariadenie v zálive Guantánamo. Tento krok veľmi vítame a Parlament vyzval členské štáty, aby kladne reagovali na formálnu žiadosť USA o presídlenie 60 málo rizikových alebo nerizikových bývalých väzňov, proti ktorým nebude vznesená obžaloba. Žiadosť bola oficiálne doručená minulý týždeň pri príležitosti návštevy podpredsedu Barrota a ministra Langeru a dúfam, že čoskoro uvidíme výsledok. Vyrozumela som, že pomáha aj vôľa Američanov, ktorí sú teraz sami ochotní presídlieť určitý počet väzňov vrátane 17 Ugurov.

Bolo by dobré, keby prezident Obama prekonal svoje januárové nariadenia a ohlásil zatvorenie všetkých väzenských zariadení CIA a ukončenie mimoriadneho vydávania osôb. Úplné odhalenie všetkých udalostí za posledných sedem a pol roka včítane hanebného využívania outsourcingu mučenia je potrebné na zabezpečenie toho, aby sa takéto udalosti už neopakovali, a už vôbec nie na základe tajných dohôd s Európou.

V správe bol prijatý jeden pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý som predložila a ktorý naliehavo žiada vládu USA, aby ratifikovala Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu a pristúpila k nemu. Toto by jednoznačne posilnilo tento súd. Aj zrušenie trestu smrti v Spojených štátoch by potvrdilo pozíciu celosvetového vodcu.

Urýchlený vstup dohôd EÚ a USA o vydávaní osôb a právnej pomoci do platnosti by zlepšil spoluprácu v oblasti trestného práva a odstránil neprehľadnú sféru, ktorá umožňovala lety s mimoriadne vydanými osobami. Takúto spoluprácu však možno podporovať iba vtedy, keď zaručuje spravodlivé zaobchádzanie. Jednému občanovi z môjho volebného obvodu hrozí vydanie a desiatky rokov vo väzení s najvyšším stupňom strázenia, pretože vnikol do počítača Pentagonu. Je alarmujúce, že sa mu to podarilo, on však nie je terorista, ale počítačový maniak, ktorý navyše trpí Aspergerovým syndrómom. Spojené štáty by mali zrušiť žiadosť o jeho vydanie a dovoliť jeho stíhanie, ak ho vôbec treba stíhať, v Spojenom kráľovstve.

Na záver by som chcela spomenúť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy skupiny ALDE o internetových hazardných hrách. Treba nájsť rýchle riešenie tohto sporu vrátane zákazov a stíhania zo strany Spojených štátov, ktoré sa ilegálnym selektívnym stíhaním dotýka iba európskych prevádzkovateľov internetových hazardných hier. Spojené štáty síce pred WTO vyhlasujú, že sú u nich všetky internetové hazardné hry zakázané, ale nie je to pravda. Internetové stávky na konské dostihy a aj oficiálne štátne lotérie sa tolerujú a stíhajú sa iba zahraniční poskytovatelia.

Nemám mimoriadnu záľubu v internetových hazardných hrách, práve naopak, ale diskriminačný prístup a otvorené porušovanie pravidiel WTO nemá v zdravom transatlantickom vzťahu žiadne miesto. Len tak mimochodom, platí to aj pre víza, takže dúfam, že sa onedlho dočkáme zrušenia vízovej povinnosti pre všetkých občanov EÚ.

Konrad Szymański, *v mene skupiny UEN*. – (PL) Vážený pán predsedajúci, žiaden závažný medzinárodný problém by sme pravdepodobne nevedeli vyriešiť sami. Nehovorím pritom o Iráne, Iraku alebo Afganistane. Medzinárodný terorizmus otriasa základnými zásadami medzinárodného poriadku. Bude potrebné reformovať Ženevský dohovor s cieľom umožniť lepšiu reakciu na hrozby, ktoré sa nespájajú s konkrétnym štátom.

Napriek optimistickým vyhláseniam je budúcnosť NATO v súčasnosti neistá. Ak má Aliancia naďalej zabezpečovať našu bezpečnosť, musia európske štáty oživiť svoje politické a vojenské záväzky. Naša spolupráca by však mala byť pragmatická, mali by sme uznať, že Amerika predstavuje iný, zato však rovnako platný model demokracie, a rady o medzinárodnom práve, Medzinárodnom trestnom súde či treste smrti dávať iba striedmo.

Joost Lagendijk, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (NL) Vážený pán predsedajúci, sme na začiatku nových vzťahov Európskej únie a Spojených štátov. Všetci vieme, ako sa naše vzťahy počas ôsmich rokov vlády prezidenta Georgea W. Busha v Bielom dome poškodili. Preto sa mnohí Európania potešili zvoleniu pána Baracka Obamu a jeho prísľubu, že bude k množstvu oblastí pristupovať úplne odlišným spôsobom. Všetky tieto oblasti sa spomínajú v správe pána Millána Mona. Ako príklady možno uviesť spoločný prístup k zmene

klímy a k hospodárskej a finančnej kríze. Príkladov je viac, napríklad potreba plnenia novej stratégie v Afganistane a Pakistane a zatvorenie väzenského zariadenia v zálive Guantánamo. Práve Guantánamo je jedným z faktorov, ktoré najviac poškodili morálnu autoritu Spojených štátov vo svete. K ďalším patria mučenie a vydávanie osôb. Prezident Obama plánuje ukončiť takéto praktiky a moja skupina to vrelo uvítala.

Ešte je jedno rozhodnutie, ktoré možno nie je až také očividné, ale ktoré je podľa mňa tiež hanebné a musí byť zrušené čo najskôr. Mám na mysli rozhodnutie Spojených štátov nespolupracovať s Medzinárodným trestným súdom v Haagu. Americký Kongres sa dokonca mesiac po vytvorení Medzinárodného trestného súdu v júli 2002 pomstil schválením zákona o ochrane príslušníkov americkej armády.

Čo presne sa v zákone uvádza? Zákon zakazuje americkým inštitúciám a občanom, aby spolupracovali s Medzinárodným trestným súdom a aby mu poskytovali informácie. Zaväzuje Američanov k získaniu medzinárodnej záruky imunity pred vstupom do operácií Organizácie Spojených národov, čiže znemožňuje ich trestné stíhanie. Umožňuje trestanie krajín za spoluprácu s Medzinárodným trestným súdom a USA ich skutočne aj trestajú. Najviac rozruchu v mojej krajine, Holandsku, spôsobila časť zákona, ktorá poskytuje prezidentovi Spojených štátov všetky potrebné prostriedky – možnosť využiť všetky potrebné prostriedky – na vybavenie prepustenia akéhokoľvek občana Spojených štátov zadržovaného Medzinárodným trestným súdom. Z tohto dôvodu je uvedený zákon v Holandsku známy ako „Zákon o invázii do Haagu“.

Mohli by sme o tom rozprávať množstvo vtipov a aj sme si ich hovorili, a nie neprávom. Mohlo by to však viesť k podceneniu problému. Tento zákon bol mimoriadne antagonistickou a veľmi príznačnou reakciou prezidenta Busha na vytvorenie Medzinárodného trestného súdu. Teraz potrebujeme rovnako príznačnú, a dúfam, že aj veľmi priateľskú, reakciu prezidenta Obamu. Naliehavo ho žiadam o zrušenie tohto zákona a o spoluprácu s Medzinárodným trestným súdom a vyzývam Komisiu a Radu, aby ho na túto vec upozornili na stretnutí, ktoré sa bude konať budúci týždeň.

Jiří Maštálka, v mene skupiny GUE/NGL. – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, s veľkým záujmom som sa zoznámil s prerokovávanou správou a musím úprimne povedať, že vo mne vyvolala určité rozpaky. Správa je členená do 61 bodov, je vyčerpávajúca, ale, povedal by som, veľmi neprehľadná. Úplne sa v nej strácajú alebo dokonca chýbajú otázky, ktoré najviac hýbu európskou a českou verejnosťou. Chýba mi jednoznačné stanovisko k súčasnej globálnej hospodárskej kríze a postupu Európskej únie a Spojených štátov. Chýba mi postoj k vojne, ktorú veľmi neúspešne vedú niektoré štáty Európskej únie po boku Spojených štátov v Afganistane. Tento postoj je v správe nezodpovedne opatrný. Čo znamená výzva „predložiť novú strategickú koncepciu“? Alebo tvrdiť, že „vítame nomináciu Richarda Holbrooka ako jediného osobitného vyslanca pre oblasť Pakistanu a Afganistanu“ je v správe tohto typu veľmi nevhodné a je to obyčajný prejav vzájomnej podpory skupinky politikov, ktorí sa podieľali na rozhodnutí o bombardovaní Juhoslávie pred 10 rokmi. A jasné stanovisko k plánovanej výstavbe prvkov Národnej protiraketovej obrany Spojených štátov v strednej Európe, ktorá sa, mimochodom, stala jablkom sváru v medzinárodných vzťahoch a štartuje program zbrojenia v kozme, tu úplne chýba.

Aj keď je v správe zrejмый posun od politiky dvojakeho metra vo vzťahu k východnej Európe a väčší dôraz na medzinárodné právo, celkovo správa vyzerá ako obhajovací spis vysokého predstaviteľa Európskej únie Javieru Solanu. Všetko sa robilo dobre, zásadné zmeny nie sú potrebné. Materiál obsahuje výzvy a návrh na vytvorenie dvoch nových spoločných orgánov EU – USA. Domnievam sa, že nabudúce by sa nemali plénu Európskeho parlamentu predkladať takéto literárne výtvary. Namiesto toho potrebujeme uznesenie, ako postupovať v zásadných otázkach, ktoré dnes hýbu svetom.

Bastiaan Belder, v mene skupiny IND/DEM. – (NL) Vážený pán predsedajúci, rovnako ako vy cítim atmosféru, ktorou je preniknutá správa pána Millána Mona v otázke zásadného významu dobrých transatlantických vzťahov pre Európsku úniu. Oprávnené sa odvoláva na skutočne spoločné politické a sociálne hodnoty.

Zároveň s touto pochvalou mám aj určité kritické pripomienky. Považujem za hanebné, že spravodajca iba mimochodom, v odseku 35, odporúča spoločný transatlantický prístup k Číne. Nie sú tam žiadne konkrétne návrhy, a to v tejto dobe celosvetovej krízy a blížiacej sa schôdzky G20 v Londýne, kde sa všetky pohľady budú upierať na finančné rezervy a moc Pekingu. Je pravdou, že v odseku 47 spravodajca zdôrazňuje spoločné transatlantické obchodné záujmy, ako je posilnenie práva duševného vlastníctva. Pán Millán Mon, a čo Čína ako spoločná oblasť obáv?

Moja druhá pripomienka sa týka zasadania do perspektívy multilateralizmu; myšlienky, ktorej sa v tomto Parlamente venujeme tak často. Iba Spojené štáty sú na základe svojej politickej vôle a vojenskej sily ochotné a schopné zabezpečiť celosvetovú stabilitu a bezpečnosť. Urobme si rýchle porovnanie s Európou. Úlohou Európy je jednoducho iba podporovať Washington, zodpovedne a spoľahlivo. Podľa mňa je to tá skutočná

transatlantická spolupráca, keďže Spojené štáty síce potrebujú Európu, ale musíme si uvedomiť, že Európa potrebuje Američanov oveľa viac než oni potrebujú nás. Prijmime túto skutočnosť.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Vážené dámy a páni, blahoželám kolegovi Millánovi Monovi k užitočnej a inšpiratívnej správe o stave transatlantických vzťahov. Vzhľadom na to, že na podrobnú analýzu tu nie je časový priestor, dovoľte aspoň niekoľko poznámok. Po prvé v texte uznesenia v bode B by sa nemalo tak jednoznačne uvádzať, že Lisabonská zmluva nadobudne platnosť. To totiž ešte nevieme. Po druhé v častiach, kde sa správne hovorí o potrebe reformovať medzinárodný finančný systém, Svetovú banku a Medzinárodný menový fond, chýba požiadavka reformovať a tvrdo kontrolovať ratingové agentúry. Tie totiž dávali bankám a poisťovniam najvyššie možné kladné ohodnotenia, tzv. Triple A, aj vo chvíľach, keď boli plné toxických aktív, de facto krachovali a ich vedenie si pritom vyplácalo miliardy. Po tretie v bode 24 sa hovorí o správe amerického výboru 16 spravodajských služieb o globálnych trendoch do roku 2025. Mimochodom, podobné analýzy vypracovali aj v Rusku a Číne. Správa ale neberie tieto analýzy dostatočne na vedomie. Čína si beztak zasluhuje väčšiu pozornosť. Upozorňujem, že podľa Financial Times z minulého týždňa sú najväčšie tri banky na svete, merané trhovou kapitalizáciou, práve čínske. HDP Číny dobieha HDP USA. Tomu by mala Európska únia prispôbiť svoje kroky. A po štvrté v bodoch 31 a 32 je rad správnych plánov voči Rusku. Hovorí sa o nutnosti konštruktívnej spolupráce, ale už v bode 33 sa Európska únia a Spojené štáty vyzývajú na vypracovanie spoločnej stratégie pre šesť krajín bývalého Sovietskeho zväzu, kde sa veľa hovorí rusky a žijú tam tiež Rusi. Dámy a páni, táto stratégia sa má podľa správy realizovať bez Ruskej federácie. Pokiaľ áno, obávam sa, že nejde o konštruktívnu spoluprácu, ale, bohužiaľ, o zárodok množstva konfliktov, a to dúfam nechceme.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, Európska únia a jej členské štáty a Spojené štáty americké sú silami slobody a demokracie. Vážia si tieto hodnoty viac než takmer ktorýkoľvek zo spoločenstva štátov na tejto planéte.

Spojené štáty počas posledných volieb opäť ukázali, že majú schopnosť obnovy a oživenia v tomto procese, založenom na hodnotách a demokracii. V tomto globálnom poriadku, ako opäť ukázala úverová kríza, je prvoradé, aby sme my, Európania, užšie spolupracovali s Američanmi a zladili svoje záujmy, pretože iba vtedy môžeme určovať normy a prehlbovať vzťahy medzi našimi štátmi.

Preto považujem správu pána Millána Mona za mimoriadne dôležitú v tejto kritickej situácii. Musíme sa snažiť presadiť Transatlantickú hospodársku radu a realizovať politiku, ktorá odstráni necolné obchodné prekážky, aby sme tak mohli zabezpečiť zladenie našich záujmov, vytvorenie transatlantického trhu a tým aj neustále prehlbovanie politických vzťahov.

Musíme si uvedomiť, že sa to podarí, iba ak sa do toho zapoja parlamenty, pretože väčšina nariadení sa dá primerane prijať iba prostredníctvom parlamentov, a že tento proces a návrhy v súvislosti s Transatlantickým dialógom zákonodarcov a transatlantickým zhromaždením majú zásadný význam.

Okrem toho rozhodujúci význam má fakt, že dnes pripravujeme dlhodobé stratégie, že sme v situácii, keď pripravujeme spoločné plány a že obe strany vedia, aké budú naše spoločné záujmy o 10 alebo 20 rokov, takže na nich môžeme založiť svoju praktickú politiku. Verím tiež, že toto poskytne českému predsedníctvu východiskový bod na zdôraznenie týchto faktov na schôdzke s Američanmi 5. apríla, aby sme mohli dosiahnuť pevnejšie prepojenie našich spoločných záujmov.

Ešte posledná poznámka: toto všetko bude fungovať, iba ak bude Európska únia silnejším a solídnejším partnerom, ak bude mať niečo ako Lisabonskú zmluvu a ak získa slobodu konania v zahraničnej politike. Preto by som tiež chcel požiadať, aby sme v tejto chvíli chránili naše záujmy a aby sme nezabúdali, že musíme podniknúť tieto kroky, aby sme mohli so Spojenými štátmi americkými uzavrieť skutočné partnerstvo na základe zhody.

Erika Mann (PSE). – Vážený pán predsedajúci, chcela by som povedať pár slov o našich hospodárskych vzťahoch. Rada by som poďakovala svojmu kolegovi pánovi Millánovi Monovi za jeho skvelú správu.

Musíme si pripomínať, čo vlastne chceme dosiahnuť. Mám na mysli to, že práve Európsky parlament, s oveľa neskoršou podporou Rady a Komisie, prišiel s myšlienkou vybudovania pevnejších hospodárskych vzťahov a vytvorenia transatlantického trhu. Po tejto myšlienke transatlantického trhu nasledovala Transatlantická hospodárska rada (TEC). Každá z týchto iniciatív môže prežiť, iba ak má silnú podporu z oboch strán. Nová vláda v Spojených štátoch neznamená automaticky, že budeme mať silnú podporu pre hospodársku radu, pretože čelíme obrovskej hospodárskej a finančnej kríze.

Preto naliehavo žiadam Komisiu a Radu, aby zabezpečili, že Transatlantická hospodárska rada dostane všetku potrebnú podporu, pretože to nie je automaticky zaručené.

Rada by som vám pripomenula tri otázky, ktoré sú veľmi dôležité a ktoré musíme nejako vyriešiť. Prvou je otázka obchodných sporov. Táto problematika je veľmi široká, ale ja by som sa chcela sústrediť na jednu dôležitú záležitosť, a to prípad Airbus – Boeing, ktorý bol predložený Svetovej obchodnej organizácii (WTO) a neustále sa odsúva. Naliehavo žiadam, aby sa našlo riešenie. Nie je to záležitosť pre TEC, ale musíme nájsť riešenie čo najskôr, inak budeme mať problémy v dôležitom odvetví.

Mojou druhou požiadavkou je, aby ste zabezpečili, že nakoniec budeme mať plán a že nám bude jasné, o akých okruhoch problémov má rokovať TEC. Žiadali sme o to už veľakrát. Viem, že Rada na tom pracuje, ale zatiaľ sme nijako významne nepokročili. Radi by sme čo najskôr mali na oboch stranách vypočutie o bezpečnosti kontajnerov. Dohodli sme sa o tom na našom poslednom stretnutí TEC, ale bude treba pokračovať.

Mojím posledným bodom je: zabezpečte, aby ste pri energeticky náročných odvetviach upozornili TEC na myšlienku spoločného stanovenia referenčných hodnôt. To je jediný spôsob, ako vyriešiť problémy energeticky náročných odvetví.

PREDSEDÁ: PÁN DOS SANTOS

podpredseda

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, na budúci týždeň pricestuje prezident Spojených štátov Barack Obama do Európy na svoju prvú zámorskú návštevu, aby ukázal svoju oddanosť transatlantickej aliancii a dialógu.

Svojím zvolením za prezidenta priniesol nádej a zmenu nielen Spojeným štátom, ale aj celému svetu a tiež Európe. Je nevyhnutné, aby EÚ vytvorila komunikačné siete na udržanie intenzívneho dialógu so Spojenými štátmi o mnohých otázkach, ako je konflikt na Blízkom východe, hospodárska kríza a zmena klímy. Tieto problémy sú globálne a preto o nich treba diskutovať v rámci medzinárodnej spolupráce Spojených štátov, Európskej únie, európskych štátov, Číny, Indie a všetkých štátov sveta.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, prezidentské voľby v Spojených štátoch priniesli novú éru v histórii vzťahov s touto krajinou a novú éru v krajine samotnej. Dúfam, že pre Spojené štáty to bude evolučná zmena a nie revolučná.

Som však plný obáv zo zvláštnych, silnejúcich vzťahov medzi Spojenými štátmi a Ruskom na úkor medzinárodných dohôd uzavretých s niektorými krajinami v Európe, ako sú Poľsko alebo Česká republika, napríklad o výstavbe protiraketového štítu, kde Spojené štáty ustupujú od predchádzajúcich záväzkov voči týmto krajinám. Spomeňme si aj na víza, ktoré Spojené štáty stále vyžadujú vo vzťahu k niektorým členským štátom. To by sa nemalo diať v transatlantických vzťahoch medzi EÚ a USA.

Posilňovanie transatlantickej spolupráce musí byť otázkou mimoriadneho významu v boji proti terorizmu, ktorý musí byť predovšetkým založený na rešpektovaní medzinárodného práva. Ako Barack Obama povedal: „Žiaden národ, akokoľvek veľký alebo silný, nemôže čeliť takýmto výzvam osamotene“. Pripomeňme si to aj v tomto Parlamente, keďže sa mi často zdá, že si myslíme, že Európska únia bude schopná čeliť tomuto globálnemu problému sama.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, náš kolega pán Millán Mon a aj pani komisárka a pán minister predložili možné riešenia, stratégie a ciele, ktoré by nás mali viesť v našej spolupráci s Amerikou. Rád by som sa vrátil k inej myšlienke a podelil sa s vami o ňu.

Myslím si, že volebné heslo Baracka Obamu „Potrebujeme zmenu“ sa týka aj nás, Európanov. Myslím na zmenu nášho prístupu k USA. Na jednej strane obdivujeme bohatstvo, hospodárstvo, vedu, film, hudbu a slobodu spoločnosti, ktorá je historicky mladá. Na druhej strane je tu nechut' a dokonca nepriateľstvo, najmä zo strany mnohých ľavicových poslancov, voči americkej politike, americkej religiozite a americkému kapitalizmu. Paradoxne je Rusko stále priateľom bez ohľadu na to, čo robí, vrátane najhorších útokov, ako sú napríklad vraždy novinárov. Amerika je pritom partner navlečený do odevu nepriateľa; nepriateľa, ktorý popravde pomohol oslobodiť Európu od nacistov a ktorý nebol povinný prinášať takéto obete, ale urobil to z vlastnej vôle. Je vnímaná ako nepriateľ, ktorý pomohol znovu vybudovať Európu, ale napriek tomu si nezaslúži postavenie stáleho koaličného partnera.

Preto hovorím o primeraných normách a hodnoteniach založených na zdravom rozume a nie iba na jedinej správnej a spravodlivej ideológii, ako keby to bola ozvena znejúca z Moskvy. Čo je v USA zlé a nesprávne, treba primerane posúdiť, ale čo je dobré a mohlo by nám to pomôcť dosiahnuť ciele EÚ, treba privítať. Spolupráca musí byť založená na realite a zároveň na stálej ochote riešiť problémy spoločne. Mnoho vyhlásení, potlesku, pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ako aj celých uznesení, ktoré za posledné štyri roky navrhla ľavica a ktorých som mal tú možnosť byť svedkom, bolo často sprevádzaných negatívnym, zovšeobecňujúcim prístupom, nie vždy založeným na faktoch. Dovoľte mi ešte poslednú vetu, pán predsedajúci. Barack Obama sa stal prezidentom iba na základe vôle národa; národa, s ktorým sa oplatí spolupracovať; národa, ktorý chráni hodnoty dôležité aj pre nás.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Vážené dámy a páni, Európa a Spojené štáty stoja pred celým radom globálnych problémov a globálnych úloh. Finančná a hospodárska kríza, problémy globálneho otepľovania, problémy terorizmu, šírenia jadrových zbraní, nevyriešené problémy a konflikty na Blízkom východe, v Iraku, v Afganistane a mnoho ďalších problémov. Európska únia ani Spojené štáty žiaden z týchto problémov nevyriešia bez spolupráce, ktorá je tu nutná. Strategická spolupráca, strategické partnerstvo tak, ako tu už o tom bola reč. Partnerstvo založené na spoločných hodnotách slobody, ľudských a občianskych práv, demokracie; hodnotách, ktoré sa za posledných 60 rokov osvedčili.

S príchodom novej administratívy v Spojených štátoch prichádza obrovská vôľa spolupracovať. Niekoľkí z nás mali pred niekoľkými týždňami možnosť navštíviť Washington, hovoriť nielen s námestníkmi na ministerstve zahraničných vecí, ale aj s našimi kolegami v Kongrese, v Senáte, v najrôznejších vedeckých inštitúciách. Je tu vôľa spolupracovať, robiť veci spoločne, riešiť veci spoločne. Takže aj ja by som sa chcel pripojiť k výzve, aby sme my tu, v Európskom parlamente, nadviazali oveľa užšiu a intenzívnejšiu spoluprácu s našimi americkými kolegami.

Strategická spolupráca Európy a Spojených štátov by sa ale nemala obracať proti tretím krajinám; proti našim partnerom, akými sú Rusko alebo Čína. Napríklad problémy odzbrojovania, kontroly jadrových zbraní nie je možné vyriešiť bez spolupráce s Ruskom. Preto ja napríklad vítam obnovenie rozhovorov o zmluve START, preto vítam diskusiu s našimi ruskými partnermi aj v otázkach americkej protiraketovej obrany v Európe. Toto všetko je dôležité. Na záver by som chcel popriať českému predsedníctvu úspech na nadchádzajúcom summite v Prahe a pánovi Millánovi Monovi poďakovať za túto správu.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pán Gordon Brown nedávno povedal v prejave v Spojených štátoch, vo Washingtone, ako prvý európsky líder, ktorý rečnil v tomto hlavnom meste, že nejestvuje v politickej pamäti doba, keď by Európa bola tak priaznivo naklonená Spojeným štátom. To je rozhodne pravda. V našej spoločnosti ako celku ešte nikdy nevládol taký kladný postoj k Amerike a k Američanom a zjavne ani medzi celými našimi politickými, kultúrnymi a spoločenskými elitami.

Mali by sme túto skutočnosť využiť. Toto je spoločný pocit, ktorý presahuje osobné sympatie voči novej vláde a ktorý sa spája so širokým spoločným programom, na ktorom môžeme pracovať a ktorý je tu a je dobre objasnený v správe, o ktorej máme zajtra hlasovať.

Je však tiež veľmi dôležité uvedomiť si fakt, že aj keď máme mnoho vecí spoločných, naše záujmy nie sú vždy totožné. Preto v určitých oblastiach, aj keď sme priatelia, ktorí sa teraz rozprávajú tvárou v tvár, pozerajúc si z očí do očí, schopní spolupracovať, sú určité oblasti, v ktorých budeme mať naďalej odlišné názory. To platí najmä preto, že spoločnosti, ktorým slúžime, sú odlišné a hovorím konkrétne o hospodárskych a obchodných sférach. Tu sú nevyriešené problémy, ktoré bude treba riešiť čo najlepšou spoluprácou, ale bez toho, aby sme zabúdali na pozíciu každej zo strán.

V tejto súvislosti musí byť Európska únia sebakritická v otázke, čo by mala urobiť a čo by mala zlepšiť, aby bola dôveryhodná. Vieme, že keď sa prijme Lisabonská zmluva, budeme mať prehľadnejšie nástroje a potom budeme schopní ich uplatňovať. Hneď teraz si však musíme uvedomiť, že ak si chceme zaslúžiť rešpekt a objaviť sa na radare Spojených štátov, musíme zreformovať aj svoj spôsob fungovania.

James Elles (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, myslím si, že správa, ktorú máme pred sebou, je veľmi dôležitá, keďže náš spravodajca pán Francisco Millán Mon bol schopný ju priniesť z Výboru pre zahraničné veci schválenú takmer jednomyselne. To som v minulosti nezažil: všetky skupiny sa skutočne spájajú v predvážaní toho, že sú za pevnejšie transatlantické partnerstvo. Naozaj som zaregistroval, že v tejto správe to teraz prvýkrát nazývame najstrategickejším partnerstvom, aké máme. Máme mnoho iných, ale toto je to kľúčové pre nás v Európskej únii.

Ako už bolo uvedené predtým, je tu nový tón, ale ja zároveň cítim, že je tu aj tón z Ameriky skúmajúci, čo môže Európa urobiť, aby sa stala partnerom v globálnom systéme, a že musíme premýšľať, čím budeme schopní prispieť k tomuto procesu.

Pani komisárka, domnievam sa, že stredobodom tejto rozpravy ste boli vy, svojimi výrokmi, že očakávame strategickejší dialóg, schopnosť sledovať dlhodobé trendy, ako to robí správa Národnej spravodajskej rady (NIC) 2025, aby sme boli schopní pozeráť sa ďalej dopredu a vidieť, že môžeme mať spoločné analýzy a následne podnikáť spoločné kroky. Mám podozrenie, že si to bude vyžadovať určitý vývoj v rámci Európskej únie, možno našu podporu v rozpočte na rok 2010, aby sme boli schopní sformulovať svoje dlhodobé myslenie. Dlhodobého myslenia je totiž veľmi málo, či už v Komisii alebo, samozrejme, aj v našom Parlamente; myslenia o dlhodobých trendoch, aké sa nachádza v správe NIC.

Budeme musieť pritom nájsť spôsob, ako vytvoriť rovnocennejšie podmienky na zapojenie Európanov a Američanov do týchto diskusií. V uplynulých piatich rokoch sme v Bruseli videli obrovský príliv amerických mozgových trustov, ktoré nám radili, čo by sme mali robiť v konkrétnych oblastiach politiky. Je však veľmi málo Európanov vo Washingtone, ktorí by boli schopní Američanom tlmočiť, aké myšlienky ovplyvňujú európsku politiku. Musíme sa na to sústrediť, aby sme na vytvorenie takéhoto vplyvu zabezpečili primerané rozpočtové prostriedky. Tak získame rovnocenný prístup a podporu v našich transatlantických diskusiách.

Ana Maria Gomes (PSE). – Vážení pán predsedajúci, transatlantické partnerstvo, zvolením prezidenta Obamu zachránené z popola, ktorý zostal po Bushovej administratíve, už nie je schopné riešiť základné problémy, ktorým čelí ľudstvo, ale stále je potrebné.

Európa musí využiť túto príležitosť a spolu s USA vypracovať unikovú stratégiu zo súčasnej globálnej krízy a tým posilniť bezpečnosť ľudí. A to neznamena iba reformovanie medzinárodného finančného systému, ale regulovanie celého procesu globalizácie a investovanie do trvalo udržateľného hospodárstva v celosvetovom meradle.

Potrebujeme angažovanejšiu a silnejšiu Európu, aby sme pomohli Barackovi Obamovi uzavrieť Guantánamo, skončiť s tajnými väznicami a vypracovať alternatívnu stratégiu pre bezpečnostné problémy v Afganistane, Pakistane, Iráne a Sudáne, a presadiť spravodlivosť a mier medzi Izraelčanmi a Arabmi.

Potrebujeme silnejšiu Európu a skutočné partnerstvo s USA, aby sme dosiahli rozvojové ciele tisícročia. Iba s EÚ schopnou podeliť sa o záťaž a prevziať svoju globálnu zodpovednosť; s EÚ, ktorá nie je iba súhrnom svojich častí, nás budú brať vážne vo Washingtone, budeme schopní ovplyvňovať politiku administratívy prezidenta Obamu a byť v pozícii, ktorá umožní skutočné transatlantické partnerstvo, ktoré svet stále potrebuje.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Barack Obama vo svojom minuloročnom prejave v Berlíne vyhlásil, že Amerika nemá vo svete lepšieho partnera ako je Európa. Je najvyšší čas, aby sme aj my vyhlásili, že nemáme vo svete lepšieho a významnejšieho partnera ako sú Spojené štáty americké. Musíme hľadať spojencov medzi tými, s ktorými máme spoločné hodnoty a spoločné záujmy a nie medzi tými, ktorí sú nám veľmi vzdialení.

Európa nemá alternatívu k transatlantickým vzťahom. Celý západný svet čelí vážnym problémom: medzinárodnému terorizmu, šíreniu jadrových zbraní, zmene klímy a hospodárskej kríze. Čeliac týmto problémom môžeme uspieť a dosiahnuť výsledky iba spoločne.

Čo sa týka hospodárskej krízy, v každej krajine cítiť pokúšenie protekcionizmu. Aj v Spojených štátoch, keďže, ako vieme, vyhlásili program „Kupujte americké výrobky“. Musíme spoločne postupovať proti protekcionizmu, pretože v konečnom dôsledku nás protekcionizmus nechráni, ale škodí nám všetkým.

Veľké očakávania predchádzajú prvej návšteve a ceste pána Obamu po Európe. Očakávame, že summit G20 položí základy spoločného inštitucionálneho postupu, stanoví spoločné pravidlá, ktoré nám umožnia prekonať globálnu hospodársku krízu.

Ambíciou Európy je stať sa významným medzinárodným subjektom. Lisabonská zmluva na to vytvára inštitucionálne predpoklady, ale nič nenahradí politickú vôľu. Musíme prevziať väčšiu úlohu v medzinárodnom živote, pretože iba tak môžeme naplniť svoje ambície.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Rád by som poďakoval pánovi Franciscovi Josému Millánovi Monovi za jeho skvelú správu o transatlantických vzťahoch.

Ako poslanci Európskeho parlamentu musíme trvať na tom, aby Európska únia a Spojené štáty americké vypracovali spoločnú stratégiu pre šesť štátov východnej Európy: Moldavsko, Ukrajinu, Gruzínsko, Arménsko, Azerbajdžan a Bielorusko, na ktoré je zameraná európska susedská politika, aby sme dosiahli konkrétne dlhodobé výsledky v realizácii nového Východného partnerstva, s prihliadnutím na iniciatívu Čiernomorskej synergie. Víтам zahrnutie svojho pozmeňujúceho a dopĺňujúceho návrhu k tejto otázke do správy a chcel by som sa poďakovať svojim kolegom poslancom za podporu tejto myšlienky.

Ďalšou otázkou osobitného významu je návrh spravodajcu odstrániť vízovú povinnosť pre všetkých európskych občanov, ktorí chcú cestovať do Spojených štátov. So všetkými európskymi občanmi sa musí zaobchádzať rovnako. Je neprijateľné, aby sa s niektorými občanmi Európskej únie zaobchádzalo ako s druhotriednymi občanmi.

Chcel by som zdôrazniť konkrétny významný pokrok v úsilí o zrušenie vízovej povinnosti. Napríklad v Rumunsku sme v januári 2009 zaviedli nové biometrické pasy vybavené elektronickými čipmi, ktoré uchovávajú osobné údaje občana, obsahujúce 50 ochranných prvkov, čo je o 18 viac než je v terajších pasoch. Myslím si však, že biometrické pasy nemusia byť podmienkou na zaradenie do bezvízového programu.

Zaradenie všetkých európskych členských štátov do bezvízového programu musí byť prioritou v dialógu medzi Európskou komisiou a Spojenými štátmi.

József Pinior (PSE). – (PL) (*mikrofón spočiatku vypnutý*) (...) ako prezident Barack Obama nazýva svoje poslanstvo summitu G20 v Londýne. Hospodárska kríza sa stala problémom celého sveta, ale je to zároveň príležitosť prehĺbiť a nanovo formulovať transatlantické vzťahy. Správa pána Mona poukazuje na strategické aspekty partnerstva medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi. Poskytuje jasný dôkaz toho, akú dôležitosť pripisuje Európsky parlament transatlantickým vzťahom.

Túto novú kapitolu vo vzťahoch EÚ a USA by sme mali využiť aj na zvýšenie aktivity inštitúcií EÚ v Spojených štátoch. Mám na mysli európske inštitúcie, európske univerzity a európske nadácie. Toto je ten správny čas na nové formulovanie nášho partnerstva, aby Európa ukázala v samotnom Washingtone a v Spojených štátoch potenciál súčasnej Európskej únie, potenciál európskej vedy, európskej kultúry a európskej civilizácie. Mali by sme využiť skutočnosť, že Spojené štáty majú nového prezidenta. Prezidenta, ktorý prezentuje Ameriku tak, ako ju Európa vždy videla, ako symbol demokracie a slobody.

Toomas Savi (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, prezident Obama povedal: „Amerika nemá lepšieho partnera než Európu“. Verím, že hovorím v mene mnohých z nás, keď poviem, že tento názor je vzájomný. Zvolenie prezidenta Obamu otvorilo novú kapitolu v transatlantických vzťahoch, ktoré trpeli vážnymi prekážkami. Ako podpredseda delegácie pre vzťahy s Kanadou som dokonca v určitom okamihu musel byť svedkom situácie, keď Kanada vystupovala ako sprostredkovateľ medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi.

Po druhé: víтам zapojenie sa prezidenta Obamu do diplomacie s Iránskou islamskou republikou. Ako podporovateľ organizácie Priatelia slobodného Iránu dúfam, že do rokovaní bude zapojená aj demokratická opozícia v Iráne. Rokovania s Iránom musia byť vo všetkých ohľadoch transparentné. Nová éra vzťahov EÚ – USA sa možno rozšíri aj na vzťahy USA s tretími krajinami. Veľké očakávania Európy voči prezidentovi Obamovi musia teraz podporiť konkrétne kroky.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Nová transatlantická agenda bola nová v roku 1995. Mnoho vecí sa od toho roku zmenilo a preto potrebujeme novú partnerskú dohodu.

Dvadsať rokov uplynulo od pádu Berlínskeho múru a po tejto udalosti nasledovalo rozšírenie Európskej únie. Počas tohto obdobia sme sa stali svedkami vystupňovania terorizmu a nového ohrozenia mieru v regióne. Navyše sa zvýšila naša informovanosť o zmene klímy a čelíme finančnej, hospodárskej a energetickej kríze. Bolo by užitočné urobiť si revíziu po páde komunizmu a sledovať situáciu vo svete s väčšou citlivosťou k vzájomnej závislosti globálnych subjektov. Naše užšie partnerstvo s USA by sa malo rozvíjať v kontexte nových problémov a nových pohľadov.

Nebojujeme iba s finančnou alebo hospodárskou krízou. Čelíme aj globálnej kríze vodcovstva. Musíme postupovať na viacerých frontoch súčasne. Nepodari sa nám zreformovať medzinárodný finančný systém, kým nepokročíme v procese rokovaní v Dauhe a kým nebudeme úspešnejší v presadzovaní mieru a odstraňovaní chudoby.

Keď hovoríme o efektívnom multilateralizme, treba ho rozvíjať tak, aby bol každý víťazom. „Áno, dokážeme to“.

V tomto duchu som zástancom pravidelných politických konzultácií oboch partnerov a najmä posilňovania parlamentného rozmeru spolupráce založením transatlantického zhromaždenia. Čo sa týka správy, teší ma najmä dôraz, ktorý kladie na odstraňovanie obmedzení investícií a transatlantických finančných služieb.

Záverom tiež vítam zámer, vyjadrený v správe, užiť spolupracovať v otázke vesmírnych programov, najmä medzi Európskou vesmírnou agentúrou a NASA. Nechcem tým povedať, že sa chcem stať astronautom, ale skôr ma zaujímajú nové technológie.

Helmut Kuhne (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, veľká väčšina ľudí v Európskej únii, zrejme väčšina vlád v Európskej únii a takmer určite väčšina v tomto Parlamente v novembri dúfala, že Barack Obama bude zvolený za prezidenta. Je to dobrá vec, aj keď sa do niektorých vystúpení počas tejto rozpravy asi vkradla trocha skepticizmu, či je toto všetko naozaj taká dobrá vec.

Samozrejme, Európa musí v budúcnosti vedome zastávať svoju vlastnú pozíciu, ale doba nepriateľských vyjadrení o Spojených štátoch sa skončila, pretože už nemôžeme pohodlne všetko zvaliť na Georgea Busha, a to pred nás stavia úlohu. Politika transatlantických vzťahov zo strany Európskej únie, zo strany tohto Parlamentu, nemôže naďalej pozostávať z jednoduchého predhadzovania požiadaviek smerom k Spojeným štátom. Teraz musíme aj my odpovedať, čím chceme prispieť k tomu, aby toto partnerstvo bolo efektívne.

Vezmime si ako príklad Afganistan, o ktorom sa zmienili viacerí poslanci. Čo chceme, aby Európska únia urobila v záujme zlepšenia a posilnenia policajných misií, v záujme presadzovania podpory verejnosti a verejnej rekonštrukcie v tejto krajine? To by mala byť naša úloha ako EÚ; NATO sa môže starať o vojenskú stránku. To je otázka, ktorú si musíme veľmi konkrétne vydiskutovať. Čo môžeme ponúknuť?

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, celých päťdesiat rokov od skončenia II. svetovej vojny bolo myšlienkovým základom bezpečnostnej politiky v západnej Európe úzke spojenectvo so Spojenými štátmi a zásada, že bezpečnosť je nedeliteľná a že bezpečnosť Spojených štátov priamo súvisí s bezpečnosťou Európy. Zdá sa, že koniec studenej vojny a odklad možného veľkého konfliktu v Európe, ako všetci dúfame, na neurčito si však stále vyžaduje, aby sa tento princíp nespochybňoval. Mal by sa práve naopak podporovať a mal by slúžiť ako základ našich úvah o spoločnej bezpečnosti.

Ďalej by som sa rád vrátil k tomu, čo povedal pred chvíľou pán poslanec Kuhne. Spojené štáty ukončili éru jednostranných politických postupov, sú pripravené na dialóg s Európou a v partnerstve s ňou sú pripravené robiť spoločné rozhodnutia. Otázkou ostáva, či sme na to pripravení a či sa na nás pri realizácii týchto spoločných rozhodnutí možno spoľahnúť.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, spravodajca pán Millán Mon predniesol dôležitú a vynikajúcu správu. Otázkou teraz ostáva, ako ju realizovať bez toho, aby sme strácali čas.

Svetová hospodárska kríza ponúka praktický stimul k tomu, aby dve najväčšie svetové demokracie spojili sily na základe spoločných hodnôt a podobných ekonomických systémov, pretože Spojené štáty a Európska únia spoločne vytvárajú viac ako polovicu svetového HDP. Pán poslanec Severin veľmi správne poznamenal o strategickej reciprocite, že Európa potrebuje silné Spojené štáty a Spojené štáty zase silnú Európu. Ak by títo dvaja partneri dokázali lepšie a efektívnejšie koordinovať svoje postupy, malo by to veľmi pozitívny vplyv na svetovú stabilitu, ako aj na mnohé konkrétne regionálne problémy.

Áno, nová americká administratíva ponúka väčší záujem o Európu, viac flexibility a otvorenosti, čo je vhodná príležitosť, ktorú treba využiť. Musíme si však neustále pripomínať, že vzťahy so Spojenými štátmi sú pre Európsku úniu naďalej najdôležitejším strategickým partnerstvom. No nemáme čas na deklarácie. Je čas na činy a táto správa zdôrazňuje tri hlavné priority. Žiadame dohodu o spoločnej agende pre krátkodobé a dlhodobé ciele pri riešení svetových, ako aj regionálnych otázok. Žiadame nahradiť štrnásťročné vzťahy novou dohodou o transatlantickom partnerstve, ktorá by obsahovala aj Transatlantickú hospodársku radu. Žiadame tiež vytvoriť Transatlantickú politickú radu, ako aj obnoviť parlamentné vzťahy vo forme transatlantického zhromaždenia.

Martí Grau i Segú (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, zvolenie pána Obamu za prezidenta uviedlo Spojené štáty do novej historickej etapy, ktorej mimoriadny význam výrazne pociťuje a ku ktorej sa spoločne hlási aj Európa.

Prezident Obama je dnes pri politických krokoch postavených na kľúčových slovách ako „obnova“ a „ozdravenie“ na úplne rovnakej vlnovej dĺžke ako Európa.

Reč, ktorú včera predniesol pán premiér Gordon Brown v tomto Parlamente, jasne potvrdila, že je medzi nami vzájomné porozumenie. Niet pochýb, že slová „obnova“ a „ozdravenie“ potrebujú mimoriadne aktívne riadenie vzhľadom na súčasnú krízu, v súvislosti s ktorou sa chceme uberať smerom k ekologickému hospodárstvu, kde rast a ochrana životného prostredia nestoja proti sebe, ale sa dokonale dopĺňajú.

Vidíme však, že pôjde aj o „obnovu“ a „ozdravenie“ mostov medzi Európou a Spojenými štátmi, ktoré v poslednom desaťročí zaznamenali isté trhliny.

Návrat Spojených štátov k mnohostrannosti je pre Európu veľmi dobrým znamením a naše ciele dosiahnuť celosvetový mier, spravodlivosť a prosperitu začínajú nadobúdať reálnejšiu podobu. Posledné roky však so sebou priniesli aj trhliny medzi občianskymi spoločnosťami na oboch stranách Atlantiku.

My ako európske inštitúcie musíme podporovať všestranné vzájomné vzťahy medzi organizáciami, akademickým svetom, komunikačnými médiami a organizáciami pôsobiace v sociálnej oblasti, aby sme zabezpečili, že tieto trhliny možno liečiť.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Ja som na rozdiel od pani poslankyne Gomesovej, ktorá hovorila pred chvíľou a povedala, že zvolením prezidenta Obamu transatlantické vzťahy opäť ožili, presvedčený, že správy hovoriace o ukončení týchto vzťahov jednoznačne zveličovali. Táto správa to len potvrdzuje, a preto pánovi spravodajcovi blahoželám.

Európa a Spojené štáty boli dlho spojencami, čo podstatne ovplyvnilo prosperitu, rozvoj a globalizáciu. Európa a Spojené štáty dlho čelili spoločným problémom a dokonca aj spoločným nepriateľom, i keď by to niektorí, najmä z tejto strany Atlantiku, váhali priznať. Európania aj Američania dávno vedia, čo robiť, aby sa uspokojili potreby tohto sveta, ktorý je stále plný nečestnosti, nerovnosti a hrozieb a ktorý sa práve zmieta v celosvetovej kríze.

V dôsledku tejto krízy by sme však nemali ustúpiť ani poľaviť v diplomatickej neoblomnosti či politickom a vojenskom odhodlaní, čo je v súlade s našimi povinnosťami ako spojencov. Nemali by sme sa ani otočiť chrbtom k spoločnej hospodárskej politike, ani dovoliť, aby sa tu opäť objavil protekcionizmus, ktorý by mohol pochovať snahy o ozdravenie nášho hospodárstva.

Európa a Spojené štáty, ponechané napospas hospodárstvu, čo sa otvorilo v globálnom rozsahu, majú teraz silných spojencov v Japonsku, Indii, Brazílii a mnohých ďalších štátoch Ázie.

Napriek súčasnej kríze je vo svete mnoho štátov, ktoré sa pozerajú na naše krajiny a dúfajú, že raz budú žiť ako my. Pre všetky tieto krajiny sa Európa a Spojené štáty musia opäť stať alianciou, ktorá príkladne riadi, spoločne si delí a globalizuje prosperujúce hospodárstvo.

Aj z toho dôvodu je ďalší samit skupiny G20 taký dôležitý. Nie preto, že je to príležitosť spoznať, kto je Barackovi Obamovi najbližší, ale preto, že je to príležitosť dokázať, že vieme poskytnúť odpovede a postaviť sa do čela. Na potrebných reformách budeme spolupracovať s novými právomocami, no musíme si uvedomiť, že jedine hospodársky model založený na tvorivej ľudskej sile nám umožní vytvoriť blahobyť – a pod pojmom blahobyť nemyslím hrabivosť – nové pracovné miesta a rozvoj, ako aj prekonať krízu.

Vážený pán predsedajúci, ak chceme trvalé riešenie, pre tvorbu nových pracovných miest alebo solidárny postoj s tými, čo sú v týchto ťažkých časoch v najväčšej núdzi, nie je iná cesta.

Dushana Zdravkova (PPE-DE). – (BG) Vážená pani komisárka, chcem poďakovať spravodajcovi pánovi Millánovi Monovi za jeho obsažnú správu a za rozhodné stanovisko v otázke zrušenia vízového režimu.

Štyri roky po tom, čo sa začali rokovania o zrušení vízovej povinnosti medzi Spojenými štátmi a Európskou úniou, musí 80 miliónov občanov členských štátov stále čakať v rade a žiadať o americké víza do svojho pasu. Napriek tomu, že sa doteraz dosiahli významné výsledky, americká vláda odmieta urobiť záverečný krok a uplatniť princíp reciprocity voči posledným piatim členským štátom a zaradiť ich do bezvízového programu USA.

Vo svojom uznesení z 22. mája 2008 sme požadovali rokovania o ukončení zaradenia všetkých členských štátov do bezvízového programu USA ešte pred júnovými európskymi voľbami. Znepokojuje nás nedostatočný pokrok v tejto otázke a mnohé informácie, ktoré sa objavujú v tlači, že sa v politike USA nechystajú žiadne skutočné zmeny.

Chcela by som tiež upozorniť na návštevu Washingtonu, na ktorej bol pán komisár Barrot minulý týždeň a na ktorej pokračovali rokovania o zrušení vízovej povinnosti. Stále však nie je jasné, aké konkrétne výsledky táto návšteva priniesla. Obávam sa, že napriek úsiliu, ktoré Komisia vynaložila, do konca tohto parlamentného mandátu nedosiahneme ciele, ktoré sme si vytýčili.

Chcem však pripomenúť, že niektoré postupy, ktoré zvolili jednotlivé členské štáty, nanešťastie, skôr podnecujú našich amerických partnerov, aby nevníмали Európsku úniu ako jeden celok. Preto chcem pri tejto príležitosti vyzvať všetky európske vlády, aby zmenili svoje politické postupy a urobili určité kroky na skutočnú podporu predstaviteľov Európskej komisie.

Okrem toho vyzývam všetkých svojich kolegov poslancov, aby podporili vyhlásenie, ktoré iniciovali určití kolegovia poslanci vrátane mňa a v ktorom žiadame Spojené štáty zrušiť vízovú povinnosť pre občanov všetkých členských štátov Európskej únie.

Urszula Gacek (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, zvolenie prezidenta Obamu sa stretlo s entuziazmom nielen v USA, ale aj v Európe, no od 44. prezidenta Spojených štátov sa mnoho očakáva. Stojí pred ním celý rad zložitých problémov, ktoré doposiaľ žiadny štátnik v mierových časoch nemusel riešiť. Doma má finančnú a hospodársku krízu, v ktorej sú finančné trhy takmer na pokraji kolapsu, čo ovplyvňuje celosvetové hospodárstvo a čo je ešte ďaleko od vyriešenia. Zaviazal sa, že nájde riešenia pre vojnu zničený Afganistan a pre Pakistan, ktorý táto vojna negatívne ovplyvnila. Čelí hrozbe prichádzajúcej z Iránu, ktorý sa viac ako kedykoľvek predtým stáva jadrovou mocnosťou.

Veríme v silné transatlantické partnerstvo založené na našich spoločných hodnotách demokracie a voľného trhového hospodárstva. Rešpektujeme priority, ktoré si prezident Obama a jeho nová administratíva vytýčili. Neurazíme sa, ak sú Spojené štáty presvedčené, že niektoré z týchto cieľov bude možné dosiahnuť len spoluprácou Spojených štátov a Ruska. Európa je otvorená pre spoluprácu so Spojenými štátmi. Len pred niekoľkými týždňami sme v tomto Parlamente deklarovali našu otvorenosť spolupracovať na zatvorení väzenia v zálive Guantánamo a presídlení bývalých väzňov.

Členské štáty z bývalého východného bloku majú byť Spojeným štátom za čo zaviazané. Stali sme sa súčasťou transatlantického spoločenstva niekoľko rokov predtým, než sme sa stali členmi EÚ. Poľsko za seba už vyjadrilo vďačnosť tým, že bolo ochotné podporiť USA, kedykoľvek to bolo potrebné vrátane vojenského nasadenia v Iraku a Afganistane. Apelujem však na novú americkú vládu, aby nepovažovala túto podporu za bezvýhradne zaručenú. Mladá generácia Poliakov, ktorá vyrastala už v demokracii, rýchlo zabúda na dlh vďačnosti. Pri uskutočňovaní týchto širších cieľov by Spojené štáty nemali zabúdať, že títo lojálni spojenci majú svoje citlivé miesta, zvlášť ak ide o obnovu partnerstva medzi Spojenými štátmi a Ruskom.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, chcel by som povedať niekoľko varovných slov, predovšetkým novej administratíve prezidenta Obamu. Za posledných 60 rokov Spojené štáty vystriedali celý rad postojov voči európskej integrácii. Tak sa to prirodzene javí z pohľadu nezasväteného a môže sa dokonca vytvárať obraz – verím, že mylný – že sa to podobá na historickú skúsenosť samotnej Ameriky. Je to pohľad, ktorý podporujú dominantné federalistické trendy v inštitúciách Európskej únie. Nebezpečenstvo je v tom, že americkí partneri berú vyjadrenia Európskej únie ako fakt, a nie ako historku z dokumentárneho filmu, ktorej obsah je veľakrát zavádzajúci a vymyslený.

Spojené štáty musia pochopiť, že mnohí z nás sú presvedčení, že Európska únia sa uberať zlým smerom a že jej snaha vytvoriť štát, čo sa volá Európa, neodráža želanie občanov, ktorí sa oprávnene hlásia k zvrchovanosti svojich štátov a k ich schopnosti voliť a odvolávať vlády.

Nie je však ani v záujme Spojených štátov, aby sa myšlienkovito roztrieštená Európska únia zmocnila dobrovoľného záväzku mnohých európskych krajín vstúpiť do koalície.

Musím povedať, že si spravodajcu pána Millána Mona veľmi vážim a stotožňujem sa s mnohými pocitmi v jeho správe, no nie s jej hlavným záverom, ktorý povyšuje úlohu Európskej únie ako inštitúcie pri rokovaní so Spojenými štátmi na úroveň osobitného hovorcu.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Vážený pán predsedajúci, hoci nám Západná únia pomohla získať nezávislosť a ukončiť studenú vojnu, až do vstupu našich krajín do NATO a Európskej únie neboli transatlantické vzťahy práve ideálne.

Súčasná kríza a spoločné problémy, ktoré s ňou súvisia, napríklad zhoršenie bezpečnosti, celosvetové problémy ako energetika, zmeny klímy, šírenie jadrových zbraní a nové mocenské centrá, ďalej regionálne

problémy ako Stredný východ, Afganistan, Pakistan, Irán a Afrika, si vyžadujú maximálne zintenzívnenie transatlantickej spolupráce.

V tomto kontexte je pozitívny prínos správy v prvom rade v tom, že navrhuje postupy inštitucionalizácie týchto vzťahov, spoločný prístup k Rusku a šiestim východoeurópskym krajinám, dosiahnutie zjednoteného transatlantického trhu, postupnú integráciu našich finančných trhov a rozšírenie bezvízového programu USA pre všetky členské štáty Európskej únie.

Nemôžeme zlyhať. Západ by za to zaplatil stratou iniciatívy vo svetových záležitostiach pravdepodobne na dosť dlhú dobu.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Keď sa zamyslíme nad vývojom za posledné roky v Európskej únii alebo na úrovni vlád Spojených štátov, ako aj celkovo nad vývojom na globálnej úrovni, myslím, že nastal čas prehodnotiť transatlantické partnerstvo a prispôbiť ho novým skutočnostiam.

Z tohto hľadiska vítam správu môjho kolegu pána Millána Mona a rád by som využil túto príležitosť, aby som mu blahoželal. Táto správa posilňuje vo veľmi užitočnom dokumente hlavné priority Európy vo vzťahu k Spojeným štátom. Taktiež ma teší, že do správy boli zahrnuté pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy, ktoré som navrhol.

Chcel by som uviesť niekoľko poznámok.

Po prvé, spolupráca v oblasti bezpečnosti musí pokračovať. Pre Európu nastal čas, aby sa vo väčšej miere podieľala na vojnovej dráme v Afganistane, kde sa vedie krutá vojna v mene budúcnosti regiónu. Rád by som tiež spomenul, že Rumunsko, krajina, z ktorej pochádzam, podporovalo a podporuje snahy Spojených štátov v Iraku aj v Afganistane.

Po druhé, čo sa týka návrhu v oblasti energetiky, myslím, že pri koordinovaní snáh o výskum a identifikáciu nových čistých energetických zdrojov je potrebný spoločný postup.

Pokiaľ ide o vzťahy s Ruskom, mám pocit, že je vhodný čas prijať konzistentný prístup k vzťahom medzi Spojenými štátmi a Európou na jednej strane a Ruskom na strane druhej.

Na záver by som chcel uvítať obzvlášť konštruktívne návrhy na vytvorenie transatlantických konzultačných orgánov vrátane zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, mali by sme nahlas kričať: „Dobré správy! Dobré správy!“ Prezident Obama spôsobil ďalší zázrak. Po mnohých rokoch sa mu podarilo zjednotiť Parlament a Európsku úniu v spoločnom zámere, ktorý je posilnením transatlantických vzťahov.

V minulosti sa už vyskytla podobná chvíľa, keď Bill Clinton a Felipe González v roku 1995 podpísali transatlantickú agendu. V tom čase sa do budúcnosti hľadalo s veľkým optimizmom. Potom prišlo osem čiernych rokov Bushovho prezidentského úradu. Zásadne rozdelil európske vlády, hoci verejnú mienku nie až natoľko. Jeho vláda neustále zanedbávala princípy, ktoré boli pre Európsku úniu podstatné, napríklad mnohostrannosť, podpora Organizácie Spojených národov a medzinárodná zákonnosť.

Teraz sa to všetko obnovilo a máme dobrý dôvod dúfať, že vzťahy medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi majú budúcnosť. Chcem preto blahoželat pánovi Millánovi Monovi k tejto vynikajúcej správe, ktorá prišla vo veľmi vhodnom čase na upevňovanie vzťahov medzi dvoma kontinentmi.

Íñigo Méndez de Vigo (PPE-DE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, rád by som sa pridal k výkrikom „Dobré správy!“, ktoré vyjadril pán kolega Yañez-Barnuevo García, pretože som presvedčený, že táto správa označuje zlom vo vzťahoch so Spojenými štátmi.

Jedna moja dobrá priateľka mi nedávno povedala, že bola v Spojených štátoch a bola prekvapená, ako málo tam vedia o nových inštitúciách a nových postupoch, ktoré vznikajú na základe Lisabonskej zmluvy.

Ak by som mal čosi pochváliť a veľmi kladne zhodnotiť jednu vec v tejto výbornej správe, ktorú vypracoval pán Millán Mon, je to presne to, že nám transatlantické vzťahy dáva do pôsobnosti Lisabonskej zmluvy a že vytýčuje všetky základné mechanizmy, ktoré Lisabonská zmluva poskytuje, aby Európska únia mohla so Spojenými štátmi udržiavať čo najužšie vzťahy.

Poskytuje nám Európanom nástroje na vyjadrenie tohto európskeho želania, ktoré bolo také potrebné v minulosti, je rovnako potrebné aj dnes a niet pochyb, že bude potrebné aj v budúcnosti.

Aj ja by som chcel blahoželať spravodajcovi pánovi Millánovi Monovi k jeho vynikajúcej správe.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, ďakujem za všetky vaše príspevky a pripomienky v tejto rozprave. Teší ma, že Európsky parlament, Komisia a predsedníctvo majú veľmi podobný názor na najdôležitejšie otázky v strategickom dialógu medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi. Potešilo ma, keď som si vypočul silnú podporu pre témy, ktoré sme vybrali na naše prvé neformálne zasadnutie s prezidentom Obamom, a to konkrétne tieto: po prvé energetická bezpečnosť a zmeny klímy; po druhé hospodárska spolupráca; a po tretie spolupráca v oblasti bezpečnosti a vonkajších vzťahov.

Pozorne som počúval aj ostatné prednesené pripomienky, napríklad o potrebe budovať novú transatlantickú agendu, prehĺbiť spoluprácu v oblasti zahraničnej pomoci a rozvojovej politiky, snahy o spoluprácu v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, o potrebe udržania kroku s Transatlantickou hospodárskou radou, preskúmania možnosti vytvoriť Transatlantickú politickú radu a podobne. Pri príprave pravidelného samitu EÚ a USA v júni ich vezmeme do úvahy.

Tí z vás, ktorí poukázali na ostatné problémy, napríklad na bezvízový program, keďže nie všetky krajiny sú do neho zahrnuté, si možno spomenú, akú snahu vynaložila pred rokom moja krajina v tejto oblasti. Bolo to aj predmetom rozpravy v tomto Parlamente, preto vás môžem ubezpečiť, že sa naďalej budeme touto otázkou zaoberať aj s americkou vládou.

Na záver by som chcel dodať tieto úvahy. Zdá sa mi jasné, že nová americká vláda vzala do úvahy mnohé z posolstiev o transatlantickom partnerstve, ktoré sme im poslali za posledné mesiace a roky. Teraz na ne reagujú. Teraz nás napríklad žiadajú, aby sme poskytli silnejší strategický prínos pre Afganistan. Je tiež zrejmé, že sa očakáva, že sa k strategickému prínosu pridajú aj veľmi praktické záväzky, preto verím, že počas rokovania o našich praktických príspevkoch pre budúcu afganskú misiu budete na to pamätať. Keď sa tým raz budeme v rozprave vážne a do hĺbky zaoberať, nemalo by nás to už prekvapiť. Keď prezident Obama minulý rok v Berlíne povedal, že Amerika nemá lepšieho partnera než Európu, nebolo to z jeho strany len zásadné vyhlásenie, ale aj výzva pre Európu, aby poskytla dôkaz.

Po druhé si všetci uvedomujeme, že problémy, ktorým čelíme, sú stále početnejšie a komplexnejšie. Aby som sa vrátil k jednému zo svojich úvodných bodov: keď sa EÚ a USA dohodnú, môžeme pomôcť pri tvorbe globálnej agendy. Znamená to, že uplatníme svoj podiel na vedení a ostatným pôjdeme príkladom, aby sami preukázali svoju podporu a poskytli prostriedky pre stanovené ciele. Aby sme to však dokázali a boli pre Spojené štáty dôveryhodnými partnermi, musí Európska únia hovoriť tak jednohlasne, ako je to len možné.

České predsedníctvo bude naďalej zaručovať, že transatlantické partnerstvo ostane jedným zo základných kameňov zahraničnej politiky Európskej únie. Teším sa na ďalšie rozvíjanie tohto vzťahu, keď budeme spoločne čeliť novým výzvam, a teším sa aj na ďalšiu spoluprácu s týmto Parlamentom v tejto veci.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, ako tu mnohí povedali, v tejto rozprave ide o to, ako dokážeme realizovať najdôležitejšie otázky s takým rozhodujúcim strategickým partnerom, akým sú Spojené štáty americké.

Keďže som na začiatku predniesla dostatočný počet veľmi jasných a praktických pripomienok, teraz uvediem niektoré konkrétne.

Po prvé, úloha zákonodarcov vo vzťahoch medzi EÚ a Spojenými štátmi a inštitucionalizovanie týchto vzťahov je veľmi dôležitá. V podstate jednoznačne podporujeme tesnejšie prepojenie medzi zákonodarcami EÚ a Spojených štátov. Prvotný impulz musí samozrejme prísť od samotných tvorcov zákonov. Viem, že Európsky parlament je pripravený tak urobiť, a rovnaký krok by sme očakávali aj od Kongresu. Navrhujem, že pre zákonodarcov EÚ by napriek všetkému malo zmysel udržiavať aj intenzívnejšie kontakty so Senátom, ktorý má dlhší volebný cyklus, a s kongresmanmi, ktorých skúsenosti v jednotlivých odvetviach by mohli napomôcť programu Transatlantickej hospodárskej rady (TEC).

Lisabonská zmluva, ak a keď vstúpi do platnosti, potom posilní, ako bolo povedané, úlohu Európskeho parlamentu pri vytváraní dialógu medzi EÚ a Spojenými štátmi, zvlášť v regulačnej oblasti. Ako už bolo spomenuté, nemenej dôležité budú aj mozgové trusty, a to nielen zo Spojených štátov smerom k nám, ale aj z EÚ do Spojených štátov.

Čo sa týka spoločných inštitúcií EÚ a USA, chcela by som požiadať o rozvahu po prvé v tom, že transatlantická agenda by sa mala orientovať na podstatu, nie na procesnú stránku. Na našich prvých rokovaniach s prezidentom Obamom bude preto dôležité, ako som už predtým povedala, preukázať schopnosť sústrediť sa na výsledky.

Pozorne som však zaznamenala vašu výzvu na celkovú reorganizáciu súčasného usporiadania v zmysle transatlantickej agendy. Mám v úmysle iniciovať revíziu týchto štruktúr, aby sa im ľahšie pracovalo, a Komisia predloží patričné návrhy.

Dovoľte mi stručne povedať pár slov o Transatlantickej hospodárskej rade (TEC). Pán Verheugen sa 23. marca 2009 už stretol so svojím americkým partnerom pánom Fromanom. Tu sú hlavné okruhy otázok Transatlantickej hospodárskej rady po nástupe novej vlády. Prvý okruh je vytýčenie profilu politicky strategických otázok a zároveň odbremenenie programov samitu od otázok technickejšieho rázu. Druhý okruh je časový horizont pre budúci pracovný program. Tu chce pán Verheugen nastaviť veľmi dlhú časovú perspektívu, no to sa musí zväziť vzhľadom na mandát tejto Komisie a na to, že musíme dosahovať aj určité krátkodobé výsledky. A posledným okruhom je, ako sa vyrovnávať s tlakom členských štátov, ktorým sme sľúbili, no doteraz nepredložili strednodobý program, aby sme sa viac zapájali do práce v Transatlantickej hospodárskej rade (TEC).

Po druhé by som rada zdôraznila, že sa ako spoločenstvo hlásime k rovnakým hodnotám ako USA, no stále sú tu veci, na ktorých treba pracovať. Budeme preto musieť pokračovať v nabádaní Spojených štátov, aby podpísali kľúčové dohovory OSN o ľudských právach vrátane dohovorov o diskriminácii žien a o právach detí, aby som spomenula aspoň niektoré. Patrí sem aj naše postavenie v Medzinárodnej obchodnej komore (ICC), ako sa zdôrazňovalo pri niekoľkých príležitostiach s Bushovou administratívou, ale táto téma sa opäť oživí.

Po tretie je to otázka zrušenia vízovej povinnosti a vízovej reciprocity, ktorú mnohí z vás spomenuli. Vieme, že vďaka vytrvalému úsiliu členských štátov a na úrovni EÚ bolo sedem členských štátov prijatých do bezvízového programu USA v novembri a decembri 2008. Stále však máme päť členských štátov, ktoré ešte nemôžu využívať bezvízové cestovanie do Spojených štátov. Budeme sa preto touto otázkou zaoberať aj naďalej.

Môžem vám povedať, že pán podpredseda Barrot a český minister pán Langer minulý týždeň opäť otvorili túto otázku vo Washingtone a americká strana vo všeobecnosti preukázala pochopenie nášho postoja, no zároveň zdôraznila, že postup federálnej vlády sa odvíja od zákonných požiadaviek, ktoré jasne stanovujú rámec budúceho rozširovania programu a ktoré Kongres pozorne monitoruje. Americká ministerka pre vnútornú bezpečnosť pani Napolitanová nás informovala, že ďalší členský štát nie je ďaleko od toho, aby bol zaradený do bezvízového programu USA.

Na záver spomeniem otázku Afganistanu. Nielenže sme tejto krajine v minulosti poskytli veľkú podporu, ale ako som už predtým povedala, sme pripravení podieľať sa na záchrane civilistov, na čo sú určené dodatočné finančné zdroje, ktoré získame z nášho ázijského rozpočtu a ktoré budú určené na voľby, políciu a najpravdepodobnejšie na poľnohospodárstvo, pretože je dôležité mať ďalší alternatívny druh živobytia.

Vždy som otvorená novým myšlienkam. Jedným príkladom z vašej správy by bola transformácia rokovaní ministrov zahraničných vecí na Transatlantickú politickú radu, ktorá by sa viac zameriavala na strategické témy. Ako som už predtým poznamenala, máme v pláne zamerať sa na obnovu existujúcej transatlantickej agendy práve z tohto pohľadu, ako aj z pohľadu príprav na pätnáste výročie Novej transatlantickej dohody v roku 2010.

Francisco José Millán Mon, spravodajca. – (ES) Vážený pán predsedajúci, chcel by som najprv vyjadriť svoju vďaku za všetky príspevky a blahoželanía, ktoré som dostal. Za najdôležitejší prvok tejto rozpravy osobne považujem to, že tu máme široký konsenzus nielen v otázke dôležitosti vzťahov medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi, ale aj v otázke potreby posilňovať tieto vzťahy, a to nielen prostredníctvom spoločnej agendy na riešenie závažných problémov a konfliktov, ale aj prostredníctvom nových inštitucionálnych mechanizmov.

Okrem jedinej výnimky som nezaznamenal žiadne vážne námietky voči dvom samitom ročne ani voči zriadeniu Transatlantickej politickej rady a, samozrejme, ani voči vylepšeniu či aktualizácii úrovne dialógu medzi zákonodarcami na štruktúrovanejší dialóg, na akýsi druh transatlantického zhromaždenia, ako odporúča správa.

Pokiaľ ide o tento bod, som tiež veľmi rád, že pani komisárka považuje toto posilňovanie dialógu medzi zákonodarcami za veľmi potrebné a že ani ona, ani predstaviteľ Rady nie sú proti tomuto ďalšiemu posilňovaniu našich inštitúcií, ktoré, ako som presvedčený, si z väčšej časti vyžiadala súčasná situácia s Lisabonskou zmluvou. Bude to užitočné a prospešné pre obe strany.

V rámci jednej minúty nemôžem odpovedať na všetky pripomienky, ktoré som si vypočul. No chcem povedať, že pokiaľ ide o Rusko, pán poslanec Severin vie, že správa odporúča konštruktívnu spoluprácu, ale prirodzene nie na úkor ľudských práv a medzinárodného práva. Keď hovorím o zapájanie nových vznikajúcich mocností do globálneho riadenia, o Číne máme priame aj nepriame informácie. Je prirodzené – a to je pripomienka, ktorá sa vo väčšej miere dotýka aj pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré som dostal, našťastie v obmedzenom počte – že sa správa nemôže zaoberať každou jednou témou.

Správa musí rozlišovať priority. Už aj tak je príliš dlhá a výber priorít znamená výber, triedenie a niekedy aj vyradenie zo zoznamu. Témy, ktoré sú veľmi dôležité, nemožno miešať s tými, ktorých dôležitosť nie je natoľko výrazná. Správa musí byť čitateľná. Preto by vám počas čítania nemala, ako hovoríme v španielčine, „padať z rúk“, pretože je príliš ťažká.

Dámy a páni, verím, že spolupráca so Spojenými štátmi je nesmierne dôležitá. Pán premiér Gordon Brown nám včera túto skutočnosť pripomenul. Myslím, že zajtra po prijatí tejto správy si Parlament splní svoju povinnosť a vyšle signál, že si želáme a voláme po ešte pevnejšom strategickom partnerstve so Spojenými štátmi. Správa nám pripomína – a pán poslanec Elles to pred pár minútami povedal – že najdôležitejšie strategické partnerstvo, ktoré Európska únia má, je jej partnerstvo so Spojenými štátmi.

Som si istý, dúfam a verím, že Komisia a Rada urobia v najbližších mesiacoch a týždňoch, ktoré sú pre upevnenie tohto partnerstva vrátane inštitucionálneho rozmeru také dôležité, všetko, čo sa dá.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Corina Crețu (PSE), písomne. – (RO) Zvolenie prezidenta Baracka Obamu môže znamenať začiatok novej éry vo vzťahoch medzi Spojenými štátmi a Európskou úniou za predpokladu, že obe strany premenia dobre myslené zábery a priateľské deklarácie na konkrétne kroky, ktorých cieľom bude posilnenie vzájomných vzťahov a nastolenie efektívnejšej spolupráce.

Hospodárska kríza a súčasná geostrategická klíma vyvolávajú väčší záujem o zlepšenie transatlantickej spolupráce, pretože vážnym problémom čelíme spoločne. Spojené štáty a Európsku úniu spája partnerstvo, ktoré má pre obe strany zásadný význam a ktoré zastrešuje každú oblasť aktivít, od obchodnej až po vojenskú alianciu.

Za týchto okolností si myslím, že prvoradé je eliminovať posledné zvyšky diskriminácie, ktoré sa vo vzťahoch medzi USA a EÚ ešte vyskytujú. Skutočnosť, že víza pre vstup do USA sú ešte vždy povinné pre občanov šiestich členských štátov Európskej únie, musí byť prioritou v dialógu, ktorý vedie Komisia a Európsky parlament s americkými úradmi, aby sa zaručilo rovnaké zaobchádzanie všetkým občanom krajín Európskej únie na princípe úplnej reciprocity. V tejto súvislosti vítam, že do tejto správy bola zahrnutá žiadosť adresovaná Spojeným štátom, aby zrušili vízovú povinnosť pre šesť krajín, ktoré doteraz neboli zahrnuté do bezvízového programu USA.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), písomne. – „Amerika nemá lepšieho partnera než Európu“, vyhlásil prezident Obama v Berlíne v júli 2008. A Európa nemá lepšieho partnera než Ameriku. Toto je hlavný záver a motto, ktoré môžeme vyvodiť z tejto vynikajúcej správy.

Európa a Amerika čelia spoločným problémom v globálnom svete 21. storočia, stotožňujú sa s rovnakými hodnotami a bojujú za rovnaké ideály. Všetky odporúčania na zintenzívnenie vzťahov EÚ a USA, ktoré sú v správe uvedené, sú preto nielen vítané, ale aj veľmi potrebné.

Kontakt medzi ľuďmi v rámci týchto vzťahov je podľa mňa skutočným kľúčom k trvalým vzťahom a spolupráci. Preto znova zdôrazňujem a plne podporujem výzvu pre americkú administratívu, aby čo najskôr zrušila vízový režim pre občanov EÚ. Je neprijateľné, aby občania piatich členských štátov EÚ ešte stále čelili prekážkam a na cestovanie do Ameriky potrebovali víza. Európa je jednotný celok, a taký by mal byť aj prístup k všetkým jej občanom a k ich právam a slobodám.

Dovoľme, aby ľudia vzájomne komunikovali, výskumní pracovníci spolupracovali a podniky nachádzali spoločné riešenia pre súčasnú hospodársku krízu. Otázka slobody pohybu medzi týmito dvoma kontinentmi je naliehavá a mala by tvoriť hlavnú tému na stretnutí, ktoré sa bude konať 5. apríla 2009 v Prahe.

Csaba Sógor (PPE-DE), písomne. – Za posledných 18 rokov USA museli znášať množstvo kritiky, a pokiaľ ide o predchádzajúcu republikánsku administratívu vedenú prezidentom Bushom, išlo mnohokrát o opodstatnenú kritiku.

Dovoľte mi však pripomenúť, že bez americkej podpory a zapojenia by niektoré problémy na európskom kontinente ešte stále neboli vyriešené. Veľmi často sa v spomenutom období ukázalo, že Európska únia je bezmocná a neschopná vyriešiť konflikty, ktoré sa stali pri zadných dvierkach na našom kontinente.

Bez americkej angažovanosti a Daytonskej dohody by možno ešte stále trvala vojna v Bosne. A som si istý, že nemusím zdôrazňovať, že ani štatút Kosova by sa nevyjasnil, čo by bolo veľmi frustrujúce nielen pre ľudí v Kosove, ale aj pre európske mocnosti.

Napriek mnohým nedostatkom americkej demokracie Amerika dosiahla niečo, o čom my v tejto chvíli môžeme iba snívať: majú prezidenta tmavej pleti. Vkladám do transatlantických vzťahov veľké nádeje a pevne verím, že nastane zlepšenie v prospech EÚ aj USA.

8. Dočasná dohoda o obchode s Turkménskom – Dočasná dohoda o obchode s Turkménskom (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

– otázka na ústne zodpovedanie pre Radu o dočasnej dohode o obchode medzi EÚ a Turkménskom, ktorú predložili poslanci Jan Marinus Wiersma, Erika Mannová, Daniel Caspary, Robert Sturdy, Cristiana Muscardiniová a Eugenijus Maldeikis v mene Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov a Skupiny Únie za Európu národov (O-0024/2009 – B6-0019/2009);

– otázka na ústne zodpovedanie pre Komisiu o dočasnej dohode o obchode medzi EÚ a Turkménskom, ktorú predložili poslanci Jan Marinus Wiersma, Erika Mannová, Daniel Caspary, Robert Sturdy, Cristiana Muscardiniová a Eugenijus Maldeikis v mene Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov a Skupiny Únie za Európu národov (O-0025/2009 – B6-0020/2009) a

– správa (A6-0085/2006), ktorú predložil pán Caspary v mene Výboru pre medzinárodný obchod o návrhu rozhodnutia Rady a Komisie o uzavretí dočasnej dohody o obchode a záležitostiach súvisiacich s obchodom medzi Európskym spoločenstvom a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Turkménskom na strane druhej (05144/1999 – C5-0338/1999 – 1998/0304(CNS)).

Jan Marinus Wiersma, autor. – (NL) Vážený pán predseda júci, je dobré, že dnes diskutujeme o postoji Európskeho parlamentu k dočasnej dohode o obchode s Turkménskom, ktorú Parlament a Európska únia dlho držali v úzadí. Rada a Komisia sa v tejto problematike snažia urobiť pokrok a chcú dosiahnuť súhlas Európskej únie alebo pozitívne rozhodnutie vo veci dočasnej dohody, ktorá by pomohla zlepšiť vzťahy s Turkménskom.

Táto dohoda bola dlho v úzadí, a na to existuje dôvod. Parlament bol až doteraz veľmi nerozhodný pri hlasovaní o tejto dohode, pretože bol veľmi nespokojný so situáciou v oblasti ľudských práv v Turkménsku, predovšetkým za vlády predchádzajúceho prezidenta, diktátora Turkmenbašiho, ktorý krajinu uzatvoril pred svetom a ktorý veľmi neľudsky zaobchádzal s vlastným obyvateľstvom. Otázkou samozrejme ostáva, či nový režim, ktorý sa zaviedol po Turkmenbašihovej smrti, priniesol zmenu tejto situácie, a preto by som rád počul od Rady a Komisie, aké zmeny a zlepšenia pozorovali v posledných rokoch, a či je to dostatočný dôvod na uzavretie a podpísanie dohody o obchode.

Komisia a Rada majú, samozrejme, dva silné argumenty na prehodnotenie. Strategický kontext sa zmenil. Na Strednú Áziu sa pozeráme inak ako pred niekoľkými rokmi. Pani komisárka vynaložila v tomto regióne veľké úsilie, ale uvedomujem si aj názor predsedníctva, že Európska únia nesmie tento región prenechať Číne alebo Rusom. Aj my tam máme svoje záujmy, ktoré uznáva aj samotný región. Nedávno som bol v Kazachstane a bolo zrejmé, že má veľký záujem o zlepšenie vzťahov s Európskou úniou.

Druhý dôležitý argument, ktorý Komisia predložila, je, že v súčasnosti nemáme riadny právny základ pre vzťahy s Turkménskom. Ešte stále využívame zmluvu zo sovietskych časov, a to je neprijateľné. Komisia argumentuje, že bez lepšej zmluvy nebudeme schopní vytvoriť rozumný dialóg na tému ľudských práv.

Otázkou aj naďalej ostáva, či sa situácia v oblasti ľudských práv zlepšila až do takej miery, že by sme mali podniknúť tento dôležitý krok a odporučiť Parlamentu, aby podporil dočasnú dohodu o obchode. Myslím si, že táto otázka ešte stále nie je vyriešená a v tejto súvislosti očakávam reakcie Komisie a Rady. Aj naďalej budem pochybovať. Túto otázku som dôkladne prediskutoval s pánom Casparym zo Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, ktorý je spravodajcom tejto témy. V niektorých bodoch, ktoré aj on spomenie, sa ešte stále snažíme o to, aby ich Rada objasnila, predovšetkým pokiaľ ide o situáciu v oblasti médií v Turkménsku, o vzdelávanie, prístup Červeného kríža do väzení, a iné. Myslíme si, že v týchto oblastiach musí nastať skutočné zlepšenie a takáto dohoda o obchode a dialóg o ľudských právach s Turkménskom by pomohli dosiahnuť takého zlepšenie.

Moja posledná poznámka je tiež jasne vyjadrená v uznesení, ktoré sme pripravili spoločne so Skupinou Aliancie liberálov a demokratov za Európu a Skupinou Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov. Chceme mať istotu, že ak sa aj pozitívne vyjadríme k dohode o obchode, budeme môcť odstúpiť. Chceme mať možnosť, že ak dospejeme k záveru, že metódy navrhnuté Komisiou a Radou nefungujú a situácia v oblasti ľudských práv v Turkménsku sa skutočne nezlepšila, Parlament môže požiadať Komisiu a Radu o pozastavenie platnosti dohody. V prípade, že nezískame takýto záväzok, ťažko si viem predstaviť, ako presvedčím moju skupinu na dnešnej večernej schôdzi, aby hlasovala za dočasnú dohodu o obchode. Pravdepodobne potom podáme návrh na odloženie hlasovania. Pre nás je veľmi dôležité získať záväzok, že ak sa situácia v Turkménsku zhorší alebo ak sa výrazne nezlepší, budeme mať ďalšiu rozpravu na tému pozastavenia dohody o obchode. Parlament musí mať v tejto veci právo obrátiť sa s petíciou na Radu a Komisiu.

PRESEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

Bogusław Rogalski, autor. – (PL) Vážený pán predsedajúci, otázka ratifikácie dohody s Turkménskom je sporná, a to z dôvodu porušovania demokratických zásad a základných ľudských práv v Turkménsku. Napriek tomu by sa rozhovory s touto krajinou mali uskutočniť a dohoda by sa mala podpísať. Pokiaľ ide o vzťahy s Turkménskom, mimoriadna pozornosť by sa mala venovať skutočnosti, že ak hospodárska spolupráca medzi EÚ a Turkménskom nebude existovať, životná úroveň krajiny poklesne. Ratifikácia dohody však určite pomôže zvýšiť životnú úroveň obyvateľstva.

Spomeňme si na určité pozitívne sociálne signály, ktoré sa v krajine objavili. Jedným z týchto signálov je nedávne prijatie turkménskych právnych predpisov, ktoré zakazujú detskú prácu. Niet však pochyb o tom, že Turkménsko ešte musí ratifikovať a uplatniť dohovory Medzinárodnej organizácie práce. Avšak skutočnosť, že zmeny sa v Turkménsku zavádzali pomalším tempom, ako sme očakávali, je znepokojujúca. Sprivatizovalo sa iba niekoľko podnikov, vláda aj naďalej pevne kontroluje mnohé odvetvia hospodárstva a priame zahraničné investície sú stále nízke. Napriek tomu, že Turkménsko má jedny z najväčších zásob plynu a je jedným z najväčších vývozcov bavlny, takmer polovica populácie žije v chudobe, a musím dodať, že v extrémnej chudobe – a toto si zapamätajme. Politický systém tiež nie je ani zďaleka uspokojivý, hlavne ak vezmeme do úvahy neustále potláčanie iných politických strán ako je vládnuca strana a potláčanie rôznych náboženských skupín.

Napriek tomu si myslím, že dohoda s Turkménskom by sa mala uzatvoriť a ratifikovať, pretože len prostredníctvom dialógov a poskytnutím istého vzoru podáme Turkménsku pomocnú ruku, aby sa v budúcnosti aj táto krajina mohla nakoniec pripojiť k demokratickým krajinám.

Robert Sturdy, autor. – Vážený pán predsedajúci, ospravedlňujem sa, ale neuvedomil som si, že som dostal rečnícky čas na túto konkrétnu tému. Chcel by som len reagovať na poznámky predchádzajúceho rečníka. Myslím si, že je veľmi dôležité, aby sme podporovali právne predpisy, ktoré Turkménsko priblížia k nám. Musíme zabezpečiť, aby takáto krajina boli bezpečné, pretože sa nachádzajú vo veľmi zložitom prostredí.

Teraz by som sa chcel poďakovať pánovi Casparymu, ktorý neúnavne pracoval na dokončení týchto právnych predpisov. Viem, že bude o jednu alebo dve minúty rozprávať, chcem len dodať, že na týchto konkrétnych právnych predpisoch pracoval vo Výbore pre medzinárodný obchod.

V čase, keď svet sužujú obrovské obmedzenia v oblasti finančných služieb a ďalšie problémy, musíme zabezpečiť bezpečnosť týchto krajín a takisto sa musíme uistiť, že pristúpia k právnym predpisom, ktoré pán Caspary navrhuje. Nemám ďalšie poznámky a ospravedlňujem sa za meškanie.

Daniel Caspary, spravodajca. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, o dočasnej dohode s Turkménskom hovoríme v Európskom parlamente už takmer tri roky. Pred takmer troma rokmi prijal Výbor pre medzinárodný obchod správu, následne však bola zamietnutá na plenárnej schôdzi. Jedným z dôvodov zamietnutia bolo, že Rada a Komisia sa prestali venovať tejto problematike. Parlament sa preto vyjadril, že ak sa Komisia a Rada nesnažia napredovať, nemusí tak konať ani Parlament.

Som veľmi rád, že dnes sme už v inej situácii, aj keď situácia v Turkménsku ešte ani zďaleka nespĺňa naše normy. Ľudské práva sa ešte stále v mnohých oblastiach nedodržiavajú a ešte stále sa oprávnene kritizuje nedostatok demokratických štruktúr v krajine. Slobody jednotlivca sú veľmi obmedzené. Sloboda informácií je niečo, o čom krajina môže iba túžiť. Podľa informácií, ktoré nám sprostredkovali mimovládne organizácie, práve teraz prebieha kampaň za odstránenie satelitných tanierov, čo spôsobí ďalšie obmedzenie prístupu k slobodným médiám.

Vzdelávací systém sa ešte stále nedostal na požadovanú úroveň, aby sme mohli ľuďom poskytnúť vzdelanie v oblasti demokracie a ľudských práv rozumnejším, a najmä informovanejším spôsobom. Okrem toho je situácia vo väzeniach a otázka politických väzňov a prístupu Červeného kríža do väzení ešte stále úplne neuspokojivá a nevysvetlená.

Na druhej strane však treba povedať, že sa k nám neustále dostáva množstvo neoprávnenej kritiky. Dostali sme niekoľko falošných správ, ktoré nám v posledných rokoch poskytli takzvané mimovládne organizácie. Mám dojem, že niektoré mimovládne organizácie maskujú záujmy spoločností z iných krajín, ktoré robia všetko pre to, aby zabránili rozhovorom medzi Európskou úniou a Turkménskom.

Zdá sa mi, že za mnohými vyhláseniami a množstvom nepravdivých informácií, ktoré prenikli do Európskej únie, bol veľmi jasný úmysel zabrániť rozhovorom medzi Európskou úniou a Turkménskom. Mám na mysli správy o zatvorení všetkých nemocníc v krajine, s výnimkou dvoch nemocníc v hlavnom meste, o zatvorení všetkých knižníc okrem dvoch a o prepuknutí moru kvôli údajne hroznému zdravotnému stavu v krajine. Ukázalo sa, že všetky tieto správy sú nepravdivé.

Čo je teda hlavným problémom? Je úplne nemožné získať realistický obraz krajiny, hlavne preto, že tamojšia vláda nám nedá možnosť dôkladnejšie preskúmať situáciu a pretože my ako Európska únia v krajine bohužiaľ nemáme zahraničný úrad, ktorý by tam podnikol potrebné kroky.

Vidíme však, že nový prezident predstavil niekoľko reforiem. Parlament pred časom prijal stratégiu Európskej únie pre krajiny Strednej Ázie. Táto dočasná dohoda by mohla byť prvým krokom k tomu, aby sme Turkménom ukázali, že preberáme riadenie dialógu a snažíme sa ho potlačiť dopredu a že im chceme pomôcť na pomalejšie, ale dúfajme, že nepretržitej ceste smerom k dodržiavaniu ľudských práv a demokracie.

Naše uznesenie, ktoré bolo v Parlamente predložené ako uznesenie mnohých skupín, sa jasne zaoberá mnohými príčinami kritiky. Takisto sa jasne zaoberá aj pozitívnym vývojom, ktorý je viditeľný, nám však ide hlavne o to, že im nechceme udeliť „voľný cestovný lístok“ a určite ani nechceme predávať naše cenené hodnoty do Turkménska, ale chceme ich obhajovať a zachovávať. Preto by uzavretie dohody o partnerstve a spolupráci nemala byť hotová vec, a ako povedal predchádzajúci rečník, Komisia a Rada sa musia jasne vyjadriť k možnosti pozastavenia platnosti dočasnej dohody, ak by to Parlament v budúcnosti vyžadoval.

Parlament predložil Komisii a Rade viacero písomných otázok. Bol by som veľmi rád, keby ste ich preskúmali a dali nám rozhodné odpovede, a dúfajme, že zajtra už budeme môcť spoločne pracovať na tejto dočasnej dohode.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, určite vítam záujem poslancov o problematiku vzťahov medzi EÚ a Turkménskom a som veľmi rád, že mám príležitosť reagovať v mene Rady na rôzne otázky a pripomienky, ktoré boli v Parlamente prednesené.

Význam Turkménska rastie v mnohých smeroch. Krajina bola dlhé obdobie uzavretá a zahľadená do seba. Ale za posledné dva roky podnikla niekoľko významných krokov, aby sa otvorila vonkajšiemu svetu. Vláda je čoraz otvorenejšia možnostiam spolupráce. Toto sa odráža vo zvýšenom úsilí o konštruktívnejšiu spoluprácu v rámci stratégie EÚ pre Strednú Áziu.

Napriek týmto zmenám sa náš zmluvný vzťah s Turkménskom počas 20 rokov nezmenil. Ako povedal pán Wiersma, vzťahy ešte stále zastrešuje zastaraná Dohoda o obchode a obchodnej a hospodárskej spolupráci so Sovietskym zväzom.

Na základe pozitívneho vývoja v Turkménsku máme možnosť posilniť naše bilaterálne vzťahy. Dočasná dohoda, ktorá bola podpísaná v roku 1999, sa predbežne týka častí dohody o partnerstve a spolupráci, takisto podpísanej v roku 1999, ktoré sa vzťahujú na obchod. Túto dohodu doteraz neratifikovali tri členské štáty.

Vzťahy medzi Európskou úniou a Turkménskom majú mnoho aspektov. Podpora ľudských práv a demokracie je v centre bilaterálnych vzťahov a je aj kľúčom k širšej stratégii pre Strednú Áziu. Skutočnosť, že Turkménsko hraničí s Afganistanom, z neho tiež robí strategicky dôležitú krajinu. Turkménsko sa zároveň zúčastňuje na obnove Afganistanu a poskytuje logistickú základňu pre operácie a činnosti mnohých členských štátov EÚ v rámci medzinárodných pomocných bezpečnostných síl (ISAF) (prelety), ako aj na bilaterálnej úrovni. Turkménsko hrá rozhodujúcu úlohu v regionálnej bezpečnosti a v boji proti obchodovaniu s drogami. Jeho rastúce hospodárstvo poskytuje možnosti pre spoločnosti z EÚ. Okrem toho je Turkménsko hlavným partnerom pri diverzifikácii energetických vzťahov a energetickej bezpečnosti EÚ. Toto sú všetko veľmi dôležité oblasti, ktoré musíme v našom vlastnom záujme rozvíjať.

Okrem toho Turkménsko od prezidentských volieb vo februári 2007 zaviedlo niekoľko významných reforiem vrátane ústavných reforiem. Mnoho nových ustanovení ústavy, ako aj ďalšie reformy, ktoré Turkménsko oznámilo, zdôrazňujú skutočnosť, že krajina ide správnym smerom, i keď ide o dlhodobý proces a ešte sa musí veľa urobiť.

Pokiaľ ide o otázku ľudských práv, Turkménsko sa konštruktívne zapája do dialógu s Európskou úniou o širokom okruhu otázok. Tento dialóg bol doplnený o dôležitý rozvoj v rámci krajiny. Predovšetkým boli prepustení niektorí politickí väzni a zvýšila sa spolupráca s OSN. Turkménsko tiež povolilo návštevu spravodajcu OSN pre slobodu náboženstva, plne sa podieľalo na pravidelnom preskúmaní OSN a schválilo založenie centra OSN pre preventívnu diplomáciu v Ašchabade. Okrem toho sa zmiernili obmedzenia cestovania v rámci krajiny, začal sa dialóg s Medzinárodným výborom Červeného kríža (ICRC) a reforma vzdelávacieho systému obnovila systém desaťročného stredoškolského a päťročného vysokoškolského vzdelania. Turkménsko pristúpilo k medzinárodným dohovorom, ako napríklad k Druhému opčnému protokolu, Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach a k Dohovoru o politických právach žien.

Toto všetko je dôkazom toho, že Turkménsko napreduje správnym smerom. V oblasti ľudských práv a dodržiavania zásad právneho štátu a demokracie sa, samozrejme, musí ešte veľa urobiť. My aj naďalej budeme presadzovať prepustenie všetkých politických väzňov, voľný prístup Medzinárodného výboru Červeného kríža do väzení, zrušenie obmedzení cestovania do zahraničia a slobodu médií a občianskej spoločnosti.

Predsedníctvo je presvedčené, že najlepší spôsob, ako zabezpečiť, aby Turkménsko splnilo tieto požiadavky, je prostredníctvom neustálej angažovanosti. Musíme byť schopní viesť otvorený dialóg a v prípade potreby vysilať jasné signály, aby Turkménsko smerovalo k úplnému rešpektovaniu medzinárodných noriem.

To je hlavný dôvod na zlepšenie našich vzťahov a našich vlastných metód a nástrojov. Súčasná zmluvná dohoda s Turkménskom umožňuje len základný bilaterálny dialóg. Jediný dialóg vyplývajúci zo zmluvy pozostáva zo stretnutia spoločného výboru na úrovni úradníkov, ktoré sa uskutočňuje jedenkrát ročne.

Dočasná dohoda by z problematiky ľudských práv urobila podstatný prvok vzťahov, čím by sa posilnila naša schopnosť ovplyvniť budúci vývoj Turkménska v tejto oblasti. Dohoda o partnerstve a spolupráci a jej uvedenie do platnosti by umožnili plnohodnotný politický dialóg.

Stratégia EÚ pre Strednú Áziu, ktorá bola prijatá v júni 2007, uvádza, že „na zintenzívnenie vzťahov so štátmi Strednej Ázie musí EÚ plne využiť potenciál dohody o partnerstve a spolupráci“. Takéto dohody už existujú aj v prípade Kazachstanu, Kirgizska a Uzbekistanu. V prípade Tadžikistanu zatiaľ platí dočasná dohoda, až kým sa neratifikuje a nevstúpi do platnosti dohoda o partnerstve a spolupráci.

Úspešné vykonávanie stratégie EÚ pre Strednú Áziu si vyžaduje účasť všetkých krajín Strednej Ázie, a preto je dôležité vytvoriť také podmienky, aby sa zapojilo aj Turkménsko. Bez Turkménska bude uplatňovanie našich cieľov a záujmov v Strednej Ázii veľmi náročné.

Predsedníctvo je presvedčené, že teraz musíme vytvoriť vhodný právny rámec pre naše vzťahy s Turkménskom, a mali by sme začať dočasnou dohodou. Toto nám umožní stavať na rozvoji, ktorý sa už v krajine uskutočnil, a posilniť našu širšiu angažovanosť v Strednej Ázii.

Dočasná dohoda je najefektívnejším spôsobom, ako zabezpečiť, aby Turkménsko napredovalo v tých kľúčových oblastiach, ktoré som spomínal, a v neposlednom rade aj v oblasti ľudských práv, demokracie a zásad právneho štátu. Viem, že súhlasíte s týmito cieľmi, a preto dúfam, že môžem počítať s vašou podporou, ktorá je v tejto otázke rozhodujúca.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, vážená poslankyňa, od zvolenia prezidenta Berdymukhamedova Turkménsko efektívne vstúpilo do novej fázy svojho rozvoja a objavilo sa niekoľko pozitívnych signálov zmien.

Noví vodcovia ukazujú otvorenejší prístup. Napríklad zrušili určité obmedzenia slobody pohybu v rámci krajiny, zmenili a doplnili ústavu tak, aby sa posilnila úloha parlamentu, vytvorili inštitút pre demokraciu a ľudské práva, prijali centrum OSN pre preventívnu diplomaciu v Ašchabade a po prvýkrát povolili príchod medzinárodných pozorovateľov, aby mohli sledovať legislatívne voľby, ktoré sa konali minulý rok v decembri. Okrem toho, ako viete, teraz sa pre vládu stali prioritou reformy v odvetviach vzdelávania a zdravotníctva.

V roku 2006 Európsky parlament navrhol turkménskym úradom vykonať niekoľko opatrení, aby Parlament mohol schváliť dočasnú dohodu o obchode. Okrem toho sa v priebehu posledných dvoch rokov od zvolenia prezidenta prijalo niekoľko navrhnutých opatrení, napríklad tie, ktoré sa týkajú Medzinárodného výboru Červeného kríža a ostatné nebudem opakovať, keďže ich už spomenul úradujúci predseda Rady. Začali sa aj reformy v oblasti vzdelávania, ktoré zahŕňali modernizáciu systému výučby, odbornú prípravu učiteľov v zahraničí, predĺženie povinnej školskej dochádzky a zavedenie internetu do škôl.

Niektorí väzni boli oslobodení, a nedávno, vážené dámy a páni, aj pán Valery Pal, ktorého oslobodenie sme žiadali. Navyše v septembri 2008 sa špeciálnemu spravodajcovi OSN pre slobodu náboženstva alebo vierovyznania udelilo povolenie navštíviť krajinu, a to takisto po prvýkrát. Spravodajca uviedol, citujem: „hoci jednotlivci a komunity ešte stále čelia množstvu problémov, situácia sa od roku 2007 veľmi zlepšila“.

Ďalším pozitívnym bodom je začatie nových štruktúrovaných dialógov o ľudských právach, o ktorých sme už počuli. Môžem vás, samozrejme, uistiť, že počas týchto stretnutí sa aj naďalej budeme zaoberať takými otázkami, ako je situácia politických väzňov, sloboda zhromažďovania, sloboda médií, sloboda náboženského vyznania a práva menšín, a pri každej príležitosti budeme zdôrazňovať, že plne rešpektujeme ľudské práva a ich význam pre dlhodobý hospodársky a sociálny rozvoj.

V dôsledku týchto vcelku oprávnených obáv týkajúcich sa situácie v Turkménsku Parlament odložil rozhodnutie o dočasnej dohode. V zásade súhlasím s týmito obavami a tiež si uvedomujem, že Turkménsko musí ešte veľa urobiť, aby sa dostalo do súladu s medzinárodnými normami v oblasti demokracie a ľudských práv.

Aj napriek istým obmedzeniam to je pozitívny vývoj, ktorý potvrdzuje túžbu po pokroku a zmenách. Považujeme to za príležitosť, ktorú musíme využiť na to, aby sme nadviazali styky s turkménskymi úradmi a podporovali ich. Som pevne presvedčená, že Európska únia sa musí v tomto smere ešte viac angažovať, aby pomohla pri dosahovaní pozitívneho vývoja.

Uplatňovanie dočasnej dohody o obchode, resp. tých ustanovení dohody o partnerstve a spolupráci, ktoré sa týkajú obchodu, by bolo prvým pozitívnym krokom, ktorý by nám umožnil viac sa zapájať do spolupráce s Turkménskom a ešte razantnejšie podporovať spoluprácu, reformy a modernizáciu v tejto krajine. Dočasná dohoda navyše obsahuje veľmi dôležitú doložku o ľudských právach a chcem povedať, že viem o vašom záujme o možnosť pozastavenia platnosti tejto dohody.

V tejto súvislosti chcem poukázať na článok 1 dočasnej dohody o obchode a článok 2 dohody o partnerstve a spolupráci, ktoré obsahujú doložky, v ktorých sa hovorí o rešpektovaní demokracie a základných práv ako o podstatných prvkoch oboch dohôd. Predovšetkým však obidve dohody obsahujú doložky, ktoré obidvom stranám umožňujú vykonať náležité opatrenia v prípade vážneho porušenia podmienok a v prípade mimoriadne naliehavých situácií dokonca aj bez predchádzajúcej konzultácie spoločných výborov.

Platnosť dohôd sa teda môže pozastaviť v prípade preukázaného pretrvávajúceho a vážneho porušovania doložky o ľudských právach. Dočasná dohoda však nie je liekom na všetko. Určite nevyrieši všetky problémy v oblasti ľudských práv v Turkménsku, pomôže však tomu, aby lepšie dodržiavalo medzinárodné normy, hlavne pokiaľ ide o zásady právneho štátu a ľudské práva.

Existujú ešte dva dôležité dôvody, prečo by sme mali posilniť naše vzťahy s Turkménskom a chrániť tam naše vlastné záujmy: bezpečnosť a energetika. Turkménsko sa nachádza na rozhraní Európy a Ázie a okrem

iných krajín susedí aj s Iránom a Afganistanom. Je preto dôležité, aby bol aktívne neutrálny v tomto napätom regióne, ktorý je len krok od destabilizácie.

Čo sa tohto týka, úspešne spolupracujeme s Turkménskom v oblasti riadenia hraníc a v boji proti terorizmu, islamskému extrémizmu a obchodovaniu s drogami a s ľuďmi. Táto spolupráca je o to dôležitejšia, keď vezmeme do úvahy obnovenie angažovanosti medzinárodného spoločenstva v Afganistane a Pakistane, a v skutočnosti sa čoskoro budú konať regionálne konferencie v Haagu a v Tokiu.

Ako všetci vieme, Stredná Ázia by mohla hrať veľmi dôležitú úlohu, pokiaľ ide o energetickú bezpečnosť. Od zmeny režimu v Turkménsku sme zvýšili spoluprácu v tejto oblasti. Európska únia sa zo všetkých síl snaží, aby sa vybudoval južný plynový koridor ako súčasť širšej stratégie na diverzifikáciu našich zdrojov energie a prepravných trás. Turkménsko má zjavne dôležitú úlohu v tomto projekte.

Na záver chcem povedať, že naše vzťahy s Turkménskom musia byť formované našimi hodnotami, ako aj našimi záujmami. Preto som presvedčená, že ak nadvižeme spoluprácu s Turkménskom, budeme mať lepšiu pozíciu na presadzovanie našich argumentov v prospech otvorenejšej spoločnosti v krajine.

Budeme aj naďalej podporovať úrady, aby dosahovali pokrok aj v iných oblastiach, napríklad v oblasti reformy trestného a občianskeho zákonníka, právnych predpisov týkajúcich sa náboženstva, slobody médií, oslobodenia politických väzňov, povolenia prístupu medzinárodných pozorovateľov do väzení a prítomnosti väčšieho počtu mimovládnych organizácií v krajine.

Zo všetkých týchto dôvodov vás preto prosím, aby ste schválili dočasnú dohodu s Turkménskom.

Predseda júci. – Vážená pani komisárka, dámy a páni, predtým, ako odovzdám slovo jednotlivým rečníkom v tejto rozprave, ako zodpovedná osoba pre problematiku viacjazyčnosti vám chcem prečítať niekoľko rád z letáku, ktorý sa pripravil pre nových poslancov Európskeho parlamentu. V letáku sa píše o tom, ako sa vyjadrovať tak, aby tlmočenie bolo čo najpresnejšie a aby tento bezprecedentný zázrak, ktorý nemá obdobu v žiadnej inej inštitúcii, mohol aj naďalej fungovať každý deň.

Nie sú to tabuľky s prikázaniami, ktoré Mojžiš zniesol z hory, ale píše sa v nich nasledovné: „Hovorte primeranou rýchlosťou, ale nie príliš rýchlo. Ak je to možné, hovorte v materinskom jazyku. Snažte sa nemeniť jazyky počas vášho prejavu. Je lepšie hovoriť ako čítať. Ak však nie je iná možnosť, uistite sa, že tlmočníci majú k dispozícii text vášho prejavu. Podávajte jasné referencie k dokumentom. Jasne vyslovujte všetky čísla, o ktorých sa zmieňujete. Vysvetlite všetky skratky, ktoré použijete vo vašom prejave. Pamätajte, že vtipy sa veľmi zložito tlmočia a snažte sa o konzultáciu s tlmočníkmi. Ak predsedáte zasadnutiu, predtým, ako odovzdáte slovo ďalšiemu rečníkovi, chvíľu počkajte, aby tlmočníci mohli dokončiť tlmočenie prejavu a zmeniť kanál.“

Veľmi pekne vám ďakujem za tlmočenie, a chcel by som využiť túto príležitosť, aby som zablahoželel tlmočníkom, ktorí nám umožňujú pracovať prostredníctvom ich komplikovanej práce, ktorá je veľmi efektívna.

Alexandru Nazare, v mene skupiny PPE-DE. – (RO) V prvom rade chcem privítať kompromis o financovaní plynovodu Nabucco, ktorý sa dosiahol na poslednom zasadnutí Európskej rady a ktorý vôbec nie je náhodný v kontexte tejto diskusie.

Som veľmi rád, že projekt Nabucco bol vyhlásený za prioritný energetický projekt a že úsilie, ktoré sme my ako členovia Európskeho parlamentu vynaložili na jeho podporu, prinieslo výsledky.

Aby som sa však vrátil k dnešnej rozprave, myslím si, že pokiaľ ide o naše záujmy v Turkménsku, jasne vyčnievajú dva rovnako dôležité body: hospodárska spolupráca, predovšetkým v oblasti ropy a plynu, ako aj sociálny pokrok a ľudské práva v krajine, ako už spomínala pani komisárka.

Vítam správu pána Casparyho a blahoželám mu k nej.

Tiež si myslím, že dohoda, o ktorej sme diskutovali, predstavuje lepší rámec na interakciu s Turkménskom ako súčasná dohoda. Chcem však zdôrazniť, že nie je príliš skoro na to, aby sme začali diskutovať o jednotlivých krokoch v rámci spolupráce s Turkménskom a o jeho začlenení do energetických projektov Európskej únie. Dohoda, o ktorej tu dnes diskutujeme, je viac ako vítaná a predstavuje spôsob na zrýchlenie hospodárskej spolupráce medzi Európskou úniou a touto krajinou.

Ako sme porozumeli z tejto správy, úrady v Ašchabade sú pripravené rokovať o témach z oblasti ľudských práv a občianskych slobôd. Z doterajších skúseností Európskej únie je jasné, že pokrok v súvislosti s týmito

témami je najrýchlejší vtedy, keď sú súčasťou širších diskusií, ktoré sa dotýkajú aj iných otázok, ako aj perspektív na dlhodobú hospodársku spoluprácu.

Energetické a zahraničné politiky Turkménska sú úzko prepojené. Môžeme sa nimi zaoberať súčasne, a to prostredníctvom podpory hospodárskej spolupráce a prijatím konkrétnych opatrení, ako aj neustálym záujmom o ľudské práva.

Vítam kritériá hodnotenia pokroku Turkménska, ako aj tie, ktoré sa týkajú noriem duševného vlastníctva EÚ. Možno by podobné kritériá, ktoré by boli realistické a dlhodobé, boli užitočné aj na hodnotenie úrovne hospodárskej integrácie alebo pokroku v oblasti občianskych slobôd.

Erika Mann, *v mene skupiny PSE*. – Vážený pán predsedajúci, ďakujem pani komisárke a pánovi Vondrovi za ich vysvetlenie, som však presvedčená, že cítia isté pochybnosti na našej strane, či im máme dať úplnú podporu. Myslím si, že je to pochopiteľné, pretože na to máme veľmi jednoduchý dôvod. Problémom je to, že pokiaľ ide o dohodu o partnerstve a spolupráci (PCA), Parlament ju musí odsúhlasiť, toto však nepatrí medzi naše zákonné povinnosti v prípade dočasnej dohody o obchode.

Čo sa týka dočasnej dohody o obchode, v uznesení môžeme iba zdôrazniť naše pripomienky, vyjadriť obavy a podporiť určité témy, a preto Parlament a predovšetkým moja skupina stále váhajú, či plne podporia dočasnú dohodu o obchode.

Dúfam, že to chápete a že vyriešite tento problém. Viem, že z dôvodu právneho procesu a keďže ste už podpísali právny základ, je veľmi zložitý, ak nie nemožný, aby sa tento problém mohol opätovne prerokovať. Sme si plne vedomí týchto skutočností, ja som však presvedčená, že dokážete nájsť určitú formu záväzku a pokúsite sa rozšíriť a preskúmať právne základy, ktoré by nám pomohli k tomu, aby sme mohli byť na vašej strane, pretože si všetci uvedomujeme význam Turkménska, a už sme podporili aj iné dohody. Nejde o to, že si neuvedomujeme, čo sa udialo, alebo že nevidíme význam Turkménska, toto je však veľmi problematický prípad.

Bola by som rada, keby ste sa na to ešte raz pozreli, a preto vás prosím o láskavosť: pozrite sa na odsek 11, v ktorom vyjadrujeme obavy v súvislosti so zákonnými povinnosťami a rozdielmi medzi dočasnou dohodou o obchode a dohodou o partnerstve a spolupráci.

Prosím o uznanie odseku 9 nášho uznesenia, ktorý hovorí o začlenení doložky o ľudských právach do dohody o partnerstve a spolupráci. Vážená pani komisárka, som si vedomá vašich poznámok, ktoré som si zapísala, som však presvedčená, že nájdete spôsob, ako by sme mohli posilniť tento konkrétny bod.

To isté platí aj pre odsek 10, ktorý je dôležitý aj pre Radu. Chceli by sme, aby sa zaviedla doložka o revízii. Viem, že táto doložka nie je zahrnutá, a preto vás znova prosím o láskavosť, zvážte ju, keď budete pokračovať v rokovaní.

Veľmi by nám pomohlo, keby ste mohli zvážiť aj odsek 8, týka sa monitorovania, ktoré by sme chceli a o ktoré neustále žiadame. Monitorovanie neznamená, že chceme sedieť za rokovacím stolom. Už sme ho vykonávali za iných okolností, preto vás prosím, zvážte, čo môžete urobiť, aby ste nám pomohli definovať význam monitorovania, a prosím vás o preskúmanie tejto problematiky.

Mimochodom, myslím si, že ste odvedli skvelú prácu. Nová dohoda o partnerstve medzi EÚ a Strednou Áziou pre 21. storočie zahŕňa všetky dôležité body. Dokonca ste zahrnuli aj odporúčania Medzinárodnej organizácie práce (MOP). Tiež ste zahrnuli otázky ľudských práv, a preto som presvedčená, že nájdeme kompromis, len na tom musíme ešte trochu pracovať.

Hélène Flautre, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, myslím si, že sa nesmieme dať oklamať. Musíme si uvedomiť, že aj napriek tomu, že pán Valéry Pal bol prepustený, turkménska vláda bude aj naďalej pokračovať v únosoch, väznení a mučení ďalších ľudí v Turkménsku za myšlienkové zločiny.

Napriek tomu, že špeciálnemu spravodajcovi Organizácie Spojených národov sa podarilo vycestovať do Turkménska, deväť ďalších špeciálnych spravodajcov ešte stále nezískalo povolenia na vstup, a toto sú ľudia, ktorí sa zaoberajú takými dôležitými otázkami ako mučenie, ochrana ľudských práv, nezávislosť súdnictva, vzdelanie, zdravie, sloboda slova a tak ďalej.

Niektoré prejavy vyzerajú ako cvičenia presvedčania samého seba. Ešte stále ide o jeden z najrepresívnejších a uzavretých režimov na svete, aj keď sa tam zaznamenal istý pokrok, a my musíme nájsť správnu stratégiu

na jeho podporu. Je dôležité, aby sme pred dosiahnutím dohody s Turkménskom neboli naivní a nezačali hneď vyžadovať, aby sa z krajiny stal model demokracie a ľudských práv.

Ako teda budeme postupovať medzi týmito dvoma extrémami? Navrhujem, aby sme vytvorili skutočnú zahraničnú politiku a kritériá, ktoré sú veľmi presné, merateľné a realistické, a aby to boli kritériá Európskeho parlamentu. Mám na mysli povolenia na vstup pre nezávislé mimovládne organizácie a pre špeciálnych spravodajcov Organizácie Spojených národov a Medzinárodného Červeného kríža. Vieme, že rokovania už prebiehajú, ale ešte sa neskončili. Ďalej mám na mysli úpravu vzdelávacieho systému podľa medzinárodných noriem, ktorá síce prebieha, ale ešte nie je ani zďaleka uspokojivá. Ďalším bodom je prepustenie všetkých politických väzňov a sloboda ich pohybu, jednoducho alfa a omega ľudských práv. Návrh mojej skupiny je ambiciózny, ale zároveň aj realistický. Dá sa zjednodušiť do jednoduchého vzorca.

(Predsedajúci prerušil rečníku a na žiadosť tlmočníkov ju požiadal, aby sa vyjadrovala pomalšie.)

Nemôžeme sabotovať vlastnú politiku zrieknutím sa našich hodnôt. Nie je to otázka obhajovania izolácie Turkménska, ale nadviazania vzťahov s krajinou. Ako to teda urobíme? Nuž, zoberieme dve perá, každé do jednej ruky. Prvým perom podpíšeme plán, v ktorom budú stanovené jednotlivé štádiá, ktoré sa vyžadujú na splnenie kritérií stanovených Parlamentom. Týmto štádiám sa postupne prideli presný harmonogram a bude sa o nich viesť dialóg medzi podvýbormi pre ľudské práva a Turkménskom.

Keď sa podpíše tento plán, druhou rukou a druhým perom budeme môcť podpísať túto dočasnú dohodu. Myslím si, že v čase, keď Komisia a Rada začnú diskutovať o budúcnosti doložky o ľudských právach, uvedomia si, že je nevyhnutné, aby to boli systematické doložky a aby boli systematicky sprevádzané konzultačným mechanizmom, ktorý v prípade potreby môže viesť k pozastaveniu platnosti dohody.

Predsedajúci. – Vážená pani Flautreová, predsedajúci nemeria rýchlosť, ktorou rečník hovorí. Predsedajúci má pred sebou signalizačné svetlo, ktoré signalizuje tiesňové volanie tlmočníkov, keď nemôžu pokračovať v tlmočení, pretože nestíhajú udržať tempo s rečníkom. Ja nemeriam rýchlosť reči, ja len dostanem tiesňový signál a postúpim ho poslancom, aby každý mohol sledovať rozpravu.

Ďakujem vám za pochopenie.

Helmuth Markov, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, uplynul už viac ako rok, čo sa Parlament jasne vyjadril, aký pokrok je potrebný na to, aby súhlasil s dohodou o obchode medzi Európskym spoločenstvom a Turkménskom. Boli to požiadavky, ktoré sa dali pomerne jednoducho splniť: voľný a neobmedzený prístup Medzinárodného Červeného kríža, prepustenie politických väzňov a odporcov vojenskej služby z dôvodov svedomia, zrušenie všetkých štátnych cestovných obmedzení, jednoduchší prístup a pracovné podmienky mimovládnych organizácií a agentúr OSN a komplexná reforma systému vzdelávania. Pripúšťam, že vláda pod vedením prezidenta Berdymukhamedova urobila určitý pokrok. To je nepopierateľné. To však v žiadnom prípade nestačí na to, aby sme v tejto chvíli mohli súhlasiť s dohodou. Pán úradujúci predseda Rady a pani komisárka premeškali obrovskú príležitosť.

I keď nesúhlasím s ich názormi úplne, zopakujem, čo povedali sociálni demokrati, že my ako Parlament chceme mať záruku, že ak Parlament bude požadovať stiahnutie dočasnej dohody, splníte našu požiadavku. Pán Vondra nepovedal ani slovo k tejto záležitosti a vy, pani komisárka, ste nám vysvetlili, že v zmluve sa uvádza, že takéto stiahnutie dohody je možné. Nejde však o to, či sa takéto možnosť uvádza alebo neuvádza, ale o to, či ste pripravení splniť túto požiadavku, ak to bude Parlament vyžadovať. O to nám ide.

Žiadam preto všetkých svojich ctených kolegov, že ak sa berieme vážne, nebudeme zajtra súhlasiť s dohodou, pokiaľ nám Komisia nedá písomný súhlas o splnení tejto požiadavky a kým ho tu neprečíta. Takýto dohovor sme v konečnom dôsledku aj vyžadovali, ale vy ste sa k nemu vôbec nevyjadrili. Musím povedať, že mám dojem, že nás neberiete vážne. Prinajmenšom ste mohli zaujať stanovisko k tejto záležitosti.

Preto vám musím povedať, že za týchto podmienok nesúhlasíme s dočasnou dohodou. Dúfam, že zajtra to jednohlasne zdokumentujeme.

David Martin (PSE). – Vážený pán predsedajúci, podobne ako predchádzajúci dvaja rečníci, aj ja sa obávam, že Komisia a Rada vykreslili situáciu v Turkménsku príliš ružovo.

Súčasný prezident je trochu lepší ako ten, ktorého vo februári 2007 nahradil, je však natoľko lepší, aby sme mohli schváliť dočasnú dohodu o obchode ako predchodcu dohody o partnerstve a spolupráci? Ako povedali

pán Markov a pani Flautreová, vo Výbore pre medzinárodný obchod sme stanovili päť veľmi jasných úloh, ktoré Turkménsko musí splniť, predtým ako budeme súhlasiť s dohodou.

Po prvé, žiadali sme, aby Medzinárodný Červený kríž mal voľný prístup do Turkménska. Ak ma Komisia a Rada nepresvedčí o opak, tak pokiaľ viem, Červený kríž až doteraz nemohol navštíviť ani jediné väzenie alebo väzňa v Turkménsku.

Po druhé, povedali sme, aby prepracovali vzdelávací systém podľa medzinárodných noriem. Rada pravdivo tvrdí, že stredoškolský vzdelávací systém sa o jeden rok predĺžil, ja to však vidím tak, že okrem drobných zlepšení vo vzdelávacom systéme, tieto zmeny neboli zamerané na masu Turkménov, ale iba na elitu a na prípravu tých, ktorí chcú pracovať v odvetví ropy a plynu.

Po tretie, žiadali sme prepustenie všetkých politických väzňov. Niekoľko väzňov bolo prepustených, ale nie veľa, a stovky, ak nie tisíce politických väzňov živia v turkménskych väzeniach a očakávajú spravodlivý súdny proces.

Po štvrté, žiadali sme zrušenie všetkých obmedzení na cestovanie do zahraničia. Je zaujímavé, že Rada aj Komisia sa sústredili na cestovanie v rámci krajiny. A pritom my sme žiadali aj slobodu cestovania do zahraničia. K tej však nedošlo.

Nakoniec sme žiadali voľný prístup pre nezávislé mimovládne organizácie, voľný prístup pre orgány OSN pre ľudské práva a slobodu tlače. Nuž, neexistuje tam sloboda tlače, mimovládne organizácie nemajú voľný prístup do krajiny a napriek tomu, že spravodajca OSN pre náboženskú toleranciu dostal povolenie, Turkménsko má najdlhší zoznam žiadostí OSN o návštevu zo všetkých krajín na svete.

Je toto naozaj krajina, s ktorou chceme obchodovať? Mám podozrenie, že pre väčšinu v tomto Parlamente a v iných inštitúciách odpoveď znie „áno“. Prečo sa situácia zmenila od roku 2007, kedy Výbor pre obchod prijal uznesenie? Cynici by povedali, že je to preto, lebo v Turkménsku sú zásoby plynu a ropy, lebo chceme vybudovať nový plynovod, lebo zrazu je to strategickým záujmom. Ak je to tak, potom nepredstierajme, že ide o zlepšenie v oblasti ľudských práv. Ide tu o vlastné záujmy na úrovni Európskej únie.

(Predsedajúci prerušil rečníka)

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). – (DA) Vážený pán predsedajúci, ja tiež zásadne nesúhlasím s tým, že Európsky parlament by mal bezvýhradne súhlasiť s dohodou o obchode s Turkménskom, čo je nakoniec to, o čom tu hovoríme. Do odôvodnenia môžeme napísať čokoľvek, ale ak raz stlačíme zelené tlačidlo, a nedostaneme záruku od Komisie, že budeme mať možnosť zrušiť dohodu, situácia by sa mohla skomplikovať.

Aký je vlastne dôvod na to, aby sme súhlasili s dohodou s Turkménskom? Počuli sme o mnohých pokrokoch a je pravda, že diktatúra naozaj uplatnila niekoľko zlepšení a dala niekoľko sľubov. Podľa informácií, ktoré sme získali od organizácie Amnesty International, sa však tieto zlepšenia uplatňujú vo veľmi obmedzenom rozsahu. Aké na toto bolo odôvodnenie? Odôvodnením bolo, že výsledky sa nedosiahli práve kvôli absencii dohody. Podľa môjho názoru to je absurdné odôvodnenie, ktoré nepriamo nabáda všetkých diktátorov, aby vytrvali, kým sa im úplne nepodvolíme. Myslím si, že musíme hlasno a jasne povedať, že cena za plyn môže byť vysoká, a ak sa pod cenou rozumejú dohody s diktatúrou v Turkménsku, potom je tá cena až príliš vysoká.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Je poľutovaniahodné, že všetky kroky, ktoré Európska únia a ďalšie medzinárodné organizácie podnikli na ochranu ľudských práv v Turkménsku, ešte nepriniesli pozitívne výsledky. Novinári a obrancovia ľudských práv boli umlčaní. Ženy a deti sú naďalej znásilňované a obchoduje sa s nimi.

Napriek tomu som presvedčený, že stratégie týkajúce sa pozastavenia vzťahov a izolácie, nie sú v súvislosti s Turkménskom perspektívne. Nie preto, že krajina je bohatá na plyn, ale jednoducho preto, lebo jedine podpora kontaktov s vonkajším svetom môže priniesť demokratickú zmenu.

Preto podporujem pozíciu Európskej komisie a dočasnú dohodu, ktorej platnosť by mohla byť v prípade určitých udalostí v krajine pozastavená. Pokiaľ ide o vzťahy s Turkménskom, prístup Európskej únie k energii by sa určite nemal oddeliť od prístupu k zmenám v oblasti ľudských práv.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, v záhadnom Turkménsku ide o oveľa viac, ako len o ropu a plyn. Netvrdím, že zdroje uhlíkovdika nie sú dôležité. V skutočnosti majú pre EÚ veľmi dôležitú

strategickú hodnotu, keď vezmeme do úvahy želanie EÚ, ako aj očividnú túžbu Turkménska vymaniť sa z ruského tieňa, pokiaľ ide o dodávky energie.

Turkménske obrovské a zjavne dostupné zdroje plynu sú samy osebe dostatočným dôvodom na to, aby sa nadviazala bližšia spolupráca s EÚ. Existujú však aj ďalšie dôvody, prečo si myslím, že by sme mali uzavrieť dočasnú dohodu o obchode s Turkménskom. Krajina je typickým príkladom mierumilovnej a stabilnej moslimskej krajiny so sekulárnou vládou, ktorá sa podieľa na boji proti islamskému terorizmu v Afganistane, kde práve prebieha vojna.

Ešte stále samozrejme existujú vážne obavy týkajúce sa ľudských práv, demokracie a politických slobôd, ale takéto obavy existujú aj v prípade Ruska a Číny, a nepamätám si, že by socialisti mali takéto námietky aj v rozprave o Tibete, ktorá nedávno prebiehala. Aj naďalej udržiavame strategické vzťahy s oboma týmito veľkými krajinami.

Budeme pokračovať v podpore ďalších zmien v Turkménsku prostredníctvom dialógu a partnerstva, nie však izoláciou. Preto vo všeobecnosti podporujem lepšie vzťahy medzi Európskou úniou a krajinami Strednej Ázie.

(Predsedajúci prerušil rečníka)

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, dúfam, že táto rozprava o dočasnej dohode nám poslúži ako príležitosť na to, aby sme začali dôkladne skúmať situáciu v Turkménsku a žiadať praktickejšie opatrenia na zlepšenie momentálne veľmi negatívneho stavu v krajine.

Vláda v Ašchabade nedávno zamietla niekoľko odporúčaní vrátane prepustenia politických väzňov, prehodnotenia minulých prípadov väznenia z politických dôvodov a zrušenia zákazu cestovania udeleného aktivistom v oblasti ľudských práv. Bez akéhokoľvek pokrytectva môžeme povedať, že ešte doteraz štát nepovolil monitorovanie medzinárodným organizáciám, ktoré sa nemôžu dostať do krajiny už 10 rokov. Novinári a aktivisti nemôžu slobodne pracovať a všetci oponenti sú denne ohrozovaní.

Európska únia a medzinárodné spoločenstvo v súčasnosti vyžadujú zmenu postoja, pokiaľ ide o rešpektovanie ľudských práv, pretože čisto hospodárske dohody sa budú ťažko prijímať.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, myslím si, že by sme nemali byť pokryteckí, pokiaľ ide o túto otázku.

V roku 2006 som aj ja bola súčasťou delegácie Európskeho parlamentu, ktorá odcestovala do Turkménska, a vypracovali sme niekoľko návrhov, ktorými ste sa, pani komisárka, zaoberali.

Ja samozrejme rozumiem argumentom, ktoré ste vy a Rada predstavili, ale keď to porovnáam s tým, čo bolo navrhnuté, a so správou o Strednej Ázii, za ktorú sme v tomto Parlamente hlasovali pred niekoľkými mesiacmi, dňa 20. februára 2008, a v ktorej sme opakovali naše požiadavky týkajúce sa prepustenia väzňov, Červeného kríža a tak ďalej, došlo naozaj k nejakému pokroku? Nie.

Osobne, keď čítam správu o Turkménsku, v skutočnosti čítam správu o plynovode Nabucco, pretože koniec koncov, nás zaujíma energia a plyn tejto krajiny, ktorá má tretiu najväčšiu produkciu plynu na svete. Viem, že okrem Európskej únie existujú aj ďalšie krajiny, ktoré majú záujem o turkménsky plyn, v neposlednom rade aj Čína, toto nám bolo jasne vysvetlené, keď sme boli v Turkménsku. Tak nebuďme pokrytci a povedzme si to jasne...

(Predsedajúci prerušil rečníčku)

Christopher Beazley (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, chcel by som vyjadriť svoj súhlas s tým, čo povedal môj kolega, Dr. Charles Tannock. Keby nebol prerušený, vo svojich záverečných pripomienkach chcel povedať, že Európska únia by mala podporovať a Komisia a Rada by mali financovať transkaspické plynovody do Strednej Ázie, a to z toho dôvodu, aby sme znížili nebezpečenstvo závislosti na monopolnom zdroji, čím by sme sa vyhlili tomu, že sa staneme korisťou zahraničných politických cieľov jedného z našich susedov.

Predsedajúci. – Ďakujem vám, pán Beazley. Vždy je dôležité doplniť myšlienky pána Tannocka, ktorý je vždy konštruktívny a pre Parlament je inšpiráciou.

Teraz má slovo posledný rečník, pán Martin.

V predsedníctve sa chystáme preskúmať, či v tejto časti môžeme dať slovo rečníkom, ktorí už vystúpili v rozprave, pretože zvyčajne ju znovu otvárajú. Avšak v tejto chvíli, keďže sme dosiahli piateho rečníka, a pät' rečníkov má právo vyjadriť sa, dávam slovo pánovi Martinovi.

David Martin (PSE). – Vážený pán predseda, ďakujem vám za slovo. Znova som sa prihlásil, pretože by som chcel položiť Komisii veľmi konkrétnu otázku ešte predtým, ako opäť dostane slovo. Rád by som vedel čo najpresnejšie, akým spôsobom by sa uplatňovala a vykonávala doložka o ľudských právach, ktorú by sme odsúhlasili. Bude to Komisia, ktorá bude rozhodovať o tom, či nastalo porušenie ľudských práv? A v prípade, že tak Komisia rozhodne, bude Rada súhlasiť so zrušením dohody jednohlasne alebo kvalifikovanou väčšinou? Nakoľko praktická vlastne bude doložka o ľudských právach? Doložky o ľudských právach sú súčasťou mnohých našich medzinárodných dohôd a až doteraz sme s výnimkou nasledujúcej rozpravy takmer nikdy žiadnu neuplatnili, a Bielorusko je iba jednou z mála výnimiek.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, myslím, že to bola veľmi užitočná rozprava. Rozprava sa sústredila najmä na otázku ľudských práv, čo nie je prekvapujúce. Ešte raz by som chcel zdôrazniť, že súčasná doložka o ľudských právach dohody umožňuje pozastavenie platnosti dohody v prípade porušenia ľudských práv, a pokiaľ ide o samotné pozastavenie, myslím si, že ak sa situácia v Turkménsku zhorší, budeme brať veľmi vážne všetko, čo Parlament navrhne.

Konečné rozhodnutie samozrejme urobí Rada s prihliadnutím na všetky možnosti reštriktívnych opatrení vrátane možnosti pozastavenia platnosti, a pre tento prípad existujú precedensy, ktoré sa vytvorili v súvislosti s inými stredoázijskými krajinami.

Niektorí z nás sa zmienili aj o spolupráci s Červeným krížom. Pre nás nie je jednoduché hodnotiť spoluprácu medzi Červeným krížom a Turkménskom, a to jednoducho preto, lebo Červený kríž tu využíva zásadný princíp diskretnosti. Takže podľa dostupných informácií musíme pripustiť, že sa ešte veľa musí urobiť a zlepšiť, ale zároveň sú viditeľné aj pozitívne aspekty a vývoj.

Vo všeobecnosti chcem na záver povedať, že situácia v oblasti ľudských práv v Turkménsku nie je úplne vyhovujúca, ale pretrvávajúca izolácia tiež nie je tým správnym riešením. Podmienенý prístup k uzavretiu dočasnej dohody, o ktorej sa rokovalo 11 rokov, nie je efektívnym spôsobom na zabezpečenie pokroku v oblasti ľudských práv a demokracie.

Musíme sa, samozrejme, zapojiť do dialógu o ľudských právach s Turkménskom, a o to sa aj snažíme. Český premiér navštívil Turkménsko len nedávno. S prezidentom viedli v Ašchabade presne takýto druh dialógu.

Predseda je presvedčený, že teraz je dobrá príležitosť na nadviazanie vzťahov s Turkménskom, a taký prístup je najefektívnejším spôsobom vytvorenia úprimného dialógu o otázkach, ako sú ľudské práva.

Kľúčoví partneri Turkménska, Rusko a Čína, ktoré v súčasnosti zvyšujú svoj vplyv v regióne, určite nebudú tieto otázky vo svojich programoch až tak zdôrazňovať.

Preto je vytvorenie vhodného zmluvného vzťahu, ktoré sa začne dočasnou dohodou, kľúčovým krokom v takejto politike aktívneho angažovania. Negatívne stanovisko Parlamentu by mohlo poškodiť rodiači sa dialóg s Turkménskom a narušiť našu schopnosť zabezpečiť pokrok v dôležitých oblastiach, ako napríklad v oblasti väčšieho rešpektovania ľudských práv.

Preto by som rád povzbudil Parlament, aby plne podporil uzavretie dočasnej dohody, ako už navrhol pán spravodajca Daniel Caspary.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážený pán predseda, Eleanor Rooseveltová raz povedala, že je lepšie zapáliť sviečku, ako preklínať tmu. Toto platí aj pre Turkménsko. Podpora ľudských práv a demokracie v krajine musí byť aj naďalej našou prioritou. Mnohí z vás, ako napríklad pani Flautreová, ktorá tu už nie je, správne poznamenali, že zmeny sú pomalé. Áno sú, ale sú to zmeny a zmeny musia byť uznané a podporované.

Takže musíme Turkménsku pomôcť, aby pomohlo samo sebe. Musíme nadviazať vzťahy s krajinou konštruktívnym, trvalým a strategickým spôsobom. Musíme vytvoriť náležitý rámec pre naše zmluvné vzťahy, pretože súčasne platná dohoda o obchode a spolupráci je obmedzená a neumožňuje nám to.

Dovoľte mi tiež povedať pár slov o pozastavení platnosti alebo o možnom pozastavení platnosti. Ako viete a ako pred chvíľou povedal pán úradujúci predseda Rady, je to Rada, ktorá rozhoduje o týchto záležitostiach, a to jednohlasne. Komisia môže k problematike podať návrh.

Dovoľte mi však pripomenúť, že napríklad po udalostiach v Andižane sa Rada rozhodla zaviesť reštriktívne opatrenia pre Uzbekistan vrátane zbrojného embarga a cestovných obmedzení pre uzbeckých vrcholných predstaviteľov, ktorí boli zapletení do udalostí. Okrem toho boli pozastavené technické stretnutia v rámci dohody PCA a výbor a podvýbory pre spoluprácu. Tieto opatrenia sa každoročne primerane prehodnocovali, obnovovali a dopĺňali.

Pokiaľ by teda došlo k podobnému prípadu alebo k vážnemu zhoršeniu, Rada by mohla prijať podobné opatrenia alebo zvážiť pozastavenie platnosti dohody a Komisia by takisto zvážila všetky dostupné možnosti vrátane pozastavenia dohody.

Začlenenie konkrétnej doložky o ľudských právach týkajúcej sa pozastavenia do dohody o partnerstve a spolupráci by znamenalo pozmeniť a doplniť túto dohodu. Podľa nášho názoru by to bolo dosť zložité, keďže by sa museli opätovne otvoriť rokovania s Turkménskom, ktoré už podpísalo a ratifikovalo dohodu o partnerstve a spolupráci v roku 2004, a takisto aj s 12 členskými štátmi EÚ, ktoré ju už tiež ratifikovali.

Pokiaľ teda ide o to, či porušenie ľudských práv môže viesť k pozastaveniu platnosti dohody o partnerstve a spolupráci, chcela by som znovu zopakovať, že doložka o rešpektovaní ľudských práv je podstatným prvkom PCA, ako aj dočasnej dohody, ako som už veľmi jasne povedala aj v predchádzajúcom vystúpení. Doložka v oboch dohodách hovorí o tom, že ak jedna zo strán dospeje k názoru, že druhá strana nedodržala určitý záväzok dohody, môže prijať náležité opatrenia, ktoré v mimoriadne naliehavých prípadoch nemusia byť najskôr konzultované so spoločným výborom.

Dočasná dohoda, ako aj dohoda o spolupráci a partnerstve objasňujú, že mimoriadne naliehavé prípady sú prípady zásadného porušenia dohody ktoroukoľvek stranou, a oboje dohody takisto objasňujú, že zásadné porušenie je porušenie podstatného prvku dohody.

Z toho vyplýva, že zásadné porušenie dáva stranám právo, aby v naliehavých prípadoch podnikli náležité opatrenia. Z nášho pohľadu môžu takéto opatrenia zahŕňať aj pozastavenie platnosti dohody. Preto vás, vážení poslanci, tak ako predtým, opätovne žiadam, aby ste súhlasili s uzavretím dočasnej dohody o obchode s Turkménskom.

Som ochotná urobiť politický záväzok v mene Komisie a monitorovať dialóg o ľudských právach a podávať Parlamentu pravidelné správy. To by predstavovalo základný odrazový mostík na zvýšenie spolupráce v rámci dohody o obchode a posunulo by nás to o kúsok bližšie k vytvoreniu rámca pre dialóg s Turkménskom, ktorý by sa dostal na úroveň dialógov, ktoré už vedieme s inými krajinami v tomto regióne. A na to nezbúdam.

Len prostredníctvom rozšírenia záväzku budeme môcť ovplyvniť pozitívny vývoj a zlepšenie situácie v oblasti ľudských práv.

PRESEDA: PÁN DOS SANTOS

podpredseda

Daniel Caspary, spravodajca. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ďakujem vám za dnešnú rozpravu. Myslím si, že nás posunula oveľa ďalej. Chcel by som poďakovať svojim cteným priateľom, ktorí sa spolu so mnou zaoberali touto problematikou počas posledných mesiacov.

Jedno základné vyhlásenie Rady, vážený pán Vondra, mi utkvelo v pamäti: ľudia v Turkménsku sa určite nenaučia veľa o význame demokracie a ľudských práv od Číny, Ruska alebo dokonca Iránu. Počas posledných rokov Parlament stanovil jasné podmienky, za ktorých môžeme súhlasiť s dočasnou dohodou, naposledy v správe pána Özdemira o stratégii pre Strednú Áziu.

Bol by to obrovský ústupok zo strany Európskeho parlamentu, keby sme teraz jednoducho ignorovali špecifikácie, ktoré sme stanovili pred tromi alebo šiestimi mesiacmi, a povedali, že aj napriek tomu súhlasíme s mojou správou o dočasnej dohode. Na druhej strane mi je jasné, že práve dnes hovoríme o dočasnej dohode. Nebolo by dobré, keby sme odložili hlasovanie. Tiež som sa jasne vyjadril k tomu, že by sme nemali Turkménsko a dočasnú dohodu využívať ako rukojemníkov na to, aby sme posúvali rovnováhu moci medzi Európskymi inštitúciami.

Vyjadril som sa jasne aj k tomu, že ak by Komisia a Rada súhlasili s požiadavkami, ktoré mnohí z nás dnes vyjadrili, mohlo by to viesť k vytvoreniu precedensu, aj keď, a poviem to otvorene, tieto požiadavky Parlamentu sú úplne opodstatnené. Preto očakávam prísľub Komisie, a najlepšie ešte dnes večer, že ak

monitorovanie ukáže zhoršenie situácie v Turkménsku a ak Parlament prijme uznesenie, v ktorom Komisiu žiada, aby navrhla Rade pozastavenie platnosti dočasnej dohody, Komisia predloží takýto návrh Rade. Myslím si, že tento postup je možný v rámci súčasných dohôd.

Bol by som rád, keby sme dostali aj prísľub od Rady, že na návrh Komisie zahrnie túto otázku a bude o nej diskutovať na jednom z jej nadchádzajúcich stretnutí. Obidve inštitúcie určite môžu dať takýto prísľub bez tohto, aby sa museli zaoberať celkovou úpravou inštitucionálnej spolupráce v rámci Európskej únie. Bol by som vám vďačný, keby ste mohli urobiť toto vyhlásenie ešte dnes alebo najneskôr zajtra pred hlasovaním. Nemám záujem navrhnúť svojim cteným kolegom pred zajtrajším hlasovaním odloženie hlasovania.

Predseda júci. – Dostal som dva návrhy uznesení v súlade s čl. 108 ods. 5 rokovacieho poriadku.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

9. Polročné hodnotenie dialógu medzi EÚ a Bieloruskom (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o polročnom hodnotení dialógu medzi EÚ a Bieloruskom.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda júci, som vďačný poslancom tohto Parlamentu za príležitosť poskytnúť najnovšie správy o vývoji v Bielorusku a predovšetkým oznámiť výsledok diskusie na túto tému v Rade z minulého pondelka.

Ako už mnohí z vás vedia, po rozhodnutí Rady z minulého októbra dočasne a čiastočne zrušiť zoznam zákazov udeľovania víz sme v Bielorusku videli určitý pozitívny vývoj. Hlavne by som chcel poukázať na registráciu Hnutia za slobodu a iniciatívy Centra pre Černobyl', tlač a distribúciu nezávislých novín ako *Narodnaya Volya* a *Nasha Niva*, okrúhly stôl o regulácii internetu s predstaviteľom OBSE pre slobodu médií, pokračujúce odborné konzultácie s OBSE/ODIHR o zlepšení volebnej legislatívy a zriadenie poradných rád vrátane rady zaoberajúcej sa otázkami ľudských práv, ktorá spája predstaviteľov občianskej spoločnosti a dokonca opozície.

Tieto kroky, ktoré sa niektorým môžu zdať relatívne nevýznamné, sú v bieloruskom kontexte významné. Uznali to aj niektorí predstavitelia občianskej spoločnosti v Bielorusku.

Stalo sa však aj niekoľko incidentov, ktoré sú dôvodom na obavy. Dôležitá mimovládna organizácia zaoberajúca sa ľudskými právami, Viasna, nebola zaregistrovaná, sú problémy s akreditáciou niektorých nezávislých médií a hoci je menej útokov na občiansku spoločnosť ako predtým, stále dochádza ku krátkodobým väzbám. Pozorne sledujeme aj sťažnosti opozície týkajúce sa násilných odvodov do armády.

Nemôžeme teda poprieť, že obraz je zmiešaný. Napriek tomu sme presvedčení, že je potrebné pokračovať v politike aktívneho angažovania a podporovať pozitívny vývoj. To by mala byť cesta vpred pre naše vzťahy s Bieloruskom. Pri posudzovaní budúceho smeru našej politiky musíme mať na pamäti naše širšie strategické ciele v tomto regióne a tiež vplyv finančnej krízy.

Naše rozhodnutie zo 16. marca sa zakladá na týchto úvahách. Toto rozhodnutie, ktoré o rok predlžuje reštriktívne opatrenia, zachováva deväťmesačné pozastavenie platnosti zákazu pobytu pre niektorých predstaviteľov Bieloruska.

Hĺbkové posúdenie plánované pred koncom tohto deväťmesačného obdobia sa sústreďí na päť oblastí uvedených v záveroch Rady z októbra 2008. Ide o volebnú reformu a ďalšie konkrétne kroky smerom k rešpektovaniu demokratických hodnôt, právnemu štátu, ľudským právam a základným slobodám vrátane slobody vyjadrovania a médií a slobody zhromažďovania a politického združovania.

Pevne veríme, že pokračovanie pozastavenia zákazov, ktoré sa dohodlo minulý týždeň, nám umožní dosiahnuť naše politické ciele. Poskytne nám príležitosť pokračovať spolu s našimi bieloruskými partnermi v zlepšovaní vývoja v oblasti ľudských práv. Začatie dialógu o ľudských právach na budúci mesiac bude obzvlášť dôležité.

Po zrušení zákazu bilaterálnych politických kontaktov sa uskutočnilo niekoľko návštev na vysokej úrovni vrátane ministerskej trojky koncom januára. Cieľom týchto rôznych kontaktov je podporiť Bielorusko a dosiahnuť porozumenie v rámci rozdielných očakávaní. Dúfame, že tento dialóg bude v nadchádzajúcich mesiacoch pokračovať.

Sme presvedčení, že pri spolupráci s Minskom musíme byť konštruktívni. Ostávame však realistami a neočakávame žiadne dramatické zmeny. Zmena si vyžaduje čas a je naším spoločným záujmom využiť každú príležitosť na podporu ďalšieho pozitívneho vývoja.

Je dôležité, že našu politiku aktívneho angažovania podporili predstavitelia občianskej spoločnosti v Bielorusku, ktorí sa nedávno zúčastnili na veľmi užitočnej diskusii s poslancami tohto Parlamentu. Udržiavame tiež pravidelné kontakty s predstaviteľmi bieloruskej občianskej spoločnosti a máme v úmysle pokračovať v tomto dialógu a podporovať občiansku spoločnosť a nezávislé médiá v Bielorusku.

Dovoľte mi ukončiť svoj prejav niekoľkými slovami o Východnom partnerstve, ktoré minulý týždeň schválila Európska rada a ktoré sa začne na samite v máji. Bielorusko je jednou zo šiestich krajín Východného partnerstva. Sme pevne presvedčení, že Bielorusko by sa do tejto iniciatívy malo zapojiť od začiatku. Rozsah jeho účasti na bilaterálnych rokovaníach bude závisieť od množstva faktorov, predovšetkým od pokroku v určitých oblastiach, o ktorých som práve hovoril.

Som vďačný za verejnú podporu výsledkov zasadnutia Rady z minulého pondelka zo strany Parlamentu. Je zrejmé, že hĺbkový posudok, ktorý sa má vypracovať do deviatich mesiacov, bude kľúčový pre všetky ďalšie rozhodnutia a bude mať významný vplyv na naše budúce vzťahy s Bieloruskom vo všeobecnosti. Rada je pripravená priebežne informovať Parlament o vývoji a víta, že máte príležitosť priebežne prispievať do tejto diskusie.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, Bielorusko sa nachádza na križovatke.

Nachádzame sa v situácii po rozhodnutí Rady o potvrdení dočasného pozastavenia zákazu víz do konca roka a pred prijatím uznesenia Európskym parlamentom. Nastal čas uskutočniť počiatočnú revíziu našej politiky týkajúcej sa Bieloruska po šiestich mesiacoch od pozastavenia sankcií v októbri 2008. Mali by sme tiež uvažovať o tom, čo nás čaká počas nasledujúcich deviatich mesiacov.

Osobne som presvedčená, že rozhodnutie o pozastavení sankcií, ktoré Európska únia prijala minulý rok v októbri, bolo správne. Toto pozastavenie v skutočnosti viedlo k pozitívnemu procesu.

Bielorusko prijalo opatrenia, ktoré sú bezpochyby v súlade s vyššou úrovňou demokracie. Mám na mysli predovšetkým návrat dvoch nezávislých novinárov do novinových stánkov, skutočnosť, že sa konečne zlegalizovala organizácia pána Milinkeviča, spoluprácu s OBSE/ODIHR v oblasti volebného práva a rôzne kongresy opozičných strán alebo mimovládnych organizácií, napríklad Zväzu Poliakov v Bielorusku, ktorých uskutočnenie bolo možné. Pripúšťam, že tento pokrok je obmedzený a nedostatočný, ale je tiež bezprecedentný a vo všeobecnosti môžeme uzavrieť, že sa dosiahol pokrok.

Preto tento zmiešaný posudok vyvolal zmiešanú reakciu Európskej únie, pričom vyvážené rozhodnutie sa prijalo počas posledného zasadnutia rady GAERC. Pozastavenie sankcií na dlhšie obdobie umožňuje viesť dialóg, o čo nás výslovne žiadala aj samotná občianska spoločnosť, okrem iného aj na fóre uskutočnenom v Európskom parlamente len nedávno, 4. marca.

Zároveň máme stále k dispozícii tento nástroj, keďže sankcie je možné opätovne zaviesť koncom roka, ak budeme dosiahnutý pokrok považovať za nedostatočný. Budeme pokračovať v posudzovaní, pričom sústredíme stálu pozornosť na situáciu v krajine s ohľadom na dosahovanie pokroku v piatich kľúčových oblastiach identifikovaných v záveroch rady GAERC z októbra minulého roka. Navyše Komisia vďaka našej delegácii v Minsku zohráva aktívnu úlohu pri analýze situácie v krajine.

Dámy a páni, vítam iniciatívu Európskeho parlamentu týkajúcu sa vyslania delegácie členov Výboru pre zahraničné veci a delegácie Európskeho parlamentu pre vzťahy s Bieloruskom, ktorá o 10 dní pocestuje do Minska, aby sa stretla s úradmi a rôznymi stranami a získala predstavu o situácii v krajine.

Poslem tiež svojho riaditeľa zodpovedného za tento región, ktorý bude určite úzko spolupracovať s delegáciou Európskeho parlamentu. Začatie nového dialógu o ľudských právach s Bieloruskom je ďalším významným krokom vpred, ktorý nám umožní lepšie usporiadať naše požiadavky a dať väčšiu hĺbku našim diskusiám.

Prvé zasadnutie tohto dialógu by sa malo uskutočniť v najbližších dňoch v Minsku a Európska únia predloží na stôl všetky témy. Stretneme sa s členmi občianskej spoločnosti pred týmto dialógom a po ňom, aby sme mali prospech z ich odborných vedomostí.

Dámy a páni, rozvinutie našich vzťahov s týmto susedom nachádzajúcim sa blízko srdca Európy od nás vyžaduje trpezlivosť, aj v dlhodobejšom horizonte, pri reakcii na pokrok, ktorý Bielorusko dosiaholo. Reakcii,

ktorá nám umožní priblížiť Bielorusko k našej európskej rodine a jej hodnotám. Preto, ako povedal náš úradujúci predseda, Európska rada prijala minulý piatok rozhodnutie o prijatí Bieloruska do Východného partnerstva, konkrétne do jeho multilaterálnej zložky, do platforiem. Toto partnerstvo poskytne Bielorusku príležitosť rozvinúť nové podporné a výmenné siete so všetkými svojimi susedmi aj v mene bieloruskej občianskej spoločnosti, ktorá chce skoncovať so svojou izoláciou a zúčastniť sa na fóre o občianskej spoločnosti.

V súvislosti s bieloruskou účasťou na bilaterálnej časti Východného partnerstva je text návrhu Komisie jednoznačný: vývoj bilaterálnych vzťahov medzi Európskou úniou a Bieloruskom závisí a bude závisieť od vývoja politickej situácie v krajine.

A nakoniec vzhľadom na finančnú a hospodársku krízu, ktorá tiež vážne ovplyvňuje všetkých našich východných susedov, osobne podporujem opatrenia hospodárskej pomoci Bielorusku. MMF už podnikol prvý dôležitý krok aktívnou podporou svojich európskych členov tým, že poskytol úver vo výške 2 miliardy USD na riešenie bezprostredných účinkov krízy, čím myslím ukončenie platobnej bilancie. Druhá etapa by mala Bielorusku umožniť získať prístup k úverom od EIB a významnejším úverom od EBOR s cieľom financovať projekty spojené s transeurópskymi sieťami a tiež pomôcť pri diverzifikovaní hospodárskych väzieb krajiny.

Zároveň sa Komisia zúčastňuje na procese posilňovania technických dialógov s Bieloruskom v sektoroch spoločného záujmu, ako napríklad energetika, doprava, clá, normy a v dlhodobejšom horizonte hospodárstvo.

Na záver, dámy a páni, Parlament budúci týždeň prijme uznesenie o Bielorusku s cieľom posilniť tieto dialógy a Komisia sa bude skutočne podrobne a pozorne zaoberať vašimi odporúčaniami. Pokiaľ ide o mňa, úprimne dúfam, že počas nasledujúcich mesiacov budeme pokračovať v úzkej spolupráci pri posudzovaní situácie a v dialógu s Bieloruskom, jeho úradmi a občianskou spoločnosťou. Dúfam, že to bude prvý krok k hlbokému vzájomnému záväzku, ktorý sa bude zakladať na konkrétnom pokroku.

Charles Tannock, v mene skupiny PPE-DE. – Vážený pán predsedajúci, vzťahy medzi EÚ a Bieloruskom sa teraz právom zakladajú na pragmatických úvahách oboch strán. Roky politiky izolácie nevedli nikam, ako si to teraz Rada s oneskorením uvedomila. Určite neurobila nič pre to, aby uvoľnila uchopenie moci posledným európskym izolujúcim sa diktátorom, prezidentom Alexandrom Lukašenkom.

Pred dvoma týždňami som mal tu v Štrasburgu česť stretnúť sa s dvoma významnými disidentmi z Bieloruska s cieľom diskutovať o politickom vývoji v krajine. Jeden z nich, Alexander Kazulin, bol nedávno prepustený ako politický väzeň. Je to jeden z dôvodov, prečo sa EÚ začala pozeráť na Lukašenka v priaznivejšom svetle.

Politická represia v Bielorusku však stále ostáva vážnym problémom. Je preto otázne, či toto zjavné zlepšenie vzťahov medzi EÚ a Bieloruskom bude niekam viesť, keďže Lukašenko môže hrať hru s Ruskom tým, že sa väčšmi prikláňa k EÚ. Je to však lepšie ako pokračovanie v našej neúspešnej politike bojkotovania z minulého desaťročia.

Je dôležité, aby si Rada vo vzťahu k Bielorusku zachovala prístup „cukor a bič“. Ak Lukašenkovi ponúkne jasnú motiváciu pre vnútropolitickú reformu, možno bude reagovať pozitívne. Rovnako však musí vedieť, že nemôže pokračovať ako predtým a že akýkoľvek náznak zvýšeného autoritárstva a represie môže spôsobiť zastavenie alebo obmedzenie podpory EÚ, pokiaľ ide o ambície Bieloruska vo vzťahu k členstvu vo WTO. V tejto fáze by podľa môjho názoru mohlo byť pozvanie Lukašenka do Prahy na májový samit, kde sa začne Východné partnerstvo, ku ktorému Bielorusko patrí, príliš veľkým krokom. Bližšie vzťahy musíme prepojiť s konkrétnymi záväzkami zo strany režimu s cieľom zmeniť jeho spôsoby.

Musíme tiež Bielorusko presvedčiť, že uznanie gruzínskych regiónov Abcházsko a Južné Osetsko za nezávislé štáty – v súčasnosti ich uznáva iba Rusko – nie je akceptovateľné. Domnievam sa, že Bielorusko by sa chcelo dištancovať od ruskej kontroly a my musíme túto jedinečnú príležitosť využiť. Podpora skutočnej zmeny v Bielorusku bezpochyby vyžaduje trpezlivosť a odhodlanie zo strany EÚ, ale stojí za to usilovať sa o odmenu – o návrat Bieloruska do európskej rodiny národov.

Jan Marinus Wiersma, v mene skupiny PSE. – (NL) Vážený pán predsedajúci, tiež radi podporíme pokračovanie politiky Európskej únie, ktorá umožňuje dialóg a užšiu spoluprácu s bieloruským režimom. Pracujeme na tom už šesť alebo sedem mesiacov a potrebujeme vedieť, či zábery Európskej únie prinesú ovocie aj v nasledujúcom období. To nemení nič na fakte, že budeme stále pochybovať o úmysloch vlády, o ktorej je známe, že nie je demokratická. Osobne som mal česť byť v kontakte s týmto režimom pri niekoľkých príležitostiach a, verte mi, pán Lukašenko sa nestal demokratom zo dňa na deň.

Skutočnosť, že sa chce viac angažovať vo vzťahu k Európskej únii, sa týka iných faktorov, ale skutočnosť, že to chce, môžeme využiť s cieľom vyvíjať naňho tlak, aby ďalej pokračoval v ceste, ktorú začal niekoľkými pozitívnymi krokmi v oblasti ľudských práv. Rovnako ako pán Tannock si myslím, že je ešte príliš skoro uvažovať o tom, či by mal dostať odmenu v podobe Východného partnerstva. Stále je potrebné umožňovať skutočný dialóg o ľudských právach a stále sa objavujú porušenia ľudských práv.

Domnievame sa, že pri dialógu o ľudských právach musí opozícia zohrávať plnohodnotnú úlohu. V posledných rokoch sme podporovali opozíciu všetkými možnými spôsobmi vrátane udelenia dvoch Sacharovových cien. Minsk si myslí, že takáto podpora opozície nie je akceptovateľná. Existujú však precedensy. Šesť alebo sedem rokov som sa spolu s Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a Radou Európy osobne zapájal do pokusu umožniť dialóg medzi bieloruskou vládou a vtedajšou opozíciou. Tento pokus nebol úspešný, ale predstavuje precedens pre tento typ stretnutia.

Európska politika, ktorú chceme, musí jasne prispievať k väčšej slobode a otvorenosti. Témy, ktoré považujeme za dôležité, sú uvedené aj v predložennom uznesení. Domnievame sa, že ak sa v týchto otázkach dosiahne pokrok počas niekoľkých nasledujúcich mesiacov, ďalšie reštrikcie EÚ sa môžu zrušiť.

Chcel by som doplniť ešte niekoľko poznámok. Po prvé, domnievame sa, že Komisia musí zohľadniť skutočnosť, že v Bielorusku vedia o Európskej únii veľmi málo a že satelitná televízia to nezmení. Samotná krajina musí urobiť viac, v samotnej krajine sa musí urobiť viac. Po druhé, naliehavo žiadam, aby sme sa úradov v Minsku spýtali, či konečne nenastal čas zrušiť všetky zákazy pobytu pre deti Černobyľu.

Moja posledná poznámka je o čosi osobnejšia. Nová situácia viedla aspoň k jednej veci – po prvýkrát za šesť alebo sedem rokov som dostal víza. Umožňujú mne a delegácii z Parlamentu odcestovať do Bieloruska na niekoľko týždňov. Túto príležitosť veľmi rád využijem.

Janusz Onyszkiewicz, v mene skupiny ALDE. – (PL) Po zrušení sankcií voči Bielorusku sme dúfali, že proces zmierňovania systému dospeje o trochu ďalej. Ukazuje sa však, že sa to nestalo. Dnešní rečníci to už spomenuli, ale chcel by som pripomenúť, že neboli registrované žiadne iné politické strany, hrozba zrušenia registrácie existujúcich strán stále trvá, novinám, ktorým mohlo byť udelené právo na distribúciu, nebolo toto právo udelené a obnovili sa internetové útoky na webové stránky, napríklad na stránku Rádia Slobodná Európa. Okrem toho sa prezident Lukašenko rozhodol odísť z Minska, a preto sa nemohla uskutočniť návšteva pani Ferrerovej-Waldnerovej. Nemyslím si, že to bolo priateľské gesto a nenaznačuje to, že rešpektuje a chápe význam kontaktov s Európskou úniou.

Je pravda, že prezident Lukašenko neuznal Abcházsko a Osetsko, ale navštívil Abcházsko a zdá sa, že títo dvaja partneri – nepoviem štáty, pretože pre nás, samozrejme, Abcházsko nie je štátom – budú úzko hospodársky spolupracovať. Pokiaľ ide o opozíciu, prezident Lukašenko ju nazýva „piatym pilierom“ a nevidíme vôbec žiadnu ochotu uznať ju ako dôležitý prvok politickej opozície, ako je to v každej krajine.

Myslím si však, že v tejto súvislosti by sme mali zachovať určitý druh dialógu. Súhlasím s tým, čo povedal pán Tannock, že prezident Lukašenko by nemal byť v Prahe prítomný. To by sme určite zachádzali príďaleko. V skutočnosti by sme mali významnejšie a efektívnejšie využiť iný nástroj, ktorý máme k dispozícii, konkrétne finančný nástroj vo forme financovania demokratického a hospodárskeho rozvoja. V tejto súvislosti by ma zaujímalo, nie aké čiastky sa vyčlenili, ale aké čiastky sa vynaložili na podporu demokracie v Bielorusku minulý rok a v roku 2007, ak do nich nezahrnieme podporu rádia.

Konrad Szymański, v mene skupiny UEN. – (PL) Pán komisár, experiment s pozastavením sankcií voči Bielorusku musí pokračovať, aby sme vyskúšali každú možnosť dialógu s touto krajinou. Bieloruské úrady si však musia uvedomiť, že čas vyhradený na tento experiment je obmedzený a že s našimi návrhmi nebudeme čakať donekonečna.

Musíme tiež byť veľmi opatrní. Prvé mesiace nám poskytli len hmlistý obraz o úmysloch úradov v Minsku. Zároveň pokračuje represia voči Zväzu Poliakov v Bielorusku, vyhostujú katolíckych kňazov a televízii Belsat, jedinej nezávislej televízii vysielajúcej v Bielorusku, úrad v Minsku zamietol registráciu. To je dostatočným dôvodom na to, aby sme Alexandra Lukašenka nepozvali na samit EÚ, ako to žiada bieloruská opozícia.

Jacek Protasiewicz (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, pán premiér, pán komisár, súhlasím s pánom komisárom, že rozhodnutie Rady predĺžiť sankcie voči Bielorusku o rok a zároveň ich pozastaviť na deväť mesiacov bolo rozumné riešenie. Vyzývame Bielorusko, aby s nami spolupracovalo, ale nezabúdame na to, že je stále poslednou nedemokratickou krajinou v Európe.

Napriek pozitívnym zmenám, ktoré sa v Bielorusku nedávno odohrali a o ktorých hovoril pán Vondra, nie je možné povedať, že sa tam rešpektujú základné ľudské práva, ako napríklad sloboda prejavu, sloboda vyjadrovania politických názorov alebo rešpektovanie národných a náboženských menšín. Napriek tomu ponúkame Bielorusku účasť vo Východnom partnerstve, pretože veríme, že to prinesie prospech predovšetkým ľuďom v Bielorusku.

Východné partnerstvo znamená vyhliadku lacnejších víz, lepšej hospodárskej spolupráce a finančnej podpory občianskej spoločnosti. Existujú spôsoby, ktorými môže Bielorusko po mnohých rokoch izolácie profitovať z tejto novej politiky. Cenou za to je však bezpochyby cynické zneužívanie našej dobrej vôle s cieľom dodať dôveryhodnosť nedemokratickému vládnutiu. Bieloruská vláda, ktorá kontroluje hlavné masmédiá a nepoužíva ich na informovanie, ale na propagandu, triumfálne oznamuje, že Európska únia akceptuje „bieloruský model“, v ktorom je možné obmedziť demokraciu a slobodu. V Parlamente musíme jednoznačne vyhlásiť, že Bielorusi majú rovnaké práva ako občania iných slobodných európskych krajín vrátane práva slobodne demonštrovať v Minsku dnes, v deň 91. výročia bieloruskej nezávislosti. Zámerom účasti vo Východnom partnerstve je pomôcť im uvedomiť si tieto práva. Ak tomu budú stáť bieloruské úrady v ceste, nebudú môcť rátať s partnerstvom a dobrými vzťahmi so Západom, určite nie na vysokej úrovni, ktorú spomínal pán Vondra, a určite nie, ak myslíme na májový pražský samit, ktorý bude o Východnom partnerstve.

Pokiaľ ostanú politickí aktivisti v Bielorusku zadržaní, pokiaľ budú mladí demokratickí opoziční aktivisti násilne odvádzaní, pokiaľ bude demonštrácie násilne potláčať milícia a pokiaľ budú nezávislí novinári dostávať pokuty za svoje slová, predstavitelia Bieloruska nemajú právo očakávať partnerstvo a zmierlivý prístup od európskych predstaviteľov, od Rady, Komisie a nášho Parlamentu.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Bielorusko je v strede Európy a domnievam sa, že by malo mať záujem udržiavať dobré vzťahy s Európskou úniou a ďalším jeho susedom, Ruskom. Účasť na partnerskom programe Európskej únie ponúka takúto príležitosť.

Nezávislé, stabilné Bielorusko, ktoré kráča smerom k demokracii, rozširovaniu ľudských práv a sociálnemu trhovému hospodárstvu, je záujmom Európskej únie a predovšetkým bezprostredných susedov Bieloruska, Litvy, Lotyšska a Poľska. Som presvedčený, že to čoraz viac chcú aj obyvatelia Bieloruska.

Politika izolácie vo vzťahu k Bielorusku nebola oprávnená a musí sa to povedať hlasno a jasne. Na druhej strane, pokiaľ existujú obmedzenia slobody prejavu a názoru a činnosti strán a opozície, medzi Bruselom a Minskom nemôže byť skutočný dialóg alebo porozumenie.

Nie som si istý, či nastal čas rozprestrieť v Bruseli červený koberec pre všetkých predstaviteľov Bieloruska.

Bielorusko je jediným štátom v Európe, ktorý stále vykonáva popravy, hoci ich počet podľa výpočtov organizácií ochraňujúcich ľudské práva dramaticky klesol. Domnievam sa, že všetci poslanci Európskeho parlamentu, bez ohľadu na skupinu, v ktorej pôsobia, sú z tejto situácie nešťastní a žiadali by, aby Minsk zrušil trest smrti čo najskôr.

Do siedmich rokov plánuje Bielorusko postaviť jadrovú elektráreň celkom blízko hraníc s Litvou. Chcel by som vám pripomenúť, že Európska komisia sa zaviazala, že bude pozorne sledovať, ako bieloruská vláda dodržiava predpisy agentúry MAAE a iných medzinárodných organizácií, a že zabezpečí súlad jadrovej elektrárne so všetkými najnovšími bezpečnostnými požiadavkami.

Predseda júci. – Nasleduje postup „catch-the-eye“.

Mám príliš veľa žiadostí o slovo, z ktorých väčšina je od Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov. Dám priestor iba trom poslancom.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Vážený pán predseda júci, postup „catch-the-eye“ odsúhlasený Parlamentom nestanovuje, že predseda júci môže zvoliť poslancov podľa toho, do ktorej skupiny patria. Postup „catch-the-eye“, ako mu ja rozumiem, je na to, aby každý jednotlivý poslanec upútal pozornosť vás, predsedajúceho. Myslím, že to, čo ste práve povedali – že dovolíte hovoriť len trom členom skupiny PPE-DE – je poľutovaniahodné. Nie je to v súlade s našim rokovacím poriadkom.

Predseda júci. – Pán Beazley, vždy bol takýto postup a vždy aj bude, kým budem predsedať.

Keďže žiadosti sú súčasné, pretože skoro všetci poslanci žiadajú o slovo v rovnakom čase, a keďže som obmedzený na päť žiadostí o slovo, nemôžem túto dobu predĺžiť bez zasahovania do iných rozpráv. Okrem

toho sa takto postupovalo aj v minulosti a zmena postupu by viedla k rozdielom v porovnaní s predchádzajúcimi zasadnutiami.

Pán Beazley, procedurálnu námietku som vysvetlil. Nemá zmysel na nej trvať, pretože vám slovo nedám. Nedám vám slovo. Procedurálnu námietku som vysvetlil.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Dnes si obyvatelia Bieloruska pripomínajú Deň nezávislosti. Chcela by som vám pripomenúť, že Bielorusko sa vyhlásilo za republiku 25. marca 1918. Práve teraz, v čase konania našej rozpravy, je v Minsku na námestí oproti Akadémii vied demonštrácia iniciovaná demokratickou opozíciou. Na námestí sa zhromaždilo päťtisíc ľudí. Dúfam, že sa proti nim nepoužijú represívne opatrenia. Preto by som chcela, tak ako predtým a predovšetkým dnes, prejsť solidaritu so všetkými Bielorusmi na celom svete a najmä so všetkými Bielorusmi, ktorí sa zhromaždili na jednom z námestí v Minsku a ktorým je drahý duch nezávislosti a slobody.

Pokiaľ ide o dialóg s Bieloruskom, je potrebný, ale nie za každú cenu. Čo my, Európska únia, môžeme urobiť, bez ustupovania režimu, ale podporou dialógu s občianskou spoločnosťou, je čo najskôr vyriešiť otázku ceny schengenských víz. Schengenské víza, ktoré stoja 60 EUR, sú pre mnohých Bielorusov príliš drahá záležitosť. Chcela by som vám pripomenúť, že pre ruských občanov stoja schengenské víza polovicu tejto ceny.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Je dôležité, aby sme pokračovali v budovaní nových vzťahov medzi Európskou úniou a Bieloruskom. Nepochybne je potrebné dosiahnuť situáciu, v ktorej by sa rešpektovali základné práva bieloruských občanov. Je neprijateľné, aby sa v dnešnej dobe nerešpektovali práva ako sloboda prejavu, sloboda názoru, volebné právo alebo právo na nezávislé súdnictvo.

Preto súhlasím s filozofiou, aby sme Bielorusko povzbudzovali k maximálnemu úsiliu o posun smerom k demokracii. Som spokojný s rozhodnutím zapojiť Bielorusko do nového programu posilňovania východnej politiky EÚ prostredníctvom európskej susedskej politiky. Verím, že to Bielorusku pomôže dosiahnuť stabilitu a bezpečnosť a zvýšiť životnú úroveň jeho obyvateľov. Spoločenstvo by malo pokračovať v poskytovaní finančnej pomoci osobám, ktoré sú na to odkázané, a zasiahnuť pri porušovaní občianskych práv. Opakujem: zasiahnuť pri porušovaní občianskych práv.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Európska politika vo vzťahu k bieloruskej otázke bola jednoznačná. Najdôležitejšie boli ľudské práva a proces demokratizácie. Neodmietali sme zblíženie, ale aj naše podmienky boli jednoznačné. Teraz sa však situácia podstatne zmenila.

Je pravda, čo uvádzajú bieloruskí politickí aktivisti a nezávislí experti: režim sa v podstate nezmenil, urobili sa len kozmetické zmeny. Hoci bolo prepustených niekoľko politických väzňov, ich miesto zaujali noví a mladých aktivistov neposielajú do väzenia, ale do armády. Zmenili sa iné veci, a nie režim.

Mnohí v EÚ sa domnievajú, že úspech Východného partnerstva závisí aj od Bieloruska. Brusel musí vyplniť medzeru, ktorú zanechala nerozhodnosť Ukrajiny a na tento účel sa môže ukázať ako prijateľný dokonca aj prezident Lukašenko. Inštitúciám EÚ sa podarilo obísť vlastnú skupinu podmienok. Niekoľkoročná práca Komisie vyšla navivoč jedinou návštevou Javiera Solanu. Prezident Lukašenko si myslel, že je dosť silný na to, aby zrušil návštevu pani Ferrerovej-Waldnerovej. Namiesto prijatia podmienok našiel Minsk partnera v milovníkovi kompromisov, Javierovi Solanovi.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pán komisár, pán úradujúci predseda Rady, počúvala som vás veľmi pozorne. Zelení podporujú dialóg, ale len kritický dialóg, inými slovami, dialóg, ktorý nie je o prázdnych slovách diktátora.

Dialóg sa musí využiť na dosiahnutie pokroku v politike ľudských práv v tejto krajine, napríklad tak, že sa bude môcť legálne vrátiť Európska humanitná univerzita, že nebude obmedzená sloboda prejavu a že sa budú môcť uskutočniť nerušené demonštrácie ako dnešná. Dialóg musí posilniť demokratické sily. Len v tom prípade bude mať zmysel. Nemal by bodnúť demokratické sily do chrbta. Otázka ľudských práv sa musí v tomto štádiu riešiť ako kľúčová a v krajine sa musia povoliť nástroje pre ľudské práva EÚ.

Tiež sa domnievam, že partnerstvo je predčasné. Napriek tomu by sa mala znížiť cena víz.

Erna Hennicot-Schoepges (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, všetky opatrenia, ktoré pripravila Komisia a pán komisár, boli schválené, pretože zlepšujú situáciu ľudí.

Je však správne, aby sme dovolili diktátorovi zaujať najvyššie miesto? Nie je to urážka tých, ktorí boli nedávno znovu uväznení, a tých, ktorých stále väznia? Pán komisár, pán minister, chceta by som sa vás spýtal veľmi otvorenú otázku. Mohlo Bielorusko vyvíjať určitý tlak na európske orgány s cieľom zabezpečiť si pozvanie na pražský samit, pozvanie, ktoré považujem za neprimerané a nevhodné?

Predsedaajúci. – Dámy a páni, keďže nám ostalo trochu času, môžem dať slovo niektorým ďalším rečníkom na zozname. Nemá to nič spoločné s tým, čo bolo povedané predtým. Ide jednoducho len o prípad vyváženého riadenia, ktoré používam vždy počas postupu „catch-the-eye“.

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Vážený pán predsedaajúci, dámy a páni, (...) s uspokojením novú ochotu Bieloruska spolupracovať s Európskou úniou a medzinárodným spoločenstvom. Pri rokovaníach s prezidentom Lukašenkom sme veľmi opatrní, ale nové smerovanie v tejto oblasti je vítané. Nikdy neprestaneme zdôrazňovať potrebu komplexného a významného posunu vo vzťahu k rešpektovaniu ľudských práv.

Domnievam sa, že Komisia by mohla od Minska požadovať jasnejšie a konzistentnejšie správanie v jednej veci. Hovorím o situácii desiatok tisícov detí, ktoré niekoľko mesiacov bývajú v európskych rodinách. Bieloruská vláda mnoho rokov konala absurdne, niekedy nepochopiteľne, často rušila pobyty detí na poslednú chvíľu a ponižovala hostiteľské rodiny, čím dala ďalšiu facku deťom, často sirotám zo zložitých rodinných pomerov, ktoré celú záležitosť zle znášali. Pokúsme sa dosiahnuť zmenu smerovania v tejto oblasti čo najskôr.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Dnes si Slovensko pripomína 21. výročie bratislavskej sviečkovej manifestácie. 25. marca 1988 kresťania, ktorí v tichosti manifestovali za slobodu tlače, slobodu vierovyznania, boli surovo rozohnaní políciou a vojskom. Táto sviečková manifestácia bola historickým štartom vytúženej slobody na Slovensku, preto veľmi rozumiem obavám, ktoré vyslovili moji kolegovia v súvislosti so zmenou postoja Európskej únie k Lukašenkovi.

Som presvedčená, že Lukašenko by nemal vycestovať do Prahy. Aj podľa mojich osobných skúseností s totalitným režimom na Slovensku neverím, že totalitný vodca sa dokáže zmeniť v srdci a vo svojej mysli na demokrata, je to možné iba vtedy, keď ho vedú k tomu pragmatické dôvody. Vážení kolegovia, mali by sme viac načúvať bieloruskej opozícii, Alexandrovi Milinkievičovi a až v prípade istoty, že Bielorusko je skutočne demokratické, môžeme zrušiť všetky sankcie Bielorusku.

Predsedaajúci. – Na rade je pán Beazley, ale podľa všetkého sa na mňa urazil a opustil snemovňu. Nemôžem mu teda odovzdať slovo.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedaajúci, rád by som vám poďakoval za všetky príspevky. Ako som povedal v úvodných poznámkach, v posledných mesiacoch sme boli svedkami krokov bieloruských úradov smerujúcich k očakávaniam, ktoré boli sformulované v záveroch Rady v októbri roku 2008. V kontexte vývoja Bieloruska sú tieto kroky významné. Zároveň však máme zmiešané pocity a myslím, že v rozprave sa to potvrdilo. Radi by sme videli ďalšie kroky ako zmeny trestného súdu a registráciu iných mediálnych kanálov a mimovládnych organizácií v Bielorusku.

V budúcom hodnotení reštriktívnych opatrení sa zohľadní situácia v Bielorusku aj kroky podniknuté vládou. Prehodnotí sa pokrok v oblastiach zahrnutých v záveroch Rady z októbra 2008. Permanentné vyhodnocovanie už prebieha a o pokroku sa diskutuje s členmi opozície – napríklad pred týždňom som sa v Prahe stretol s Alexandrom Kazulinom.

Pod podmienkou pokroku v oblasti demokracie, ľudských práv a právneho poriadku sme pripravení vzťahy s Bieloruskom prehĺbovať. Som presvedčený, že môžeme Bielorusku ponúknuť konkrétne stimuly v rámci Východného partnerstva, ale nielen tam.

Dovoľte mi teraz vrátiť sa k živej rozprave o ustanovujúcom samite Východného partnerstva a najmä k miere spoluúčasti Bieloruska. Prosím, počúvajte pozorne: v tejto otázke, ktorá si vyžaduje konsenzus v rámci EÚ, sa ešte nerozhodlo. Budeme sa jej podrobnejšie venovať na samite a v tejto fáze sa nechcem zaoberať špekuláciami. Trápi nás však samotná skutočnosť, že ešte nebola vydaná žiadna pozvánka.

Ešte raz by som vám chcel poďakovať za zaujímavú rozpravu a cenný prínos. Veľmi oceňujeme záujem a aktívnu účasť Európskeho parlamentu v otázke Bieloruska. Vaša podpora politiky aktívneho angažovania EÚ je pre nás povzbudením. Bielorusko je dôležitým partnerom EÚ, a preto sa o vývojové trendy v tejto krajine všetci zaujíname. Je dôležité, aby sme Minsku vyslali jasný a jednotný signál, a teší ma, že v tomto nás Európsky parlament vie podporiť.

Aktívna zainteresovanosť je dôležitá, pretože ponúka najlepší spôsob zabezpečenia tých zmien, ktoré by sme v Bielorusku radi videli a ktoré sú dôležité z hľadiska širších záujmov EÚ. Ako som sa vyjadril v úvodných poznámkach, som pripravený informovať Parlament o vývoji a som si istý, že to isté bude platiť aj v prípade budúcich predsedníctiev, v neposlednom rade v súvislosti s budúcim hĺbkovým preskúmaním odsúhlaseným Radou minulý týždeň.

Benita Ferrero-Waldner, *členka Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, vážená poslankyne, opäť budem veľmi stručná.

Ako vieme, Bielorusko urobilo určitý pokrok, ale, samozrejme, má toho ešte veľa pred sebou. Okrem toho je jasné, že časy politiky izolácie Bieloruska sú už za nami a dialóg je jediným efektívnym spôsobom, ako môžeme ovplyvniť demokratickú budúcnosť tejto krajiny.

Pochopiteľne, vážená pani Schroedterová, je to kritický dialóg, to je úplne samozrejmé. Európska únia sa v súvislosti s tým zaviazala veľmi pozorne sledovať vývoj v týchto piatich kľúčových otázkach: politickí väzni, volebné právo, sloboda médií, sloboda mimovládnych organizácií a sloboda zhromažďovania. V súčasnosti sa pripravujú pravidelné správy, ktoré uvedú naši hlavní predstavitelia misie v Minsku, a proces sa zavŕši dialógom o ľudských právach.

Samozrejme, ostávajú nedoriešené ešte ďalšie otázky, v neposlednom rade otázka univerzity. Požiadali sme o hodnotenie pokroku v súvislosti so spomínanými piatimi bodmi. Domnievam sa, že je to nutné. Taktiež je dôležité dať naše slovo, tým mám na mysli, že ak uvidíme pokrok, tiež podnikneme prvé kroky.

Z nášho pohľadu ide o skutočne nevyhnutný proces, ktorý je ešte vždy v plienkach a vyžaduje si našu stálu pozornosť. Musíme ho sledovať, až kým sa nezavŕši.

V tejto etape by som rada povedala – a dúfam, že sme si uvedomili, že je to absolútne spravodlivé a správne – že sme medzitým uzavreli dvojstranné dohody medzi Bieloruskom a určitými štátmi, predovšetkým Talianskom, v záležitostiach týkajúcich sa detí. Domnievam sa, že je to veľmi dôležité a rovnako tu pozorujeme istý pokrok.

Čo sa týka vízovej otázky, situácia je tiež jasná. Jednotlivé členské štáty môžu znížiť cenu víz pre určité kategórie vrátane občanov. Zatiaľ však nemožno vytvoriť všeobecnú dohodu o uľahčení vízového režimu, pretože to by si vyžadovalo implementáciu politiky Východného partnerstva alebo susedskej politiky.

A napokon k otázke jadrovej energie vám môžem povedať, že minulý rok v novembri cestovala do Bieloruska delegácia Komisie. Uskutočnil sa dialóg o energetike a vymenili sme si názory na otázku medzinárodnej bezpečnosti a ochrany na najvyššej úrovni. Samozrejme, zachováme túto pozíciu.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční počas ďalšieho zasadnutia.

10. Svedomie Európy a totalitarizmus (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o svedomí Európy a totalitarizme.

Alexandr Vondra, *úradujúci predseda Rady*. – Vážený pán predsedajúci, som veľmi vďačný za príležitosť hovoriť o téme, ktorá má osobitý význam pre predsedníctvo i pre všetkých z nás. Zároveň je to vec, ktorá sa týka podstaty toho, čo znamená byť súčasťou Európskej únie.

Pred dvadsiatimi rokmi sa veľkej časti strednej a východnej Európy vrátane mojej krajiny podarilo vyslobodiť z pút komunistickej vlády. Bol to prelom pre nás i pre celú Európu. Otvorili sa tým možnosti znovuoživenia individuálnej slobody: slobody prejavu a slobody konania – a tiež slobody zlepšiť kvalitu nášho života.

České predsedníctvo sa domnievalo, že by sme mali osláviť pamiatku 20. výročia tejto udalosti ako dôležitého medzníka v histórii Európy. Je to príležitosť nielen pripomenúť si pád železnej opony, ale aj poučiť sa z totalitnej minulosti Európy ako celku.

Následne sa odsúhlasilo, že rok 2009 sa označí za rok 20. výročia demokratickej zmeny v strednej a východnej Európe. České predsedníctvo sa obzvlášť teší skutočnosti, že sa to zahrnulo do komunikačných priorít schválených inštitúciami na rok 2009. V skutočnosti to bol náš návrh. Členské štáty sme povzbudzovali, aby to zahrnuli ako vhodnú tému do svojich komunikačných aktivít na tento rok, a ony s tým súhlasili.

Som vďačný tomuto Parlamentu za podporu českému predsedníctvu a ochotu aktívne sa zúčastňovať na udalostiach súvisiacich s touto témou. Rád by som osobitne poďakoval mnohým poslancom za podporu pri organizovaní verejného vypočutia na tému „Svedomie Európy a zločiny totalitného komunizmu“ z minulého týždňa v Bruseli, kde sme boli spoločne s pánom komisárom Figelom.

Parlament navrhol, aby sme určili deň venovaný pamiatke obetí nacizmu a totalitného komunizmu. Záleží na jednotlivých členských štátoch, aby sa rozhodli, či a ako sa zapoja do tejto iniciatívy. Ak mám hovoriť za české predsedníctvo, môžem Parlament uistiť, že sme ochotní takúto iniciatívu podporiť.

Predsedníctvo začalo iniciatívu na zriadenie platformy pamäti a svedomia Európy s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti o dejinách Európy a zločinoch, ktoré spáchali totalitné režimy. Teší ma, že táto iniciatíva vyvolala značný záujem medzi členskými štátmi, z ktorých mnohé zdôraznili dôležitosť zamerania sa na demokratické hodnoty a rešpektovanie základných ľudských práv ako kľúčových zásad podporujúcich Európsku úniu.

Existuje niekoľko dôvodov, prečo má význam pripomínať si takéto udalosti a zavádzať stálu komunikáciu a výskumné projekty, ako je platforma navrhovaná českým predsedníctvom.

Po prvé, dlhujeme to tým, ktorí trpeli v dôsledku totalitných zločinov, aby sme nielen pamätali na ich skúsenosti v moci panovačných a nezodpovedných štátnych režimov, ale aj kolektívne sa konfrontovali s minulosťou. Len zmierením sa s históriou sa môžeme skutočne vyslobodiť z okov minulých režimov.

Po druhé, iba ak plne uznáme utrpenie, ktoré takéto režimy spôsobili, úplne pochopíme súčasnosť. Európska únia zastupuje všetko, čo je opakom totality. Pre tých z nás, ktorí sa vymanili zo zovretia komunizmu, je členstvo v Európskej únii jednou z hlavných záruk, že sa nikdy viac nevrátíme späť k totalite. Je to záruka, na ktorej máme svoj podiel všetci. To je niečo, čo si treba vážiť a nikdy netreba brať na ľahkú váhu. Kolektívnym svedomím a pamäťou minulosti možno posilniť hodnotu súčasnosti.

Po tretie, dlhujeme to našim deťom. Zo svojej totalitnej minulosti sa musíme poučiť. Možno najdôležitejšou je potreba rešpektovania ľudských práv a základných hodnôt. Ľudským právam a slobodám sa nemožno učiť vo vákuu. Porušovanie ľudských práv je zakorenené v minulosti, niekedy vo vzdialenej minulosti. Poznanie dejín a pochopenie nebezpečenstva totalitarizmu je základom, ak sa chceme vyhnúť opakovaniu niektorých najstrašnejších udalostí minulosti. Vyhnúť sa treba nielen cynizmu a manipulácii: musíme prekonať aj apatiu a necitlivosť.

O niekoľko mesiacov sa uskutočnia európske voľby a ja dúfam, že ich bude sprevádzať živá a búrlivá diskusia. To je známka demokracie. To je niečo, čo by sme si mali ceniť. Som pevne presvedčený, že predmet našej dnešnej diskusie sa povznesie nad stranícku politiku. Týka sa hodnôt, ktoré sú dôležitejšie ako stranícke rozdiely. Týka sa toho, ako organizujeme naše spoločenstvá spôsobom, ktorý zabezpečí, aby každý mal svoj hlas a možnosť vyjadriť svoje názory.

Na pozadí nedávnych dejín svojej krajiny som sa sústredil najmä na tragédiu totalitnej komunistickej vlády. Dnes je však v tomto Parlamente zastúpených pomerne málo krajín, ktorých sa v minulom storočí totalitarizmus tou či onou formou nedotkol. Akýkoľvek systém, ktorý nadradí štát nad kritiku a protest, akýkoľvek systém, ktorý kreativitu ľudí vydá na milosť a nemilosť režimu, akýkoľvek systém, ktorý obmedzuje jednotlivca, nemá miesto v spoločnosti, akú sa snažíme vytvoriť v rámci Európskej únie.

Preto ponúkam svoju podporu a podporu českého predsedníctva iniciatívam tohto Parlamentu a teším sa na spoluprácu pri ich presadzovaní prostredníctvom zvyšovania povedomia verejnosti a ich uznania.

PREDSEDÁ: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU

podpredsedníčka

Ján Figel, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, pred rokom, v apríli 2008, sa prvýkrát v Európskej únii konalo vypočutie vo veci zločinov spáchaných totalitnými režimami. Vypočutie usporiadané spoločne s Komisiou a slovinským predsedníctvom bolo začiatkom procesu a Komisia je odhodlaná v tomto procese krok za krokom pokračovať.

Tento proces je zložitý, ale nevyhnutný, pretože nie je len dôležitou otázkou, ktorá nám pomôže pochopiť spoločnú históriu Európskej únie, lepšie povedané, jej minulosť, ale aj otázkou, ktorá ovplyvňuje budúcnosť európskej integrácie – procesu, ktorý je nielen hospodársky, ale má, samozrejme, aj kultúrne a historické dôsledky.

Samozrejme, záleží na členských štátoch, aby si našli vlastný spôsob rozhodovania vo veci prístupu k očakávaniam obetí a podpory zmierenia. Úlohou Európskej únie môže byť iba uľahčenie tohto procesu tým, že povzbudí diskusie a bude podporovať výmenu skúseností a najlepšie metódy.

Komisia považuje písomné vyhlásenie Parlamentu o vyhlásení 23. augusta za Európsky deň spomienky na obete stalinizmu a nacizmu za dôležitú iniciatívu, ktorú podporuje v záujme zachovania spomienky na totalitné zločiny a zvýšenia povedomia verejnosti, obzvlášť mladších generácií.

Vypočutie 8. apríla 2008 ukázalo, že členské štáty v západnej Európe si musia lepšie uvedomiť tragickú históriu členských štátov na Východe, ktorá je tiež súčasťou našej spoločnej európskej histórie. Ak sa máme vyhnúť tomu, aby sa Únia vo vážnej otázke, ktorá by nás mala spájať, rozdelila, musíme na nedostatok citlivosti reagovať.

Komisia verí, že parlamenty členských štátov, ktorým je toto vyhlásenie adresované, ho budú implementovať spôsobom, ktorý bude najprimeranejší z hľadiska ich histórie a citlivosti.

Komisia v súčasnosti upriamuje svoju pozornosť na správu, ktorú predloží na budúci rok – rok 2010 – ako požadovala Rada. Táto správa bude príležitosťou na ďalšiu politickú diskusiu o potrebe nových iniciatív EÚ.

V záujme prípravy pôdy pre túto správu sme začali štúdiu s cieľom poskytnúť konkrétny prehľad rôznych právnych nástrojov, metód a postupov používaných v členských štátoch na ochranu spomienky na totalitné zločiny. Štúdia bude dokončená do konca tohto roka.

Čerpáme aj z príspevkov uverejnených na vypočutí slovinským predsedníctvom.

Pražská deklarácia z 3. júna 2008 o svedomí Európy a komunizme obsahuje niekoľko myšlienok a návrhov, ktoré sa pri príprave tejto správy tiež zohľadnia. Komisia chce preskúmať, v akom rozsahu môže prispieť do projektov, ako je platforma pamäti a svedomia Európy, ktorú práve spomenul zastupujúci premiér pán Vondra, a ktorá má podporovať výmenu informácií a budovanie sietí medzi národnými organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti.

Všeobecnejšie Komisia preskúma, ako programy Spoločenstva, napríklad ten, za ktorý som zodpovedný – Európa pre občanov – môžu pomôcť zvýšiť povedomie európskej verejnosti v týchto otázkach.

Teším sa na rozpravu.

Jana Hybášková, v mene skupiny PPE-DE. – (CS) Vážená pani predsedajúca, vážený pán predseda, vážený pán komisár, je mi veľkou čťou, že dnes môžem hovoriť. V roku 2005 sme prijali rezolúciu k 60. výročiu skončenia druhej svetovej vojny. Zistili sme, že v Európskom parlamente a Únii nie je dostatok politickej vôle presadzovať spoločné chápanie a hodnotenie európskej histórie. Zatiaľ čo obetiam fašizmu a nacizmu sa dostalo čestného odškodnenia, na milióny obetí komunizmu sa zabudlo. Preto som rada, že môžem oznámiť, že uznesenie Svedomie Európy a totalitné režimy, na ktorom dnešné popoludnie pracovala väčšina politických skupín tohto Parlamentu, je skoro hotová. Európa nebude jednotná, pokiaľ Západ a Východ nepristúpia k spoločnému štúdiu, poznaniu, dialógu a pochopeniu spoločnej histórie fašizmu, komunizmu a nacizmu. Preto, aby sme v budúcnosti v Európe mohli žiť v spoločnom porozumení, vypracovali sme otázku pre Radu a Komisiu. Otázka sa zakladá na uznesení Rady Európy a rámcovom rozhodnutí Rady proti rasizmu a xenofóbii a na procese Pražskej deklarácie.

Preto sa Rady a Komisie pýtam: „Čo konkrétne urobíte pre ustanovenie platformy vedeckých inštitútov Východu a Západu, na účely skúmania zločinov komunizmu, nacizmu a fašizmu? Poskytne Komisia finančné prostriedky z nástroja Európa pre občanov? Ako podporujete vyhlásenie 23. augusta za Deň obetí totalitných režimov? Ako Rada a Komisia pristupujú k rovnakému symbolickému uznaniu nevinných obetí totalitného komunizmu? Čo urobí Rada a Komisia pre to, aby sme sa vyrovnali s dedičstvom totalitného komunizmu ako so zločinom proti ľudskosti, ktorý je vo svojich dôsledkoch porovnateľný s nacizmom a fašizmom? A napokon, odovzdá české predsedníctvo svoju výnimočnú úlohu nasledujúcemu švédskemu predsedníctvu?“

Jan Marinus Wiersma, v mene skupiny PSE. – (NL) Vážená pani predsedajúca, moja skupina nie je proti samotnej dnešnej rozprave, ale máme problém so zhrnutím výsledkov tejto rozpravy do uznesenia. Vzbudzuje to dojem, že uznesením môžeme stanoviť, ako by sme sa mali postaviť k dejinám Európy a konkrétne k totalitnej minulosti. Ako sa ukázalo na rokovaníach, ktoré práve prebehli, príliš rýchlo uviazli na mŕtvom bode otázok, aké formulácie by sme mohli alebo nemohli použiť v takomto uznesení.

Nechajme, prosím, historikov, nech rozhodnú, ako presne by naše dejiny mali byť interpretované. Objektivita je nemožná. Politici, samozrejme, môžu pomôcť zabezpečiť, aby sa minulosti venovala dostatočná pozornosť, a to isté určite platí aj o zločinoch spáchaných Hitlerom a Stalinom. Na tieto zločiny sa nesmie zabudnúť a musíme si ctíť ich obeť. Musíme si všetci uvedomiť, že naši európski spoluobčania v strednej a východnej Európe trpeli v dvoch totalitných systémoch, a to je skúsenosť, akú ľudia narodení v Holandsku, ako ja, nemali. Pán Geremek, bývalý poslanec tohto Parlamentu, raz celkom správne poznamenal, že sme ešte nedosiahli zjednotenie svojich spomienok.

Ako politici máme zodpovednosť, keď ide o organizovanie toho, čo si práve chceme pripomínať, ale urobme tak v spolupráci s historikmi. Deň spomienok na všetky obeť totalitných systémov v Európe v 20. storočí je sám osebe dobrý nápad, ale spolupracujme s historikmi, aby sme zvažili, aká je tá správna forma a správny dátum pre takýto deň, aby ho mohol každý podporiť. Ja sám som historik. Myslím si, že ak by sme tento deň mali spájať len s paktom Molotov – Ribbentrop, nebolo by to spravodlivé voči všetkému, čo sa stalo v 20. storočí.

Dôležité je rokovať. Aké sú deliace čiary medzi politikmi a historikmi? Čo si chceme pripomínať a ako? Diskusia bude nepochybne pokračovať. My ako skupina sa do nej určite zapojíme. Ako príklad vám chcem ukázať túto knihu, ktorá vyjde o dva týždne pod názvom *Politika vo vzťahu k minulosti: Využitie a zneužitie histórie* a v ktorej sme prenechali slovo najmä historikom, a dúfame, že to skutočne prispeje ku kvalite rozpravy tu v Parlamente a, samozrejme, aj všade inde.

István Szent-Iványi, v mene skupiny ALDE. – (HU) Európska únia sa zrodila v tieni dvoch totalitných režimov. Bola reakciou na hrôzy druhej svetovej vojny a zverstvá holokaustu, no rovnako dôležitý bol jej mandát zastaviť rozpínanie stalinizmu a komunizmu a udržať nádej, že Európa sa jedného dňa zjednotí v demokracii a mieri.

Európska únia ako jeden z najúspešnejších činov v histórii ľudstva bola schopná plniť oba tieto mandáty. Nasledovalo dlhé obdobie mieru a blahobytu, aké nebolo nikdy predtým. Nie je náhoda, že Grécko, Španielsko a Portugalsko, ktoré vyšli z autoritárskej vlády, sa rozhodli pripojiť, a rovnako nie je náhoda, že po páde komunizmu si každá krajina strednej a východnej Európy zvolila Európsku úniu a nie tretiu cestu.

Ďalším znakom úspechu je skutočnosť, že balkánske štáty sa do budúcnosti spoliehajú na EÚ, rovnako ako niektoré štáty východnej Európy a južného Kaukazu, ktoré v mnohých prípadoch stále žijú v utláčateľských režimoch.

Keď hovoríme o totalite, nie je to preto, že chceme žiť v minulosti. To nie, prajeme si hľadiť dopredu, ale chybám a hriechom minulosti môžeme uniknúť len vtedy, ak sa s minulosťou oboznámime, ak minulosť spracujeme. Zmierenie nie je možné bez spracovania minulosti a uznania pravdy. To je jedna z najdôležitejších lekcií z dejín minulých desaťročí, a preto je dôležité, aby sme pamätali na hrôzy totalitných režimov.

Ešte máme pred sebou veľa práce. V niektorých členských štátoch – moja krajina, Maďarsko, je, bohužiaľ, jednou z nich – stále chýba úplný prístup do archívov tajných služieb utláčateľských komunistických režimov. Je jednoducho poburujúce, že ľudia nemôžu spoznať svoju vlastnú minulosť. Európska únia má dôležitú úlohu, a to vyzvať tieto štáty, aby napravili túto neprijateľnú situáciu.

Po druhé, v celom rade členských štátov vrátane môjho domovského sa stále viac do popredia dostávajú extrémistické pozície. Dnes je to najmä extrémistická pravica, prinajmenšom v našej krajine, ale sú iné štáty, kde sa presadzuje extrémistická ľavica. Je dôležité, aby sme aj im ukázali hrôzy oboch režimov.

Utláčateľské režimy sú aj medzi našimi najbližšími susedmi – o jednom z nich, Bielorusku, sme práve hovorili – a preto rozprávanie o utláčaní vôbec nie je obmedzené minulosťou.

Európa nemôže mať čisté svedomie bez úplného preskúmania a pripomínania minulosti. Len ak si pripomíname obeť, skutočne si plníme záväzky, pretože je naším spoločným záväzkom a našou zodpovednosťou vytvoriť z 21. storočia storočie iné, ako bolo to 20., aby sa do Európy nikdy viac nevrátili hrôzy totalitných režimov.

Hanna Foltyn-Kubicka, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážená pani predsedajúca, v rozprave o zločinoch totalitných režimov sa veľmi veľa času venuje obetiam, zatiaľ čo prekvapujúco málo sa hovorí o tých, ktorí obetovali svoje životy v boji proti nacizmu a komunizmu.

Ešte raz by som rada pripomenula muža, ktorý by sa mal stať symbolom nezlomného postoja a odporu proti totalitaristom – rotmajstra Witolda Pileckého. Dobrovoľne vstúpil do vyhladzovacieho tábora v Osvienčime,

aby mohol organizovať hnutie odporu a zhromažďovať informácie o hromadnom vyvražďovaní. Podarilo sa mu utiecť, aby len o niekoľko rokov neskôr zomrel strelou do zátylku na rozkaz sovietskych katov. Preto ešte raz žiadam, aby bol 25. máj, deň jeho popravy, vyhlásený za medzinárodný deň hrdinov boja proti totalitným režimom, pretože mnohí neznámi ľudia, ktorí ako Pilecki prišli o svoje životy v boji za základné práva a slobody, si zaslúžia, aby sme si ich pripomínali.

Rada by som vyslovila ešte jednu pripomienku. Včera sme v Parlamente oslavovali Európsky deň domácej zmrzliny. Opakujem, oslavovali sme Európsky deň domácej zmrzliny. Preto nerozumiem tomu, prečo 25. máj nemôže byť dňom, kedy si pripomenieme hrdinov boja proti totalitným režimom.

László Tőkés, v mene skupiny Verts/ALE. – (HU) prešlo už 20 rokov od povstania v Temešvári, ktoré viedlo k pádu potupného diktátorského režimu Nicolaeho Ceaușesca. Na entuziazmus, s ktorým sa Rumuni, Maďari a Nemci v Temešvári, ľudia rôznych etnických skupín, náboženstiev a komunít odvážne spojili, aby odolali krutovláde, nemôžeme spomínať bez emócií alebo objektívne.

Nejde o politický výber ľubovoľnej strany, ale predovšetkým o morálnu otázku, aby sme jasne odsúdili utláčateľský komunistický diktátorský režim bez volebného práva. Je neprípustné a neznesiteľné, že za 20 rokov sa tak ešte nestalo.

Minulý týždeň sa rumunskí, maďarskí a bulharskí rečníci zúčastnili verejného vypočutia, na programe ktorého boli v súvislosti s Pražskou deklaráciou zločiny komunizmu. V následne prijatom uznesení sa uvádza: Európske spoločenstvo sa musí vzdať dvojitého metra, ktorý je viditeľný v odlišných spôsoboch, akými sa nacizmus a komunizmus posudzuje. Oba neľudské diktátorské režimy si zaslúžia rovnaké odsúdenie.

Žiadam Európsky parlament, aby prejavil solidaritu s obeťami fašistického komunizmu a pomohol poraziť pretrvávajúce dedičstvo komunizmu v súlade so spomenutými morálnymi, historickými a politickými požiadavkami. Len týmto spôsobom sa rozdelená Európa môže skutočne zjednotiť a stať sa takou, o akej včera v spojitosti s 20. výročím hovoril britský premiér Gordon Brown: „Priatelia, dnes neexistuje žiadna stará Európa, žiadna nová Európa, žiadna východná alebo západná Európa, existuje len jedna Európa, naša domovská Európa.“ Nech taká zostane!

Vladimír Remek, v mene skupiny GUE/NGL. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, snahy tvrdiť, že komunizmus sa rovná nacizmus alebo fašizmus, a vytváranie nových takzvaných ústavov či platforiem na výskum zavádzajú politickou účelovosťou. Radikálna pravica to potrebuje aj preto, že sme pred voľbami. Nemá to nič spoločné s objektívnym, skutočne nezávislým posudzovaním. Na to existuje už dosť historických ústavov a pracovísk. Samozrejme, nie som slepý. Aj za takzvaného komunizmu boli represie, bezprávie a násilie. Áno, protiprávne činy treba vyšetriť a spravodlivo odsúdiť. Ale i kolega za ODS Jan Zahradil počas vypočutia k tejto téme konštatoval: „Stotožňovať komunizmus a nemecký nacizmus je aj nie je správne. Musí sa to robiť v súvislostiach a analyticky.“ Ak teda niekto nechce vidieť rozdiel medzi komunistami a nacistami, medzi komunistami pred rokmi a dnes alebo medzi ľuďmi, ktorí ako ja po demokratických voľbách zastupujú i nemálo komunistických voličov tu v Parlamente, potom sa možno snaží aj mňa hodiť do jedného vreca s nacistami.

Philip Claeys (NI). – (NL) Vážená pani predsedajúca, je dobré, že sa prijali mnohé iniciatívy, aby sme si uctili pamiatku obetí totalitných režimov. Samozrejme však nemá význam pripomínať si obeť už neexistujúcich režimov, ako napríklad komunizmu alebo národného socializmu, a zároveň prehliadať obeť súčasných hrozieb totality, ako je napríklad islamizmus.

Odsúdenie totalitného islamu v žiadnom prípade neznamená odsúdenie jednotlivých moslimov v Európe, ktorí zachovávajú pravidlá, hodnoty a normy právneho demokratického štátu a pre ktorých je viera súkromnou záležitosťou. Musíme však mať odvahu pripustiť, že politický islam, totalitný islam – nielen islamské alebo podobné štáty, ale aj teroristické organizácie ako al Káida a príbuzné hnutia – si naďalej na celom svete žiada mnoho obetí.

Preto vhodným postupom Európskej únie je prijatie niekoľkých presvedčivých iniciatív na pripomínanie si obetí a zabezpečenie toho, aby počet obetí totalistických islamských organizácií a krajín klesol na najnižšie možné číslo, pokiaľ možno na nulu. Napokon musíme nájsť odvahu priznať – a to je takisto v Európskej únii problém – že kritika totalitného islamu nie je vždy vítaná, pretože tu prevláda duch politickej korektnosti. Navyše sa totalitný islam vo vyhláseniach Komisie a Rady ani nespomenul a pritom by sme mali mať odvahu premýšľať aj nad týmto problémom a prijať nevyhnutné opatrenia.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, v roku 1948 prezident Truman napísal: „Čelíme presne takej istej situácii, akej Británia a Francúzsko čelili v roku 1939 v súvislosti s Hitlerom. Totalitný štát nie je odlišný, nezáleží na tom, či ho voláte nacistický, fašistický, komunistický alebo Frankovo Španielsko. Oligarchia v Rusku je Frankensteinova diktatúra, horšia než akákoľvek iná vrátane Hitlerovej.“

Otázka teda znie, prečo sa po 61 rokoch stále musíme hádať o tých istých problémoch. Myslím, že dnes nepotrebujeme iba hospodárske a politické rozšírenie Európy, ale aj rozšírenie európskeho povedomia o hromadných zločinoch proti ľudskosti, ktoré sa v 20. storočí objavovali v celej Európe. Potrebujeme integráciu európskeho historického chápania – integráciu predsudkov a rôznych pohľadov na dejiny – pretože len tak môžeme smerovať k lepšej Európe budúcnosti.

Otázkou diktatúry sa musíme zaoberať, nie hádať sa o nej. Musíme začať obeťami – rovnosťou obetí – pretože každá obeť totalitného režimu sa musí považovať za rovnocennú vo svojej ľudskej dôstojnosti a zaslúži si spravodlivosť a spomienku, ako aj široké uznanie Európy a záruku, že „nikdy viac“.

Preto by som povedal, že je pokrytecké vyhýbať sa diskusiám o týchto otázkach a dosiahnutiu záverov alebo ich odkladať. Nie je to záležitosť pre akademické štúdium. Máme dostatok svedectiev o hromadných zločinoch. Potrebujeme politickú a morálnu vôľu, aby sme pokračovali. Som veľmi vďačný českému predsedníctvu a pánovi komisárovi Figelovi za ich vyhlásenia, ktoré dávajú nádej, že môžeme dosiahnuť porozumenie celej Európy.

József Pinior (PSE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, rád by som svoj príspevok začal citáciou z básne, ktorú napísal Osip Mandelstam, jeden z najväčších ruských básnikov 20. storočia. Budem citovať v jazyku, v akom bola napísaná, čiže v ruštine:

(Poslanec následne hovoril v ruskom jazyku)

Sú to hrozné slová. Pre túto báseň poslali Osipa Mandelstama do exilu. Zomrel neďaleko Vladivostoku, na ceste k svojmu cieľu. V decembri 1938 jeho telo pochovali v spoločnom hrobe. Osip Mandelstam symbolizuje milióny obetí totalitných režimov 20. storočia v Európe.

Dnešná Európa by si mala pripomínať obeť totalitných režimov 20. storočia na celom svete. Tieto obeť sú dnes základom našich spomienok, trvalým duchovným základom európskej demokracie. Zároveň vidíme celú históriu 20. storočia. Spomíname na obeť autoritárskych systémov, obeť v európskych krajinách, v nacionalistických a militaristických režimoch, v Španielsku, Portugalsku a Grécku.

Rád by som upozornil na seminár, ktorý usporadúva naša skupina, Socialistická skupina v Európskom parlamente, a na knihu venovanú problémom dejín a politiky, ktorú ide naša skupina vydať. Naozaj sa chceme s týmto problémom vyrovnáť. Sme proti manipulácii s týmito spomienkami a urážaniu spomienok, proti tomu, aby sa dnes stali cestou k ideologickému zápasu a straníckemu zápasu v európskom politickom systéme. Pripomínáme si obeť. Obete totalitných režimov 20. storočia musia byť základom dnešnej demokracie v Európe.

Ģirts Valdis Kristovskis (UEN). – (LV) Vážené dámy, vážení páni, bohužiaľ, spoločné hodnoty Európy stále neobsahujú požiadavku úplného a pravdivého posúdenia zločinov rôznych totalitných režimov v Európe a ich následkov. Polopравdy, jednostranné interpretácie a odmietanie historickej pravdy oslabujú Európanov. Rámcové rozhodnutie o rasizme a xenofóbii zavádza trestnú zodpovednosť iba za hrubé trivializovanie nacistických zločinov, ale nehovorí o zločinoch totalitného komunistického režimu v Európe. Je najvyšší čas použiť objektívne metódy na hodnotenie totalitných zločinov. Môžeme využiť skúsenosti Európskeho súdu pre ľudské práva. Zakladajú sa na všeobecne uznanom porušovaní medzinárodných práv a zásad, ktoré sú všetkým dobre známe a ktoré sa aplikujú prinajmenšom od norimberských procesov. Musíme konečne pravdivo ukazovať nedávnu totalitnú históriu Európy v mene budúcnosti Európy a jej spoločných hodnôt!

Gisela Kallenbach (Verts/ALE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, približne 20 rokov po páde železnej opony je toto prvá rozprava v tomto Parlamente o otázke, ktorá by mohla vraziť klin medzi ľudí na Západe a Východe, dokonca aj v rámci nášho Európskeho spoločenstva. Prečo? Názor totalitného režimu zvonku sa veľmi líši od názoru zvnútra. Spôsob, akým sa pristupovalo k európskej histórii 20. storočia, sa vo veľkej miere líši od spôsobu, akým sa o nej hovorilo najmä v jednotlivých členských štátoch. Okrem toho v niektorých členských štátoch strednej a východnej Európy ľudia, ktorí nedodržiavali ľudské práva alebo posielali ľudí do táborov alebo na smrť bez toho, aby o tom rozhodol súd, sú stále vo vysokých funkciách a tešia sa úcte. Ak na to primerane nezareagujeme, uškodí to našej spoločnej budúcnosti. Európa by preto nemala zostať nečinná.

Vítam skutočnosť, že tejto otázke sme teraz dali európsku platformu. Verím, že dnešnou rozpravou sa to neskončí a že spolu s Komisiou začneme proces s cieľom realizovať projekty, ktoré ste spomenuli. Dúfam, že sa nám prostredníctvom tohto procesu podarí priviesť páchatel'ov, ktorí sú stále nažive, k zodpovednosti a pripomenúť si obeť s cieľom vybudovať lepšie vzájomné porozumenie v záujme spoločnej budúcnosti.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Vážená pani predsedajúca, stupňovanie sa nešťastnej antikomunistickej stratégie Európskej únie je bezočivou urážkou ľudí: prekrucovaním histórie, očierňovaním a lžami sa fašizmus porovnáva s komunizmom. Najreakčnejší a najbarbarskejší režim, ktorého zrod podnietil kapitalizmus, konkrétne fašizmus, sa porovnáva s najpokrokovejšou ideológiou, ktorú sformuloval človek, konkrétne s komunizmom, a s odstránením vykorisťovania človeka človekom.

Je to urážka pamiatky dvadsiatich miliónov Sovietov, ktorí obetovali svoje životy, aby porazili fašizmus. Tento vulgárny antikomunizmus sa ani tak veľmi nezameriava na minulosť; je zameraný najmä na prítomnosť a budúcnosť. Jeho dnešným cieľom je oslabiť ľudový odpor a preniesť záťaž kapitalistickej krízy na pracujúcich; jeho cieľom do budúcnosti je predísť nevyhnutnému všeobecnému odporu a zvrhnutiu kapitalistického systému. Preto útočí na komunistov a ničí socialistické a komunistické perspektívy. Chce prinútiť komunistické strany, ktoré sa pevne držia svojich zásad, aby sa ich zriekli a aby sa integrovali.

Klamete sami seba. Komunisti nemajú v úmysle skloniť svoje hlavy. Na obranu svojej ideológie neváhajú nasadiť aj vlastné životy. Nebudeme podpisovať žiadne kajúcne imperialistické vyhlásenie. Zbavenie ich funkcií je spoločenská potreba a my jej budeme dôsledne slúžiť. Z vás strach nemáme. Sociálny vývoj bude pokračovať a to je to, čo vás desí a prečo vediete túto kampaň.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, myslím, že dnes sa skutočne dajú určiť tí, ktorí praktizujú totalitu. Prvá krajina, ktorá prichádza na um, je Čína. Čína je v súčasnosti krajinou, v ktorej sa vykonávajú potraty z donútenia, krajina, v ktorej sú tábory typu Laogai, skutočné koncentračné tábory, v ktorých ľudia pracujú pre veľké nadnárodné spoločnosti alebo pre čínsky štát a kde sú väznení kňazi a politickí odporcovia. Preto je Čína prvou krajinou, ktorá mi v tejto súvislosti prichádza na um.

Druhý by som povedal je islamistický totalitný režim, predovšetkým v súvislosti s právom šaria. Tu sa islam účinne stáva totalitným právom a práva iných náboženstiev alebo práva žien sú v skutočnosti potlačované. Potom je tu oživenie určitého druhu totality dokonca i v Európe a tomu by som sa chcel chvíľu venovať.

Predtým sa tu spomínalo Maďarsko – osobne som sa zúčastnil v Maďarsku na demonštráciách, ktoré sa konali pri príležitosti spomienky na národné povstania z roku 1956, a videl som policajné zákroky voči demonštrantom. Mňa samého prehliadali a požiadali ma, aby som sa identifikoval, hoci dobre vedeli, kto som.

Z toho vyplýva, že je tam určitý druh rozvíjajúcej sa totality, avšak ďalší prejav totality je aj vo vyhláseniach premiéra Zapatera, ale aj kancelárky Merkelovej a prezidenta Sarkozyho k pápežovým vyhláseniam v Afrike a k iným udalostiam súvisiacim s katolíckou cirkvou. Tieto hlavy štátov a predsedovia vlád nikdy otvorene nevystupovali proti iným náboženstvám, ale sú dosť radikálni, pokiaľ ide o zasahovanie s cieľom útočiť na katolícku cirkev. V dôsledku toho v niektorých krajinách vládne atmosféra intolerancie, ako sme napríklad minule mohli vidieť v Notre Dame, kde na veriacich zaútočili protikatolícki aktivisti.

József Szájer (PPE-DE). – (HU) Kresťanstvo a doktrína všeobecných ľudských práv nám prezentujú jednotnú mieru ľudskej dôstojnosti a bezpodmienečnej úcty k ľudskému životu. Z tohto dôvodu musíme odsúdiť všetky, dnes také moderné pokusy vypočítať, ktorá neľudská diktatúra usmrtila alebo ponížila viac ľudí.

Demokrat, Európan nemôže akceptovať skutočnosť, že i dnes, dokonca aj v tomto Parlamente, sú ľudia, pre ktorých sú zločiny komunistických diktatúr odpustiteľné a ospravedlniteľné. Nie je možné akceptovať dvojité normy rozlišovania medzi obeťou a obeťou, zločinom a zločinom, utrpením a utrpením, smrťou a smrťou.

Tí, ktorí sa snažia ospravedlniť zločiny komunistickej diktatúry, tvrdia, že všetky tie hrôzy spáchali tieto režimy v mene vznešených ideálov, v mene rovnosti a bratstva. Dámy a páni, vážená pani predsedajúca, toto je nesmierna lož a všetko, čo urobili, by sa malo zarátať nie v ich prospech, ale proti nim, pretože klamali ľudí s príslubom vznešených cieľov, ako v maďarskom rozhlase počas revolúcie v roku 1956 povedal spisovateľ István Örkény: „Klamali sme dňom i nocou, klamali sme na každej vlnovej dĺžke.“

Z toho dôvodu v mene slobody, demokracie a spoločného európskeho princípu žiadame, ba požadujeme, aby bol ustanovený spoločný Európsky deň pamiatky obetí komunizmu, aby sa postavil pomník obetiam komunizmu a aby sa zriadilo Európske múzeum, archív a výskumný inštitút na zdokumentovanie zločinov komunizmu. Vylúčme z radov demokratov tých, ktorí dodnes ospravedlňujú činy komunizmu, a dovoľme

Európe úprimne podporiť odsúdenie každého neľudského činu. Podporme v čo najväčšom možnom počte Pražskú deklaráciu.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Som si istá, že nikto v tejto sále – dokonca ani tí, ktorí majú v tejto chvíli niečo lepšie na práci – by neodpustil to, čo sa pred 60 rokmi udialo v pobaltských štátoch, keď bolo približne 100 000 ľudí, väčšinou žien a detí, deportovaných na Sibír. A je to ešte smutnejšie, pretože v rámci už prebiehajúceho volebného boja niektorí ukazujú na sociálnych demokratov a tvrdia, že nerozumieme zločinnosti týchto udalostí.

Slová ako „socializmus“ a „komunizmus“ naozaj môžu pre rôznych členov našej strany znamenať rôzne veci, ale nik nemôže ospravedlniť zločiny, ktoré boli spáchané.

Prečo je potrebné, aby sme o tom hovorili – nielen historici, ale aj pre politici? Pretože bez spravodlivého zhodnotenia minulosti si nemôžeme byť istí, že sme urobili všetko, čo bolo v našich silách, aby sme zabránili tomu, že sa to znova zopakuje. Je to dôležité, pretože tieň minulosti nezmizli. Zatiaľ čo dnes je ťažké predstaviť si, ako Hitlera stavajú na piedestál, Stalinova socha sa hrdo vypína na hlavnom námestí v jeho rodnom meste Gori. Minulý rok bol Stalin v Rusku zvolený za jednu z 12 najväčších osobností histórie.

Wojciech Roszkowski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, niekedy sa tvrdí, že nacistický totalizmus pochádza z pravice a komunistický totalizmus z ľavice. Nie je to veľmi presné. Rasová nenávisť a triedna nenávisť sú len dve formy jednej a tej istej veci – nenávisti – ktorá ničí ľudské svedomie a spoločenské vzťahy. Pred chvíľou sme tu počuli jedno také vyhlásenie, vyhlásenie pána Pafilisa.

Z nenávisti sa rodí útlak a útlak je popretie republiky, demokracie a krajiny so zavedeným právnym poriadkom. V demokratickom systéme sa nachádza ľavica aj pravica. Nacistická a komunistická totalita zničila demokraciu. Preto nie je pravda, že nacizmus bol pravicový a komunizmus ľavicový. Nacizmus a komunizmus boli všade.

Ktokoľvek sa dnes snaží relativizovať zločineckú povahu totality, či už nacistickej alebo komunistickej, stavia sa proti tradíciám krajín, v ktorých je zavedený právny poriadok a demokracia. Mimochodom, typické je, že zatiaľ čo európska pravica dnes nerelativizuje nacistické zločiny, európska ľavica komunistické zločiny relativizuje. Je to jasne vidieť z postoja socialistov a komunistov k návrhu uznesenia o probléme, o ktorom dnes rokujeme. V tomto Parlamente nehlasujeme o pravde o histórii, hlasujeme o pravde o nás samých a o našom morálnom odsúdení.

(potlesk)

Christopher Beazley (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, prečo demokrati pociťujú také veľké zábrany, keď majú označiť diktátorov a tých, ktorí svoj život zasvätili boju proti demokracii, zotročovaniu krajín a prenasledovaniu ľudí, ktorí sa odvážili vystúpiť proti nim, tých, ktorí sú zodpovední za zločiny?

Dnes večer nehovoríme o totalitných režimoch a nepoužívame eufemizmy: hovoríme o Hitlerovej fašistickej zločineckej diktatúre a o komunistickej zločineckej diktatúre Jozefa Stalina. Keď som mal 16, žil som vo Frankfurte nad Mohanom, ktorý je od Prahy vzdialený dve hodiny jazdy tankom.

Vážený pán minister, Alexander Dubček, ktorému sme v tomto Parlamente vzdali úctu, sa veľmi snažil o liberalizáciu systému. Hovoril o komunizme s ľudskou tvárou. Neľudskú tvár komunizmu predstavoval Leonid Brežnev, jeho predchodcovia a následníci.

Som presvedčený, pán komisár, že ak chceme stáť za svojimi názormi, mali by sme si uctiť obeť komunizmu a fašizmu. Nemali by sme robiť rozdiely medzi týmito rovnakými zločincami – lebo nimi skutočne boli. Jediný rozdiel je v tom, že Hitler vojnu prehral a Stalin ju vyhral.

Dnes si predseda tohto Parlamentu uctil pamiatku tých, ktorí boli deportovaní z troch pobaltských štátov – Estónska, Lotyšska a Litvy. Avšak, pán minister, vaša krajina trpela: Ján Palach prišiel o život. Zúfalo sa snažil demonštrovať, ako ďaleko je až schopný zájsť, aby ukázal, že režim, v ktorom žije, je neprijateľný. Mal som vtedy 16 a pamätám sa, ako som sa z vysielania rádia Praha dozvedel, že tanky obsadili Václavské námestie vo vašom hlavnom meste. „Nezabudnite na nás,“ povedali vaši odvážni krajanovia. Dnes večer, pán komisár, nezabudneme na tých, ktorí trpeli. Mali by sme mať odvahu označiť tých, ktorí niesli zodpovednosť, ale mali by sme sa dívať do budúcnosti a zabezpečiť, aby tento kontinent nebol nikdy viac vystavený utrpeniu hitlerizmu či stalinizmu.

(potlesk)

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, súhlasím, nezabúdajme a nerobme príliš detailné rozdiely: z politického hľadiska si všetky formy totality zaslúžia odsúdenie a komunizmus a fašizmus spôsobili tomuto kontinentu nenapraviteľné škody.

Dnes sme kontinent zjednocujúci 27 národov a 500 miliónov ľudí, ktorí vyznávajú spoločné hodnoty slobody, demokracie a ľudských práv. Rovnako by sme mali odsúdiť totalitný komunizmus, ktorý zničil strednú a východnú Európu, a nacistický fašizmus, ktorý roky predtým zničil mnoho európskych krajín vrátane mojej vlastnej.

Žil som 32 rokov pod Frankovou diktatúrou a nezabudnem na svoju minulosť, ako na ňu nezabudnú ani niektorí rečníci napríklad z Grécka alebo Portugalska.

Nikdy, dokonca ani zmlada, som nezabudol na utrpenie, ktoré prežívali ľudia pod komunistickou diktatúrou. Nikdy som nebol komunista a komunizmus som vždy odsudzoval. To sa však nevylučuje s tým, že som odporca Franka a odsudzujem jeho režim.

Boj je rovnaký. Musíme bojovať za rovnaké zásady, rovnaké hodnoty a nikdy nesmieme zabudnúť na obeť všetkých týchto foriem totality.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Dámy a páni, pred 60 rokmi bolo z Lotyšska bez súdneho procesu deportovaných 43 000 nevinných ľudí vrátane detí a starých ľudí. Keby sa to teraz malo stať vo Francúzsku, týkalo by sa to 1,3 milióna ľudí. Preto je dôležité, že dnes dokážeme hovoriť o zločinoch totalitného komunizmu. Nebolo by správne prenechať tieto zločiny historikom, ako to tu dnes bolo navrhnuté, kým svedkovia a obeť zločinov neodídu navždy. Nesmieme zľahčovať význam týchto zločinov a nesmieme ich popierať. Európsky parlament vo svojom písomnom vyhlásení jasne uviedol, že 23. august by mal byť uznaný za deň pamiatky obetí stalinizmu a nacizmu a ani to by nikto tu nemal popierať. Rada musí bezodkladne vykonať toto rozhodnutie Európskeho parlamentu, aby sa tieto zločiny v budúcnosti nikdy nezopakovali.

Rihards Pīks (PPE-DE). – (LV) Vážená pani predsedajúca, pán Vondra, pán komisár, dámy a páni, tí, ktorí študovali európsku históriu, verím, že väčšina, vedľa, že druhá svetová vojna začala 1. septembra 1939, keď Hitler napadol Poľsko. Oveľa menej ľudí vie, že Hitler to mohol urobiť preto, lebo 23. augusta 1939 podpísal so Stalinom dohodu: pakt o neútočení. Ešte menej ľudí vie o tom, že Stalinov režim dva roky zásoboval Hitlera a Hitlerovu armádu palivom a priemyselnými materiálmi, aby Hitler mohol dobyť západnú Európu. Ešte menej ľudí vie, že v priebehu celých tridsiatych rokov sa pre Stalina pripravovali útočné zbrane, tanky a výsadkári. Kým Hitler mal k dispozícii 400 výsadkárov, Stalin mal 1 milión výsadkárov pripravených zvíťaziť. Okrem toho túto zahraničnú politiku podporovali rozhodnutia Komunistickej strany Sovietskeho zväzu. Na rôznych neverejných zasadnutiach komunistickej strany sa prijímali uznesenia o tom, že situácia v krajinách západnej Európy by sa mala vyostriť, aby ich Sovietsky zväz potom mohol oslobodiť. A čo viac: od 5. decembra 1937 v súvislosti s domácou politikou boli Lotyši, ktorí zostali žiť v sovietskom Rusku, zatýkaní a v plnom rozsahu vyhladzovaní. V priebehu dvoch rokov bolo zabitých 70 000 Lotyšov žijúcich v Sovietskom zväze len preto, že boli Lotyši. Ako by sme sa teda mali dívať na tento režim, ktorý mal útočnú zahraničnú politiku a v ktorom bola domáca politika krajiny zameraná na vyhladenie vlastných občanov? Bol to totalitný, zločinecký režim, presne ako nacizmus. Ďakujem.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Je ťažké písať spoločné európske dejiny, pretože osudy rozdeleného Západu a Východu po druhej svetovej vojne prešli rozdielnou históriou. Stredná a východná Európa a pobaltské štáty boli obeťami nacistickej aj sovietskej diktatúry, napriek tomu nemôžeme porovnávať nacizmus so stalinizmom.

Nikto nemôže spochybniť, že milióny obetí padli za obeť Stalinovej diktatúry, že celé skupiny ľudí boli deportované, a nikto to nemôže ospravedlniť alebo relativizovať. Holokaust, ktorý nacistickí Nemci zorganizovali na vyhladenie židovského národa len na základe pôvodu, bol zverstvo, aké v ľudskej histórii nemá obdobu.

V západnej Európe sa často nechápe, že pre nás oslobodenie od nacizmu bolo zároveň predzvesťou novej okupácie, začiatkom sovietskeho útaku. Z tohto dôvodu staré a nové členské štáty vnímajú 9. máj rozdielne, najmä pobaltské štáty, ktoré stratili svoju nezávislú štátnu suverenitu a ktorých vrstva inteligencie bola odstránená.

Bolo by dobré uznať minulosť bez politiky, bez súčasnej politickej predpojatosti a sformulovať spoločnú historickú reč. Slovami maďarského básnika Attilu Józsefa „dost veľký boj na to, aby sme uznali minulosť“.

Roberts Zile (UEN). – (LV) Vážená pani predsedajúca, niekoľko mojich kolegov poslancov už spomenulo, že dnes si pripomíname deportácie, ktoré pred 60 rokmi uskutočnil sovietsky režim, keď transportoval ľudí na Sibír. Vieme však aj to, aké ťažké je vysloviť rovnaké odsúdenie ako komunistickému režimu aj iným totalitným režimom. Je to preto, lebo hovoríme nielen o minulosti, ale aj o budúcnosti. Tento týždeň sme sa dozvedeli, že v Lotyšsku bude na prvom mieste na kandidátke volieb do Európskeho parlamentu za politické združenie „Centrum súladu“ (ktorého novozvolení zástupcovia prídu sem do Európskeho parlamentu a pripoja sa k Skupine socialistov) Alfreds Rubiks, bývalý vedúci predstaviteľ lotyšskej zložky Komunistickej strany Sovietskeho zväzu, ktorý bol v Lotyšsku súdený za zločiny režimu. Je to človek, ktorý podporuje komunistickú ideológiu a ktorý bol do poslednej chvíle odporcom obnovy nezávislosti Lotyšska. Teraz ho má zvoliť krajina, od ktorej sa sám dištancoval. To dáva aj odpoveď na otázku, prečo bude pre Európsky parlament v budúcnosti naďalej zložité odsudzovať zločiny rovnako a prečo budú vždy existovať dobré a zlé totalitné režimy. Ďakujem.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Komunizmus je podvodná filozofia. Teoreticky hovorí o blahobyte, rovnosti a úcte k ľudským právam, pričom v praxi znamenala lži, diskrimináciu, nenávisť, ba dokonca zločin.

Komunizmus sa musí odsúdiť všetkými prostriedkami, ktoré máme k dispozícii. To sa stalo v Rumunsku v roku 2006 prostredníctvom prejavu prezidenta krajiny na základe správy, ktorú vypracovala prezidentská komisia zriadená na tento účel.

Komunizmus vyhlasuje za neplatné všetko, čo obhajuje slobodu, a podriaďuje ľudí systému. Žiadny človek, ktorý nikdy nežil v komunizme, nemôže pochopiť, ako môže totalitný režim ovplyvniť život človeka a spôsob myslenia.

Keby som mohol vrátiť čas, doprial by som tým, ktorí celý život žili v kapitalizme, ale túžili po komunizme, aby žili v Rumunsku osemdesiatych rokov.

V Rumunsku bol komunistický režim zavedený pomocou ruských vojenských jednotiek za cenu straty stoviek tisícov životov v pracovných táboroch a väzniciach. Stratili sa politici, intelektuáli, roľníci, zástupcovia rôznych náboženských vierovyznaní a všeobecne občania, ktorí boli modelovými členmi spoločnosti, len preto, lebo ich jediným zločinom bolo, že sa nepodriadili totalitnému systému.

Zatiaľ čo sa veľké problémy spôsobené úpadkom hospodárskeho systému dajú vyriešiť prostredníctvom primeraných opatrení, ľudské bytosti potrebujú čas na to, aby zabudli, odpustili a prispôbili sa novému spôsobu života, aj keď je neporovnateľne lepší.

Demokracia poskytuje slobodu myslenia, vyjadrovania a pohybu. Do budúcnosti musí priniesť aj bezpečnosť. Nie je rozdiel medzi chudobou spôsobenou nedostatkom hmotného majetku a chudobou spôsobenou nedostatkom zdrojov na zakúpenie majetku. V deň, keď sa úspešne zbavíme chudoby, navždy sa vytratí príznak komunizmu.

Vážené kolegyne, vážení kolegovia, Rumunsko a ostatné krajiny východnej Európy skoncovali s týmto systémom na základe rozhodnutí, ktoré prijali svetoví vedúci predstavitelia, z ktorých len jeden bol komunista. Zvyšok predstavoval demokratické systémy.

Nezabudnite na túto historickú pravdu, keď budete hodnotiť a posudzovať súčasnú situáciu, alebo keď budete rozhodovať o nej alebo o budúcnosti bývalých komunistických štátov bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú členmi Európskej únie.

Ljudmila Novak (PPE-DE). – (SL) S poľutovaním konštatujem, že žiadna z bývalých komunistických krajín doteraz celkom nevyšetrila a v plnom rozsahu neuznala zločiny komunizmu z obdobia po druhej svetovej vojne.

Keďže tieto režimy boli pri moci desiatky rokov po vojne, podarilo sa im zničiť väčšinu dôkazov. Preto zločinci alebo páchatelia nielenže neboli usvedčení, ale dokonca ani označení. História písalí víťazi.

Európska únia musí vyzvať všetky krajiny, v ktorých predtým vládli komunistické režimy, aby umožnili svojim historikom uskutočniť výskum a aby do školských učebníc zahrnuli celú pravdu o povojnovej dobe. Mali by písať o zodpovednosti západných spojeneckých vojenských síl, ktoré vypovedali alebo vracali emigrantov do rúk komunistov.

Európska únia by mala taktiež vyzvať všetky členské štáty, aby uvažovali o zmene názvov ulíc a námestí, ktoré sú pomenované po kontroverzných hrdinoch ako Tito v Juhoslávii, ktorí boli v dôsledku svojej úlohy v danej dobe zodpovední za mnoho povojnových popráv.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, som šokovaná a pobúrená, keď sa v tomto Parlamente dozvedám, že komunisti nechcú skloniť hlavy napriek tomu, že desiatky miliónov ľudí padli za obeť výstavbe kanála medzi Bielym a Baltickým morom, že milióny ľudí z mnohých krajín (vrátane Ruska, ale sami Poliaci sa dajú počítať na milióny) boli deportovaní na Sibír a napriek odsúdeniu celých národov, napríklad krymských Tatárov, na smrť.

Rotmajster Pilecki, ktorý ako dobrovoľník odišiel do Osvienčimu a ktorého neskôr väznili aj komunisti, povedal svojej žene: „Osvienčim bol len hra.“ Moja krajina bola zasiahnutá obidvomi totalitnými systémami a rany sa liečia dodnes. Žiadny takýto systém nemá právo existovať. Mali by sme vzdať úctu tým, ktorí bojovali proti totalitným režimom, a mali by sme si uctiť pamiatku obetí.

Bogusław Sonik (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, Európske spoločenstvo musí vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uchovali spomienky na hrdinov, a nesmie dopustiť, aby sa bagatelizovali zločiny totalitných režimov. Osudy tých, ktorí odolali, tých, ktorí boli zabití ako rotmajster Pilecki, by mali navždy zostať v našich myšliach najmä preto, lebo myšlienka európskej integrácie sa rozvinula medzi ľuďmi, ktorí sú oponentmi nacizmu a komunizmu. Okrem toho práve táto myšlienka zabránila po skončení druhej svetovej vojny ďalším konfliktom a vzniku totalitných režimov.

Vyhlásenie Medzinárodného dňa hrdinov boja proti totalite by bol krok k spoločnému chápaniu európskej histórie 20. storočia a súčasť spoločného boja proti vzájomnej zaujatosti a ignorancii v súvislosti s historickými faktami. Uchovanie zločinov totalitných režimov – nacizmu a komunizmu – v myšliach Európanov nám dáva nádej, že náš kontinent už nikdy nebude dejiskom takých tragických udalostí.

György Schöpflin (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, je tu ďalší rozmer tejto rozpravy. Nielen zjednotená Európa naliehavo potrebuje preskúmať celú minulosť, ale to isté platí najmä pre európsku ľavicu.

Bez dôkladného preskúmania svojej minulosti je ľavica v niektorých bývalých komunistických štátoch nútená – sama sa prinúti – žiť s ľživou minulosťou, minulosťou, z ktorej sú vymazané všetky druhy bolestných udalostí. To núti ľavicu, aby ďalej chránila túto ľživú minulosť, čím sa narúša jej demokratická dôveryhodnosť. Keď vidí, že ľavica na Západe v plnej miere akceptuje túto nezrekonštruovanú postkomunistickú ľavicu ako oprávneného partnera, tiež sa považuje za povinnú obhajovať neospravedlniteľnú minulosť. V dôsledku toho sa v určitom zmysle oslabí jej záväzok voči demokracii.

Csaba Sógor (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, Európa má pohnutú históriu, pokiaľ ide o totalitné režimy a obmedzovanie základných slobôd. V niektorých častiach Európy bolo 20. storočie poznačené týmito totalitnými režimami.

Dnes je našou morálnou povinnosťou zabezpečiť, aby mal každý obyvateľ Európskej únie rovnaké práva. Je veľmi dôležité, aby EÚ podporovala aj práva menšín najmä preto, lebo mnoho krajín vo svete v tomto ohľade nedodržiava ani tie najzákladnejšie práva.

Zároveň by som rád poukázal na skutočnosť, že zatiaľ čo sa EÚ vyjadruje proti diskriminácii a porušovaniu ľudských práv v prípadoch ako Tibet, je nám všetkým jasné, že aj v rámci Európskej únie existujú etnické a jazykové menšiny, ktoré sú veľmi často terčom kultúrnej a jazykovej asimilácie. Tieto metódy niektorých národných štátov v rámci EÚ sú aspektom, ktorý by sa mal dôkladne preskúmať a prehodnotiť.

Takýmto prípadom sú Maďari žijúci v Rumunsku, ľudia, ktorých zastupujem.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, návrh pána Szájera vyhlásiť deň spomienky na obeť totalitných režimov je celkom správny. Domnievam sa, že je to správne, pretože zatiaľ čo hrôzy nacizmu sú pomerne známe, dokonca aj niektorí Nemci sa ho pokúsili pochopiť, paradoxne len málo sa vie o stalinizme. Paradoxná je skutočnosť, že dokonca aj Sibířania, ľudia zo Stalinovej vlastnej krajiny, si myslia, že to bol dobrý človek a že príčiny nešťastia Ruska treba hľadať niekde inde.

Nemôžeme počuť milióny tých, ktorí prišli o život na Sibíri, a nikdy sa nedozvieme, ako trpeli, ale poznám jednu z obetí, ktorá ešte žije. Ten človek si stále myslí, aj vtedy, keď kráča ulicou, že už nežije. To je príznak jeho deportácie na Sibír. Tí, ktorí prežili, vedia, aké utrpenie to bolo. Existuje ruské príslovie (*poslanec povedal niekoľko slov v ruštine*) – ktoré znamená „ak ste tam neboli, budete, a ak ste tam boli, nezabudnete“. Myslím, že treba hovoriť otvorene o obidvoch týchto formách totalitných režimov.

Vytautas Landsbergis (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, mali by sme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme zastavili morálny úpadok Európy. Oportunizmus je najzreteľnejší vtedy, ak sa závažné zločiny proti ľudskosti spáchané v minulom storočí nechajú bez povšimnutia. Bohužiaľ, tento nevšímavý postoj k zločinom komunistického totalitného režimu nesie so sebou ústupky voči všetkým neofašistom v Nemecku, Rusku alebo kdekoľvek inde. Každý z nich by sa mohol opýtať, že ak sa odpustilo Sovietom, prečo by sa potom nemalo odpustiť aj našim predkom.

Korene tohto nepríjemného javu treba hľadať v Norimbergu, kde boli nacisti jednoducho zbavení obvinenia, že dali podnet na sprisahanie so Stalinom v druhej svetovej vojne. Najväčší zločin sa zamietol na riadnom procese. Prečo? Lebo Stalin, Hitlerova paralela, v priebehu dvoch rozhodujúcich rokov vrhal tieň na súdny tribunál. Dokonca aj vtedy Západ morálne kapituloval pred Sovietmi. Ale to nie je dôvod, aby sme navždy uvažovali obmedzene a báli sa.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – (CS) Dámy a páni, dnes svoje vystúpenie dokončím v češtine. Pokúsím sa zhrnúť a zároveň odpovedať na niektoré otázky, ktoré tu boli položené. Myslím, že ide o tri otázky. Po prvé by som sa rád poďakoval všetkým, ktorí sa zúčastnili minulý týždeň na vypočutí a na tejto plenárnej rozprave. A ak to bola po dlhej dobe prvá rozprava svojho druhu, tak je to jedine dobre a myslím si, že prvý záver je, že musíme takúto rozpravu viesť a že v nej musíme pokračovať. To je cieľom platformy pamäti a svedomia. Prečo je taká platforma na európskej úrovni dôležitá? Je dôležitá ako nástroj proti zabúdaniu. Ak zabudneme na minulosť, dávame jej, samozrejme, príležitosť na to, aby sa nám k nám v budúcnosti vrátila zadnými dverami. Je to tiež príležitosť bojovať proti relativizovaniu zločinov minulosti. Hitler a Stalin sú z jedného rodu. Samozrejme, boli krajiny, v ktorých nacizmus umožnil alebo pomohol tomu, aby po ňom prišiel komunizmus a s ním spojené zločiny. Ale akékoľvek relativizovanie – a nechcem sa tu púšťať do politizovania – akékoľvek relativizovanie je mimoriadne nebezpečné.

Po druhé musíme udržiavať povedomie o histórii ako súčasť európskeho vzdelania. A tu sa domnievam, že je potrebné posilňovať finančné nástroje na to, aby sme v oblasti vzdelanosti zabezpečili povedomie o európskej totalitnej minulosti. To je súčasťou jedného zo záverov vypočutia, ktoré sa uskutočnilo minulý týždeň. Potrebujeme na to prostriedky a chcel by som sa poďakovať Komisii a komisárovi Figel'ovi najmä za to, že Komisia chce v tejto veci spolupracovať.

V neposlednom rade je tu otázka, do čoho by mala rozprava vyústiť. Predsedníctvo je krátke, trvá len šesť mesiacov. Sme teraz v polovici a, samozrejme, nerobím si ilúzie, že keď sa tento Parlament o chvíľu rozíde, dokážeme urobiť nemožné, ale myslím si, že predstava vzniku určitej celoeurópskej inštitúcie, či už na úrovni múzea, výskumnej inštitúcie alebo nadácie je to, čo potrebujeme. Vypočutie, ktoré sa konalo minulý týždeň, spojilo predstaviteľov niektorých podobných inštitúcií, ktoré existujú na národnej úrovni, a podľa môjho názoru je potreba takýchto inštitúcií na celoeurópskej úrovni veľmi naliehavá. Je to však úloha skôr pre orgány, ktoré sú zodpovedné za kontinuitu, než pre šesťmesačné rotujúce predsedníctvo. Ak našou úlohou bolo prispieť k podnieteniu niektorých rozpráv, tak by som sa vám chcel ešte raz poďakovať za to, že ste sa na nich aktívne zúčastnili. Tých z vás, ktorí budú v budúcnosti zodpovední za zachovanie kontinuity, vyzývam, aby ste v tejto rozprave pokračovali; jedného dňa azda povedie k tomu, že takáto inštitúcia bude reálne existovať.

Ján Figel', člen Komisie. – (SK) Podstatu posolstva Komisie som vyjadril už aj na úvod a môžem znovu len potvrdiť nielen pripravenosť, ale aj vôľu, čo bol tiež jeden z momentov. Ak máme vôľu napomáhať tomuto procesu zo strany Európskej komisie, už som spomenul najbližšie etapy, to znamená zavŕšenie štúdie o rôznych metódach, mechanizmoch členských štátov pre túto oblasť a na budúci rok predloženie tej očakávanej správy. Čo však chcem dodať aj tak trochu na margo debaty. Niektorí naznačovali moment, že je 20. výročie pádu komunizmu, pádu berlínskeho múru, železnej opony v Európe a že je to dosť dlhý čas. Myslím, že nikdy nie je neskoro a že neskoro by bolo, keby sa tento Parlament, nový rozšírený Parlament, k zločinom aj totalitného komunizmu nevyjadril, respektíve neotvoril túto diskusiu, pretože práve s touto skúsenosťou prichádzajú mnohí a väčšina debatujúcich bola z nových členských štátov.

Ja som väčšiu časť života tiež prežil v totalitnom systéme Československa a to je práve aj na osobnej, aj na celkovej skúsenosti všetkých, aby sme spolu vytvárali európsku pamäť, európske spoločenstvo a zároveň napomáhali procesom, ktoré zabránia návratom alebo ako keby trivializácii a odmietaniu zločinov, odmietaniu pravdy. Odmietanie týchto zločinov je vlastne relativizáciou nielen pravdy, ale aj etiky, morálky, a to už je potom cesta do ďalších a ďalších problémov a likvidácie človeka kvázi likvidácie problému. To bol jeden z princípov, že s človekom sa likvidovali ťažkosti, za stalinského režimu.

Ja vnímam rozšírenú Úniu ako kompletnejšiu, a práve preto má schopnosť pomenovať aj to, čo zaznelo, že boli rôzne formy totalitarizmu, v rôznych krajinách rôzne formy. A my sme zodpovední za ich pomenovanie, za pamäť a adekvátne kroky, či už z hľadiska reštitúcií, rehabilitácie, nastolenia spravodlivosti a udržania dominancie práva, úcty k ľudskej dôstojnosti a toho všetkého, čo znamená sloboda a demokracia.

Chcem ešte povedať, že často máme pocit, ako keby hrozby prichádzali zďaleka zvonku, a tou deliacou čiarou dnešného sveta nie sú ani náboženstvá, ani nejaké iné civilizačné a kultúrne delenia, ale čiara, ktorá hovorí o úcte k životu, o úcte k človeku na jednej strane (to, čo definujeme ako ľudské práva) a na druhej fanatizmus akéhokoľvek druhu. A bolo ich veľa, sú rôzne. Poznáme ich aj v dnešnom svete a práve preto to vzdelávanie, ktoré spomínal aj Alexander Vondra, je veľmi dôležité, aby mladí aj menej mladí dokázali rozlišovať, kedy ide o úctu k človeku a kedy ide o extrémizmus, populizmus, nacionalizmus, fanatizmus, rôzne, rôzne prejavy.

Chcem skončiť v tom, že naozaj Európska komisia podporuje tento proces, budeme hľadať spôsob, ako k tomu napomáhať. Je to len jeden krok, táto debata, ale aj ďalšie záležitosti. Oveľa viac treba urobiť aj na úrovni členských štátov. Chcem na záver skončiť pri tom, že to, že dnes tu môže byť rozšírená Únia, je vďaka obetiam mnohých, že to nie je výsledok nejakého automatického procesu. Ani spoločná Európa, ani demokracia, ani sloboda, ani právny štát nie je daný automatický stav, ale výsledok obrovského úsilia, často až krvavého, a to treba pamätať.

A rád by som zakončil tým, čo povedal, myslím, že pán kolega Tunne Kelam o rozšírení nielen Únie, geografie a trhu a počtu krajín, ale o rozšírení svedomia, rozšírení pamäte, rozšírení úcty a zodpovednosti. Ak toto bude súčasťou procesu, ktorý aj teraz oslavujeme, päť rokov od rozšírenia, tak sme pripravení na ďalšie procesy, na ďalšiu budúcnosť. Ak nám to bude absentovať, tak tá cesta bude oveľa zložitejšia. Ďakujem pekne a prajem vám rozšírenie nielen pamäti, ale aj zodpovednosti spoločne.

Predseda júca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční počas ďalšieho zasadnutia.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Slavi Binev (NI), písomne. – (BG) Spravodlivosť je jednou zo základných hodnôt Európy.

Podporujem svojich kolegov z UEN a uznesenie RC-B6-0165/2009, ktoré predložili, a zdôrazňujem, že EÚ je založená na právnom poriadku, ktorý je jedným zo základných znakov demokracie. Toto je presne ten princíp, na ktorom sa musia parlamentné voľby konať. Avšak problém s kupovaním hlasov v Bulharsku svedčí o presnom opaku.

Po opakovanom kompromitovaní predchádzajúcich komunálnych volieb očividným kupovaním hlasov strán OERB (Občania za európsky rozvoj Bulharska), HPS (Hnutie za práva a slobody) a BSS (Bulharská socialistická strana), obyčajní občania nadobudli pocit, že nemajú právo si vybrať. Z toho vyplynula ich oveľa menšia ochota ísť znova voliť.

Napriek existujúcemu trestnému zákonníku a mnohým náznakom porušenia zákona, ani jedna osoba uvedená v správe Komisie ešte nebola usvedčená z týchto trestných činov, pretože orgány činné v trestnom konaní evidentne nie sú ochotné zastaviť kupovanie hlasov. Súdnicstvo v Bulharsku stále preukazuje nedostatok odhodlania a všeobecne známi vinníci znova pripravujú predvolebné kampane, kým tí, ktorí predali svoje hlasy, teraz hľadajú nových kupujúcich, ktorí ponúknu najlepšiu cenu.

Chcem zdôrazniť, že pokiaľ budú tieto porušenia zákona v Bulharsku povolené a štát naďalej nebude konať v tejto záležitosti, čestní voliči budú v skutočnosti pripravení o svoje základné ľudské právo – právo voľby! Naliehavo vyzývam Parlament, aby nesesedl so založenými rukami.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), písomne. – (PL) Vážené dámy a vážení páni, problém s totalitou v Európe pramení zo skutočnosti, že jednotlivé členské štáty majú rozdielne skúsenosti v tejto oblasti. Mnohí Európania jednoducho nevedia, aký bol život v totalitných systémoch, a ten, kto nechápe totalitu, má prirodzený sklon nevenovať pozornosť zločinom spáchaným v týchto systémoch. Namiesto toho ich považujú za udalosti, ktoré sa stali v priebehu histórie. Komunizmus a fašizmus nielenže aktívne bojovali proti väčšine hodnôt Európy, ale tiež boli pripravení porušiť všetky etické princípy v mene chorých a zvrátených ideí – a tieto systémy naozaj porušili tieto princípy, čo prinieslo bolesť, utrpenie a smrť miliónom ľudí.

Čím viac Európanov bude poznať skutočnú tvár totality, tým lepšie to bude pre budúcnosť Európskej únie. Nie je to otázka velebenia utrpenia miliónoch ľudí. Ide o pochopenie dramatických dôsledkov, ktoré mali a stále majú pôvod v totalitných praktikách v mnohých európskych krajinách. Solidarita, sloboda, empatia, tolerancia, dialóg – všetky tieto hodnoty vyzerajú trochu inak, ak sa na ne pozeráme z hľadiska skúseností s totalitou. Zapamätajme si to. Vyhlásenie Medzinárodného dňa hrdinov boja proti totalite by nepochybne pomohlo zvýšiť povedomie o bolestnej minulosti. To by postupne prispelo k zmierneniu predsudkov, obmedzeniu stereotypov a k zvýšeniu nádeje, že Európa už nikdy nezažije totalitu.

(Rokovanie bolo prerušené o 20.15 hod. a pokračovalo o 21.00 hod.)

PRESEDÁ: EDWARD McMILLAN-SCOTT

podpredseda

11. Posilňovanie bezpečnosti a základných slobôd na internete (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je správa, ktorú v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci predkladá pán Stavros Lambrinidis, s návrhom odporúčania Európskeho parlamentu Rade o posilňovaní bezpečnosti a základných slobôd na internete (2008/2160(INI)) (A6-0103/2009).

Stavros Lambrinidis, spravodajca. – (EL) Vážený pán predsedaajúci, žijeme v dobe, kde každý – vlády, súkromné spoločnosti a dokonca aj páchatelia trestných činov – hľadajú najlepší možný prístup k našim elektronickým údajom a k nášmu súkromnému životu.

Internet predovšetkým sprístupňuje podrobné informácie o našich súkromných životoch, čo bolo pred niekoľkými rokmi nepredstaviteľné. Súčasne je zrejmé, že internet zlepšuje našu možnosť uplatňovať si základné práva, ako sú sloboda prejavu, sloboda politickej činnosti, sloboda vedomia a vzdelávania a sloboda združovania sa.

Menej zrejmé je to, že v dôsledku používania internetu, pod tajným dohľadom vlád, súkromných spoločností alebo dokonca páchatel'ov trestnej činnosti nad tým, čo robíme alebo hľadáme na internete, existuje nebezpečenstvo ohrozenia týchto našich slobôd. A preto ešte menej jasné je to, ako môžeme dosiahnuť rovnováhu, ako môžeme regulovať internet spôsobom, ktorý nám umožní využívať jeho výhody, a zároveň obmedziť jeho evidentné nebezpečenstvá.

Táto správa sa pokúsi odpovedať na tieto otázky. Okrem iného:

- po prvé, táto správa vyzýva európsku iniciatívu aby vytvorila globálny zákon o právach na internete;
- po druhé, signalizuje potrebu účinného, ale primeraného boja proti starým a novým formám počítačovej kriminality, ako sú krádež totožnosti a ochrana práv duševného vlastníctva, zatiaľ čo je potrebné poukázať na to, že právne predpisy nesmú viesť k sústavnému dohľadu nad všetkými občanmi, podozrivými a nepodozrivými, tými, čo konajú správne, aj tými, čo správne nekonajú, pretože to by, samozrejme, bolo očividné narušenie ich súkromia;
- po tretie, pokiaľ ide o právo občanov na prístup na internet, táto správa vyzýva vlády, aby zabezpečili prístup na internet najchudobnejším občanom v najvzdialenejších regiónoch;
- po štvrté, zdôrazňuje, že elektronická negramotnosť bude novou negramotnosťou 21. storočia presne tak, ako bola nevedomosť čítať alebo písať v 20. storočí, a že práve preto je prístup na internet základným právom porovnateľným s právom na vzdelanie;
- po piate, táto správa vyzýva na opatrenia, ktoré obmedzia súhlas používateľov, čo je hlavný problém, ktorému sa teraz budem venovať.

Otázka súhlasu je nesmierne komplikovaná a ak ju nevyriešime hneď teraz, vráti sa a bude nás naďalej prenasledovať. Dovoľte mi uviesť príklad: pred pár desaťročiami nikto nevedel, aké noviny čítam; vedela to iba moja rodina a možno zopár mojich priateľov. Preto – a to hlavne platí počas diktatúry – sa to tajné služby pokúšali zistiť, aby to mohli o mne uviesť do spisov. Tak, aby mohli povedať, že pán Lambrinidis číta také a také noviny, takže musí byť komunista alebo musí podporovať USA a ich politiku. Dnes, vždy keď čítam noviny, zanechám nejakú stopu. To znamená, že súkromné spoločnosti môžu zostaviť podobné spisy, môžu vytvoriť môj profil o princípoch, v ktoré verím, o mojich stravovacích návykoch a dokonca aj o mojom

zdraví. Znamená to, že navštevujem tieto stránky, že dávam súhlas na získavanie informácií o mojej minulosti spred štyridsiatich rokov?

Nevyhnutne musíme prijať citlivé zákony, ktoré v tejto elektronickej dobe zabezpečia rovnováhu medzi bojom proti zločinu a ochranou práv. Dosiahnutie tejto rovnováhy sa zdá byť zložité, ale nie je. Dá sa zvládnuť. Je potrebné prestať zaobchádzať s kybernetickým priestorom tak, ako keby to bolo niečo mimo nášho každodenného života, niečo oddelené. Je to náš život. To znamená, že akékoľvek práva alebo prekážky, ktoré platia pre políciu a súkromné spoločnosti v rámci internetu, musia tiež platiť aj mimo neho, inak podstupujeme riziko zrušenia slobôd v záujme bezpečnosti, ako aj riziko, že nakoniec nebudú ani slobody, ani skutočná bezpečnosť.

Na záver chcem srdečne poďakovať tieňovým spravodajcom všetkých politických skupín, ktorých tu v Parlamente vidím, za ich veľmi významnú podporu. Ďakujem všetkým poslancom vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci za jednotnú podporu, ktorú táto správa získala od všetkých strán. Teším sa na jej schválenie v pléne.

Ján Figel', člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, rád by som poďakoval nielen Parlamentu ako takému, ale najmä pánovi Stavrosovi Lambrinidisovi za jeho správu, ktorá prichádza práve vhod s presadzovaním základných slobôd a bezpečnosti na internete.

Kým internet získava stále pevnejšie postavenie v moderných spoločnostiach a ekonomikách a ovplyvňuje mnohé oblasti nášho života, zvyšuje sa ohromné tempo technologického rozvoja a zároveň pribúdajú dôležité úlohy, ktoré sa musia náležite riešiť, ak chceme objasniť všetky možnosti internetu a informačnej spoločnosti.

Obvzlašť sa stotožňujeme s obavami pána Lambrinidisa týkajúcimi sa ochrany osobných údajov, záležitosti, ktorá je najdôležitejšia pre používateľov internetu. Dovoľte mi uistiť vás, že Komisia odhodlane pokračuje v posilňovaní základných práv a slobôd občanov a obvzlašť v zabezpečovaní vysokej úrovne ochrany súkromia a osobných údajov na internete aj v iných súvislostiach.

Pevne verím, že hľadanie dostatočnej ochrany súkromia nestojí v protiklade k potrebe zabezpečenia väčšej bezpečnosti. Samozrejme, že tieto dva ciele sa môžu a mali by sa vykonávať v súčinnosti.

Stabilita a bezpečnosť internetu boli prioritami počas svetového samitu o informačnej spoločnosti v roku 2005 a pokračujeme s presadzovaním týchto cieľov. Táto problematika bude v krátkej dobe predložená prostredníctvom novej stratégie na ochranu kritických informačných infraštruktúr s cieľom zlepšiť prípravu Európy na ochranu pred rozsiahlymi kybernetickými útokmi a narušeniami. Táto stratégia zahŕňa akčný plán, ktorý definuje podrobné vysvetlenie presadzovania princípov a usmernení na zachovanie stability a pružnosti internetu.

Strategická spolupráca s tretími krajinami sa bude rozvíjať v rámci stratégie najmä v dialógoch informačnej spoločnosti ako prostriedku na vybudovanie globálnej zhody v tejto oblasti. Komisia je zároveň presvedčená, že je nevyhnutné zabezpečiť rešpektovanie základných slobôd, ako je sloboda prejavu na internete.

Znovu opakujem, tieto dva ciele sa navzájom nevylučujú. Vaša správa sa ďalej zaoberá možnosťou pracovať na globálnych normách, ochrane údajov a slobode prejavu. Komisia sa každoročne zúčastňuje na medzinárodných konferenciách o ochrane údajov komisárov a následne pokračuje v ďalšej práci na budúcich možných medzinárodných normách týkajúcich sa súkromia a ochrany osobných údajov. Sme pevne odhodlaní presadzovať prísne normy ochrany, ktoré občania EÚ v súčasnosti využívajú.

Pokiaľ ide o slobodu prejavu, Komisia bude pokračovať v presadzovaní tohto základného práva na medzinárodných fórach. Nové právne predpisy v tejto oblasti by sa v súčasnosti nepovažovali za krok vpred. Pokiaľ ide o túto záležitosť, máme už určitý počet záväzných medzinárodných nástrojov. V tejto chvíli verím, že by bolo potrebné zaoberať sa účinným uvažovaním o náležitých spôsoboch uplatňovania už existujúcich právnych predpisov. Tak to je o realizácii. Tieto úvahy by mali tiež zahŕňať globálnych aktívnych obchodných účastníkov a mali by pomáhať lepšie definovať ich úlohy a zodpovednosti pri presadzovaní a posilňovaní základnej slobody prejavu v globálnom internetovom prostredí.

Na záver mi dovoľte zhrnutie. Domnievam sa, že by sme sa mali zaoberať vážnymi problémami, ktoré sú uvedené v tejto správe a uistiť sa, že konkrétne uplatňovanie práv a slobôd na internete nie je neprimerane obmedzované.

Napríklad dôležitý prvok stratégie Komisie pre bezpečnú informačnú spoločnosť má od roku 2006 holistický prístup, ktorý zabezpečuje koordináciu medzi zainteresovanými stranami, ale taktiež uznáva, že každá z nich má plniť špecifické úlohy a povinnosti. Všetci máme povinnosť zabezpečiť, aby naša činnosť na internete neprimerane neobmedzovala – a, ak je to možné, aby presadzovala – bezpečnosť iných ľudí na internete.

Komisia preto, v zmysle spolupráce víta a podporuje túto správu.

Manolis Mavrommatis, spravodajca Výboru pre kultúru a vzdelávanie požiadaného o stanovisko. – (EL) Vážený pán predseda, pán komisár, dámy a páni, rád by som začal poďakovaním spravodajcovi pánovi Stavrosovi Lambrinidisovi za dôležitú správu, ktorú vypracoval, a za jeho snahu chrániť osobné údaje, princíp, ktorý väčšina z nás vrátane mňa rešpektuje.

Ako spravodajca Výboru pre kultúru a vzdelávanie považujem internet za jedinečný priestor pre šírenie kultúry a poznatkov. Poukazujem na to preto, aby som zablahoželal a poďakoval všetkým svojim cteným priateľom z Výboru pre kultúru, ktorí hlasovali za môj návrh.

Digitálne múzejné archívy, elektronické knihy, hudobné a audiovizuálne materiály môžu byť dostupné ľuďom v každom kúte sveta. Ale nanešťastie v rozsiahlom kybernetickom priestore nie je kultúrny materiál dostatočne chránený. Pirátstvo zvykne byť skôr pravidlom než výnimkou a sú to práve autori, ktorí doplácajú na nelegálnu distribúciu svojho duševného vlastníctva. Inými slovami, básnici, textári, skladatelia, producenti a vo všeobecnosti každý, kto tvorivo pracuje.

Sú tri veci, ktoré napomáhajú rozširovanie pirátstva: technologické vybavenie a lacné kopírovanie, nepriaznivé hospodárske podmienky a preniknutie internetu.

Pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh 4 obnovuje odporúčanie Výboru pre kultúru s cieľom vytvoriť rovnováhu medzi právami a slobodami všetkých zúčastnených strán a zaistiť, aby všetky základné práva osôb, vyplývajúce z Charty základných práv EÚ, boli zabezpečené a chránené v rámci rozsiahleho používania internetu.

Práve preto podporujeme tento pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh, ktorý opakovane zdôrazňuje, že všetky základné práva majú rovnakú hodnotu a všetky musia byť chránené rovnakým spôsobom.

Nicolae Vlad Popa, v mene skupiny PPE-DE. – (RO) Táto správa je výsledkom spolupráce medzi poslancami tohto Parlamentu. Preto by som rád poďakoval svojim kolegom, hlavne pánovi Lambrinidisovi, taktiež pani Gacekovej, pánovi Alvarovi, pani Segelströmovej a pánovi Mavrommatisovi, s ktorými som mal tú česť spolupracovať, tiež ako tieňový spravodajca.

Myslím si, že táto správa zahŕňa hlavné témy záujmu na posilňovaní bezpečnosti a základných ľudských práv na internete, pričom sa odvolávajú na ochranu práv stanovenú špecifickými platnými nariadeniami vrátane ich digitálnych hľadísk a na uznanie a rozvoj nových princípov na kontrolu internetu.

Tento text zachováva vhodnú vyváženosť medzi ochranou slobody prejavu a súkromia a potrebou pokračovať v boji proti počítačovej kriminalite, taktiež zdôrazňuje závažný problém nadmerného monitorovania internetovej činnosti, čo môže prerásť do novej formy cenzúry.

Táto správa sa tiež zaoberá záležitosťami týkajúcimi sa internetového vzdelávania, elektronického vzdelávania, definovania digitálnej totožnosti a uznaním práv používateľov v súvislosti s obsahom, ktorý zverejnili na internete, rovnako ako aj ochrany osobných údajov, v zmysle poskytnutia možnosti používateľom natrvalo vymazať svoje vlastné zverejnené údaje.

Toto sú citlivé témy v súčasnom prostredí, kde sú sociálne siete stále viac, nie však výhradne, obsadené mladými ľuďmi. Práve preto naliehavo žiadam kolegov, aby s úplným presvedčením hlasovali za túto správu.

Inger Segelström, v mene skupiny PSE. – (SV) Vážený pán predseda, rada by som začala poďakovaním pánovi Lambrinidisovi a ostatným vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, ktorí vypracovali túto konštruktívnu a dobre premyslenú správu. Rada by som tiež poďakovala za podporu, ktorú som dostala k svojim pozmeňujúcim a dopĺňujúcim návrhom. Presne to predstavuje podporu na posilňovanie práv používateľov a spotrebiteľov.

Napríklad časť o aplikáciách technológie – monitorovanie internetovej komunikácie je veľmi dôležitá. Je dobré, že Európsky parlament teraz zdôrazňuje, že súkromie a občianske ľudské práva si vyžadujú prioritu.

Táto správa objasňuje, že internetová komunikácia môže byť sledovaná len vtedy, ak je podozrenie na spáchanie trestného činu a ako súčasť súdneho procesu vyplývajúca zo súdneho nariadenia. Bude to dôležitý základ pre monitorovanie občianskych práv. Táto správa prináša potrebné opatrenia v pravú chvíľu.

Prekvapili ma pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré predložili poslanci zo Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov a zo Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu. Ich návrhy obmedzujú občianske práva a súkromie občanov. Nepozerajú sa kriticky na to, čo by mohol priniesť technický pokrok, keby sme nedávali pozor.

Samozrejme, musíme bojovať proti trestným činom na internete a trestným činom, ktoré zneužívajú deti a mladých ľudí. Avšak v tomto kontexte je kľúčovým problémom napríklad fakt, že švédska konzervatívna vláda prijala takzvaný zákon FRA, zákon, ktorý rieši sledovanie občanov, ktorí nie sú zločincami a nespáchali žiadny trestný čin, zatiaľ čo by to, naopak, mali byť občania, ktorí kontrolujú nás. Táto správa dôrazne kritizuje švédsku konzervatívnu vládu, ktorá odmieta všetku kritiku a zaviedla tento zákon FRA vo Švédsku. Švédske úrady teraz majú právo sledovať internetovú komunikáciu aj bez akéhokoľvek podozrenia na spáchanie trestného činu alebo akéhokoľvek ohrozenia bezpečnosti jednotlivcov alebo spoločnosti.

Podľa rozhodnutia, aké sa zajtra prijme, sa domnievam, že švédska vláda znovu posúdi tento zákon a zabezpečí jeho zmenu. Inak budú v opozícii voči Európskemu parlamentu a zvoleným zástupcom 27 krajín EÚ.

Alexander Alvaro, v mene skupiny ALDE. – (DE) Vážený pán predseda, na začiatok by som chcel zablahoželať páňovi Lambrinidisovi k dobre vykonanej práci. Počas prípravy tejto správy plne zapojil všetkých tieňových spravodajcov a urobil všetko pre to, aby dosiahol kompromisy.

Táto správa, ktorá uvádza dôležité otázky informačnej spoločnosti, je dôležitým krokom vo vzťahu k vytvoreniu internetu, ktorý je zárukou bezpečnosti pre našich občanov aj pre ich základné slobody. Hranice medzi slobodou a bezpečnosťou nekončia hranicami virtuálneho sveta. Pán Lambrinidis vo svojej správe zohľadňuje boj proti počítačovej kriminalite, detskej pornografii, krádeži a falšovaniu totožnosti, rovnako ako aj porušovaniu autorského práva. Pokúša sa zapojiť Europol a vysvetliť, že súčasné zákony reálneho sveta sa musia uplatňovať aj vo virtuálnom svete.

Zároveň dokázal zabezpečiť rovnováhu medzi ochranou občianskych práv, slobodou prejavu, ochranou údajov a práva na úplné vymazanie údajov na internete. Internet doteraz nezabúda. Niektorí z nás môžu byť radi, že internet neexistoval, keď sme mali 13, 14, 15 alebo 16 rokov, v dobe, keď sme sa dopustili hriechov z mladosti, ktoré by sme teraz nechceli nájsť na YouTube alebo Facebooku.

Pán Lambrinidis zdôraznil potrebu prístupu k informáciám a, čo je dôležitejšie, prístupu k internetu a potrebu rešpektovania duševného vlastníctva. Som si dobre vedomý toho, že pre mnohých poslancov táto správa nezachádza dostatočne do podrobností z hľadiska rešpektovania ochrany duševného vlastníctva a autorského práva. Pracujme na tom so smernicou o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva a zdôraznime tieto témy v tejto smernici.

Táto správa objasňuje, že cenzúra na internete alebo blokovanie prístupu na sieť, či už plánované, alebo už realizované niektorými členskými štátmi v Európe, nie sú opatrenia hodné našej vzdelanej spoločnosti. Tiež vysvetľuje, že Európska únia nenasleduje príklad totalitných štátov a neizoluje svojich občanov od informácií a nepodsúva im len určité informácie, ktoré ma záujem šíriť.

Som potešený, že máme takúto vyváženú správu, ktorá berie na vedomie požiadavky na informačnú spoločnosť, a bol by som potešený, keby moja skupina, ako aj ostatné skupiny, podporili zajtra túto správu podľa možnosti čo najviac, aby sme mohli rozvíjať internet v prospech spoločnosti.

Roberta Angelilli, v mene skupiny UEN. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, už to spomenuli iní poslanci, ale rada by som zopakovala, že internet by nemal byť kriminalizovaný alebo cenzúrovaný, pretože poskytuje možnosti pre komunikáciu, začleňovanie do spoločnosti, informácie a znalosti, ale jednako len je potrebné rozvinúť globálnu stratégiu na boj proti počítačovej kriminalite.

Obzvlášť musíme chrániť deti a vzdelávať a informovať rodičov a učiteľov o nových možných hrozbách internetu. Toto sú ciele, v rámci ktorých musí byť Európa schopná účinne konať a rada by som zablahožerala páňovi spravodajcovi k dobre vykonanej práci.

Aj napriek trestom a pomerne vysokej úrovni ochrany, ktorú poskytujú právne predpisy členských štátov pred vykorisťovaním a zneužívaním detí a detskou pornografiou online, musíme ďalej zvyšovať úroveň

ochrany detí, a to aj z pohľadu neustáleho vývoja nových technológií, hlavne internetu, a využívania nových foriem nadväzovania priateľstva pedofilov s deťmi online s cieľom ich sexuálneho zneužitia.

To bol presne ten dôvod, pre ktorý som sa rozhodla predložiť pozmeňujúci a doplňujúci návrh k tejto správe a otvorene vyzvať členské štáty na zmodernizovanie svojich právnych predpisov o používaní internetu neplnoletými osobami, najmä zavedením trestu za nadväzovanie priateľstva pedofilov s deťmi online s cieľom sexuálneho zneužitia, tak ako je to definované v Dohovore Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním, z októbra 2007.

Eva-Britt Svensson, v mene skupiny GUE/NGL. – Vážený pán predsedajúci, chcela by som veľmi poďakovať pánovi Lambrinidisovi za úspešné zvládnutie dodržania bezpečnosti na internete pri súčasnej ochrane a rešpektovaní neoceniteľných základných práv. Predpokladám, že ochrana našich základných práv podľa tejto správy bude tiež podporená, keď prijmeme rozhodnutie o balíku telekomunikačných opatrení. Je tu jasná spojitosť medzi touto správou a balíkom telekomunikačných opatrení. Dúfam, že sa potom tiež dohodneme na dôležitosti ochrany občianskych slobôd.

Ako už niekoľko poslancov povedalo, internet priniesol so sebou oveľa viac príležitostí pre slobodu prejavu. Občania, ktorí obyčajne nemajú prístup na rozsiahle mediálne diskusné fóra, môžu vyvolať rozruch a presadzovať svoje otázky. Pre politickú mobilizáciu je veľmi potrebná nová aréna, ktorá poslúži výmene názorov a ktorá poskytne občanom viac príležitostí kontrolovať tých, ktorí rozhodujú. Dôležité je, že samotní občania majú príležitosť skontrolovať zákonodarcov a ostatných držiteľov právomoci. Taktiež to prinieslo rozširovanie poznatkov. Predovšetkým máme tiež príležitosť na výmenu a kontaktovanie sa s ľuďmi pochádzajúcimi z odlišných kultúr a odlišných častí sveta.

Keď hovoríme o tejto záležitosti, je tiež napríklad dôležité zabezpečiť, aby sme mali skutočnú slobodu prejavu a záruky proti cenzúre a kontrole názorov, informácií a formovaniu názorov. Základné ľudské práva, sloboda prejavu a súkromie, sú dôležité prvky demokracie a vždy sa musia chrániť aj rešpektovať. Preto internet je a naďalej by mal zostať dôležitým prvkom v našej dnešnej demokratickej spoločnosti.

Preto by som chcela, aby sme hlasovali proti pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 5, ktorý sa snaží odstrániť časť textu „zabezpečiť, aby vyjadrenie kontroverzných politických názorov prostredníctvom internetu nebolo predmetom trestného stíhania“. Ale ak by predseda tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh prešiel, bol by to pre demokraciu krok späť. Kto rozhoduje o tom, čo sú kontroverzné politické názory? Možnosť vyjadriť odlišné politické názory je demokratickým právom.

Právo používateľov internetu môcť trvale vymazať osobné údaje nájdené na internete je tiež dôležité. Samozrejme, musíme bojovať proti kriminalite na internete, ako proti každej trestnej činnosti, ale musíme to tiež robiť určitým zákonným spôsobom v súlade s trestným právom, presne ako s inými typmi trestných činov.

Internetová kriminalita spáchaná na deťoch je obzvlášť závažná. V tejto súvislosti sa riadime dohovorom Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním. Ostatné skupiny sú tiež ovplyvnené. Mám na mysli najmä ženy, ktoré sa stali obeťmi obchodu s bielym mäsom. Pornografický priemysel dnes využíva internet a pohlavné zneužívanie, ktoré podstupuje veľa žien a detí. V tejto súvislosti by som rada svojim kolegom pripomenula skutočnosť, že môžu podporiť písomné vyhlásenie, ktoré sa snaží zastaviť takéto zneužívanie, a to písomné vyhlásenie č. 94.

Napokon by som chcela spomenúť nebezpečenstvo, ktoré sme videli v súvislosti s takzvaným bojom proti terorizmu. Toto príležitostne vedie k nezmyselným vládnym obmedzeniam týkajúcim sa slobody prejavu a súkromia jednotlivcov. Tieto obmedzenia vyústili do ohrozenia bezpečnosti občanov. Bezpečnostné služby rôznych krajín obchodujú s osobnými údajmi, ktoré získali sledovaním internetu. Toto ohrozuje životy ľudí, napríklad, ak je niekto prinútený utiecť zo svojej krajiny z dôvodu politického utlačania. Vyzývam vás, aby ste zajtra veľmi podporili túto správu.

Hélène Goudin, v mene skupiny IND/DEM. – (SV) Vážený pán predsedajúci, každý deň som fascinovaná tým, aký úžasný nástroj internet je, ale akokoľvek EÚ môže proti nemu namietat, globálna počítačová sieť nie je európskou sieťou. Veriť, že nejaké nariadenie z Bruselu alebo Štrasburgu by toto mohlo zmeniť, je dosť fantastické a veľmi vzdialené od skutočnosti. Oprávnené by sa mohlo argumentovať, že EÚ nie je to správne fórum na vyriešenie tohto typu problému, ktorý je zdôraznený v tejto správe. Dovoľte mi uviesť zopár príkladov. Správa porovnáva právo na prístup na internet s právom chodiť do školy. Je to trochu smiešne, keďže vieme, že právo alebo príležitosť chodiť do školy nie sú zaistené v mnohých krajinách EÚ.

Ochrana a podpora práv jednotlivcov na internete a rovnováha, ktorá by mala byť medzi súkromím a bezpečnosťou, sú veľmi dôležité, ale taktiež to nie sú problémy, ktoré by mali byť vyriešené na úrovni EÚ. Toto je medzinárodný problém, ktorý sa musí v prvom rade riešiť na medzinárodnej úrovni.

Ďalšia vec, ktorá je môjmu srdcu blízka, je výmena súborov. Tu je nutné prijať spoločné opatrenia proti kriminalite na ochranu práv duševného vlastníctva. Pevne verím, že sú to členské štáty, ktoré by mali rozhodnúť o tom, čo je trestný čin a aké prípadné dôsledky to môže mať. Pre EÚ je absolútne neprijateľné úplne sledovať celý hudobný a filmový priemysel, najmä s ohľadom na skutočnosť, že sa pokúšame kriminalizovať celú generáciu.

Nakoniec by som rada povedala, že akýkoľvek pokus prijať zákony v tejto oblasti bude ťažký, keďže technológia sa mení oveľa rýchlejšie než politika.

Urszula Gacek (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, rada by som poďakovala pánovi spravodajcovi za prijatie môjho návrhu podporovať výrobcov počítačového softvéru v tom, aby prijali dodatočné opatrenia na zablokovanie prístupu na pornografické a násilné webové stránky.

Toto zaujíma zvlášť rodičov. To je realita, že naše deti sú často viac počítačovo gramotné, ako sme my. Rodičia sa možno budú mylne domnievať, že môžu aktivovať filtre v internetových prehliadačoch, ale toto si vyžaduje trochu znalosti o softvérovom prehliadači a tiež aj vedomé rozhodnutie aktivovať tento systém.

Ak by bol filter automaticky vopred nainštalovaný v režime „zapnutý“, pravdepodobne oveľa viac detí vrátane tých najmladších, ktoré stále viac používajú internet bez dozoru – by bolo chránených pred náhodným narazením na stránky, ktoré majú na ne škodlivý vplyv. Vyzývam výrobcov, aby reagovali na náš návrh. Nemali by ho brať ako vnucovanie alebo obmedzenie, ale skôr ako marketingovú príležitosť. Ak by som si mala vybrať medzi kúpou dvoch zhruba rovnakých počítačov a na jednom z nich by som videla nálepku „prispôbený pre deti“, ktorá by potvrdzovala, že filtre boli vopred nainštalované, ja ako rodič by som si vybrala tento výrobok. Časom by rodičia, ktorí by sa takto rozhodli zaistili, že toto by sa stalo pre počítačový priemysel normou. Naozaj dúfam, že vzájomnou spoluprácou to môžeme dosiahnuť.

Alin Lucian Antochi (PSE). – (RO) Internet sa teraz dostal do nového štádia, keď je považovaný nielen za nevyhnutný nástroj v obchode, ale tiež aj za globálne fórum na vyjadrenie rozličných názorov.

Avšak tento vývoj vyvoláva rozdielne názory. Na jednej strane internet ďalej ponúka úžasné príležitosti, slúžiace ako katalyzátor pre vzdelávací, kultúrny, ekonomický a sociálny rozvoj, zatiaľ čo na druhej strane je chápaný ako platforma, ktorá môže byť použitá na propagovanie násilného správania, ktoré ovplyvňuje ľudskú slobodu a bezpečnosť.

Navyše sa internet v dôsledku svojho globálneho charakteru tiež stal hrozbou pre súkromie, keďže internetové aktivity občanov sú často predmetom sledovania zo strany vlád, policajných orgánov, spoločností a dokonca aj páchatel'ov trestnej činnosti a teroristov, čo niekedy vedie ku krádeži totožnosti.

V tejto situácii musí byť stanovená zákonná hranica, ktorá rozlišuje ochranu bezpečnosti občanov a základných slobôd na internete od neobmedzeného sledovania ich aktivít rozličnými orgánmi tak, aby sa tieto právne predpisy stali účinnými a nie neprimeranými v rámci opatrení podniknutých na boj proti kriminalite. Preto je nevyhnutné stanoviť celosvetové normy zamerané na ochranu údajov, bezpečnosť a slobodu prejavu prostredníctvom neustálej spolupráce medzi internetovými operátormi a internetovými používateľmi.

Takisto je dôležité, a v tejto súvislosti plne podporujem pána spravodajcu, preskúmať a stanoviť obmedzenia pre súhlas, ktorý od používateľov požaduje vláda alebo súkromné spoločnosti, pokiaľ ide o to, aby sa vzdali časti svojho súkromia, za možnosť využívať určité internetové služby alebo výhody.

Pán predsedajúci, v neposlednom rade som presvedčený, že členské štáty sa musia snažiť zjednotiť svoje vnútroštátne predpisy týkajúce sa ochrany základných práv na internete, keďže je to niečo, čo tiež môže pomôcť skoncipovať spoločnú stratégiu v boji proti počítačovej kriminalite alebo terorizmu.

Aj ja by som rád poďakoval pánovi Lambrinidisovi a celému kolektívu, ktorý prispel k vypracovaniu tejto správy.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Vážení pán predsedajúci, rada by som pridala svoju poklonu k tým, ktoré už boli vyslovené pánovi spravodajcovi, ktorý pripravil úžasnú správu. Chcela by som stručne poukázať na pár vecí.

Predovšetkým sme v posledných rokoch svedkami veľmi rýchlo narastajúceho ukladania osobných údajov spoločnosťami a vládami. Vlády využívajú databázy spoločností, ale stále vidíme rôzne úrovne ochrany týkajúce sa prvého a tretieho piliera – čo pokladám za veľmi znepokojujúce.

Ďalšia vec – a teší ma, že môj pozmeňujúci a doplňujúci návrh k nej bol prijatý – je, že páchatelia trestných činov samozrejme tiež využívajú internet všetkými spôsobmi vo svoj prospech. Krádež totožnosti alarmujúco narastá, a preto musíme požiadať Európsku komisiu, aby vytvorila kontaktný bod pre tento druh krádeže – nielen ako spôsob výmeny informácií, ale tiež v prospech obetí.

Po tretie, celosvetové normy sú naozaj potrebné. Už sa na nich pracuje, ale takéto normy musia byť vypracované v priebehu otvoreného demokratického procesu a nie vyjednávaním predstaviteľov Európskej komisie so zástupcami Spojených štátov.

Na záver chcem povedať, že kým Európska komisia často pekne rozpráva o slobode a občianskych právach, všimla som si, že pod vedením pána komisára Frattiniho a tiež s pomocou Rady boli v posledných rokoch prijaté nespočetné opatrenia, ktoré umožňujú sledovať občanov vo dne v noci a obmedzovať ich slobody. Je najvyšší čas, aby sme zhodnotili, čo sa deje a aké následky z toho plynú. Preto by som chcela skončiť návrhom pre Komisiu: naliehavo vyzývam Komisiu, aby v nadchádzajúcom období určila samostatného komisára pre občianske práva a slobody.

Predseda júci. – Poskytol som pani in't Veldovej trochu času navyše, pretože má na mikroblogu Twitter 400 stúpcov. Ja som mal iba deväť. Teraz 450.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predseda júci, pán komisár, dámy a páni, hovorím v mene nášho kolegu pána Toubona.

Najskôr by som rád poďakoval pánovi Popovi, ktorý vykonal vynikajúcu prácu, keď sa pokúsil dosiahnuť kompromis, ktorý je prijateľný pre nás všetkých, napriek radikálnym stanoviskám prijatým k tejto záležitosti niektorými členmi Socialistickej skupiny v Európskom parlamente a Skupinou zelených/Európskou slobodnou alianciou.

– Táto správa upozorňuje na dôležitú problematiku týkajúcu sa nájdenia rovnováhy medzi bezpečnosťou a základnými slobodami na internete. V skutočnosti, kým pokrok a príležitosti sú synonymá pre túto novú technológiu, nie je to bez rizika. Napríklad je nevyhnutné zaručiť slobodu prejavu a informácií tohto nového média a zároveň zabezpečiť rešpektovanie ostatných základných slobôd, ako je ochrana súkromného života ľudí, osobných údajov a duševného vlastníctva.

Spravodajca pán Lambrinidis, ktorý vykonal výbornú prácu, tak zvážil nové druhy internetových trestných činov a hrozby, ktorú predstavujú najmä pre deti. Nanešťastie, pokiaľ ide o iné veci, správa zostáva viac rozporuplná a dokonca nebezpečná.

Cieľom pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré predložila pani Hieronymiová, pán Mavrommatis a pán Toubon, je vysvetliť, že útoky na základné slobody by sa nemali podporovať v mene slobody prejavu a informácií.

Členské štáty a internetoví operátori by si mali nechať určitý priestor na usmerňovanie, aby mohli nájsť najlepšie riešenia pre zabezpečenie toho, aby uplatňovanie práv niektorých ľudí celkom nezabránilo uplatňovaniu práv ostatných. Zákony musia platiť na internete rovnako ako všade inde. Internet nemôže byť virtuálnym priestorom, kde čin, ktorý znamená porušenie zákona v skutočnom svete, je považovaný za prípustný, ba dokonca chránený jednoducho v dôsledku technológie a spôsobu, akým je používaný. V stávke je právny poriadok našich demokratických spoločností.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Vážený pán predseda júci, rád by som zablahoževal svojmu kolegovi a priateľovi pánovi Lambrinidisovi k správe, ktorú vypracoval, a tiež k celkom vyváženému ústnemu vysvetleniu toho, čo sa pokúša touto správou urobiť.

Priniesol som knihu *Zmluva o Ústave pre Európu*. Táto kniha bola schválená 90 % španielskych voličov a väčšinou národných parlamentov, do ktorých my poslanci Európskeho parlamentu patríme.

Nenadobudla platnosť z dôvodu určitých problémov politického charakteru, ale tento text je kľúčový, pretože obsahuje – a osobne to vnímam ako poverenie od svojich voličov – Chartu základných práv Európskej únie. Som presvedčený, že táto charta spája princípy uvedené v správe pána Lambrinidisa.

Po prvé, internet je priestor slobody, moderného života a rovnakých príležitostí, kde ľudia navzájom komunikujú, nadväzujú kontakty a vzájomne si poskytujú informácie, vymieňajú si nápady a delia sa o poznatky. Toto právo je uznané článkom II-71 Zmluvy o Ústave pre Európu.

Po druhé, internet by mal chrániť slobodu a rozvoj informačnej spoločnosti spôsobom, ktorý sa zhoduje s rešpektovaním duševného vlastníctva a ochrany súkromia používateľov. Právo duševného vlastníctva a tiež práva používateľov na súkromie sú osobitne uznané článkom II-77 návrhu európskej ústavy.

Po tretie, musíme sa snažiť o dosiahnutie primeranej rovnováhy medzi ochranou práv, podporovaním ponúkaného obsahu a legálnym trhom v digitálnom obsahu na internete, a vývojom, ktorý je otvorený novým, zjednoteným modelom, ktoré sa objavujú na internete. Tiež sa musíme zaoberať ochranou osobných údajov, ktorá je uznaná článkom II-68 návrhu ústavy.

Preto som presvedčený, že v správe pána Lambrinidisa sú tieto záujmy zahrnuté. Evidentne sa nezaobráa podrobnosťami podmienok, požiadaviek, následkov a sankcií, ktoré vyplynú z nesprávneho používania internetu, ale som presvedčený, že to bude vhodné pre legislatívny dokument, čo teraz nie je predmetom našej diskusie.

Claire Gibault (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, ako umelkyňa som zarmútená a veľmi šokovaná nedostatkom záujmu o odvetvie kultúry, ktorý prejavila správa pána Lambrinidisa.

Chcela by som zdôrazniť, že by sme vždy mali uchovávať a ochraňovať práva jednotlivcov ako celok v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a že by sme mali zaručiť práva a slobody všetkých zúčastnených strán. Informačná spoločnosť je stále dôležitejšie hospodárske odvetvie, ale tiež významný zdroj inovácie a kreativity, ktorý posilňuje dnešné moderné hospodárstvo.

Okrem iného to znamená, že všetci musia mať zaručený prístup k rozmanitej kultúre a k vzdelaniu so zreteľom na právo Spoločenstva a že hodnota kreatívnej práce autorov a umelcov vrátane digitálneho hospodárstva musia byť náležite uznávané. Avšak takéto uznanie znamená odmeňovať ich za všetky spôsoby, akými sa ich kreatívny prínos využíva, tak aby si mohli zarobiť na živobytie svojou profesiou a mohli sa jej úplne a neobmedzene venovať.

V tejto súvislosti nesmú byť práva duševného vlastníctva považované za prekážku, ale vlastne za hnací mechanizmus kreatívnych aktivít, najmä v súvislosti s rozvojom nových internetových služieb.

Na druhej strane som presvedčená, že rasistický, nenávistný alebo revizionistický prejav musí byť trestne stíhaný dokonca aj na internete. Sloboda prejavu musí byť uplatňovaná zodpovedne. Musí sa dosiahnuť správna rovnováha medzi slobodou prístupu na internet, rešpektovaním súkromia a ochranou duševného vlastníctva. A preto vás dámy a páni vyzývam, aby ste podporili moje pozmeňujúce doplnujúce návrhy 2 až 6.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, už sa stáva takmer zvykom na každej plenárnej schôdzi, že si prezeráme nejakú správu na internete. Je to dobrá vec, pretože napokon to dáva členským štátom a Európskej únii príležitosť účinne predniesť túto aktuálnu problematiku týkajúcu sa používania internetu. Ďakujem svojmu ctenému priateľovi pánovi Lambrinidisovi za súhlas zahrnúť pozmeňujúce a doplnujúce návrhy poslancov do jeho rozsiahlej správy, čo prispelo k niekoľkým novým aspektom tohto problému v rozprave.

Minule Parlament preskúmal otázky týkajúce sa internetových počítačových hier a rizík pre neplnoleté osoby a finančný mechanizmus Európskej únie pre bezpečný internet pre neplnoleté osoby. Dnešná rozprava ma stále viac a viac presviedča, že napokon sa všetko týka otázky právneho prístupu.

Preto si myslím, že jediná vec, ktorej by sme sa mali dožadovať, je štúdia na právnej úrovni o mnohopočetných problémoch, ktoré vznikajú z používania internetu. Táto správa bude preto užitočná ako katalóg, ktorý je potrebné dôkladne preskúmať právnymi expertmi. Tí potom uskutočnia výskum, ktorý poskytne všetkým zainteresovaným osobám spomenutým v tejto správe nástroje na predloženie návrhu, ktorý zabezpečí princíp právneho poriadku, pokiaľ ide o používanie internetu demokratickým spôsobom. Prirodzene nemôžeme hovoriť o demokracii, keď nie každý občan má právo bez ohľadu na jeho finančnú situáciu používať internet. Dnes to tak nie je, ale dúfame, že jedného dňa to tak bude.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Dámy a páni, dokázate si predstaviť život bez internetu? Pokiaľ ide o mňa, ja už nie. Pochádzam z Estónska, ktoré je svetovým lídrom v internetovej dostupnosti. Pravdepodobne preto tiež

máme väčšie skúsenosti s nebezpečenstvami internetu, od počítačovej vojny, ktorá zasiahla našu krajinu pred dvoma rokmi, až po skutočnosť, že podľa medzinárodného výskumu sa naše deti stali korisťou počítačového obťažovania vo vyššej miere ako deti v mnohých iných krajinách.

Prostredníctvom niekoľkých správ, ktoré boli v minulých rokoch predložené, Európsky parlament v skutočnosti hľadá odpoveď na otázku „Čo je internet?“. Relevantnejšia otázka by dnes bola, či internetový svet je samostatný priestor, ako keby to bol virtuálny svet, ktorý nie je súčasťou skutočného života, alebo či je súčasťou verejnej sféry. Týmto sa tiež zaoberá pán Lambrinidis vo svojej správe, kde uvádza, že našou hlavnou úlohou je nájsť primeranú rovnováhu medzi súkromím a bezpečnosťou.

Kedykoľvek sa spomenie obmedzenie internetovej slobody, okamžite sa začne hovoriť o slobode prejavu – sloboda prejavu je právo šíriť myšlienky, názory, presvedčenia a iné informácie, ale tiež to zahŕňa zodpovednosť. Rada by som poďakovala pánovi spravodajcovi a dúfam, že všetci budeme mať silu nájsť odpoveď na túto otázku: čo je internet; môže byť regulovaný, a ak áno, tak ako? Keďže internet je jedným z najzrozumiteľnejších znakov globalizácie, náš prístup k tejto otázke musí byť takisto medzinárodný.

Filiz Hakaeva Hyusmenova (ALDE). – (FR) Dámy a páni, obsah tejto správy je úplne v súlade s jej názvom. Zahŕňa práva podľa Charty základných práv Európskej únie a Dohovoru OSN o právach dieťaťa a zameriava sa na ochranu detí pred kriminalitou. Blahoželám pánovi spravodajcovi.

Internet je svet, kde sa objavujú fakty, ktoré nie sú jasne definované ako porušenie práv a slobôd alebo trestné činy proti nim. Príležitosti na vyjadrenie, získanie informácií a spoločenských kontaktov sú často nahrádzané ich právnym opakom. Internet je úrodnou pôdou pre obchádzanie nariadení a nemá žiadne obmedzenia prejavu.

V podmienkach, ktoré ponúkajú anonymitu a sú bez akejkoľvek kontroly, konečným výsledkom je zrieknutie sa zodpovednosti, pokiaľ ide o výber a použitie jazykových výrazov. Do týchto výrazov často preniká slang, cynizmus a dokonca aj vulgárnosť. Vyvíjajú sa do jazyka plného nedôvery a nenávisť, dostávajú sa do každodenného použitia, stávajú sa vzorom napodobňovania a formujú určitý postoj.

Takýto jazyk neprispieva k detskému spoločenskému, duševnému a mravnému blahu a nevedie ku kultúre a hodnotám. Preto upriamujem pozornosť na potrebu samostatnej analýzy jazyka používaného na internete a na jeho vplyv na osobný rozvoj dieťaťa.

Csaba Sógor (PPE-DE). – Vážený pán predseda, som jedným z tých ľudí, ktorí by radi zabezpečili kontinuitu internetovej slobody. Tvorcovia internetu veľmi verili v základnú ľudskú dobrotu, ku ktorej sa tiež prikláňam. Nanešťastie, veľmi často musíme v súvislosti s internetom, rovnako ako v akejkoľvek ľudskej spoločnosti, čeliť smutnej skutočnosti, že nariadenia sú potrebné na zaistenie ochrany tých, ktorí sa nemôžu chrániť sami. Bezpečnosť jednotlivca je základné právo, rovnako ako právo na slobodný prejav a sebavyjadrenie.

Ohavnosti ako detská pornografia a pedofília, ako aj internetový podvod, musia byť zastavené. Nemôžeme tolerovať internetových predátorov akéhokoľvek druhu, a zatiaľ čo diskutujeme o tejto veľmi významnej téme, rád by som vás upozornil na skutočnosť, o ktorej sa diskutuje oveľa menej: internet je takisto plný stránok, ktoré podnecujú nenávisť, násilie a neznášanlivosť voči všetkým druhom menších vrátane národnostných menšín. Internet si z tohto hľadiska vyžaduje našu pozornosť. Musíme sa postarať o to, aby sa aj menšiny cítili chránené. Je neprijateľné, že mnohé extrémistické skupiny používajú internet na podnecovanie nenávisť a xenofóbie.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážený pán predseda, rada by som upozornila na niekoľko problémov súvisiacich s internetom.

Po prvé by som rada spomenula ochranu osobných údajov a ochranu dôvernosti údajov v súvislosti s elektronickým hlasovaním, ktoré umožňuje zdravotne postihnutým ľuďom využiť svoje občianske práva. Po druhé, chcela by som spomenúť ochranu duševného vlastníctva v súvislosti s umeleckým materiálom, ktorý sa môže cez internet ľahko posielat ďalej. Ďalšia záležitosť sa týka ochrany detí pred škodlivým obsahom, ako sú brutálne a pornografické scény, prostredníctvom vhodných filtrov a vzdelávania rodičov. Štvrtou záležitosťou je problém ochrany detí pred pedofilmi a únoscami a takisto príležitosť vypátrať páchateľov trestných činov použitím stôp, ktoré zanechali na internete, ako je pedofilova adresa, alebo nahrávkami trestných činov, ktoré sa získali použitím mobilných telefónov a potom boli odoslané na internet. Ak by neboli vyhlásenia, ktoré urobil na internete jeden mladý muž v Nemecku, ignorované, jeho obeť by stále žila, konkrétne žiaci a učitelia, ktorých zastrelil. Ďalší problém, ktorý je v skutočnosti najdôležitejší, sa

týka rešpektovania slobody prejavu, a v tomto by mal byť zákon rešpektovaný rovnako ako v každej inej oblasti. Niektoré z týchto problémov si vyžadujú nové technické riešenia. Blahoželám pánovi spravodajcovi.

Ján Figel', člen Komisie. – Vážený pán predseda, rád by som poďakoval všetkým rečníkom za ich angažované a zaujímavé príspevky. Chcem doplniť len dve veci týkajúce sa toho, čo som povedal na začiatku. Súhlasíme napríklad s obavami týkajúcimi sa práv duševného vlastníctva a vyváženého prístupu, ktorý je tu potrebný. Toto je dôležité pre celkový vývoj alebo rozvoj informačnej spoločnosti. Presadzovanie týchto vlastníckych práv musí byť náležite udržiavané v rovnováhe so základnými slobodami a právami, ktoré sú vymenované v správe, vrátane práva na súkromie, ochranu osobných údajov a práva podieľať sa na informačnej spoločnosti.

Mnohí z vás spomenuli ochranu detí – neplnoletých osôb – tých, ktorí pravdepodobne najviac čelia týmto problémom a sedávajú denne pri počítači. Odporučil by som, ale zároveň aj dôrazne vyzval partnerov, členské štáty a inštitúcie na spoluprácu s programom "bezpečnejší internet", ktorý bude prebiehať v rokoch 2009 – 2013. Je preň určený celkom veľký rozpočet. Už boli podniknuté určité kroky proti už spomínanému nevhodnému alebo nezákonnému obsahu, ale takisto proti škodlivému správaniu alebo nadväzovaniu priateľstva s deťmi s cieľom sexuálneho zneužívania alebo šikanovania.

Je tu veľa problémov, ale podporil by som realizáciu dôležitých stratégií o záväzkoch, či národných alebo medzinárodných. Máme smernicu týkajúcu sa súkromia a elektronickej komunikácie, veľa konkrétnych opatrení a akčných plánov, európsky program o ochrane kritických infraštruktúr. Preto si myslím, že nepotrebujeme viac právnych predpisov, skôr potrebujeme náležitú a primeranú realizáciu a potom, samozrejme, ďalší vývoj a zlepšenia. Niektorí už správne spomenuli balík reforiem telekomunikácií. Včerajší trialóg dáva nádej na konečnú dohodu.

Na záver by som dodal, že tento rok bol vyhlásený za Európsky rok tvorivosti a inovácie a jeho heslo je: predstaviť si, vytvoriť, inovovať. Možno si nedokážeme predstaviť svet bez internetu, ale je dôležité predstaviť si ho, vytvoriť a inovovať tak, aby sa stal bezpečnejším a blízky ľudskej prirodzenosti a ľudskej zodpovednosti.

Stavros Lambrinidis, spravodajca. – Vážený pán predseda, rád by som poďakoval Komisii. Aby som uľahčil život tlmočníkom – keďže text môjho prejavu nemajú k dispozícii – budem výnimočne hovoriť po anglicky.

Rešpektujem pocity tých, ktorým leží na srdci ochrana duševného vlastníctva. Zdá sa mi však, že bojujú proti nesprávnej správe. Moja správa sa netýka len jednej problematiky. Hovorí sa v nej o ochrane základných práv a bezpečnosti na internete vo všeobecnosti – napokon, práve z tohto dôvodu získala jednomyselnú podporu.

Do istej miery sa venuje aj právam duševného vlastníctva, ale keď človek počúva niektoré prejavy, mohol by si pomyslieť, že ich úplne ignoruje. Dovoľte, aby som vám konkrétne prečítal, o akú vyváženosť sme sa v tejto správe pokúsili. V odseku 1 písmeno k) odporúčame Rade „pristúpiť k prijatiu smernice o trestnoprávných opatreniach na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva v nadväznosti na hodnotenie, v súvislosti s výskumom súčasných inovácií, rozsahu, do akého je potrebná a primeraná“. Tak znie správa.

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy však majú od vyváženosti ďaleko. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré rušia to, o čo správa žiada – teda zákaz systematického sledovania všetkých používateľov bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú podozriví alebo vinní, s cieľom chrániť právo na bezpečnosť – majú od vyváženosti ďaleko. Žiadajú od nás, aby sme sa úplne vzdali základných práv a chránili niečo iné.

Po druhé, som proti pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, ktoré v správe rušia alebo zmierňujú veľmi presnú a špecifickú zmienku o tom, že kontroverzné politické prejavy nemajú byť predmetom trestného stíhania. Som rád, že mnohí ďalší v tejto sále majú rovnaký názor.

Politické prejavy potrebujú ochranu, najmä ak sú kontroverzné. Keby všetky osoby v tejto sále so sebou navzájom súhlasili, nepotrebovali by sme právne predpisy o slobode prejavu. Tieto zákony máme práve pre prípady, že to tak nie je – a osobitne na ochranu prejavu, ktorý by mohol obzvlášť rozčúliť mňa alebo niekoho iného. Táto zmienka v správe nehovorí o „kriminálnom“ prejave. Týka sa špecificky „kontroverzných politických“ prejavov. Naliehavo preto žiadam všetkých o podporu tohto odseku správy a o podporu správy ako takej.

Som nesmierne vďačný každému, kto tu dnes v noci bol – dokonca aj tým, ktorí so mnou nesúhlasia. Viem, že to nie je jednoduché. Ďakujem vám za podporu počas všetkých tých mesiacov, ktoré predchádzali

predloženíu tejto správy. Teším sa na budúcu spoluprácu na vašich správach, pri ktorej vám budem môcť prejať podobné porozumenie a podporu.

Predseda júci. – Vážení kolegovia, ďakujem vám. Vážení pán Mavrommatis, ďakujem vám za stanovisko. Osobitné poďakovanie patrí pánovi spravodajcovi Lambrinidisovi za jeho úspech a za významnú a zaujímavú správu.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 26. marca 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Neena Gill (PSE), písomne. – Blahoželám pánovi spravodajcovi k tejto správe. Som presvedčená, že internet skvalitnil život Európanov v nespočetných ohľadoch. Zvýšil našu schopnosť prístupu k poznatkom, zlepšil naše chápanie sveta okolo nás a posilnil naše spoločenské prepojenie s inými ľuďmi.

Od voličov sa však dozvedám, že majú obavy aj z rizík internetu. Máme pozoruhodnú technológiu na dosah ruky, no tá istá sloboda, ktorú nám dáva, umožňuje aj páchatelom trestnej činnosti slobodné zneužívanie technológie. Táto správa vďaka svojmu zameraniu na základné práva prejde veľký kus cesty smerom k zvýšeniu bezpečnosti internetu. Na poslednej schôdzi sme hovorili o potrebe riešiť problém detskej pornografie. Návrhy, o ktorých sme dnes hlasovali, budú vďaka vyváženiu slobody a bezpečnosti predstavovať ďalší dôležitý nástroj v boji proti tejto hrozbe.

Správa vyvoláva aj otázky týkajúce sa elektronickej gramotnosti. Nemôžeme spolu napredovať ako spoločnosť, ak podporou nových slobôd pre jedných obmedzíme práva tých, ktorí internet poznajú menej. S radosťou sme prijali hlbkové zmeny, ktoré internet priniesol. Ak sa chceme dostať ešte ďalej, musíme sa teraz rovnako ochotne zamerať na zmierňovanie negatívnych stránok tejto revolúcie.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), písomne. – (RO) Je dobre známe, že kontrola internetu je čoraz zložitejšia. Ochrana základného práva na ochranu súkromia na internete a zabezpečenie zvýšenia bezpečnosti internetu však musia patriť medzi priority vlád jednotlivých členských štátov.

Používanie internetu má nespočetné výhody, nesmieme však zabúdať na nebezpečenstvo zneužitia, ktorému sú niektorí používatelia internetu vystavení.

Aby sme toto zneužívanie obmedzili, je preto našou povinnosťou stanoviť normy zamerané na ochranu údajov, bezpečnosť a slobodu prejavu na európskej i vnútroštátnej úrovni.

Na druhej strane je naliehavo potrebné prijať aj opatrenia na boj proti počítačovej trestnej činnosti a v tomto smere by som chcela zdôrazniť, aké je dôležité navrhnuť celosvetovú stratégiu.

Trvám na tom, že v boji proti počítačovej trestnej činnosti je potrebná aktívna spolupráca medzi policajnými orgánmi, poskytovateľmi internetových služieb, používateľmi a ďalšími zainteresovanými prevádzkovateľmi.

Na záver musím povedať, že je potrebné zaručiť právo na vzdelanie a prístup k internetu, ako aj bezpečnosť a ochranu práv používateľov internetových služieb.

12. Kroky nadväzujúce na vyhlásenie ministrov športu členských štátov EÚ prijaté na stretnutí v novembri 2008 v Biarritzi (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie pre Komisiu v súvislosti s krokmi nadväzujúcimi na vyhlásenie ministrov športu členských štátov EÚ prijaté na stretnutí v novembri 2008 v Biarritzi, ktorú predkladajú pani Katerina Batzeliová a pani Doris Packová v mene Výboru pre kultúru a vzdelávanie (O-0049/2009 – B6-0223/2009).

Katerina Batzeli, autorka. – (EL) Vážení pán predseda júci, vážený pán komisár, neformálna rada ministrov športu v novembri 2008 v Biarritzi bola prvým skutočným európskym športovým fórom na úrovni nadnárodnej spolupráce.

Je to prvý závažný a dôležitý krok. Zásady ako subsidiarita, autonómia a samoregulácia sa v športe na vnútroštátnej a regionálnej úrovni široko uplatňujú. Nestačia však na zodpovedanie základnej otázky, či

šport v konečnom dôsledku má spoločenskú úlohu alebo len čisto komerčný rozmer, ktorý nevyhnutne robí zo športovej činnosti produkt vnútorného trhu.

Intenzívna komercializácia športu a skutočnosť, že sa otvoril čisto komerčným odvetviám, ako je reklama v masmédiách, dali športu čisto ekonomické aspekty. Súdny dvor Európskych spoločenstiev bol už niekoľkokrát požiadaný, aby v konkrétnych prípadoch rozhodol, či je športová činnosť čisto spoločensky prospešnou službou, alebo, naopak, má aj ekonomické aspekty, z ktorých vyplýva, že je to služba vo všeobecnom hospodárskom záujme.

Hoci osobitná spoločenská úloha športu nezaručuje jeho všeobecné vyňatie spod ustanovení práva Spoločenstva, je naďalej uznávaná a umožňuje obmedzenia za predpokladu, že takéto výnimky sú zaručené spoločenskou úlohou športu ako takého.

Vážený pán komisár, je tu niekoľko otázok, ktoré kladie aj náš výbor.

- Po prvé, rovnaká obava o autonómiu organizácií: je potrebné zabezpečiť autonómiu športových klubov a federácií. Existujú však jasné prípady, keď samoregulácia nezabezpečuje rovnaké zaobchádzanie so všetkými zainteresovanými.

- Po druhé, Komisia nám musí naliehať poskytnúť potrebné usmernenia vo veci otázky definície pojmu služby vo všeobecnom hospodárskom záujme v športe a kritérií, na základe ktorých sa majú uplatňovať jednotlivé slobody na vnútornom trhu a pravidiel hospodárskej súťaže.

- A po tretie problém, ktorý sa možno nespomína v otázke na ústne zodpovedanie, ale je to veľmi dôležitá vec, ktorá vznikla na vnútroštátnej úrovni. Konkrétne ide o to, ako riadiť práva štátnych a súkromných rozhlasových a televíznych staníc na vysielanie športových prenosov. Na trhu sa objavilo množstvo nových súkromných poskytovateľov služieb využívajúcich nové technológie a práve to nalákalo mnohé športové federácie na prednostný predaj týchto práv.

Tu je však potrebné zdôrazniť, že práve vzhľadom na spoločenskú úlohu športu by bolo chybou podporovať systém, v ktorom chýba solidarita medzi klubmi a v ktorom je posilnená hospodárska súťaž. Kolektívne vyjednávanie, o ktorom sa hovorí aj v správe pána Mavrommatisa, by sa malo propagovať ako najvhodnejšie a najlepšie riešenie pre odvetvie športu.

Akékoľvek riešenie však, vážený pán komisár, musí rešpektovať nielen zákonný trhový postup, ale aj verejnú úlohu športu a skutočnosť, že je spoločenskou komoditou a musí byť dostupný pre všetky spoločenské vrstvy. Úloha športových klubov a spôsob ich organizácie sú dôležité činitele ovplyvňujúce ich rokovania s Európskou komisiou, Výborom pre kultúru a vzdelávanie a Európskym parlamentom.

Ján Figel', člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, vítam vyhlásenie ministrov športu členských štátov EÚ prijaté na stretnutí v novembri minulého roka v Biarritzi. V súlade s odporúčaniami našej bielej knihy z roku 2007 významným spôsobom posúva krok za krokom vpred politickú debatu o športe a posilňuje štruktúry dialógu o športe. V uplatňovaní tejto bielej knihy sme zaznamenali uspokojivý pokrok.

Nedávne decembrové vyhlásenie Európskej rady o športe je tiež dôležitým krokom vpred. Vyzýva na posilnenie dialógu s Medzinárodným olympijským výborom (MOV) a na pripísanie prioritného významu športovému hnutiu.

Komisia sa rýchlo rozhodla vyhovieť obom politickým výzvam. Vzhľadom na rozmanitosť športov a zložitosť športových štruktúr je však dialóg v športe naďalej nesplnenou úlohou.

V januári som sa v Lausanne stretol s predsedom MOV pánom Jacquom Roggeom a predstaviteľmi medzinárodných športových federácií. Stretnutie potvrdilo, že športové organizácie skutočne prestávajú trvať na všeobecných výnimkách – „blokových výnimkách“ – z *acquis communautaire* pre oblasť športu a sú pripravené venovať sa jednotlivým športovým témam s právnymi dôsledkami. Myslím, že toto je spolu s usmerneniami obsiahnutými v bielej knihe vhodný spôsob, ako dosiahnuť, že uplatňovanie práva Európskej únie v oblasti športu bude jasnejšie.

Vymieňame si tiež názory s kolektívnymi športmi. Minulý týždeň sa moji spolupracovníci stretli s hlavnými európskymi federáciami kolektívnych športov, aby diskutovali o voľnom pohybe atlétov a aspektoch nediskriminácie v športe. V júni plánujem zvolať ďalšie takéto stretnutie na vysokej úrovni, ktoré nadviaže na tieto rokovania.

A napokon, dosiahli sme uspokojivý pokrok pri vytváraní európskych štruktúr sociálneho dialógu v športe. Začalo sa to vo futbale a dúfam, že ďalšie odvetvia budú nasledovať.

Pokiaľ ide o formu rámca dialógu, jednotný formálny rámec na konzultácie so športovým hnutím jednoducho nemôže existovať. Vzhľadom na špecifickú organizáciu športu musí dialóg zohľadňovať jednotlivé úrovne športu.

Angažujem sa za konštruktívne partnerstvo so všetkými aktérmi v športe, v ktorom sa bude dodržiavať autonómia športu, zásady subsidiarity a vnútroštátne a európske právne rámce. Myslím, že je to základ na vytvorenie formy rámca budúcej politiky EÚ v oblasti športu, ktorú – hoci nechcem hádať, aký vývoj čaká Lisabonskú zmluvu – možno budeme musieť uplatňovať už budúci rok.

Tu by som chcel poďakovať za podporu aj Európskemu parlamentu a osobitne Výboru pre kultúru a vzdelávanie. Aj vy, najmä vy, ste schválili osobitný článok alebo rozpočet na prípravné opatrenia, ktoré čoskoro začneme uskutočňovať. Je to významná príležitosť, ktorá nám pomôže vytvoriť rámec na nápady do budúcnosti.

Manolis Mavrommatis, v mene skupiny PPE-DE. – (EL) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, dámy a páni, ako spravodajca bielej knihy o športe som mal príležitosť predstaviť stanovisko Európskeho parlamentu na stretnutí ministrov športu členských štátov Európskej únie v Biarritz.

V bielej knihe sa zdôrazňuje potreba rešpektovať autonómiu a špecifickosť športu. Politická debata o športe v Európe často pripisuje veľký význam takzvanému európskemu modelu športu. Počas rokovaní o bielej knihe o športe so zainteresovanými subjektmi európskeho športu sa Komisia a Európsky parlament dohodli, že nech sa stane čokoľvek, špecifickosť športu je potrebné chrániť. Existujú dva prístupy k špecifickosti európskeho športu:

- po prvé, špecifickosť športových činností a športových pravidiel,
- po druhé, špecifickosť športovej štruktúry.

Pokiaľ ide o druhý prístup, Európska únia uznáva autonómiu športových organizácií a reprezentačných štruktúr, akými sú organizácie, ktoré organizujú profesionálne majstrovstvá.

Ak však má byť koordinácia lepšia a účinnejšia, na európskej úrovni musí existovať minimálna miera regulácie. Komisia i zainteresované subjekty európskeho športu teda veria, že väčšina problémov sa dá riešiť samoreguláciou pri dodržiavaní zásad správneho riadenia a práva Spoločenstva.

Všeobecne povedané, Európska únia postupuje mimoriadne starostlivo, pokiaľ ide o prístup k športovým otázkam a ich reguláciu za predpokladu, že sú v súlade s európskym právom.

Emine Bozkurt, v mene skupiny PSE. – (NL) Vážený pán predsedajúci, Parlament tvrdo pracoval na bielej knihe o športe a svoju plnú podporu podmienil požiadavkou, aby Európska komisia poskytla jasné usmernenia týkajúce sa uplatňovania európskeho práva v športe. Nielen Parlament, ale aj športové organizácie z celej Európy žiadajú jasné pravidlá. Je neľudské, že zostávajú v temnote, pretože za súčasného stavu vecí súdy z času na čas rozhodujú o uplatňovaní európskeho práva. Európski ministri športu zopakovali požiadavku adresovanú Komisii v Biarritz.

Je čas, aby sme sa dozvedeli od samotnej Komisie, či už začala tieto usmernenia pripravovať. Môže nám povedať, kedy budú hotové? Je pripravená zorganizovať konferenciu, na ktorej sa okrem iných zúčastnia predstavitelia športového sveta a Európskeho parlamentu a ktorej cieľom bude spustiť alebo zrýchliť tento proces a čo najskôr zvýšiť transparentnosť pre európske športové organizácie?

Tým sa dostávam k ďalšiemu bodu, ktorý s tým úzko súvisí. Prax ukázala, že v súčasnosti je v športe málo dobrých mechanizmov na dialóg alebo úplne chýbajú. Najjasnejším príkladom je diskusia o novelizovanom antidopingovom kódexe Svetovej antidopingovej agentúry (WADA). Zúfalo sa držia nepoužiteľných pravidiel a neexistuje absolútne žiadny priestor na skutočný dialóg s európskymi inštitúciami a samotnými športovcami zameraný na hľadanie riešení, ktorý by mohol priniesť účinnú antidopingovú politiku, ktorá naozaj rešpektuje občianske práva a súkromie športovcov. Často sa rozprávam so športovcami a zainteresovanými organizáciami, ktoré sa sťažujú, že konzultácie nie sú dostatočné a že WADA a Medzinárodný olympijský výbor nastoľujú požiadavky, ale samy nie sú ochotné prijať žiadne pripomienky. Samotná reakcia agentúry WADA na včerajší návrh Európskej futbalovej únie (UEFA) a Medzinárodnej futbalovej federácie (FIFA) ukazuje, že otvorený postoj je úplne vylúčený.

Čo sa týka antidopingovej politiky, do akej miery Európska komisia považuje za svoju úlohu začať konzultácie vo veci ochrany občianskych práv európskych športovcov? Ako by podľa nej mal byť zavedený rámec konzultácií v športe – vo všeobecnosti i v tejto konkrétnej oblasti? Zastáva aj Komisia názor, že tieto konzultácie musia byť už zo svojej podstaty vzájomné?

Zdzisław Zbigniew Podkański, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predsedajúci, otázka na ústne zodpovedanie, ktorá sa týka krokov nadväzujúcich na vyhlásenie ministrov športu členských štátov EÚ prijaté na stretnutí v novembri 2008 v Biarritz, je opodstatnená. Dynamické zmeny v spoločnosti sú sprevádzané zmenami v športe. Čoraz väčší počet problémov súčasného športu zostáva bez riešenia a zamestnávateľia nereagujú. Prechádzame obdobím špecifickej krízy v športe. Okrem iného dochádza k rozmachu doping a obchodovania s mladými ľuďmi.

Ak sa so športovcami, najmä mladými, zaobchádza ako s tovarom, ktorý je na predaj, odopiera sa im možnosť pokračovať v dospelosti v mimošportovej kariére. Ministri správne požadujú, aby mladí atléti a atlétky dostali prístup k dvojakým osnovám – vzdelávacím i športovým – a aby sa zvýšilo úsilie o poskytovanie príslušných zariadení a štruktúr. Navrhované zlepšenia v súvislosti so súťažami medzi mladými športovcami sú dobré, ale nesmú spôsobiť vylúčenie iných športovcov s lepšími výkonmi.

Existuje preto značný počet hrozieb a pochybností. Hrozby sú celosvetovej povahy, preto je primeraná koordinácia zo strany Spoločenstva v podobe konzultačných rámcov prijateľná, nesmie však byť povinná. Otázka podrobností však stále zostáva. V priamej súvislosti s druhou časťou otázky na ústne zodpovedanie sa dá povedať, že inštitucionálna koordinácia zhora nadol podľa všetkého nahrádza národné vlády. Tomuto pokúšaniu nesmieme podľahnúť.

Ivo Belet (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, predseda únie UEFA pán Michel Platini prednedávnom Európskemu parlamentu predstavil vynikajúce návrhy na boj proti pohrome, ktorú predstavuje obchodovanie s mladými futbalistami. Súvislosť s otázkou predloženou pani Batzeliovou je jednoznačná. Návrh únie UEFA je jasný: zastaviť medzinárodné prestupy mladých hráčov – detí do 18 rokov. Samozrejme, je to citlivá téma, pretože mnohí to považujú za narušenie voľného pohybu v Európe.

Otázka je, aké záujmy a aké zásady tu prevažujú. Na odpovedi sa všetci zhodneme: riadna odborná príprava detí a mládeže v školách i športových kluboch. Obchodovanie s deťmi niekedy z jedného konca Európy na druhý, či už s rodinou alebo bez nej, nemôže viesť k vyváženej výchove. Preto mám na pána komisára otázku: máte v úmysle podporiť tento návrh únie UEFA a zamýšľate v krátkodobom horizonte aj začať v tejto veci dialóg so zainteresovanými subjektmi – hráčmi, klubmi, ligami a federáciami?

Mám aj druhú otázku: týka sa pravidla „šesť plus päť“, ktoré má tiež chrániť mladých hráčov a povzbudiť kluby, aby viac investovali do odbornej prípravy vlastnej mládeže. Nemecký Inštitút pre európske otázky (INEA), ktorý sa zaoberá výskumom, nedávno v tomto smere uskutočnil na žiadosť federácie FIFA štúdiu, z ktorej výsledkov vyplýva, že pravidlo „šesť plus päť“ je skutočne prijateľné a zlučiteľné s európskym právom. Vážený pán komisár Figeľ, aký na to máte názor? Boli by sme tiež radi, keby ste vy, keby Európska únia začala na túto tému viesť dialóg so športovými riadiacimi orgánmi z hľadiska osobitnej povahy futbalu, na ktorej sa všetci zhodneme, a, samozrejme, s prihliadnutím na budúcu Lisabonskú zmluvu.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, naozaj veľmi pekne ďakujem pánovi komisárovi za úvodné vyhlásenie. Všetci sa pýtajú na právnu istotu.

Mám niekoľko otázok v tomto smere a jednu v súvislosti s Lisabonskou zmluvou, ak bude ratifikovaná. Ako správny konzervatívny euroskeptik by som mal vyjadriť nádej, že k tomu nikdy nedôjde.

Chcel by som však vedieť, čo bude znamenať – v prípade ratifikácie – pre športové organizácie a riadiace orgány. Mnohé z týchto riadiacich orgánov veria, že zmluva konkrétne uzná ich špecifickosť, špecifickosť športu. Takže, vážený pán komisár, mohli by ste nám povedať, ako toto uznanie v novej Zmluve pomôže športu? Dostane šport v rôznych ohľadoch výnimky, napríklad v oblasti pracovného alebo iného práva, ktoré sa momentálne pokúša získať?

Čo sa týka právnej istoty, existuje toľko otázok, že Komisia by mala a mohla pomáhať športovým organizáciám už teraz. Mali by zámorské spoločnosti investovať obrovské sumy peňazí do športových klubov v Európe? Ja s tým nemám problém. Považujem to totiž za priamu zahraničnú investíciu, teda za veľmi pozitívnu vec. Športové organizácie a mnohé riadiace orgány si však myslia, že je to zlé. Aký je teda váš výklad športovej organizácie, ktorá zakazuje takýto postup?

Ako môj kolega pán Belet uviedol, únia UEFA v súčasnosti navrhuje zákaz cezhraničných prestupov hráčov do 18 rokov. Európske právo v podstate uznáva za pracovníkov osoby od 16 rokov. Čo sa teda v momentálnej situácii, v ktorej sa nachádzame, stane, ak 17-ročný hráč napadne skutočnosť, že nemohol odísť do veľkého klubu v inej než vlastnej krajine?

Doma vychovaní hráči, pravidlo „šesť plus päť“ federácie FIFA: aké je vysvetlenie týchto dvoch bodov? Futbal sa navyše vždy veľmi zaujíma o tieto témy a zdá sa, že je najdôležitejším bodom programu. Lenže všetky tieto záležitosti momentálne ovplyvňujú aj úniu póla a rugby a hráčov stolného tenisu – týka sa to všetkých športov.

Berieme do úvahy širšiu škálu športov? Vytvorí Komisia skutočne fórum, kam predstavitelia športu budú môcť prísť, otvorene diskutovať s Komisiou o niektorých svojich problémoch a pravidelne dostávať odpovede na niektoré z týchto otázok bez ohľadu na to, či bude alebo nebude platiť Lisabonská zmluva?

Predseda. – Vážený pán komisár, máte slovo – zohľadnite prosím, že bolo položených mnoho otázok, ale v skutočnosti len dve z nich boli otázkami na ústne zodpovedanie.

Ján Figel', člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, je to pravda. Zvyčajne sú otázky jednoduchšie ako odpovede a zvyčajne máme viac otázok ako odpovedí, ale verím, že spoločne môžeme nájsť viac odpovedí a lepšie odpovede.

Celá táto záležitosť je vecou spolupráce, a to nielen spolupráce medzi Parlamentom a Komisiou, ale najmä spolupráce so svetom športových organizácií, federácií, členských štátov a zainteresovaných strán. Pokiaľ sú zainteresované strany zodpovedné a vnímavé, spoja sa a hľadajú riešenia, ktoré sú prijateľné a zlučiteľné s právnymi predpismi. V opačnom prípade prispôbíme a zmeníme právne predpisy, či už na národnej alebo európskej úrovni. Takto by sme teda mali postupovať. Teším sa na zachovanie tohto prístupu.

Myslím si, že od roku 2007 sa toho veľa zmenilo. Nerád by som sa opakoval alebo opäť odporúčal, aby ste si prečítali bielu knihu o športe. Existuje kratšia verzia bielej knihy a takisto verzia s prílohami. Keď sme sa snažili po prvýkrát, dali sme dokopy popis všetkých prípadov a rozhodnutí týkajúcich sa športu, čím sme vytvorili určitý druh mapy, ktorá ukazuje, ako šport súvisí s právom alebo s politikami Európskeho spoločenstva. Samozrejme, navrhujeme ďalšie usmernenia. Navrhli sme – a ja som v Biarritz predložil – usmernenia pre telesnú aktivitu, ktoré by mohli prispieť k zvýšeniu objemu, intenzity a kvality výučby telesnej výchovy v našich spoločnostiach a najmä na školách. Usmernenia by mali byť prijaté Radou ministrov zdravotníctva EÚ. Nemáme Radu ministrov športu, ale v skutočnosti je hlavným dôvodom prijatia týchto usmernení Radou ministrov zdravotníctva to, že šport súvisí s verejným zdravím.

Nemôžeme mať jeden rozsiahly osobitný súbor usmernení pre všetky otázky. Povedal som, že môžeme riešiť osobitné konkrétne otázky skôr podľa tém ako samostatne. Dúfam, že sa následne budeme môcť zaoberať otázkou udeľovania licencií – ako vytvoriť transparentnejší a udržateľnejší systém a súbor princípov pre našu politiku udeľovania licencií. Európska futbalová asociácia (UEFA) alebo jej partneri by, samozrejme, mali byť za toto konkrétne zodpovední, ale my im môžeme pomôcť. Je v našom záujme, aby sme podporovali také princípy ako samoregulácia, transparentnosť a udržateľnosť, a môžeme priniesť viaceré ďalšie dôležité príspevky k zlepšeniam v procese udeľovania licencií.

Podporíme konferenciu EÚ o boji proti dopingu v športe. Toto mi poskytuje príležitosť povedať toho omnoho viac k otázke boja proti dopingu, ale som proti založeniu ďalšej agentúry alebo európskej antidopingovej agentúry. Takisto som verejne povedal, že existuje NADAS, európska sieť spolupráce medzi národnými antidopingovými agentúrami v našich krajinách, či už ide o verejné alebo súkromné agentúry. Európa musí byť aktívnejšia a jednotnejšia. Môžeme sa poučiť zo skúseností Svetovej antidopingovej agentúry (WADA) a mali by sme tak urobiť rýchlo. Existujú medzi nami spory. Hovorili sme s pani Bozkurtovou o antidopingovom kódexe WADA. Dnes som videl v televízii pána Seppa Blattera a pána Johna Fahey, predsedu WADA, ktorí diskutovali o tom, ako by bolo možné zosúladiť antidopingové pravidlá s futbalovými súťažami po prijatí antidopingového kódexu WADA, a je v tom problém.

Takže si myslím, že v otázke boja proti dopingu je potrebné viac spolupracovať interne, aby sme dodali Európe viac dôveryhodnosti. Existuje Rada Európy a existuje dohovor o tejto veci. Existuje mnoho dôvodov na to, aby sme boli súdržnejší v našom prínose do antidopingového sveta alebo do sveta, ktorý účinnejšie bojuje proti dopingu. Povedali ste, že dialóg v tejto oblasti nie je jednoduchý – a tým nemyslím len dialóg v otázkach týkajúcich sa boja proti dopingu, ale v otázkach týkajúcich sa športu všeobecne. Je pravdou, že niekedy je to ťažké, dokonca aj na medzinárodnej a na európskej úrovni alebo medzi disciplínami a odvetviami,

ale môžem vás ubezpečiť, že sa rozvíja kultúra dialógu a otvorenosti a rastie pripravenosť zapojiť sa do dialógu.

Zúčastnil som sa na otvorení kancelárie Európskeho olympijského výboru (EOC) v Bruseli, ktorá sa nachádza veľmi blízko kruhového objazdu Schuman a blízko Komisie, Rady a Parlamentu. To znamená, že európske olympijské výbory a Medzinárodný olympijský výbor (MOV) budú permanentne prítomné v európskych inštitúciách s cieľom dialógu a spolupráce. Táto skutočnosť niečo vypovedá o dôležitosti spolupráce a o vzájomnej pripravenosti pracovať prostredníctvom dialógu s cieľom nájsť riešenia.

Čo sa týka medzinárodných prestupov, som takisto za ochranu mladých hráčov a za podporu odbornej prípravy a vzdelávania. V roku 2001 sme prijali rozhodnutia alebo dohody o medzinárodných prestupoch. Všeobecná veková hranica je približne 18 rokov, ale v Európe máme osobitnú dohodu, ktorá sa týka obdobia medzi 16. a 18. rokom života. Nemusíme túto dohodu meniť, iba ak by sa objavili vážne alebo veľmi kritické problémy, skôr by sme mali podporiť lepšiu a rozsiahlejšiu odbornú prípravu a prácu s talentmi v Európe.

Z tohto dôvodu sme napríklad podporili pravidlo federácie FIFA o doma vychovaných hráčoch, pretože toto pravidlo hlavne presadzuje takýto typ prístupu. Samozrejme, nejde o všeobecne platné pravidlo, ale týka sa osobitných opatrení. V prípade niektorých pravidiel uprednostňujeme alebo presadzuje špecifickosť. Povedali sme, že sa k tomuto rozhodnutiu vrátíme o päť rokov, aby sme zistili, aké malo toto nové pravidlo skutočné účinky, nielen teoretické. Pravidlo federácie FIFA „šesť plus päť“ je v súčasnej podobe jednoducho nezlučiteľné s právnymi predpismi EÚ, na čo poukázala jedna štúdia. Hovorili sme s predstaviteľmi federácie a prečítali sme si štúdiu, ktorú na ich žiadosť vypracoval nemecký výskumný inštitút pre európske otázky, ale nie je v nej nič nové. V podstate nemôžeme povedať, že súhlasíme s výsledkami tejto štúdie.

Ale musím povedať, že dialóg medzi Európskou komisiou a jej partnermi vrátane federácie FIFA – najmä po nedávnych stretnutiach v Biarritzi a Lausanne – je skutočný a veľmi konkrétny. Naďalej sa budeme zaoberať touto konkrétnou záležitosťou pravidla „šesť plus päť“. Dokonca aj predstavitelia federácie FIFA hovoria, že neexistuje dôvod ponáhľať sa, skôr je potrebné nájsť veľmi konkrétne a dôveryhodné odpovede. Predstavitelia federácie sa s nami nechcú dostať do formálnych sporov. Dohodli sme sa, že poskytneme viac priestoru expertíze a vzájomnej výmene názorov. Myslím si, že je to veľmi prospešné.

K téme Lisabonskej zmluvy a uznania špecifickosti, v článku 149 Zmluvy o Európskej únii sú zahrnuté dve osobitné doložky týkajúce sa vzdelávania, mládeže a športu. Týkajú sa takisto sfér kompetencií. Ide len o podporné opatrenia, takže Únia nebude mať žiadnu rozhodovaciu právomoc, ale bude len pomáhať členským štátom pri presadzovaní integrity športovcov a športovkyň. Mohlo by byť užitočné založiť Radu pre šport, tak ako máme Radu pre vzdelávanie a mládež, ktorá by možno mala rozšírený formát. Mohlo by to byť užitočné pre vytvorenie prvej politiky EÚ v oblasti športu a jej športového programu, ale neznamenalo by to zmenu európskej architektúry ani všeobecnú výnimku. Tematická špecifickosť, ktorá je skutočná a nepredstavuje bežný chod vecí, musí byť obhájitelná voči celému systému alebo voči Európskemu súdnemu dvoru.

Môj názor vyjadruje len názor Komisie. Náš názor nie je konečným rozhodnutím v otázkach vysvetlenia práva Európskej únie. Obzvlášť v tejto oblasti je mnoho otázok vzájomne prepojených. Radi by sme podporili zvýšenie právnej istoty, preto sme začali tento proces. Biela kniha o športe existuje a akčný plán Pierra de Coubertina ju robí čitateľnejšou a konkrétnejšou, ale je to proces. Prostredníctvom Lisabonskej zmluvy by sme mohli pomôcť ešte viac, ale bez nej budeme musieť zostať na úrovni, ktorú sme dosiahli teraz.

Hovoril som o medzinárodných prestupoch hráčov mladších ako 18 rokov. V tejto súvislosti prijala federácia FIFA veľmi dobré rozhodnutie nielen v otázke prestupov, ale aj v otázke podpory a ochrany neplnoletých osôb v športe – vo futbale – a myslím si, že toto je ten správny prístup. Takže v niektorých oblastiach ide príkladom únia UEFA, napríklad pokiaľ ide o doma vychovaných hráčov, a v niektorých oblastiach ide príkladom federácia FIFA, napríklad pokiaľ ide o ochranu neplnoletých športovcov. Myslím si, že môžeme pomôcť obom týmto inštitúciám a je takisto dôležité, aby to bolo zlučiteľné so svetom futbalu.

V neposlednom rade – a ospravedlňujem sa za zdĺhavú odpoveď – sme v otázke športového fóra, ktoré spomenul pán Heaton-Harris, stanovili v podstate nasledovné. V Biarritzi sa konala konferencia ministrov s hlavnými partnermi, ale ešte predtým sa konalo diskusné fórum s viac ako 200 zainteresovanými stranami z rôznych oblastí športu. Bolo to veľmi pozitívne, komunikatívne a otvorené fórum, a chceme v tom pokračovať. Verím, že počas švédskeho predsedníctva, alebo najmä počas španielskeho predsedníctva, zorganizujeme ďalšie takéto fórum s cieľom uvažovať o dosiahnutom pokroku a prijať záväzok zájsť ešte ďalej.

Toto som mal na mysli, keď som začal odpovedať na vaše otázky – spolupracovať transparentným, pravidelným a dôveryhodným spôsobom. Keď tomu bude tak, Európa bude vedúcim miestom, kde je šport chránený a podporovaný a kde bojujeme proti negatívnym javom súvisiacim so športom ako doping, korupcia, násilie a rasizmus. Rád by som vás vyzval, aby ste sa s nami podieľali na tomto prístupe, pretože nepoznáme lepší. Nechceme znovu niečo nariaďovať, ale skôr navrhovať, chrániť a podporovať. To je moja odpoveď.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

13. Bezpečná a environmentálne vhodná recyklácia lodí (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie, ktorú Komisii predkladá pán Johannes Blokland v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (O-0028/2009 – B6-0224/2009), o rokovaniach o podmienkach uvedenia Dohovoru o bezpečnej a environmentálne vhodnej recyklácii lodí do platnosti, ktoré sa uskutočnia v máji 2009 pod záštitou Medzinárodnej námornej organizácie (IMO).

Johannes Blokland, autor. – (NL) Vážený pán predseda júci, na plenárnom zasadnutí v máji minulého roku Európsky parlament zaujal jasné stanovisko proti neľudským a ekologicky škodlivým podmienkam pri demontážach lodí. Na viacerých pobrežiach južnej Ázie sa však naďalej demontujú obrovské vyradené námorné lode v ekologicky škodlivých a neľudských podmienkach. Napríklad v Bangladéši ani jedno z 36 zariadení na demontáž lodí nespĺňa minimálne environmentálne a bezpečnostné normy.

Jediné pozitívne na tom je, že pred týždňom bangladéšsky Najvyšší súd z tohto dôvodu nariadil vláde Bangladéša, aby zatvorila tieto „zariadenia na demontáž“ do dvoch týždňov. Zároveň ten istý Najvyšší súd zakázal vstup na bangladéšske územie všetkým lodiam, ktoré obsahujú nebezpečné látky. Navyše má bangladéšsky minister životného prostredia tri mesiace na to, aby stanovil pravidlá recyklácie vyradených lodí, ktoré budú v súlade s Bazilejským dohovorom.

Ide o tie isté dôležité opatrenia, ktoré Európsky parlament presadzoval vo svojom minuloročnom uznesení. Asi by bolo naivné si myslieť, že sudcovia bangladéšskeho Najvyššieho súdu si prečítali naše uznesenie. Vnímam toto rozhodnutie bangladéšskeho Najvyššieho súdu ako dôležité víťazstvo v boji proti neprijateľným praktikám, ktoré som spomenul. Je nevyhnutné, aby sa bangladéška vláda náležite riadila týmto súdnym rozhodnutím. To neplatí len pre Bangladéš, ale aj pre ostatné ázijské krajiny.

Už som poznamenal, že úsilie jednotlivých štátov nebude postačovať. Globálne riešenie problému demontáže lodí je ešte stále naliehavé. V máji tohto roku usporiada Medzinárodná námorná organizácia (IMO) celosvetovú konferenciu v Hongkongu, ktorej cieľom je uzavrieť globálnu dohodu o recyklácii vyradených lodí. Uznesenie Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín musí zabezpečiť, že Rada a Komisii bude vyslaný jasný signál na rokovania s cieľom dosiahnuť najlepší možný výsledok.

V súvislosti s minuloročným uznesením je dôležité dodať päť nasledujúcich poznámok. Po prvé, musí byť jasne stanovené, že vyradené lode, ktoré obsahujú nebezpečné látky, by mali byť považované za nebezpečný odpad, a preto by mali patriť do pôsobnosti Bazilejského dohovoru. Pokračovanie v diskusii o definíciách nie je v záujme ochrany životného prostredia. Pozmeňujúci a dopĺňajúci návrh č. 1, ktorý predložili členovia skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov, oslabuje toto stanovisko, a preto ho nemôžem podporiť. Po druhé, navigácia lodí na plytčinu počas prílivu s cieľom použiť metódu demontáže na plážach musí byť považovaná za neprijateľnú. Po tretie, potrebujeme prijať opatrenia – najmä v súvislosti s vyradovaním ropných tankerov s jednoduchým trupom – ešte pred skončením zdĺhavého obdobia ratifikácie. Po štvrté, zavedenie osvedčení pre zariadenia na demontáž lodí je vítané. Po piate, opatrenia by naďalej mali zahŕňať vytvorenie povinného fondu, za ktorý by bol zodpovedný výrobca – ako Európsky parlament stanovil minulý rok. Zdá sa však, že Európska komisia prehodnocuje toto stanovisko. Rád by som preto od pána komisára Figel'a počul, že Komisia je stále pripravená vytvoriť fond na demontáž lodí.

Prostredníctvom tohto uznesenia, v spojení s minuloročným uznesením, naberá Európsky parlament jasný kurz smerom k riešeniu predmetných problémov. Vítam vysokú úroveň zhody v tejto otázke vo Výbore pre životné prostredie a vo Výbore pre dopravu a cestovný ruch. Pevne verím, že Rada a Komisia rovnako vyvinú intenzívne úsilie, aby bol o dva mesiace v Hongkongu prijatý rozumný dohovor, taký, ktorý bude chrániť záujmy bezpečnosti, verejného zdravia a takisto životného prostredia. Bol by som rád, keby nám pán komisár Figel' povedal, či bude mať Európska komisia pri rokovaniach na konferencii IMO na zreteli tento jasný kurz

ako kľúčovú devízu, a takisto aké opatrenia plánuje Komisia prijať, aby zabezpečila včasnú implementáciu dohovoru, ktorý bude prijatý.

Ján Figel', člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som chcel Parlamentu poďakovať za vysokú mieru záujmu, ktorú prejavil, a za jeho pretrvávajúcu angažovanosť v súvislosti s demontážou lodí. Chcel by som zvlášť poďakovať pánovi Bloklandovi.

Toto je veľmi dobrá východisková pozícia pre prijatie ďalších opatrení na úrovni EÚ, ktoré zabezpečia, že Európska únia bude zohrávať svoju úlohu pri riešení tohto medzinárodného problému. Tieto otázky sú takisto aktuálne v súvislosti s nedávnym rozhodnutím bangladéšskeho Najvyššieho súdu, o ktorom ste sa práve zmienili, a v súvislosti so situáciou v tejto krajine. Ako dôsledok tohto rozhodnutia budú do dvoch týždňov zatvorené všetky zariadenia na demontáž lodí, keďže nedostali povolenie od ministerstva životného prostredia. Dovozy nebezpečných lodí, ktoré sú na zozname, bude zakázaný a všetky dovezené lode budú musieť byť vopred vyčistené. Nakoniec, Bangladéš začne vytvárať vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa demontáže lodí v súlade s Bazilejským dohovorom.

Teraz by som sa rád venoval situácii, ktorá je nám bližšia, a zároveň odpovedal na vaše otázky.

Vaša prvá otázka sa týka postupnej eliminácie metódy demontáže na plážach – metódy demontáže plavidiel po dobe životnosti priamo na plážach.

Stotožňujem sa s vašimi obavami týkajúcimi sa vážnych rizík, ktoré táto metóda prináša pre ľudské zdravie a životné prostredie. V rámci hodnotenia vplyvov našej stratégie sme zvažovali zavedenie zákazu metódy demontáže na plážach na úrovni EÚ. Existovali určité obavy v súvislosti s účinnosťou takéhoto zákazu, keďže by sa vzťahoval iba na lode plávajúce pod vlajkou EÚ a mohol by byť ľahko a zákonne obchádzaný zmenou vlajky.

Veríme, že bude účinnejšie, keď svoje úsilie zameriame na zabezpečenie toho, aby technické usmernenia, ktoré sa v súčasnosti pripravujú na podporu budúceho dohovoru IMO, skutočne viedli k bezpečnej a environmentálne neškodnej recyklácii lodí. Pokrok v príprave týchto usmernení je doposiaľ veľmi povzbudzujúci. V každom prípade veľmi pochybujem, že tradičná metóda demontáže na plážach by mohla spĺňať pripravované technické usmernenia.

Čo sa týka vašej druhej otázky, s potešením môžem potvrdiť, že Komisia sa plne venuje práci na účinnej a včasnej transpozícii dohovoru o recyklácii lodí do právnych predpisov EÚ. Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie už odštartovalo niekoľko štúdií a pracuje na hodnotení vplyvov kľúčových ustanovení dohovoru. Verím, že je nesmierne dôležité, aby Európska únia preukázala vodcovstvo a vysokú prioritu, ktorú prikladáme tomuto dohovoru. To podnieti ratifikáciu tretími krajinami a následne urýchli vstúpenie tohto dohovoru do platnosti.

Stotožňujem sa však s obavami zdôraznenými vo vašej tretej otázke, ktorá sa týka dôležitosti neporušenia existujúceho *acquis* Spoločenstva. Pri transpozícii dohovoru IMO musíme zachovať existujúce požiadavky v oblasti práv zamestnancov a ochrany životného prostredia. V našej štúdii preto dôkladne porovnáme požiadavky dohovoru IMO s našim *acquis* Spoločenstva. Rád by som zdôraznil, že hlavne zabezpečíme, aby nebolo porušené nariadenie o preprave odpadu z roku 2006.

Pilar Ayuso, v mene skupiny PPE-DE. – (ES) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, táto otázka je, ako vysvetlil pán Blokland, veľmi aktuálna vzhľadom na to, že diplomatická konferencia k dohovoru o recyklácii lodí sa bude konať v máji. Preto by som rada zablahoželala pánovi Bloklandovi nielen k jeho otázke, ale aj k návrhu uznesenia, ktorý vypracoval.

My v *Partido Popular* sme za boj proti zlým praktikám a metódam, ktoré sa používajú v súvislosti s demontážou lodí, a preto podporujeme návrh uznesenia vypracovaný pánom Bloklandom. Napriek tomu existuje niekoľko bodov, ktoré nás znepokojujú.

Prvým bodom je článok 3 – o ktorom sa už zmienil aj sám pán Blokland – v ktorom sa uvádza, že lode ako celok by mali byť považované za nebezpečný odpad, a preto by mali patriť do rozsahu pôsobnosti Bazilejského dohovoru. K tomuto článku sme predložili pozmeňujúci a doplňujúci návrh, pretože existujú rôzne jeho interpretácie, tak v rámci Európskej únie, ako aj mimo nej, a veríme, že by mal byť zohľadnený Bazilejský dohovor a uznesenie by s ním nemalo byť v rozpore. Mal by to však byť budúci medzinárodný dohovor o demontáži lodí, ktorý bude definovať podrobnosti uplatnenia Bazilejského dohovoru.

Článok 14 tohto návrhu uznesenia takisto požaduje vytvorenie mechanizmu financovania, ktorý bude založený na povinných príspevkoch odvetvia námornej dopravy. Zdá sa nám naozaj trochu predčasné hovoriť v súčasnosti o povinných príspevkoch, keď v rámci Medzinárodnej námornej organizácie ešte nebolo prijaté rozhodnutie o tom, aký systém by mal byť zavedený prostredníctvom tohto mechanizmu financovania. Zdá sa mi, že Európska komisia takisto nemá na túto otázku jasnú odpoveď.

Nakoniec, článok 15 požaduje, aby Komisia jednoznačne určila za zodpovedný ten štát, ktorý má súdnu právomoc nad vlastníkmi odpadu. Nemyslíme si, že toto je vec, o ktorej by mala rozhodovať Komisia, práve naopak, myslíme si, že rozhodnutie v tejto veci by mal priniesť medzinárodný dohovor.

Dôležité je zachovať súlad medzi budúcim dohovorom o recyklácii lodí a Bazilejským dohovorom o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní, pričom musíme brať do úvahy nielen Bazilejský dohovor, ale aj všetky existujúce právne predpisy.

Ján Figel', člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, ďakujem za pripomienky pána Ayusa a pána Bloklanda a najmä za oduševnenú prácu posledne menovaného. Ako som už povedal, najmä v súvislosti s odpadom alebo nebezpečným odpadom potrebujeme zaručiť, aby realizácia dohovoru bola v plnej miere v súlade s nariadením (ES) č. 1013/2006 o preprave odpadu, ktoré bolo prijaté relatívne nedávno.

Čo sa týka financovania, v súčasnosti naň nemáme žiadny fond ani mechanizmus. Začali sme robiť štúdiu, aby sme mohli pripraviť potenciálne možnosti alebo riešenie a v blízkej budúcnosti začneme o tejto otázke verejnú konzultáciu. Vaše prípadné pripomienky budú veľmi vítané, najmä pokiaľ ide o zriadenie likvidačného fondu.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 26. marca 2009.

14. Biela kniha o žalobách o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel ES (rozprava)

Predsedajúci. – ďalším bodom programu je správa, ktorú predkladá Klaus-Heiner Lehne v mene Výboru pre hospodárske a menové veci o bielej knihe o žalobách o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel ES (2008/2154(INI)) – (A6-0123/2009).

Klaus-Heiner Lehne, spravodajca. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, najskôr by som sa chcel poďakovať tieňovým spravodajcom, najmä pánovi Sánchezovi Presedovi v mene socialistov a pani Bowlesovej v mene liberálov, ktorí so mnou veľmi úspešne spolupracovali na kompromisnom texte, ktorý vám dnes predkladám ako správu o bielej knihe Komisie. Tento raz sa nám podarilo dosiahnuť výraznú väčšinu s podporou vo viacerých skupinách a naozaj prijateľný kompromis, ktorý sa môže použiť aj ako návod pri budúcej práci Európskej komisie a neskôr pri legislatívnom procese Parlamentu a Rady.

V tejto správe sme jednoznačne vysvetlili – a tak to má byť – že v prípade porušenia pravidiel hospodárskej súťaže Parlament zastáva názor, že podľa európskej tradície podniknutie opatrení je predovšetkým úlohou orgánov – vnútroštátnych orgánov pre hospodársku súťaž aj európskeho úradu pre hospodársku súťaž – a že tým nevzniká druhá ruka, ako to bolo pri rovnakých podmienkach s úradným konaním v boji proti kartelom. Zámerne sme v Európe zvolili odlišnú cestu ako v Spojených štátoch, s ktorými sa situácia často porovnáva.

V Parlamente prevláda politický konsenzus, že potrebujeme riešenie pre takzvané hromadné vymáhanie pohľadávok. Ak zákonné správanie jednotlivcov poškodzuje veľmi veľký počet osôb, ktoré utrpia neporovnateľne menšie škody, na takéto konania je potrebné osobitné riešenie, na ktoré jednoducho nie je dostatočne účinné bežné procedurálne právo. Vytvorenie takéhoto nástroja je tiež súčasťou poskytnutia prístupu k právu a ďalšiemu rozvoju vnútorného trhu. Na tomto sme sa zhodli.

Zhodli sme sa aj na tom, že nechceme, aby sa v Európe rozvíjal priemysel súdnych sporov, ako sa to stalo v Amerike s obratom 240 miliárd USD, čo nie je vôbec výhodné pre spotrebiteľov, a ako všetci vieme z obvyčajného čítania kníh na túto tému, prináša to zisk najmä americkým právnickým firmám. Nič z toho nemá veľa spoločného s právnym štátom a ani to nechceme. Dohodli sme sa, že nástroje procedurálneho týrania z amerického systému by sa nemali prijímať v Európe. Platí to najmä pre vykonávanie dôkazov a náklady. To je veľmi dôležité.

Zhodli sme sa aj na tom, že v podstate zastávame názor, že z hľadiska princípu môžu byť právne predpisy na európskej úrovni len typu „opt-in“ a že riešenie typu „opt-out“ by bolo prípustné len v prípade, ak by členské štáty už mali podobné riešenie, ktoré by umožňovalo aj vnútroštátne ústavné právo. Riešenie „opt-in“ nie je prípustné podľa vnútroštátneho ústavného práva každej krajiny a je tiež v rozpore so zásadou dospelého spotrebiteľa.

Ako sa už dlho sťažujeme, Európska komisia sa vo svojej bielej knihe úplne zabudla venovať otázke mimosúdnych vyrovnaní. Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž a Komisia prešli priamo na súdne spory. Ako však už roky vieme z rozpravy o právnej politike v tomto Parlamente, nie je to vždy ideálny spôsob riešenia, mechanizmy mimosúdneho vyrovnania sú spravidla často oveľa vhodnejšie na riešenie problémov. Navyše paralelná práca Generálneho riaditeľstva pre zdravie a ochranu spotrebiteľov na tej istej problematike priniesla oveľa lepšie výsledky. Toto generálne riaditeľstvo použilo širokú škálu nástrojov mimosúdneho vyrovnania vo svojej zelenej knihe, ktorá je o jednu konzultačnú fázu pred touto knihou. Sme presvedčení, že Európska komisia potrebuje naliehavo prepracovať túto otázku.

Ešte jedna vec, ktorá je tiež veľmi dôležitá: nechceme roztrieštenie zákona. Teraz sa objavuje právo hospodárskej súťaže a vytvára takýto nástroj. Ochrana spotrebiteľov sa stretáva s tým istým problémom. Vieme, že raz sa bude niečo podobné posudzovať v súvislosti s právom týkajúcim sa kapitálového trhu, environmentálnym právom a sociálnym právom. Považujeme za absolútne nevyhnutné, aby sa posudzoval aj horizontálny prístup, a my musíme aspoň podporovať procedurálne nástroje, ktoré sú viac-menej vo všetkých oblastiach zhodné s horizontálnym nástrojom. To má tiež rozhodujúci význam.

Ján Figel', člen Komisie. – Vážení pán predsedajúci, v mene Komisie vítam správu pána Lehneho, ktorú prijal Výbor pre hospodárske a menové veci (ECON) a prijal ju ako znak silného konsenzu medzi politickými skupinami. Teší nás, že táto správa výrazne podporuje bielu knihu.

Komisia si všimla, že správa sa stotožňuje so zisteniami tejto knihy, že obeť porušovania práva hospodárskej súťaže Európskeho spoločenstva v súčasnosti čelia výrazným ťažkostiam pri vymáhaní náhrady za škodu, ktorú utrpeli. Súhlasíme s tým, že sa musia prijať opatrenia na zabezpečenie úplnej náhrady škody týchto obetí.

Tiež zastávame názor, že kolektívne uplatňovanie nárokov je veľmi dôležité pre spotrebiteľov a malé podniky, aby sme im mohli poskytnúť reálnu a účinnú možnosť získať náhradu škody v prípadoch viacerých škôd. Komisia tiež v plnej miere súhlasí so správou výboru ECON o tom, že je nevyhnutné vyhnúť sa neprimeraným alebo hanlivým súdnym sporom. Z tohto dôvodu musia mechanizmy kolektívneho uplatňovania nárokov obsahovať primerané ochranné prvky.

Napokon úplne súhlasíme s tým, že jej prístup ku kolektívnemu uplatňovaniu nárokov musí byť jednotný a že preto sa musí zabezpečiť kompatibilita medzi iniciatívami zameranými na rôzne oblasti, napríklad na právo hospodárskej súťaže alebo na zákony na ochranu spotrebiteľov. Komisia zároveň víta uznanie, že jednotný prístup ku kolektívnemu uplatňovaniu nároku nevyhnutne neznamená, že so všetkými oblasťami by sa malo zaobchádzať v rámci jedného horizontálneho nástroja. Výzva na jednotnosť nesmie neprimerane zdržať rozvoj opatrení, ktoré sa označujú ako nevyhnutné v záujme úplného uplatňovania práva hospodárskej súťaže Európskeho spoločenstva.

Gabriela Crețu, spravodajkyňa Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa požiadanejho o stanovisko. – (RO) Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa formuloval svoje stanovisko na základe určitej skutočnosti: z ekonomického hľadiska pociťujú koncoví spotrebiteľia a malé podniky na konci obchodného reťazca negatívne účinky vyplývajúce z porušovania antitrustových právnych predpisov.

V tomto prípade sú škody zo vzniknutých strát dôležité, ale zároveň je ťažké ich získať, keďže postihnutých bolo mnoho osôb a ide o malé sumy. V dôsledku toho sme požadovali balík legislatívnych a nelegislatívnych opatrení, aby sme ponúkli nástroj, ktorý by mohli použiť všetci európski občania, ktorí sa ocitnú v takejto situácii, na ochranu svojho práva na úplnú a primeranú náhradu škôd.

Podporujeme všetky opatrenia zamerané na zmiernenie ťažkostí pri dosahovaní tohto cieľa: umožnenie prístupu k dokumentácii, zníženie nákladov na právne konania a zvrátenie dôkazného bremena.

Vítame návrh Komisie na spojenie zastupujúcich žalôb zo strany oprávnených subjektov s kolektívnymi žalobami s vyjadrením priameho súhlasu. Myslíme si však, že musíme o kolektívnej žalobe typu „opt-out“ naďalej diskutovať, aby sme využili výhodu, ktorú ponúka: vyrovnanie „raz a navždy“ a menšiu neistotu.

Ioan Lucian Hămbășan, v mene skupiny PPE-DE. – (RO) Aj keď Zmluva o EÚ jednoznačne zakazuje kartely a iné porušenia práva hospodárskej súťaže, postihnutí spotrebiteľia v Európskom spoločenstve majú stále ťažkosti uplatniť svoje práva na náhradu škôd.

Napríklad v Rumunsku dostal kartel, ktorý vznikol v cementárskom priemysle, pokutu niekoľko miliónov eur. V súčasnosti však platné právne predpisy neukladajú kompetentným orgánom povinnosť sledovať hospodársku súťaž, ktorá súvisí s náhradou škôd obetiam.

Chcel by som zdôrazniť potrebu, aby tieto orgány vzali do úvahy náhradu škôd, ktorá už je zaplatená, alebo by sa mala zaplatiť pri výpočte pokuty uloženej spoločnostiam, ktoré boli obvinené, aby sa zabránilo nezrovnalostiam medzi spôsobenou škodou a použitými nápravnými opatreniami a najmä, aby sa zabezpečilo, že náhrady škody budú zaplatené osobám postihnutým takýmito postupmi.

Preto vítam úmysel Komisie zlepšiť spôsoby zaručenia práv spotrebiteľov postihnutých poškodením tohto práva v celej Európe.

Parlament sa veľmi jednoznačne vyjadril, že v Európe nesmie byť žiadny systém „opt-out“. Preto je potrebné identifikovať obeť čo najskôr po podaní sťažnosti.

Systém „opt-in“ zaručuje, že obeť postihnuté porušením práva hospodárskej súťaže budú naozaj odškodnené. Parlament nechce, aby z týchto súkromných žalôb profitoval niekto iný, či už právnicki, obchodné vzťahy alebo úrad na ochranu spotrebiteľov.

Som tiež presvedčený, že Parlament dopĺňa nový dôležitý prvok, ktorý v návrhu Komisie chýba. Mechanizmy mimosúdneho vyrovnanie sporov sú pre obeť, ktoré majú nárok na náhradu škody, v mnohých prípadoch oveľa efektívnejšie ako súdne spory. Mám na mysli skutočnosť, že v čase hľadania spôsobu náhrady škody sa snaha o vyrovnanie musí začať predovšetkým mimo súdov. Cenovo sú oveľa prijateľnejšie ako súkromné žaloby, pretože spotrebiteľia dostanú náhradu za vzniknuté škody oveľa rýchlejšie.

Antolín Sánchez Presedo, v mene skupiny PSE. – Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, táto správa bola jednohlasne prijatá vo Výbore pre hospodárske a menové veci. Nie je to len vynikajúci výsledok, ale vzhľadom na náročnú, zložitú a spornú povahu tohto problému ide aj o výnimočný výsledok, ktorý by mal byť podnetom a pevným základom nového piliera súkromných žalôb, čo je veľmi dôležité, ak chceme dosiahnuť efektívnu politiku právomocí Spoločenstva. Toto je nový krok smerom k prepracovanejšej a efektívnejšej politike zodpovedností, ktorá bude vo väčšej miere zohľadňovať práva obetí a efektívnejšie vyžadovať zodpovednosť od porušovateľa.

Preto by som chcel predovšetkým zablahoželať spravodajcovi, pánovi Lehnemu, ktorý sa v najväčšej miere podieľal na úspešnom splnení tejto úlohy. Hĺbka jeho myšlienok, jeho otvorenosť a ochota zapojiť sa do dialógu, ako aj jeho schopnosť dosiahnuť najlepšie kompromisy, boli pre túto správu mimoriadne dôležité. Blahoželanie by som chcel vyjadriť aj spravodajcom výboru požiadaného o stanovisko, tieňovým spravodajcom a poslancom, ktorí predložili pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy, čím pozitívne prispeli k zlepšeniu tejto správy.

Biela kniha Komisie s názvom „Žaloby o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel ES“ je reakciou na požiadavku vyjadrenú Európskym parlamentom v uznesení o zelenej knihe, ktorého obsah sa s ňou z väčšej časti stotožňuje. Toto je prípad, keď okrem iných aspektov podporuje doplnkový charakter verejných a súkromných právnych sporov a stavia sa do pozície v prospech skupinových žalôb, aj keď sa vyhýba extrému skupinových žalôb z USA, čím umožňuje uplatňovanie nároku na úhradu škody, a keď je jej účelom prístup k dôležitým informáciám pod súdnou kontrolou, aj keď sa vyhýba dokazovaniu prieskumnej povahy a keď uznáva podanie nezávislých žalôb alebo následných žalôb a dobrovoľný systém náhrady škôd a vyzýva na ne.

Správa sa zastáva toho, aby sa spolurozhodovacím postupom Európskeho parlamentu stanovil právny rámec týkajúci sa podávania žalôb o náhradu škody pre porušovanie antitrustových pravidiel ES. Toto stanovisko by sa nemalo vnímať ako odmietnutie politiky právomocí Spoločenstva ako právneho základu právnych predpisov, ale ako zlepšenie požiadaviek bežného postupu v tejto oblasti, aby bolo v súlade s vyššími hodnotami, ktoré uznáva Zmluva.

Keď má nariadenie významný účinok na základné právo, akým je právo občanov na efektívnu právnu ochranu, ktorá tvorí súčasť európskeho systému a systému členských štátov – demokratický princíp a rešpektovanie vnútroštátnych právnych tradícií, ktorý vyžaduje, aby takéto záležitosti mohli byť regulované

len prostredníctvom ustanovení na právnej úrovni alebo, inými slovami, konaním priamych zástupcov verejnosti – vyžaduje si legislatívnu účasť Európskeho parlamentu.

Stanovuje tiež horizontálny integrovaný prístup k riešeniu spoločných problémov, ktoré môžu vzniknúť pri podávaní súkromných žalôb v rámci práva hospodárskej súťaže v ďalších oblastiach, čím by sa zabránilo roztrieštenému a nejednotnému prístupu.

Súkromné žaloby by mal podávať verejný orgán, ako aj jednotlivec alebo skupina. Toto druhé opatrenie by mohli vykonávať priamo obeť alebo nepriamo, prostredníctvom oprávnených subjektov, ktoré budú vopred vymenované alebo poverené *ad hoc*, napríklad spotrebiteľské alebo obchodné združenia. V prípade podávania žalôb oprávnenými subjektmi musí byť skupina obetí určená už pri predložení žiadosti, ale identifikáciu jednotlivých osôb možno vykonať až neskôr, aj keď k nej musí dôjsť čo najskôr, aby nedošlo k zbytočným zdržaniam a aby bola v súlade s platnými právnymi predpismi. Toto riešenie je veľmi dôležité v prípadoch menších škôd alebo drobných škôd viacerých poškodených.

Správa sa vyváženým spôsobom zaoberá otázkou prístupu k informáciám, ktorý je potrebný na podávanie dodatočných žalôb. Mala by byť zaistená ochrana obchodných tajomstiev, rovnako ako účinnosť programov stiahnutia žaloby, pre ktoré sa vyžadujú usmernenia.

Podmienky sú stanovené tak, aby sa rozhodnutia prijaté orgánom, ktorý je členom siete orgánov Spoločenstva pre hospodársku súťaž, stali záväznými v inom členskom štáte a aby sa v úplnom súlade so zásadou zodpovednosti zvrátilo dôkazné bremeno, pričom sa predpokladá, že chyba alebo vina existuje vtedy, keď sa preukáže, že došlo k porušeniu pravidiel.

Za zmienku stojí aj zdôraznenie prijatia „presunutia“ ochrany pre nepriame obeť a systém, ktorý zjednodušuje súdne konania a znižuje náklady na ne. Chcel by som tiež zdôrazniť pozitívny vzťah medzi verejnými a súkromnými žalobami z hľadiska podnecovania náhrad škôd obetiam aj z hľadiska stanovenia päťročného obdobia na podávanie žalôb.

Na záver by som chcel vyjadriť Komisii poďakovanie za dialóg, ktorý viedla v priebehu tohto postupu, a chcel by som požiadať pána komisára, aby bezodkladne predložil iniciatívy, ktoré sa požadujú na ďalšie zlepšenie.

Diana Wallis, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, na úvod by som sa chcela poďakovať pánovi Lehnemu za jeho správu a potvrdiť, že moja skupina bude túto správu podporovať.

Chcela by som tiež povedať, že mi pripadá trochu zvláštne, že táto diskusia prebieha neskoro v noci, keď máme otázku k tej istej téme naplánovanú na zajtra ráno. Bolo by celkom rozumné, keby sa diskutovalo o oboch veciach naraz.

Pri vyjadrení pochvaly správe mi však dovoľte povedať, že východiskovým bodom mojej skupiny bude „vykonávanie spravodlivosti“ – vykonávanie spravodlivosti pre malé podniky a spotrebiteľov v celej Európskej únii, v ktorej musia čeliť neprimeranému konaniu zameranému proti hospodárskej súťaži. Moja skupina pred niekoľkými týždňami zorganizovala v Parlamente v Bruseli seminár a veľmi ma udivili niektorí návštevníci, ktorí sa pohybojú na hrane takéhoto konania v rozpore s hospodárskou súťažou, paradoxne v cementárskom priemysle. Čo povedali? Skúste sa s tým, prosím, stotožniť: potrebujeme niečo, čo nám umožní presadzovať týchto nevhodných aktérov na európskom trhu.

Chceme európske riešenie a chceme ho radšej skôr ako neskoro, pretože ak ho nebudeme mať, moja predpoveď a moje varovanie znie: niektoré naše členské štáty si vytvoria systémy, ktoré budú viesť k dohadovaniu o príslušnom súde v dôsledku voľného pohybu rozsudkov. Takže, prosím vás – európsky systém čo najskôr.

Predseda. – Zabezpečím, aby táto otázka týkajúca sa programu bola oznámená konferencii predsedov, ktorá určuje program – niekedy sa pomýli.

Nils Lundgren, v mene skupiny IND/DEM. – (SV) Vážený pán predsedajúci, interný trh je úplne najväčším príspevkom EÚ k slobode a prosperite v Európe. Okrem iného si vyžaduje efektívne antitrustové právne predpisy. Teraz uvažujeme o problematike žalôb o náhradu škody pre porušovanie antitrustových pravidiel.

Občania a spoločnosti majú dobré zásadné dôvody, aby si mohli uplatňovať nároky na náhradu škody. Správa pána Lehneho naznačuje, do určitej miery neúmyselne, súvisiace problémy a riziká. Biela kniha hovorí o európskej právnej kultúre, ktorá však neexistuje. Mali by sme vytvoriť predpisy založené na uvažovaní

o tom, čo chceme. Pán spravodajca chce, aby sme sa vyhli „amerikanizovanej“ kultúre náhrad za škody. Aj to je uvažovanie o tom, čo chceme. Na druhej strane sú riziká výskytu takejto kultúry vysoké.

Rozdelenie zodpovednosti medzi inštitúcie a členské štáty EÚ sa ignoruje. Neexistuje žiadna objektívna analýza toho, čo sa vyžaduje podľa zásady subsidiarity. Táto zásada sa pomerne jednoducho neberie vážne.

Je tu aj mnoho iných nejasných problémov a otázok, pri ktorých hrozí riziko, že budeme konať úplne svojvoľne. Odseky 7 a 11 spolu vyvolávajú pocit nedôvery. Jednoznačným východiskovým bodom musia byť žaloby o náhradu škody na základe porušenia antitrustových pravidiel. Vyžaduje si to, aby sa zločin dostal na súd, po ktorom by sa podľa všetkého mala uplatňovať *res judicata*, hoci aj v súvislosti s individuálnym uplatňovaním nároku, aby sa nemohli opakovať rozsudky, ktoré súvisia so samostatným prípadom.

Odseky 15 a 18 spolu umožňujú, aby si žalobca vybral právny systém, ktorý je najprospešnejší. Tento stav vytvára právnu neistotu a spôsobí dohadovanie o príslušnosti súdu, čo by bolo skutočnou hrozbou.

Asymetrické informácie sa majú obmedziť prinútením spoločností, aby poskytli informácie žalobcovi. Výsledkom bude subjektívne zaobchádzanie s dôležitými obchodnými informáciami, ktoré sa môžu nesprávne použiť.

Stále však existuje veľmi veľa rizík a otázok, ktoré sú v tejto fáze nejednoznačné. Parlament by mal preto odmietnuť túto správu a požadovať podrobnejšiu analýzu tejto problematiky skôr, ako prijme rozhodnutie.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, najprv by som sa chcel úprimne poďakovať pánovi spravodajcovi Lehnemu, ktorý urobil veľký kus práce a našiel primerané riešenia na veľmi ťažké otázky, s ktorými súhlasia aj poslanci z iných skupín.

Na základe tejto rozpravy vidím, že sme sa všetci zhodli na potrebe horizontálneho prístupu pre všetky kolektívne žaloby, a preto žiadam Komisiu, aby nepredkladala samostatné návrhy jednotlivých generálnych riaditeľstiev osobitne pre každú oblasť, ale aby nám v najlepšom prípade poskytla skutočný mechanizmus na kolektívne uplatňovanie právnych nárokov, ktorý by sa vzťahoval na všetky oblasti európskeho vnútorného trhu a na všetkých občanov Európy, a, samozrejme – ako už povedala pani Wallisová – na všetky európske malé a stredné podniky. Jednotne uvažujeme o tom, že sa musia efektívne obhajovať záujmy osôb poškodených kartelom a že európske hospodárstvo musíme podrobiť kontrole činnosti kartelov v súlade so zásadou sociálneho trhového hospodárstva. Takisto nechceme žiadne zneužívanie rôznych vnútroštátnych predpisov v podobe dohadovania o príslušnosti súdu.

Rozprava z dnešného večera mi však nedopriala veľmi veľa informácií o najúčinnnejšom spôsobe dosahovania tohto cieľa, pretože si myslím, že potenciál kolektívnych žalôb sa často preceňuje. Preto je dôležité znova ustanoviť určité porovnávacie metódy, pomocou ktorých musíme posúdiť všetky postupy pri kolektívnych žalobách. Musíme si zodpovedať otázku, či je naozaj dôležité, aby dodatočná právna ochrana spotrebiteľov alebo obetí v prípade hromadných žalôb, cezhraničného sporu a súdneho sporu, ktorý zasahuje viac ako jeden členský štát. V európskom postupe musíme umožniť procedurálne obmedzenia členských štátov – „opt out“, „opt in“ a množstvo ďalších otázok. Ak to jednoducho nie je možné, ako už Komisia sčasti priznala, potrebujeme nasadiť právne nástroje členských štátov a spoločný postup s parlamentmi členských štátov, aby sme vyhovelí záujmom európskych spotrebiteľov.

Jednoznačne sa chceme vyhnúť kolektívnym žalobám v Európe podľa modelu USA. Chceme zabezpečiť, aby bola priznaná náhrada škody, ale len osobám, ktoré naozaj utrpeli škody. Chceme čo najdôraznejšie bojovať proti nespravodlivým žalobám a chceme presadzovať postupy mimosúdneho vyrovnania.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Vážení pán predsedajúci, aj ja by som sa chcel poďakovať pánovi Lehnemu za konštruktívnu a precíznu správu, ktorá sa zaoberá dôležitými problémami v rámci práva hospodárskej súťaže a zvyšuje ochranu spotrebiteľov.

Európsky súdny dvor zaručuje jednotlivcom a spoločnostiam právo na náhradu škody pri porušení pravidiel hospodárskej súťaže, ale napriek tomu je skutočnosť taká, že jednotlivci, ktorí utrpeli škodu v dôsledku porušenia antitrustových pravidiel ES, málokedy dostanú náhradu. Preto musíme vytvoriť mechanizmy, ktoré zvýšia dôveru a umožnia jednotlivcom, aby si dokázali presadiť práva aj za hranicami.

Vieme, že spotrebiteľia a malé podniky sa boja podnecovať konania, pretože sa obávajú dlhých priebehov procesov a najmä vysokých nákladov. Zmeny v tejto súvislosti podporia cezhraničné obchodovanie.

Ak máme mať fungujúci vnútorný trh v celej EÚ, kde sa ľudia môžu spoľahnúť na to, že sa ich prípad vyšetruje právne istým spôsobom a na to, že dostanú úplnú náhradu za spôsobené škody, inými slovami za stratu, musíme tiež nájsť mechanizmy na umožnenie skupinových žalôb.

Keď sa rozprávame o skupinových žalobách, vždy sa objaví model USA, skúsenosti s ním a jeho extrém. Samozrejme, musíme sa z neho poučiť, ale nemali by sme sa nechať sami zastrašiť. Európa musí mať európsky systém, nie americký. Ak nič nespravíme, situácia sa len zhorší.

Ján Figel', člen Komisie. – Vážení páni predsedajúci, všetkým ďakujem za veľmi zaujímavé príspevky, najmä za úvodné poznámky pána Klausa-Heinera Lehneho. Boli veľmi zaujímavé, takže už rozumiem, prečo ste takí konsenzuálni a nespokojíte sa na tejto problematike len vo výbore, ale aj v pléne.

Nemám viac čo dodať, možno niečo o právnych základoch. Závisí to, samozrejme, od cieľov a obsahu navrhovanej žaloby a ako komisár vás chcem ubezpečiť – aj keď mám iné portfólio, ale hovorím v mene Komisie – že v zásade sa snažíme o veľmi úzku spoluprácu s Parlamentom. Otázkou zostáva, ako ju dosiahnuť s ohľadom na praktickú, konkrétnu otázku alebo problém, ale budeme sa usilovať o úzku spoluprácu alebo čo najužšiu spoluprácu s Parlamentom podľa použiteľného právneho základu.

Čo sa týka spomínanej roztrieštenosti a horizontálneho prístupu, myslím si, že odpoveď Komisie – a tá je veľmi zrejماً z bielej knihy – je jednotný, koherentný prístup. Myslím si, že európska právna tradícia a korene našej právnej kultúry sa líšia od tých často spomínaných amerických. Myslím si však, že sa môžeme poučiť od iných a ďalej rozvíjať náš systém.

Čo sa týka verejného uplatňovania nároku a spravodlivosti myslím si, že je, samozrejme, veľmi dôležité, aby sme nesmerovali k oslabovaniu tohto uplatňovania. Články 81 a 82 sú, samozrejme, veľmi dôležitými piliermi jednotného trhu a politik EÚ. Týkajú sa spravodlivosti a žaloby o náhradu škody sú doplnením tohto práva na uplatňovanie nároku.

Poslednou, ale nemenej dôležitou otázkou sú mimosúdne vyrovnanie. Komisia ich podporuje, ale predpokladom alebo základom takéhoto prístupu, ktorý by bol vítaný, je existujúci a funkčný systém žalôb o náhradu škody na úrovni členských štátov. Takže si myslím, že musíme nielen podporovať naše členské štáty, ale im aj pomáhať, aby tieto problémy a systémy fungovali vo všetkých 27 štátoch EÚ. Myslím si, že tak budeme môcť tieto otázky vyriešiť.

Chcem sa vám všetkým veľmi pekne poďakovať, aj pre mňa to dnes bola veľmi zaujímavá rozprava. Želám vám všetko dobré.

Klaus-Heiner Lehne, spravodajca. – (DE) Vážení páni predsedajúci, páni komisári, predovšetkým sa chcem poďakovať váženým priateľom za veľmi užitočné príspevky. Myslím si, že sa nám spoločne podarilo dosiahnuť dobrý výsledok.

Aby však nedošlo k nedorozumeniu, Komisii by som chcel jasne povedať: z pohľadu Parlamentu nemáme žiadnu otázku k tomu, že už máte pripravené materiály, tie už teraz vôbec nie sú potrebné. Nemáme absolútne žiadnu otázku. Očakávame, že Komisia zohľadní to, o čom sme dnes rozhodli, a že to bude zahrnuté v navrhovaných právnych predpisoch.

Horizontálny prístup nie je dôležitým aspektom len na základe argumentov, ktoré som už vysvetlil. Pán komisár osobne nastolil otázku právneho základu. Pri takomto dôležitom projekte musíme zvoliť prístup, ktorý nakoniec zaručí, že Parlament bude za rovnakých podmienok vystupovať ako zákonodarca. Ak zvolíme prístup založený len na práve hospodárskej súťaže, nebolo by to v súlade s aktuálne platnou Zmluvou z Nice. Toto je tiež veľmi podstatný politický argument, ktorý dokazuje, prečo považujeme práve horizontálny prístup za správny. Myslím si, že Komisia by nad tým mala vážne uvažovať.

Podľa môjho názoru je ďalším rozhodujúcim bodom to, že potrebujeme nejaké riešenie v súvislosti s mimosúdnyimi vyrovnaniami. Hovorili ste už o zblížovaní sa s prácou Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž. Ak si však niekto porovná zelenú knihu o ochrane spotrebiteľa s bielou knihou o hospodárskej súťaži, nemusí v každom prípade nadobudnúť dojem, že je medzi nimi nejaké zblížovanie. Najzrejmším príkladom je rozdielne zaobchádzanie – alebo, aby som bol presnejší – mechanizmy mimosúdneho vyrovnania v bielej knihe.

Stále však zostáva celý rad iných problémov a očakávame, že sa vyriešia. Len v krátkosti chcem spomenúť otázku prístupu k materiálom Európskej komisie. Vo všetkých trestných konaniach, pri ktorých sa uplatňuje

nárok na náhradu škody, je možné prezrieť si spis prípadu verejného prokurátora. Prečo to neplatí pre Európsku komisiu? Tomu nerozumiem.

To isté platí o otázke stanovenia postihov: Tento problém je tiež potrebné vziať od úvahy z hľadiska toho, že v budúcnosti musí byť možné uplatniť si nárok na náhradu škody. Aj tu musí Komisia naliehavo prepracovať text a predložiť konkrétnejšie texty a návrhy ako tie, ktoré sú zatiaľ súčasťou bielej knihy. Aby nedošlo k nedorozumeniu, celkom jasne môžem vyhlásiť, že z pohľadu Parlamentu očakávame viac ako to, čo je uvedené v bielej knihe, a takisto očakávame, že Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž ako celok sa bude riadiť našimi odporúčaniami, inak v tomto Parlamente narazí na odpor.

Predseda júci. – Chcel by som vám všetkým poďakovať za príspevky o tejto dôležitej téme a poďakovať sa aj pánovi komisárovi, pracovníkom a tlmočníkom.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 26. marca 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Katrin Saks (PSE), písomne. – (ET) Správa Parlamentu zdôrazňuje užitočnosť programov súdnych sporov v pôsobnosti kartelových dohôd a teší sa, že tu môžem povedať, že o návrhu programu súdnych sporov sa v súčasnosti diskutuje v Európskom parlamente. Mal by sa stať dôležitou súčasťou boja proti kartelom, čo je dôležité v záujme lepšieho fungovania spoločného trhu aj v záujme ochrany práv spotrebiteľov, pretože v dôsledku kartelových dohôd sa môžu spotrebiteľské ceny zvýšiť až o 25 %.

Som však úprimne presvedčená, že aj zastupujúce žaloby môžu zohrávať dôležitú úlohu pri účinnom vykonávaní práva hospodárskej súťaže a pri zlepšení ochrany spotrebiteľov, takže tejto problematike musíme venovať pozornosť na úrovni Estónska aj Európskej únie. Výskum preukázal, že zastupujúce žaloby by výrazne zlepšili ochotu spotrebiteľov obhajovať svoje práva a v krajinách s nízkou aktivitou spotrebiteľov pre obavy zo zložitosti a z cien týchto podaní sú opatrenia, ako napríklad zastupujúce žaloby, nesmierne dôležité.

15. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

16. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

17. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 23.15 hod.)